

Право на доступ до інформації: теорія та практика

ХАРКІВ
«ПРАВА ЛЮДИНИ»
2008

ББК 67.5
П??

О. Нестеренко – Вступ, Глави: 1 (§§ 1.2, 1.4), 2, 3, 4, 5, 6, 9
О. Северин – Глави: 1 (§§ 1.1, 1.3, 1.6), 3, 7, 8, 10

Художник-оформлювач
Б.Є. Захаров

Видання здійснене за фінансової підтримки
Національного фонду підтримки демократії та Міжнародного фонду Відродження

Право на доступ до інформації: теорія та практика / Харківська правозахисна група;
П?? Художн.-оформлювач Б.Є. Захаров – Харків: Права людини, 2008 р. – 348 с.

ISBN 978-966-8919-40-4.

????????????????????????????

???????

ББК 67.5

ISBN 978-966-8919-40-4

© Нестеренко О., Северин О., 2008
© Захаров Б., художнє оформлення, 2008
© Харківська правозахисна група, 2008

ЗМІСТ

Вступ.....	5
<i>Глава перша.</i> Проблеми правового регулювання права на доступ до інформації в Україні	8
<i>Глава друга.</i> Загальне дослідження стану забезпечення органами державної влади та місцевого самоврядування права на доступ до інформації через інформаційний запит в Україні	55
<i>Глава третя.</i> Стан дотримання права на доступ до інформації Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, Секретаріатом Президента України, Національною радою з питань телебачення а радіомовлення України	68
<i>Глава четверта.</i> Забезпечення права на доступ до інформації через інформаційний запит правоохоронними органами, а також центральними та місцевими органами виконавчої влади.....	74
<i>Глава п'ята.</i> Забезпечення права на доступ до інформації через інформаційний запит Верховною Радою та Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування.....	102
<i>Глава шоста.</i> Забезпечення доступу до суспільно значущої інформації судовою гілкою влади та органами судового самоврядування	111
<i>Глава сьома.</i> Конституційне звернення до Конституційного Суду України щодо офіційного тлумачення правових норм	120
<i>Глава восьма.</i> Підстави оскарження і практичне оскарження п. 7 Указу Президента України від 10.06.97 № 503 «Про порядок оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності»	129
<i>Глава дев'ята.</i> Рекомендації.....	143
<i>Глава десята.</i> Замість післямови	144
ДОДАТКИ	
<i>Додаток 1.</i> Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»	147
<i>Додаток 2.</i> Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: СБУ»	172
<i>Додаток 3.</i> Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура».....	177

Додаток 4. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Державний Департамент з питань виконання покарань».....	207
Додаток 5. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити Судів загальної юрисдикції та Конституційного Суду України»	219
Додаток 6. Таблиця «Узагальнення відповідей інформаційні запити: органи місцевого самоврядування»	246
Додаток 7. Таблиця «Узагальнення відповідей: Центральні органи виконавчої влади»	264
Додаток 8. Таблиця «Узагальнення відповідей: Місцеві органи виконавчої влади та територіальні органи міністерств, державних комітетів».....	284
Додаток 9. Деякі додаткові запити і звернення, здійснені в період реалізації проекту.....	320
Додаток 10. Підсумкові таблиці	321
Додаток 11. Методичні матеріали для використання при направленні запитів та звернень.....	326
Додаток 12. «Зразки» необґрунтованих повідомлень про відмову у задоволенні інформаційного запиту.....	338

ВСТУП

Дискурс на тему «транспарентності державного управління», в останні роки набув шаленої популярності не лише в середовищі спеціалістів в сфері доступу до інформації та наукових колах. Можна стверджувати, що сьогодні у «виставі Інформаційна відкритість Української влади: мрія чи дійсність» в різних ролях задіяне все українське суспільство. Вищі посадові особи України на всіх міжнародних зустрічах найвищого рівня намагаються запевнити європейську та міжнародну спільноту у відданості демократичним цінностям, в офіційних промовах проголошують курс на інформаційну відкритість та обіцяють здійснювати свою діяльність, спираючись на старий добрий принцип «гласності», що став головним надбанням епохи «перебудови». Втім, коли представники громадськості звертаються до останніх з вимогою припинити незаконне засекречування інформації, то виявляється, що розмови на тему «забезпечення права на доступ до інформації — прямий обов'язок держави», лише декларація про наміри й то для міжнародної спільноти, а не для власних громадян.

Науковці зі свого боку намагаються впливати на ситуацію в державі шляхом проведення конференцій, круглих столів, займаються розробкою коментарів та рекомендацій з удосконалення законодавства в сфері свободи інформації. Втім, якщо одна група вчених намагається розробити рекомендації, мета яких створити механізм реалізації права на доступ до інформації, інша група учених досі відстоює концепцію про необхідність над усе забезпечити інформаційну безпеку держави, сутність якої на їх переконання полягає саме в тотальному засекречуванні інформації про діяльність органів державної влади. Останні не розуміють, що насправді таке тлумачення інформаційної безпеки є застарілим у сучасному світі. Забезпечити інформаційну безпеку як елемент національної безпеки — це перш за все означає забезпечення права на доступ до інформації про діяльність органів державної влади, адже лише «широкий доступ до інформації дозволяє громадянам виробити адекватне бачення та сформувані критичні погляди щодо стану суспільства, в якому вони живуть, та щодо органів влади, які ними керують, тим самим заохочуючи громадян до поінформованої участі в питаннях, що становлять спільний інтерес, сприяє більшій дієвості та ефективності адміністративних органів і допомагає підтримувати їхню цілісність, запобігає ризику корупції, є чинником, що підтверджує легітимність органів управління в якості державних служб, і посилює довіру громадськості до органів державної влади»¹.

Щодо ролі пересічних громадян, то на жаль сьогодні в українському суспільстві спостерігаються інфантильні настрої, це проявляється в недостатній активності та небажанні громадян відстоювати право на повну достовірну інформацію про діяльність української влади. Втім в Україні є й люди з активною громадянською позицією, які усвідомлюють, що без належного контролю з боку громадськості за діями влади, держава перетворюється в некеровану машину, яка здатна перетворити свого творця (народ) у раба, саме активні громадяни є учасниками правозахисних організацій. Сьогодні неурядові правозахисні організації в Україні являють собою потужну силу, що здатна примусити владу дотримуватися й забез-

¹ Свобода інформації та право на приватність в Україні. Том 1. Доступ до інформації: hic et nunc!/ Харківська правозахисна група — Харків: Фоліо, 2004. — С. 55

печувати права людини й, зокрема, право на доступ до інформації. Для цього ці громадські об'єднання працюють одночасно в трьох напрямках: 1) захист прав людини в конкретних випадках (допомога повинна бути безкоштовною для заявника), громадські розслідування фактів порушень прав людини державними органами; 2) поширення інформації про права людини, правове виховання; 3) аналіз стану з правами людини.²

Отже, для проведення аналізу стану із забезпечення права на доступ до інформації Харківська правозахисна група, об'єднавши свої зусилля з іншими громадськими правозахисними організаціями, а саме Альянсом «Майдан», Подільським центром прав людини (Вінниця), Кіровоградською асоціацією «Громадські ініціативи», дитячою екологічною організацією «Флора» (Кіровоград), Одеською, Херсонською, Луганською обласними організаціями ВГО «Комітет виборців України», Екологічно-гуманітарним об'єднанням «Зелений світ» (Чортків Тернопільської обл.), Українською екологічною асоціацією «Зелений світ», Херсонською обласною молодіжною організацією «Молодіжний центр регіонального розвитку», Донецьким «Меморіалом», ГО «Центром правової просвіти» (м. Калуш, Івано-Франківська обл.), Комітетом з моніторингу свободи преси в Криму, Східноукраїнським Центром громадських ініціатив (Луганськ), Міжнародним товариством прав людини – Українська секція, НГО «За права кожного» (м. Кременчук Полтавської обл.), громадською правозахисною організацією М'АРТ (Чернігів), Чернігівським громадським комітетом захисту прав людини, протягом 2005, 2006, та січня-лютого 2007 років здійснили Всеукраїнський моніторинг «доступ до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування». Мета дослідження полягала не лише в констатації загальної ситуації з доступом до інформації в державі, – даний проєкт надав можливість побачити стан забезпечення «права знати» в динаміці, встановити, чи намітилась за останній рік тенденція в бік більшої інформаційної відкритості органів державної влади та місцевого самоврядування, як це проголошено в численних державних програмах, доктринах та зобов'язаннях перед міжнародною спільнотою, а також виявити основні причини та фактори порушення права на доступ до інформації. Крім цього, аналіз відповідей на інформаційні запити є ефективним способом виявлення недоліків, прогалин, колізій в інформаційному законодавстві України в сфері свободи інформації. За допомогою моніторингу вдалось з'ясувати вплив людського фактору (рівень культури відкритості посадових та службових осіб, рівень їх знань щодо правового регулювання доступу до інформації та вміння правильного тлумачення положень, що закріплюють процедуру доступу до інформації, підстав обмеження) на реалізацію права на доступ до інформації. Результатом узагальнення 1528 інформаційних запитів стало вироблення рекомендацій щодо вдосконалення механізму доступу до інформації. Проєктом було охоплено всю систему органів державної влади та місцевого самоврядування. Зокрема, запити було спрямовано до: Верховної Ради України, Конституційного Суду України, Вищої ради юстиції Секретаріату президента, Кабінету Міністрів України, Центральних та місцевих органів виконавчої влади, правоохоронних органів, судової гілки влади, органів місцевого самоврядування. Запити було направлено до всіх областей України та Автономної Республіки Крим.

При оцінці доступності інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, до уваги брались такі показники, як: 1) загальна кількість відповідей на інформаційні запити; 2) кількість задоволених інформаційних запитів; 3) кількість відмов у наданні інформації або документу; 4) кількість запитів, залишених без відповіді; 5) ґрунтовність, повнота і точність відповіді; 6) своєчасність надання інформації або документу.

Також було проаналізовано причини, за якими органи влади відмовляли надати інформацію.

² Захаров Є.Ю. Завдання, функції, права і принципи діяльності правозахисних організацій // Права людини. – 2000. – № 16 (200), 1-15 червня. – С. 2– 4.

ВСТУП

Результати дворічного моніторингу представлені в даному виданні. Книга складається з десяти глав та дванадцяти додатків. У тексті дослідження представлені й прокоментовані найбільш характерні та цікаві відповіді на інформаційні запити. У першій главі книги детально розглядаються проблеми у законодавчому регулюванні права на доступ до інформації та шляхи їх подолання. Друга глава присвячена загальному аналізу доступу до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування. У третій, четвертій, п'ятій та шостій главах представлені результати моніторингу кожного з органів влади. У сьомій главі автори проекту пропонують читачам ознайомитись з текстами конституційного звернення щодо офіційного тлумачення правових норм та повідомленням Секретаріату Конституційного Суду України про повернення звернення без розгляду. Не менший інтерес представляє й восьма глава, присвячена судовому оскарженню п. 7 Указу Президента України від 10.06.97 № 503 «Про порядок оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності».

Книга адресована перш за все «піддослідним», тобто посадовим та службовим особам державних інституцій України, також дане видання повинне зацікавити міжнародні урядові та неурядові організації, юристів, зокрема фахівців в інформаційній сфері, журналістів, науковців та всіх, хто хоче знати реальний стан із забезпечення права на доступ до інформації в Україні.

Глава перша.

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ

1.1. МІЖНАРОДНЕ ТА КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

Право на інформацію розглядається у цивілізованих суспільствах як одне з засадничих та основоположних.

Відповідно до ст. 19 Загальної декларації прав людини (прийнятою і проголошеною Генеральною Асамблеєю ООН 10.12.48) «Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безперешкодно дотримуватися своїх переконань та свободу шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-яким способом і незалежно від державних кордонів».

Аналогічно, п.1 ст. 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 04.11.50, ратифіковано Законом України від 17.07.97) декларує, що «кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно без кордонів». І далі: «здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками і відповідальністю, може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для охорони порядку або запобігання злочинам, для охорони здоров'я або моралі, для захисту репутації або прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і безсторонності суду і є необхідними у демократичному суспільстві».

Міжнародним пактом про громадянські і політичні права (прийнятий 16.12.66 Генеральною Асамблеєю ООН і ратифікований Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19.10.73), п.п. 2 та 3 ст. 19 передбачено, що «кожна людина має право на вільне вираження свого погляду; це право включає свободу шукати, одержувати і поширювати будь-яку інформацію та ідеї, незалежно від державних кордонів, усно, письмово чи за допомогою друку або художніх форм вираження чи іншими способами на свій вибір. Користування [цими] правами накладає особливі обов'язки і особливу відповідальність. Проте воно пов'язане з певними обмеженнями, які, однак, мають встановлюватися законом і бути необхідними: а) для охорони прав і репутації інших осіб; б) для охорони державної безпеки, громадського порядку, здоров'я чи моральності населення».

Схожі положення містяться і в Конституції України — «Кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб — на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах націо-

нальної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя».

Таким чином, можна обґрунтовано стверджувати, що зазначена стаття української Конституції цілком відповідає міжнародним зобов'язанням України та фіксує в собі напрацьований людством цивілізований підхід до питання.

При цьому слід враховувати, що:

а) Відповідно до ст. 8 Конституції України, норми Основного Закону є нормами найвищої юридичної сили і нормами прямої дії, «звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується».

б) Відповідно ж до частини першої ст. 9 Конституції України «чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України». Враховуючи також Закон України «Про правонаступництво України» від 12.09.91 (у частині міжнародних зобов'язань), констатуємо, що і вищезазначені положення міжнародних конвенцій необхідно розглядати як частину національного українського законодавства.

На сьогодні Конституційним Судом України не надано офіційного тлумачення положень ст. 34 Конституції України (забігаючи наперед — Секретаріат Конституційного Суду України 27.02.07 листом № 18/509 безпідставно і, отже, на наше переконання, протиправно, повернув відповідне конституційне звернення). Тому нам залишається тлумачити їх доктринально, виходячи зі свого розуміння та в контексті інших конституційних норм.

Отже:

«Кожен (себто як громадянин України, так і громадянин інших держав, особа без громадянства) має право вільно збирати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір (себто у будь-який не заборонений законом спосіб, у першу чергу, звісно, – здійснюючи прямо передбачені законодавством механізми, котрі, як, наприклад, механізм інформаційного запиту, охоплює і відповідні суб'єктивні права запитувача і кореспондуючі тим правам обов'язки адресатів запиту). Здійснення цих прав може бути обмежене законом (тобто не будь-яким нормативно-правовим актом, а винятково законом України – законодавчим актом, прийнятим Верховною Радою України, що кореспондує і з частиною другою ст. 19 Конституції – «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України») в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя» (причому такі обмеження повинні бути «необхідними у демократичному суспільстві»).

Крім тієї спеціальної щодо права на інформацію статті Конституції, Основний Закон містить ще низку норм, важливих у контексті реалізації та захисту цього права. Серед них:

Стаття 31 та стаття 32, котрі гарантують:

- захист приватної інформації — «право на приватність»,
- право «знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею»,
- «судовий захист права спростовувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування ма-

теріальної і моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації».

Стаття 50, котра гарантує *«право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення»*. Ця ж сама стаття передбачає, що *«така інформація ніким не може бути засекречена»*. Норми цієї статті кореспондують зі змістом Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля («Орхуська конвенція»), ратифікованої Законом України від 06.07.99.

Стаття 57, що гарантує *«право знати свої права і обов'язки»*.

Стаття 21, котра декларує, що *«права і свободи людини є невідчужуваними і непорушними»*, Стаття 22, яка передбачає, що *«права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними, ... гарантуються і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту чи обсягу існуючих прав і свобод»*. Все це, безперечно, стосується і права на інформацію.

Стаття 64, своєю чергою, також передбачає, що *«конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України»* (хоча на практиці дана норма постійно порушується органами державної влади та управління). Стосовно права на інформацію підстави і формат (виключно законом) таких обмежень встановлено самою «основною» статтею 34 та другою частиною ст. 64, котра передбачає можливість обмеження цього та деяких інших прав *«в умовах воєнного або надзвичайного стану...із зазначенням строку дії цих обмежень»* (як ми знаємо — тільки законом України).

Відповідно до ч. 3 ст. 34 Конституції право на доступ до інформації може бути обмежено законом в інтересах:

- ◆ національної безпеки,
- ◆ територіальної цілісності чи громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам,
- ◆ охорони здоров'я населення,
- ◆ для захисту репутації або прав інших людей,
- ◆ для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або підтримки авторитету і неупередженості правосуддя.

Згідно зі ст. 32 Конституції, не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Можна вважати обмеженням права на доступ та розповсюдження інформації «шанування державних символів» України (ст. 65), й наявність спеціального закону про відповідальність за посягання на честь і гідність Президента (ст. 105).

Право на доступ до інформації (ч. 3 ст. 32, ч. 2 статті 34, ч. 2 ст. 50) на підставі ст. 64 Конституції України може бути обмежено в умовах воєнного або надзвичайного стану, однак право знати свої права та обов'язки, не може бути обмежене навіть в умовах воєнного чи надзвичайного стану (стаття 57).

До положень Конституції, що мають відношення до права на інформацію, можна було б віднести, в принципі, всі статті Розділу I «Загальні засади» та Розділу II «Права, свободи і обов'язки людини і громадянина», як сказано вище, кожен має конституційне ж право *«знати свої права і обов'язки»*.

Слід особливо наголосити, що наявність повної та вчасної інформації про

- існування права чи свободи,
- конкретні механізми його реалізації,
- обов'язки владного органу чи владоможця, що кореспондують праву,
- можливості і механізм захисту права

є принциповим чинником реалізації права, використання свободи, реалізації інтересу.

Виняткове значення, як для розуміння важливості забезпечення доступу громадян до інформації про діяльність владних інституцій, так і для вирішення, у контексті принципу верховенства права, конкретних питань доступу до інформації у випадку правової неврегульованості певних питань, неоднозначності положень законодавства чи контроверсійності таких положень мають норми ст. 3 та 5 Конституції України:

Стаття 3: *«Людина, її здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави».*

Стаття 5, зокрема: *«Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ...Ніхто не може узурпувати державну владу».*

Таким чином, очевидно і беззаперечно, що, по-перше, для здійснення суверенітету і, відтак, контролю за можновладцями (найманими «менеджерами») народ має володіти повною інформацією про їх діяльність, її відповідність Конституції та законам, а також інтересам суспільства. По-друге, у випадку контроверсії між інтересом владних інституцій щодо засекречення певної інформації та інтересом громадян щодо доступу до неї пріоритет — на боці громадянського інтересу.

1.2. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

Основою реалізації закріпленого в Конституції України права на доступ до інформації (ч. 3 ст. 32, ст. 34, ч. 2 ст. 50, ст. 57 Конституції України) є його деталізація в поточному законодавстві. Це обумовлено, насамперед, специфікою його правової природи. Так, якщо свобода думки і слова вимагає невтручання з боку держави, то право на доступ до інформації є відображенням прямої співпраці держави і громадянина, в якій держава є активним учасником і повинна забезпечити всі умови для того, щоб особа змогла реалізувати своє право. Отже, чітке законодавче закріплення механізму доступу до інформації та визначення прав та обов'язків держави і громадянина в цій сфері є головною передумовою реалізації права громадян на доступ до інформації. В літературі зазначається, що досвід інших країн світу свідчить про те, що прийняття спеціальних законів про право на доступ до інформації суттєво поліпшує ситуацію в цій сфері відносин. Нині в Україні інформаційна діяльність регламентується численними нормативно-правовими актами. Зокрема, окремі питання свободи інформації регламентується Законом «Про інформацію», Законом «Про державну таємницю», Конвенцією «Про доступ до інформації, участі громадськості в процесі прийняття рішень і доступі до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього природного середовища», Указом Президента від 17.05.2001 (редакція від 22.01.2005 на підставі 77/2005) «Про підготовку пропозицій щодо забезпечення гласності та відкритості діяльності органів державної влади», Указом Президента від 01.08.2002 «Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості органів державної влади», Указ Президента України від 31.07.2004 «Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», Постановою Кабінету Міністрів України від 04.12. 2002 «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади», Постановою Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади», Розпорядженням від 18.10.2004 «Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації» та ін.

Однак, на думку багатьох вчених та спеціалістів в галузі свободи інформації, законодавче забезпечення права громадян на доступ до інформації носить фрагментарний, безсистемний характер. Зокрема, норми, які повинні забезпечити реалізацію права на доступ до інформації розпорошені по всьому масиву законодавства. Більшість питань, пов'язаних

з доступом до суспільно важливої інформації, регулюється підзаконними нормативно-правовими актами. Значна кількість норм мають оціночний характер³. Так, І. Білан зазначає, що «...на даний момент в Україні відсутня розроблена законодавча база, яка регулювала б забезпечення права громадян та організацій на доступ до інформації про діяльність органів державної влади і місцевого самоврядування та функції цих органів із забезпечення доступу до офіційної інформації. Чинне законодавство України містить лише окремі відповідні норми, які, до слова, теж потребують удосконалення»⁴. Не відповідають міжнародним стандартам в сфері інформації й нещодавно прийняті закони. Зокрема, прийнятий 21.12.2006 Закон «Про Кабінет Міністрів» містить положення (ст. 3 п. 4, згідно з яким «всі рішення Кабінету Міністрів України підлягають обов'язковому оприлюдненню, крім актів, що містять інформацію з обмеженим доступом». Адаже згідно п. 2 Рекомендації Rec (2002) 2 Комітету міністрів Ради Європи від 21.02.2002 «Про доступ до офіційних документів»: «якщо до певної частини вміщеної в офіційному документі інформації застосовується обмеження, то орган державної влади повинен, тим не менш, надати всю іншу інформацію, що міститься в документі». Крім того, можна припустити, що акти, в яких буде міститися інформація з обмеженим доступом, одночасно будуть визначати права або обов'язки громадян, а відповідно до ч. 3 ст. 57 «Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, не доведені до відома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними», отже дана норма Закону «Про кабінет Міністрів» суперечить Конституції України. Більше того, ця норма фактично легалізувала вже наявний порядок роботи органів виконавчої влади.⁵

Але найбільше претензій і нарікань з боку фахівців в сфері інформації викликає Закон «Про інформацію», бо практика застосування останнього виявила в ньому суттєві недоліки. Закон стосується багатьох аспектів в усіх сферах інформації, — що на думку експерта Ради Європи Гелени Єдерблом, — призвело до плутанини щодо прав і обов'язків громадян і органів влади, а надто в положеннях, де йдеться про доступ до офіційної інформації: в Законі бракує належного визначення концепції офіційної інформації, тож важко вірно з'ясувати справжній обсяг цього права. Положення щодо секретності не досить конкретні, що серйозно, оскільки дає можливість довільної інтерпретації». Крім того, необхідно зауважити, що в Законі «Про інформацію» є багато норм-декларацій, деякі його положення не відповідають міжнародним стандартам в сфері свободи інформації, також закон не встановлює відповідні гарантії реалізації права на доступ до інформації, не передбачає механізму забезпечення права на інформацію й не в змозі законодавчо забезпечити реалізацію права на доступ до інформації. Існуючий в Україні Закон «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. із змінами та доповненнями від 6 квітня 2000 р. № 1642-III; 7 лютого 2002 р. № 3047-III; 3 квітня 2003 р. № 676-IV, — як зазначає В.В. Речицький, — вичерпав свій потенціал і вже не відповідає потребам суспільно-політичного та громадського життя. Він суттєво розходиться з міжнародними і, зокрема, європейськими стандартами забезпечення доступу населення до урядової та іншої офіційної інформації, не містить в собі відповідних юридичних і організаційних гарантій такого доступу»⁶, отже чинний Закон України «Про інформацію» не сприяє, а навпаки гальмує реалізацію права на інформацію».

Так, із змісту ст. 9 Закону України «Про інформацію» випливає, що не наділяються правом на інформацію: іноземці, особи без громадянства, іноземні юридичні особи, іноземні держави, міжнародні неурядові організації. Хоча ст. 7 Закону України «Про інформацію»

³ Доступ до інформації та електронне урядування /Автори-упоряд. М.С. Демкова, М.В. Фігель. — К.: Факт, 2004. — С. 67

⁴ Інформаційна відкритість органів державної влади України /За ред. М. Лациби. — К.: Укр. незалеж. центр політ. досліджень, 2005. — С. 98

⁵ Див. результати моніторингу.

⁶ Свобода інформації та право на приватність в Україні. Том 1. Доступ до інформації: hic et nunc! / Харківська правозахисна група — Харків: Фоліо, 2004. — С. 161

цію» передбачає, що «суб'єктами інформаційних відносин можуть бути також інші держави, їх громадяни та юридичні особи», таким чином, ця норма не встановлює обмежень щодо суб'єктів, які можуть застосовувати цей закон. Отже, ст. 9 суперечить ч.2 ст. 7 Закону «Про інформацію», а також ст. 34 Конституції України, яка наділяє правом на інформацію «кожного». Але на практиці застосовується саме ст. 9 Закону України «Про інформацію». Таким чином ст. 9 не відповідає Конституції України, і створює правову колізію, яку необхідно усунути шляхом внесення змін до ст. 9 Закону.

Лише частково в українському законодавстві реалізовано принцип обмежень в сфері виключень. Цей дуже важливий принцип вимагає, щоб відомості, доступ до яких закривається, були ясними, описувалися вузько і відлягали контролю згідно з трискладовим тестом. А саме: інформація повинна стосуватися легітимної мети, визначеної законом; розголошення цієї інформації може завдати суттєвої шкоди цій меті; шкода від розголошення цієї інформації має бути вагомішою, ніж суспільний інтерес в отриманні цієї інформації. Підстави для обмеження інформації, як вже згадувалось, перелічені в ст. 34 Конституції та в ст. 37 Закону України «Про інформацію». А от вимога визначення, чи буде завдавати розголошення інформації суттєвої шкоди відповідній меті обмеження доступу, законодавством не передбачена. На практиці, як правило, така перевірка відсутня: інформація засекречується, як тільки вона стосується однієї з підстав для засекречування, і до третьої частини трискладового тесту справа просто не доходить. Тому спроба реалізувати трискладовий тест в ч. 11 ст. 30 Закону України «Про інформацію» (Інформація з обмеженим доступом може бути поширена без згоди її власника, якщо ця інформація є суспільно значимою, тобто якщо вона є предметом громадського інтересу і якщо право громадськості знати цю інформацію переважає право власника на її захист) виявилася невдалою: на практиці це положення фактично не застосовується. Крім того, ч. 3 ст. 47-1 Закону України «Про інформацію» передбачає звільнення громадянина від відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом, якщо суд встановить, що ця інформація є суспільно значимою. Однак внесення змін до Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 11.05.2004, згідно з якими, «журналіст має право на вільне одержання, використання, поширення та зберігання тільки відкритої за режимом доступу інформації» (п. 1 ч. 2 ст. 26) фактично нівелювало дію ч. 11 ст. 30 та ч. 3 ст. 47-1 Закону України «Про інформацію», оскільки застосовувати трискладовий тест просто неможливо.

Багато вад законодавчого характеру, які призводять до безпідставного обмеження права на доступ до інформації, переконаний Є. Захаров, пов'язані з правовим регулюванням інформації з обмеженим доступом. Як відомо, деталізація конституційних обмежень та порядок їх застосування закріплені у Законі України «Про інформацію» від 02.10.1992, Законі України «Про державну таємницю» від 21.01.1994. Так, відповідно до ст. 28 Закону «Про інформацію» за режимом доступу, інформація поділяється на відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом. Інформація з обмеженим доступом за своїм правовим режимом поділяється на конфіденційну і таємну.

Конфіденційна інформація — це відомості, які знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов. Стосовно інформації, що є власністю держави і знаходиться в користуванні органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, з метою її збереження може бути відповідно до закону встановлено обмежений доступ — надано статус конфіденційної. Порядок обліку, зберігання і використання документів та інших носіїв інформації, що містять зазначену інформацію, визначається Кабінетом Міністрів України. До конфіденційної інформації, що є власністю держави і знаходиться в користуванні органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, не можуть бути віднесені відомості: про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту; про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, які сталися або можуть статися і загрожують безпеці громадян; про стан здоров'я населення,

його життєвий рівень, включаючи харчування, одяг, житло, медичне обслуговування та соціальне забезпечення, а також про соціально-демографічні показники, стан правопорядку, освіти і культури населення; стосовно стану справ із правами і свободами людини і громадянина, а також фактів їх порушень; про незаконні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб; інша інформація, доступ до якої відповідно до законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не може бути обмеженим.

Зауважимо, що, хоча прямо це й не зазначено, власниками конфіденційної інформації, на наш погляд, можуть бути тільки фізичні або недержавні юридичні особи, оскільки, згідно із статтею 19 Конституції, «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України», тобто не можуть поширювати інформацію «за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов». Отже, не можна вважати, що друга частина статті 30 дає визначення «конфіденційної інформації, що є власністю держави».

Дійсно, вказана колізія не вирішується введеними у Законі № 1703-IV від 11.05.2004 частинами 3 та 4 статті 30. Частина 3 стверджує, що стосовно інформації, яка є «власністю держави і знаходиться в користуванні органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та організацій усіх форм власності, з метою її збереження може бути відповідно до закону встановлено обмежений доступ — надано статус конфіденційної». Позбавленим логіки і взагалі дивним виглядає обмеження доступу до інформації з «метою її збереження». Лишається незрозумілим, відповідно до якого закону цей статус надається. Що ж стосується частини 4, де перелічені відомості, яким не може бути наданий такий статус (він майже дослівно повторює перелік інформації, яка не може бути визнана державною таємницею), то можна сміливо прогнозувати, що в даному випадку ці обмеження працювати не будуть: саме державні службовці, а не закон, будуть вирішувати, обмежувати доступ до інформації з цих причин, чи ні. Дане в Законі «негативне» визначення конфіденційної інформації, що є власністю держави, могло б працювати, якщо б було передбачене створення «Зводу відомостей, які становлять конфіденційну інформацію, що є власністю держави», як це було зроблено з відомостями, що становлять державну таємницю. Тоді було б подолано вказану суперечність, коли одні і ті ж відомості «за бажанням» одного відомства можуть поширюватися, а іншого — засекречуватися.

Проте прийнятий Закон створення такого «Зводу» не передбачає. А згідно з п. 2 чинної Постанови № 1813 від 27 листопада 1998 р. «Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави» центральні і місцеві органи виконавчої влади і органи місцевого самоврядування повинні були у шести-місячний термін розробити і ввести в дію переліки конфіденційної інформації, що є власністю держави. Цій інформації надається гриф ДСК. Адже мало не кожне відомство може мати подібний перелік. Хто конкретно, і виходячи з яких критеріїв вирішує, які саме відомості є конфіденційними, Інструкція не визначає. Також невідомо, чи були такі переліки створені, і незрозуміло, чи будуть вони доступні для широкого загалу. Практика ж звернень з інформаційними запитами показує, що відмови в наданні інформації з посиланням на те, що запитуваним відомостям наданий гриф ДСК, є дуже частими.

Зрештою, з подібних констатацій можна зробити лише один висновок, а саме, що рішення про те, яку інформацію треба захищати, держслужбовці хочуть приймати виключно на свій розсуд. Закон № 1703-IV покликаний закріпити та охороняти це бажання. Тепер журналіст, отримавши будь-яку інформацію, не може бути впевнений, що вона є відкритою, і повинен, строго кажучи, отримати дозвіл на її публікацію від відповідного органа державної влади, у власності, користуванні чи розпорядженні якого повинна бути ця інформація. А це означає введення цензури, яка заборонена статтею 15 Конституції України. Ситуація, що склалася, є неприпустимою.

До таємної інформації належить інформація, що містить відомості, які становлять державну та іншу передбачену законом таємницю, розголошення якої завдає шкоди особі, суспільству і державі.

Суспільні відносини, пов'язані з віднесенням інформації до державної таємниці, засекречування, розсекречування регулює Закон України «Про державну таємницю», прийнятий в січні 1994 р. Цей закон був помітним кроком на шляху від тотального засекречування інформації за часів СРСР до регулювання питань таємності, притаманного демократичній країні. Закон «Про державну таємницю» визначає в ст. 1 державну таємницю як вид таємної інформації у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки і охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України, і які через це підлягають державній охороні. Ступінь секретності інформації визначається можливою шкодою, спричиненою внаслідок її розголошення, і впроваджує різні обмеження у відповідності до ступеня секретності.

Критерії визначення ступеня секретності спочатку були покладені на Державний комітет України з питань державних секретів та технічного захисту інформації. Цей же комітет був спеціально уповноваженим центральним органом влади у сфері забезпечення охорони державної таємниці. Але на початку 1999 р. комітет був ліквідований, а його повноваження були передані СБУ.

Ст. 9 Закону встановлює, що віднесення інформації до державної таємниці здійснюється за мотивованим рішенням державного експерта з питань таємниць. Державними експертами в Верховній Раді є Голова Верховної Ради, в інших органах державної влади — інші посадові особи, на яких ці функції у відповідних галузях державної діяльності покладені Президентом України за поданням керівника відповідного органу. Стаття 9 містить широкий перелік повноважень, прав та обов'язків державних експертів. Зокрема, державний експерт визначає підстави, за якими інформацію має бути віднесено до державної таємниці, надає висновок щодо шкоди національній безпеці України у разі розголошення конкретної секретної інформації, визначає ступінь секретності інформації («особливої важливості», «цілком таємно», «таємно»), строк засекречування (відповідно 30, 10 та 5 років — ст. 13), передає свої висновки до Служби Безпеки України для внесення інформації, що засекречується, до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю (далі ЗВДТ), який представляє собою «акт, в якому зведено переліки відомостей, що становлять державну таємницю». Цей акт формує, затверджує і публікує Служба Безпеки України. Після опублікування ЗВДТ дотримання вимог охорони державної таємниці за цим переліком стає обов'язковим.

Чинний Звід відомостей, що становить державну таємницю, затверджений Наказом СБУ за № 440 від 12.08.2005 р. і зареєстрований Мінюстом України за № 902/11182 від 17.08.2005 р.

Згідно зі ст. 8 Закону «Про державну таємницю» до державної таємниці у порядку, встановленому цим Законом, відноситься інформація:

1) у сфері оборони: про зміст стратегічних і оперативних планів та інших документів бойового управління, підготовку та проведення військових операцій, стратегічне та мобілізаційне розгортання військ, а також про інші найважливіші показники, які характеризують організацію, чисельність, дислокацію, бойову і мобілізаційну готовність, бойову та іншу військову підготовку, озброєння та матеріально-технічне забезпечення Збройних Сил України та інших військових формувань; про напрями розвитку окремих видів озброєння, військової і спеціальної техніки, їх кількість, тактико-технічні характеристики, організацію і технологію виробництва, наукові, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, пов'язані з розробленням нових зразків озброєння, військової спеціальної техніки або їх модернізацією, а також про інші роботи, що плануються або здійснюються в інтересах оборони країни; про сили і засоби Цивільної оборони України, можливості населених пунктів, регіонів і окремих об'єктів для захисту, евакуації і розосередження населення, забезпечення його життєдіяльності та виробничої діяльності об'єктів народного господарства у воєнний час

або в умовах надзвичайних ситуацій; про геодезичні, гравіметричні, картографічні та гідро-метеорологічні дані і характеристики, які мають значення для оборони країни;

2) у сфері економіки, науки і техніки: про мобілізаційні плани і мобілізаційні потужності господарства України, запаси та обсяги постачання стратегічних видів сировини і матеріалів, а також зведені відомості про номенклатуру та рівні накопичення, про загальні обсяги поставок, відпуску, закладення, оновлення, розміщення і фактичні запаси державного резерву; про використання транспорту, зв'язку, потужностей інших галузей та об'єктів інфраструктури держави в інтересах забезпечення її безпеки; про плани, зміст, обсяг, фінансування та виконання державного замовлення для забезпечення потреб оборони та безпеки; про плани, обсяги та інші найважливіші характеристики добування, виробництва та реалізації окремих стратегічних видів сировини і продукції; про державні запаси дороговісних металів монетарної групи, коштовного каміння, валюти та інших цінностей, операції, пов'язані з виготовленням грошових знаків і цінних паперів, їх зберіганням, охороною і захистом від підроблення, обігом, обміном або вилученням з обігу, а також про інші особливі заходи фінансової діяльності держави; про наукові, науково-дослідні, дослідно-конструкторські та проектні роботи, на базі яких можуть бути створені прогресивні технології, нові види виробництва продукції та технологічних процесів, що мають важливе оборонне чи економічне значення або суттєво впливають на зовнішньоекономічну діяльність та національну безпеку України;

3) у сфері зовнішніх відносин: про директиви, плани, вказівки делегаціям і посадовим особам з питань зовнішньополітичної і зовнішньоекономічної діяльності України, спрямовані на забезпечення її національних інтересів і безпеки; про військове, науково-технічне та інше співробітництво України з іноземними державами, якщо розголошення відомостей про це завдаватиме шкоди національній безпеці України; про експорт та імпорт озброєння, військової і спеціальної техніки, окремих стратегічних видів сировини і продукції;

4) у сфері державної безпеки та охорони правопорядку: про особовий склад органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність; про засоби, зміст, плани, організацію, фінансування та матеріально-технічне забезпечення, форми, методи і результати оперативно-розшукової діяльності; про осіб, які співпрацюють або раніше співпрацювали на конфіденційній основі з органами, що проводять таку діяльність; про склад і конкретних осіб, що є негласними штатними працівниками органів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність; про організацію та порядок здійснення охорони адміністративних будинків та інших державних об'єктів, посадових та інших осіб, охорона яких здійснюється відповідно до Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб»; про систему урядового та спеціального зв'язку; про організацію, зміст, стан і плани розвитку криптографічного захисту секретної інформації, зміст і результати наукових досліджень у сфері криптографії; про системи та засоби криптографічного захисту секретної інформації, їх розроблення, виробництво, технологію виготовлення та використання; про державні шифри, їх розроблення, виробництво, технологію виготовлення та використання; про організацію режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, державні програми, плани та інші заходи у сфері охорони державної таємниці; про організацію, зміст, стан і плани розвитку технічного захисту секретної інформації; про результати перевірок, здійснюваних згідно з законом прокурором у порядку відповідного нагляду за додержанням законів, та про зміст матеріалів дізнання, досудового слідства та судочинства з питань, зазначених у цій статті сфер; про інші засоби, форми і методи охорони державної таємниці.

Наявність такої статті є, безумовно, суттєвою позитивною рисою Закону. Однак, у цьому переліку викликають великі сумніви такі характеристики у сфері оборони, як чисельність Збройних Сил України, Прикордонних військ, Національної Гвардії України (зауважимо, що відповідно до п.22 статті 85 Конституції затвердження чисельності усіх військових формувань є повноваженням Верховної Ради України, тобто має бути визначено законами – відкритими публічними нормативно-правовими актами – і, отже, не може бути таємною

інформацією); у сфері економіки — фінансування оборонного замовлення; у сфері державної безпеки і охорони правопорядку — фінансування розвідки, контррозвідки та оперативно-розшукової діяльності. Слід відзначити також, що Закон в ст. 8 забороняє засекречувати будь-які відомості, якщо цим будуть звужуватися зміст і обсяг конституційних прав і свобод людини і громадянина, завдаватиметься шкода здоров'ю та безпеці населення. Не може бути засекреченою інформація про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту; про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, що сталися або можуть статися і загрожують безпеці громадян; про стан здоров'я населення, його життєвий рівень, включаючи харчування, одяг, житло, медичне обслуговування та соціальне забезпечення, а також соціально-демографічні показники, стан правопорядку, освіти і культури населення; про факти порушень прав і свобод людини і громадянина; про незаконні дії органів державної влади, місцевого самоврядування та їх посадових осіб та інша інформація, яка відповідно до законів і міжнародних договорів України не може бути засекречена. Проте це не означає, що відповідна інформація є безумовно відкритою, тому що дія цього Закону поширюється лише на державну таємницю, і не поширюється на інші види обмежень у сфері інформації.

Що ж стосується «іншої передбаченої законом таємниці», то тут ситуація виглядає більш незрозумілою. Порядок віднесення інформації до категорії таємної, згідно зі ст. 30 Закону «Про інформацію», визначається відповідними органами при дотриманні вимог Закону «Про інформацію». Оскільки ст. 21 цього закону передбачає, що джерела та порядок одержання, використання, поширення та зберігання офіційної інформації державних органів всіх рівнів визначаються законодавчими актами про ці органи, цілком природно очікувати, що це повинно бути відображено у відповідних законах, наприклад Закони України «Про міліцію» від 20.12.1990 або «Про службу безпеки України» від 25.03.1992. Стаття 3 Закону України «Про міліцію» забороняє поширення відомостей, що становлять службову таємницю», а ст. 7 Закону «Про службу безпеки України» — воєнну, службову, комерційну таємницю, однак визначення цих термінів в законах відсутні. Отже, віднесення інформації до розряду таємної, визначається та регулюється внутрішніми актами та інструкціями, посиланням з їх створення може бути тільки ст. 37 Закону України «Про інформацію», яка містить загальні положення про інформацію, яка не підлягає наданню для ознайомлення за запитом, зокрема така, що не підлягає розголошенню згідно з іншими законодавчими або нормативними актами. Відомо, що внутрішні акти не публікуються в офіційній пресі, і таким, чином, державні органи стають чимось на зразок власників інформації, які на свій розсуд дозволяють або забороняють доступ до інформації. Слід зазначити, що відповідно до ст. 21 Закону «Про інформацію», неопубліковані нормативні акти, що визначають права і обов'язки громадян, не мають юридичної сили. Як уже зазначалося вище, єдиним законом, який регулює найбільш повно обмеження на свободу інформації — це закон України «Про державну таємницю». Отже, грифи, якими державні органи щедро наділяють різні нормативні акти (Укази і розпорядження Президента, постанови, інструкції, накази органів виконавчої влади тощо) — «службова таємниця», «для службового користування», «не для друку», «опублікуванню не підлягає» — є самочинними й незаконними. Законними можна визнати тільки такі грифи секретності, як: «особливої таємності», «цілком таємно», «таємно», які відповідають встановленому ступеню секретності згідно із Законом «Про державну таємницю».

Втім, навіть якщо на документи ставляться грифи: «службова таємниця», «не для друку» тощо, то мають існувати відповідні процедури надання та зняття (відкликання) цих грифів, визначатися підстави для таких дій. Вочевидь потрібним є також регламент організації доступу до подібних документів. Однак, здійснений нами пошук відповідних нормативних актів не був успішним. Виявилось, що офіційно зареєстрованих Міністерством юстиції нормативних актів щодо порядку роботи з документами, які мають грифи «службова таємниця» або «не для друку» взагалі не існує.

Що ж до порядку роботи з документами, які мають гриф «для службового користування» (далі ДСК), то він був схвалений Кабінетом Міністрів України у Постанові № 1813 від 27 листопада 1998 р. «Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави» Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1601 (1601-2001-п) від 29.11.2001 № 281 (281-2002-п) від 13.03.2002 № 1547 (1547-2004-п) від 17.11.2004 № 1000 (1000-2006-п) від 19.07.2006

Згідно п. 2 Постанови, центральні і місцеві органи виконавчої влади і органи місцевого самоврядування повинні у шестимісячний термін розробити і ввести в дію переліки конфіденційної інформації, що є власністю держави. Цій інформації надається гриф ДСК. Хто конкретно, і виходячи з яких критеріїв має вирішувати, які саме відомості є конфіденційними, Інструкція не визначає. Також незрозуміло, чи будуть доступні ці переліки для широкого загалу. Адже мало не кожне відомство відтепер може мати подібний перелік.

З точки зору принципів інформаційного законодавства логічно припустити, що мав би бути створений і оприлюднений «Звід відомостей, які віднесені до конфіденційної інформації, що є власністю держави», але цього не сталося. Слід також відзначити, що відповідно до п.3 Постанови виконувати Інструкцію повинні не тільки органи влади і місцевого самоврядування, але й підприємства, установи і організації незалежно від форм власності.

У перелік може потрапити не тільки інформація, яка була створена самим органом влади, але й інформація, яка знаходиться в його володінні, користуванні чи розпорядженні. Таким чином, інформація, що потрапила до державного органу, може стати конфіденційною завдяки рішенням керівника цього органу, про що її творець (першоджерело) може навіть не здогадуватись.

Згідно п.5 Інструкції документи органу законодавчої влади, вищого органу виконавчої влади та вищих судових органів, що вийшли у світ у 1991 р. та пізніше без грифів обмеження доступу, але не були опубліковані в офіційних виданнях, відтепер також розглядаються як матеріали, що містять відомості обмеженого користування з грифом ДСК.

Умови зберігання, розмноження і відправлення документів з грифом ДСК не менш жорсткі, ніж для документів з відомостями, що складають державну таємницю: реєстрація і знищення чернеток і варіантів документів, заборона на означення прізвищ і навіть посад керівників організацій тощо (пп. 17-28 Інструкції).

Ознайомлення представників ЗМІ з документами з грифом ДСК можливе у кожному конкретному випадку тільки з письмового дозволу керівника інституції, що надала цей гриф і тільки на підставі письмового рішення експертної комісії про доцільність передачі конкретного документа журналістові.

Отже, виглядає так, що вірогідність отримання журналістом інформації з грифом ДСК вкрай мала, тим більше, що відповідальність за розголошення конфіденційної інформації лягає на керівника органу, що її передав, а не на журналіста. Що таке експертна комісія, який регламент її роботи, з Інструкції незрозуміло. Зрозуміло тільки, що до її складу входять «працівники канцелярії, режимно-секретного та інших структурних підрозділів». Пункт 32 Інструкції відносить справу з несекретними документами до категорії ДСК, якщо у цій справі міститься хоча б один документ з грифом ДСК. Але ж в такий спосіб може бути обмежений доступ до будь-якої інформації.

Дуже яскравими і характерними є, на наш погляд, пп. 51 та 52 Інструкції, згідно з якими справи з грифом ДСК, що не мають наукової, історико-культурної цінності та втратили практичне значення, знищуються. При цьому перед знищенням вони «повинні в обов'язковому порядку подібноватися до стану, що виключає можливість прочитання їх».

Таким чином, правове регулювання доступу до інформації в Україні є «законодавчим гальмом» в процесі побудови інформаційно відкритого державного механізму.

**1.3. «СПЕЦІАЛЬНИЙ» ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ІНФОРМАЦІЮ» № 2657-XII ВІД 02.10.92
(КОМЕНТАР ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ІНФОРМАЦІЮ»)**

Спеціальним законодавчим актом, що регулює інформаційні відносини в Україні, є на сьогодні Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII, зі змінами і доповненнями. Відтак — цей Закон заслуговує на те, щоби бути наведеним тут, з деякими нашими коментарями. Ми не можемо перебирати на себе функції Конституційного Суду України, але навести свою думку стосовно розуміння та/або розуміння певних норм вважаємо за необхідне.

Цей Закон закріплює право громадян України на інформацію, закладає правові основи інформаційної діяльності.

Грунтуючись на Декларації про державний суверенітет України та Акті проголошення її незалежності, Закон стверджує інформаційний суверенітет України і визначає правові форми міжнародного співробітництва в галузі інформації.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення інформації

Під інформацією цей Закон розуміє документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі.

Стаття 2. Мета і завдання Закону

Закон встановлює загальні правові основи одержання, використання, поширення та зберігання інформації (*визначення цих термінів див. нижче у ст. 14 Закону*), закріплює право особи на інформацію в усіх сферах суспільного і державного життя України, а також системі інформації, її джерела, визначає статус учасників інформаційних відносин, регулює доступ до інформації та забезпечує її охорону, захищає особу та суспільство від неправдивої інформації.

Стаття 3. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на інформаційні відносини, які виникають у всіх сферах життя і діяльності суспільства і держави при одержанні, використанні, поширенні та зберіганні інформації.

Таким чином, не існує інформаційних відносин у сфері державного та суспільного життя, котрі перебували б поза регулюванням цим Законом.

Стаття 4. Законодавство про інформацію

Законодавство України про інформацію складають Конституція України, цей Закон, законодавчі акти про окремі галузі, види, форми і засоби інформації, міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною, та принципи і норми міжнародного права.

Принциповий момент. Сам спеціальний Закон «Про інформацію» не відносить до законодавства про інформацію підзаконні нормативні акти, що, як показано вище, є повністю обґрунтованим і коректним.

Стаття 5. Основні принципи інформаційних відносин

Основними принципами інформаційних відносин є:

- гарантованість права на інформацію;
- відкритість, доступність інформації та свобода її обміну;
- об'єктивність, вірогідність інформації;
- повнота і точність інформації;
- законність одержання, використання, поширення та зберігання інформації.

Таким чином, аналізуючи певні інформаційні відносини, права та обов'язки їхніх суб'єктів, правомірність їхньої поведінки, необхідно виходити з зазначених принципів.

Стаття 6. Державна інформаційна політика

Державна інформаційна політика — це сукупність основних напрямів і способів діяльності держави по одержанню, використанню, поширенню та зберіганню інформації.

Головними напрямами і способами державної інформаційної політики є:

- забезпечення доступу громадян до інформації;

(Знов-таки принциповий момент. Закон імперативно встановлює, що держава має забезпечувати доступ громадян до інформації. Це повністю відповідає контексту Конституції України, зокрема, статтям 3 та 5. Все нижчевикладене, відтак, є похідним від цього основного принципу)

- створення національних систем і мереж інформації;
- зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності;
- забезпечення ефективного використання інформації;
- сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберіганню національних інформаційних ресурсів;
- створення загальної системи охорони інформації;
- сприяння міжнародному співробітництву в галузі інформації і гарантування інформаційного суверенітету України;
- сприяння задоволенню інформаційних потреб закордонних українців.

Державну інформаційну політику розробляють і здійснюють органи державної влади загальної компетенції, а також відповідні органи спеціальної компетенції.

Стаття 7. Суб'єкти інформаційних відносин

Суб'єктами інформаційних відносин є:

- громадяни України;
- юридичні особи;
- держава.

Суб'єктами інформаційних відносин відповідно до цього Закону можуть бути також інші держави, їх громадяни та юридичні особи, міжнародні організації та особи без громадянства.

Таким чином, в контексті цього Закону, інші держави, іноземні громадяни та юридичні особи, засновані не за законами України, міжнародні організації та апатриди можуть виступати як суб'єкти інформаційних відносин тільки у випадках, прямо передбачених цим Законом.

Стаття 8. Об'єкти інформаційних відносин

Об'єктами інформаційних відносин є документована або публічно оголошувана інформація про події та явища в галузі політики, економіки, культури, охорони здоров'я, а також у соціальній, екологічній, міжнародній та інших сферах.

Стаття 9. Право на інформацію

Всі громадяни України, юридичні особи і державні органи мають право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних їм для реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів, здійснення завдань і функцій.

При цьому слід розуміти, що в контексті статей 3 та 5 Конституції інтереси громадян, безперечно, полягають в наявності повної, своєчасної, достовірної інформації про діяльність влади.

Реалізація права на інформацію громадянами, юридичними особами і державою не повинна порушувати громадські, політичні, економічні, соціальні, духовні, екологічні та інші права, свободи і законні інтереси інших громадян, права та інтереси юридичних осіб.

Кожному громадянину забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України (див. частину третю ст. 32 Конституції України).

Стаття 10. Гарантії права на інформацію

Право на інформацію забезпечується:

- обов'язком органів державної влади, а також органів місцевого і регіонального самоврядування інформувати про свою діяльність та прийняті рішення; *(отже, влада має інформувати суспільство про свою діяльність «і прийняті рішення», у тому числі, незалежно ні від чого, зокрема — від звернень громадян за отриманням відповідної інформації. Таким чином, ця норма стосується, передусім, «пасивного» доступу до інформації)*

- створенням у державних органах спеціальних інформаційних служб або систем, що забезпечували б у встановленому порядку доступ до інформації;

- вільним доступом суб'єктів інформаційних відносин до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів;

- обмеження цього доступу зумовлюються лише специфікою цінностей та особливими умовами їх схоронності, що визначаються законодавством (у контексті ст. 6, 19, 34 Конституції України, ст. 4 Закону «Про інформацію», йдеться винятково про закони України, а не про підзаконні нормативні акти);

- створенням механізму здійснення права на інформацію;

- здійсненням державного контролю за додержанням законодавства про інформацію;

- встановленням відповідальності за порушення законодавства про інформацію (див. ст. 47 цього Закону).

Стаття 11. Мова інформації

Мова інформації визначається Законом «Про мови в Україні» (частина перша ст. 10 Конституції України — «державною мовою в Україні є українська мова», Рішення КСУ № 10-рп/99 від 14.12.99 — «українська мова як державна є обов'язковим засобом спілкування на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування (мова актів, роботи, діловодства, документації тощо), а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначаються законом»), іншими законодавчими актами України в цій галузі, міжнародними договорами та угодами, ратифікованими Україною.

Розділ II. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Стаття 12. Визначення інформаційної діяльності

Інформаційна діяльність — це сукупність дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави (таким чином мета інформаційної діяльності

як такої — задоволення інформаційних потреб, в першу чергу — громадян. Див. також частину 2 цієї ж статті).

З метою задоволення цих потреб органи державної влади та органи місцевого і регіонального самоврядування створюють інформаційні служби, системи, мережі, бази і банки даних. *(відтак, метою створення інформаційних служб, систем, мереж, баз і банків даних є саме задоволення інформаційних потреб, у першу чергу — громадян)*

Порядок їх створення, структура, права та обов'язки визначаються Кабінетом Міністрів України або іншими органами державної влади, а також органами місцевого і регіонального самоврядування.

Стаття 13. Основні напрями інформаційної діяльності

Основними напрямками інформаційної діяльності є: політичний, економічний, соціальний, духовний, екологічний, науково-технічний, міжнародний тощо.

Держава зобов'язана постійно дбати про своєчасне створення, належне функціонування і розвиток інформаційних систем, мереж, банків і баз даних у всіх напрямках інформаційної діяльності (...«з метою задоволення інформаційних потреб громадян» — див. ст. 12).

Держава гарантує свободу інформаційної діяльності *(про види інформаційної діяльності див. ст. 14)* в цих напрямках всім громадянам та юридичним особам в межах їх прав і свобод, функцій і повноважень *(очевидно що в цьому реченні громадянам гарантується свобода інформаційної діяльності «в межах їх прав і свобод», передусім тих, що гарантовані Конституцією України).*

Стаття 14. Основні види інформаційної діяльності

Основними видами інформаційної діяльності є одержання, використання, поширення та зберігання інформації.

Одержання інформації — це набуття, придбання, накопичення відповідно до чинного законодавства України документованої або публічно оголошеної інформації громадянами, юридичними особами або державою.

Використання інформації — це задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави *(тобто саме те, що визначено цим Законом (ст. 12) як мету інформаційної діяльності взагалі).*

Поширення інформації — це розповсюдження, обнародування, реалізація у встановленому законом порядку документованої або публічно оголошеної інформації.

Зберігання інформації — це забезпечення належного стану інформації та її матеріальних носіїв.

Одержання, використання, поширення та зберігання документованої або публічно оголошеної інформації здійснюється у порядку, передбаченому цим Законом та іншими законодавчими актами в галузі інформації *(див також ст. 6, 19 Конституції України, ст. 4 цього Закону — всі види інформаційної діяльності регламентуються тільки законами України, тобто законодавчими актами).*

Стаття 15. Професійна освіта в галузі інформаційної діяльності

В Україні створюються умови для здобуття професійної освіти в галузі інформаційної діяльності через систему її навчальних закладів.

Порядок створення навчальних закладів інформаційного напрямку (журналістики, статистики, бібліотечної та архівної справи, науково-інформаційної діяльності, інформатики, обчислювальної техніки тощо) та принципи їх діяльності визначаються Законом України «Про освіту» та іншими законодавчими актами.

Стаття 16. Організація наукових досліджень в галузі інформаційної діяльності

Для забезпечення успішного функціонування і розвитку національних систем інформації в Україні здійснюються пошукові фундаментальні та прикладні наукові дослідження в галузі інформаційної діяльності.

З цією метою створюються наукові установи, науково-виробничі підрозділи, об'єднання, асоціації, центри нових інформаційних технологій та інші формування, в тому числі за участю зарубіжних партнерів.

Фінансування пошукових і фундаментальних наукових досліджень, наукових програм, проектів державного значення у науково-дослідних установах і навчальних закладах здійснюється за рахунок бюджетних асигнувань, власних коштів та коштів замовників.

Фінансування прикладних досліджень, розробок здійснюється, як правило, на договірній або контрактній основі, а їх результати можуть бути об'єктом товарних відносин.

Розділ III. ГАЛУЗІ, ВИДИ, ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ТА РЕЖИМ ДОСТУПУ ДО НЕЇ

Стаття 17. Галузі інформації

Галузі інформації — це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про відносно самостійні сфери життя і діяльності суспільства та держави.

Основними галузями інформації є: політична, економічна, духовна, науково-технічна, соціальна, екологічна, міжнародна.

Стаття 18. Види інформації

Основними видами інформації є:

- статистична інформація;
- адміністративна інформація (дані);
- масова інформація;
- інформація про діяльність державних органів влади та органів місцевого і регіонального самоврядування;
- правова інформація;
- інформація про особу;
- інформація довідково-енциклопедичного характеру;
- соціологічна інформація.

Аналізуючи нижченаведені (статті 19-25 цього Закону) дефініції конкретних видів інформації, не можна не відзначити їхню недосконалість і суперечливість (наприклад, порівняйте визначення правової інформації та інформації про діяльність державних органів влади та органів місцевого і регіонального самоврядування). Безперечно, ці недоліки підлягають усуненню в законодавчому порядку.

Стаття 19. Статистична інформація

Статистична інформація — це офіційна документована державна інформація, яка дає кількісну характеристику масових явищ та процесів, що відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя.

Державна статистична інформація (тобто відповідно до цієї норми — вся, без винятку, але див. далі) підлягає систематичному відкритому публікуванню. Забезпечується відкритий доступ громадян, наукових установ, заінтересованих організацій до неопублікованих статистичних даних, які не підпадають під дію обмежень, установлених цим Законом, а також

Законом України «Про державну статистику» *(тобто вже у другому реченні другої частини цієї статті заперечується те, що передбачено першим реченням)*.

Система статистичної інформації, її джерела і режим визначаються Законом України «Про державну статистику» та іншими правовими актами в цій галузі.

Стаття 19-1. Адміністративна інформація (дані)

Адміністративна інформація (дані) — це офіційні документовані дані, що дають кількісну характеристику явищ та процесів, що відбуваються в економічній, соціальній, культурній, інших сферах життя і збираються, використовуються, поширюються та зберігаються органами державної влади (за винятком органів державної статистики), органами місцевого самоврядування, юридичними особами відповідно до законодавства з метою виконання адміністративних обов'язків та завдань, що належать до їх компетенції.

Система адміністративної інформації (даних), повноваження органів, які займаються діяльністю, пов'язаною із збиранням та використанням адміністративних даних, їх джерела та режим встановлюються відповідно до законодавства *(враховуючи ст. 6, 19 Конституції України, ст. 4 цього Закону — йдеться лише про закони, тобто законодавчі акти)*.

Стаття 20. Масова інформація та її засоби

Масова інформація — це публічно поширювана друкована та аудіовізуальна інформація.

Друкованими засобами масової інформації є періодичні друковані видання (преса) — газети, журнали, бюлетені тощо і разові видання з визначеним тиражем.

Аудіовізуальними засобами масової інформації є: радіомовлення, телебачення, кіно, звукозапис, відеозапис тощо.

Порядок створення (заснування) та організації діяльності окремих засобів масової інформації визначаються законодавчими актами про ці засоби.

Стаття 21. Інформація державних органів та органів місцевого і регіонального самоврядування

(примітно, що у ст. 18 цього ж Закону йдеться про «інформацію про діяльність державних органів влади та органів місцевого і регіонального самоврядування». Законодавець навіть не дав собі клопоту узгодити визначення).

Інформація державних органів та органів місцевого і регіонального самоврядування — це офіційна документована інформація, яка створюється в процесі поточної діяльності законодавчої, виконавчої та судової влади, органів місцевого і регіонального самоврядування *(порівняйте цю норму і наступну з визначенням правової інформації та її джерел у ст. 22 цього Закону — відокремити одне від одного практично неможливо)*.

Основними джерелами цієї інформації є: законодавчі акти України, інші акти, що приймаються Верховною Радою та її органами, акти Президента України, підзаконні нормативні акти, ненормативні акти державних органів, акти органів місцевого і регіонального самоврядування.

Інформація державних органів та органів місцевого і регіонального самоврядування доводиться до відома заінтересованих осіб шляхом:

- опублікування її в офіційних друкованих виданнях або поширення інформаційними службами відповідних державних органів і організацій;
- опублікування її в друкованих засобах масової інформації або публічного оголошення через аудіо — та аудіовізуальні засоби масової інформації;
- безпосереднього доведення її до заінтересованих осіб (усно, письмово чи іншими способами);
- надання можливості ознайомлення з архівними матеріалами;

— оголошення її під час публічних виступів посадових осіб.

Джерела і порядок одержання, використання, поширення та зберігання офіційної інформації державних органів та органів місцевого і регіонального самоврядування визначаються законодавчими актами про ці органи (знов-таки, це кореспондується і з вищезазначеними ст. 6, 19 Конституції України, ст. 4 Закону «Про інформацію»).

Законодавчі та інші нормативні акти, що стосуються прав, свобод і законних інтересів громадян, не доведені до публічного відома, не мають юридичної сили (на наше глибоке переконання, враховуючи основні положення Конституції України та міжнародних конвенцій, про які йшлося вище, не може в принципі існувати нормативних актів, котрі б не стосувалися прав, свобод і, насамперед — інтересів громадян, позаяк такі інтереси у будь-якому випадку об'єктивно полягають у дотриманні державою прав та свобод, основоположних принципів функціонування держави і її взаємостосунків з нацією, суспільством, громадянином).

Стаття 22. Правова інформація

Правова інформація — це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про право, його систему, джерела, реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення і боротьбу з ними та їх профілактику тощо.

Джерелами правової інформації є Конституція України, інші законодавчі і підзаконні нормативні правові акти, міжнародні договори та угоди, норми і принципи міжнародного права, а також ненормативні правові акти, повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи, інші джерела інформації з правових питань.

З метою забезпечення доступу до законодавчих та інших нормативних актів всім громадянам держава забезпечує видання цих актів масовими тиражами у найкоротші строки після набрання ними чинності.

Важливий момент – виходячи з цієї норми, держава «забезпечує видання масовими тиражами» всіх «законодавчих та інших нормативних актів». Таким чином, неопублікування будь-якого нормативного акту, окрім випадків, прямо передбачених законами України, є правопорушенням.

Стаття 23. Інформація про особу

Інформація про особу — це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про особу.

Основними даними про особу (персональними даними) є: національність, освіта, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження.

Джерелами документованої інформації про особу є видані на її ім'я документи, підписані нею документи, а також відомості про особу, зібрані державними органами влади та органами місцевого і регіонального самоврядування в межах своїх повноважень.

Забороняється збирання відомостей про особу без її попередньої згоди, за винятком випадків, передбачених законом.

Офіційне тлумачення цієї норми, надане Конституційним Судом України в Рішенні № 5-зп від 30.10.97:

Частину четверту статті 23 Закону України «Про інформацію» (2657-12) треба розуміти так, що забороняється не лише збирання, а й зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її попередньої згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту, прав та свобод людини. До конфіденційної інформації, зокрема, належать свідчення про особу (освіта, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, дата і місце народження, майновий стан та інші персональні дані). Згода на збирання, зберігання, використання і поширення відомостей щодо недієздатної особи надається членом її сім'ї або законним представником. У період збирання інформації про нього кожний дієздатний, члени сім'ї або законні представники недієздатного мають право знати, які відомості

мості і з якою метою збираються, як, ким і з якою метою вони використовуються. У період зберігання і поширення персональних даних ці ж особи мають право доступу до такого роду інформації, заперечувати її правильність, повноту тощо.

Кожна особа має право на ознайомлення з інформацією, зібраною про неї.

Офіційне тлумачення цієї норми, надане Конституційним Судом України в Рішенні № 5-зп від 30.10.97:

Частина п'яту статті 23 Закону України «Про інформацію» треба розуміти так, що кожна особа має право знайомитись з зібраною про неї інформацією в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях, якщо ці відомості не є державною або іншою захищеною законом таємницею.

Медична інформація, тобто свідчення про стан здоров'я людини, історію її хвороби, про мету запропонованих досліджень і лікувальних заходів, прогноз можливого розвитку захворювання, в тому числі і про наявність ризику для життя і здоров'я, за своїм правовим режимом належить до конфіденційної, тобто інформації з обмеженим доступом. Лікар зобов'язаний на вимогу пацієнта, членів його сім'ї або законних представників надати їм таку інформацію повністю і в доступній формі.

В особливих випадках, як і передбачає частина третя статті 39 Основ законодавства України про охорону здоров'я, коли повна інформація може завдати шкоди здоров'ю пацієнта, лікар може її обмежити. У цьому разі він інформує членів сім'ї або законного представника пацієнта, враховуючи особисті інтереси хворого. Таким же чином лікар діє, коли пацієнт перебуває у непритомному стані.

У випадках відмови у наданні або навмисного приховування медичної інформації від пацієнта, членів його сім'ї або законного представника вони можуть оскаржити дії чи бездіяльність лікаря безпосередньо до суду або, за власним вибором, до медичного закладу чи органу охорони здоров'я.

Правила використання відомостей, що стосуються лікарської таємниці — інформації про пацієнта, на відміну від медичної інформації — інформації для пацієнта, встановлюються статтею 40 Основ законодавства України про охорону здоров'я та частиною третьою статті 46 Закону України «Про інформацію».

Інформація про особу охороняється Законом.

Стаття 24. Інформація довідково-енциклопедичного характеру

Інформація довідково-енциклопедичного характеру — це систематизовані, документовані або публічно оголошені відомості про суспільне, державне життя та навколишнє природне середовище.

Основними джерелами цієї інформації є: енциклопедії, словники, довідники, рекламні повідомлення та оголошення, путівники, картографічні матеріали тощо, а також довідки, що даються уповноваженими на те державними органами та органами місцевого і регіонального самоврядування, об'єднаннями громадян, організаціями, їх працівниками та автоматизованими інформаційними системами.

Система цієї інформації, доступ до неї регулюються бібліотечним, архівним та іншим галузевим законодавством.

Стаття 25. Соціологічна інформація

Соціологічна інформація — це документовані або публічно оголошені відомості про ставлення окремих громадян і соціальних груп до суспільних подій та явищ, процесів, фактів.

Основними джерелами соціологічної інформації є документовані або публічно оголошені відомості, в яких відображено результати соціологічних опитувань, спостережень та інших соціологічних досліджень.

Соціологічні дослідження здійснюються державними органами, об'єднаннями громадян, зареєстрованими у встановленому порядку.

Стаття 26. Джерела інформації

Джерелами інформації є передбачені або встановлені Законом носії інформації: документи та інші носії інформації, які являють собою матеріальні об'єкти, що зберігають інформацію, а також повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи (*порівняйте з визначенням джерел правової інформації та «інформації державних органів...» у статтях 21 та 22. Чи можна, наприклад, назвати «матеріальним об'єктом» «принцип міжнародного права»? Цей закон у статтях 26 та 27 майже ототожнює поняття джерела інформації та документу. Навряд чи це можна назвати коректним).*

Стаття 27. Документ в інформаційних відносинах

Документ — це передбачена законом матеріальна форма одержання, зберігання, використання і поширення інформації шляхом фіксації її на папері, магнітній, кіно-, відео-, фотоплівці або на іншому носіїві (*Див. коментар до статті 26*).

Первинний документ — це документ, що містить в собі вихідну інформацію.

Вторинний документ — це документ, що являє собою результат аналітико-синтетичної та іншої переробки одного або кількох документів.

Стаття 28. Режим доступу до інформації

Режим доступу до інформації — це передбачений правовими нормами (*враховуючи ст. 6, 19 Конституції України, ст. 4, 21 Закону «Про інформацію» — тільки нормами законів*) порядок одержання, використання, поширення і зберігання інформації.

За режимом доступу інформація поділяється на відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом.

Держава здійснює контроль за режимом доступу до інформації (*суспільство, відповідно, має здійснювати контроль за діяльністю самої держави*).

Завдання контролю за режимом доступу до інформації полягає у забезпеченні додержання вимог законодавства про інформацію всіма державними органами, підприємствами, установами та організаціями, недопущенні необґрунтованого віднесення відомостей до категорії інформації з обмеженим доступом.

Державний контроль за додержанням встановленого режиму здійснюється спеціальними органами, які визначають Верховна Рада України і Кабінет Міністрів України.

У порядку контролю Верховна Рада України може вимагати від урядових установ, міністерств, відомств звіти, які містять відомості про їх діяльність по забезпеченню інформацією заінтересованих осіб (кількість випадків відмови у наданні доступу до інформації із зазначенням мотивів таких відмов; кількість та обґрунтування застосування режиму обмеженого доступу до окремих видів інформації; кількість скарг на неправомірні дії посадових осіб, які відмовили у доступі до інформації, та вжиті щодо них заходи тощо) (*взагалі-то цього може вимагати не тільки Верховна Рада України, а і будь-хто, позаяк засекреченість такої інформації не передбаченого законами України*).

Стаття 29. Доступ до відкритої інформації

Доступ до відкритої інформації забезпечується шляхом:

- систематичної публікації її в офіційних друкованих виданнях (бюлетенях, збірниках);
- поширення її засобами масової комунікації;
- безпосереднього її надання заінтересованим громадянам, державним органам та юридичним особам.

Порядок і умови надання громадянам, державним органам, юридичним особам і представникам громадськості відомостей за запитом (*див., передусім, ст. 31 та 32 цього Закону*)

встановлюються цим Законом або договорами (угодами), якщо надання інформації здійснюється на договірній основі (таким чином, надання інформації/відомостей за запитами на договірній основі здійснюється у випадках, не регламентованих цим Законом. Безперечно, за взаємною згодою сторони можуть укласти договір, скажімо, про платне надання інформації і у випадках надсилання запитів, передбачених цим Законом, але винятково за взаємною згодою сторін).

Обмеження права на одержання відкритої інформації забороняється законом.

(Так, наприклад, відповідно до п. «г» частини першої ст. 5 Закону України «Про боротьбу з корупцією» «державний службовець або інша особа, уповноважена на виконання функцій держави, не має права: відмовляти фізичним та юридичним особам в інформації, надання якої передбачено правовими актами, умисно затримувати її, надавати недостовірну чи неповну інформацію». Порушення цієї норми тягне за собою «адміністративне стягнення у вигляді штрафу від п'ятнадцяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян», а у разі рецидиву протягом року — «адміністративну відповідальність у вигляді штрафу від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і звільнення з посади чи інше усунення від виконання функцій держави»).

Переважним правом на одержання інформації користуються громадяни, яким ця інформація необхідна для виконання своїх професійних обов'язків.

(Наприклад, відповідно до ст. 26 Закону України «Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні», «здійснюючи свою діяльність..., журналіст має право: на вільне одержання, використання, поширення (публікацію) та зберігання відкритої за режимом доступу інформації;...переваги на одержання відкритої за режимом доступу інформації; на безкоштовне задоволення запиту щодо доступу до офіційних документів»).

Стаття 30. Інформація з обмеженим доступом

Інформація з обмеженим доступом за своїм правовим режимом поділяється на конфіденційну і таємну.

Конфіденційна інформація — це відомості, які знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов.

Стосовно інформації, що є власністю держави і знаходиться в користуванні органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, з метою її збереження може бути відповідно до закону (саме закону — законодавчого акту, у повній відповідності до ст. 6, 19 Конституції України, ст. 4, 21 цього Закону) встановлено обмежений доступ — надано статус конфіденційної.

Порядок обліку, зберігання і використання документів та інших носіїв інформації, що містять зазначену інформацію, визначається Кабінетом Міністрів України (відтак, треба мати на увазі, що інформацію, що «є власністю держави», може бути визначено такою тільки законом, тоді як порядок поводження з відповідною інформацією — нормативними актами Кабінету Міністрів України).

До конфіденційної інформації, що є власністю держави і знаходиться в користуванні органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, не можуть бути (себто за будь-яких умов) віднесені відомості:

- про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту;
- про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, які сталися або можуть статися і загрожують безпеці громадян;
- про стан здоров'я населення, його життєвий рівень, включаючи харчування, одяг, житло, медичне обслуговування та соціальне забезпечення, а також про соціально-демографічні показники, стан правопорядку, освіти і культури населення;
- стосовно стану справ із правами і свободами людини і громадянина, а також фактів їх порушень;

– про незаконні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб;

– інша інформація, доступ до якої відповідно до законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не може бути обмеженим.

Громадяни, юридичні особи, які володіють інформацією професійного, ділового, виробничого, банківського, комерційного та іншого характеру, одержаною на власні кошти, або такою, яка є предметом їх професійного, ділового, виробничого, банківського, комерційного та іншого інтересу і не порушує передбаченої законом таємниці, самостійно визначають режим доступу до неї, включаючи належність її до категорії конфіденційної, та встановлюють для неї систему (способи) захисту.

Тобто на відміну від владних органів та посадовців, громадяни та юридичні особи мають право не згідно з встановленими законом правилами, а на свій розсуд визначати належність інформації до конфіденційної. *Такий підхід повністю відповідає загальновідомим принципам приватного («дозволено все, що не заборонено законом» та публичного «заборонено все, що не дозволено законом») прав.* Виняток становить інформація комерційного та банківського характеру, а також інформація, правовий режим якої встановлено Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України (з питань статистики, екології, банківських операцій, податків тощо), та інформація, приховування якої являє загрозу життю і здоров'ю людей.

До таємної інформації належить інформація, що містить відомості, які становлять державну та іншу передбачену законом таємницю, розголошення якої завдає шкоди особі, суспільству і державі.

Віднесення інформації до категорії таємних відомостей, які становлять державну таємницю, і доступ до неї громадян здійснюється відповідно до закону про цю інформацію (*див. Закон України «Про державну таємницю» (від 21.01.94р.)*).

Порядок обігу таємної інформації та її захисту визначається відповідними державними органами за умови додержання вимог, встановлених цим Законом.

Порядок і терміни обнародування таємної інформації визначаються відповідним законом.

Інформація з обмеженим доступом може бути поширена без згоди її власника, якщо ця інформація є суспільно значимою, тобто якщо вона є предметом громадського інтересу і якщо право громадськості знати цю інформацію переважає право її власника на її захист (*Принципово важлива норма, яка, стосовно інформації державних органів та органів місцевого самоврядування, повністю відповідає ст.ст. 3,5 Конституції України*).

Стаття 31. Доступ громадян до інформації про них

Громадяни мають право (*див. ст. 32 Конституції України*):

– знати у період збирання інформації, які відомості про них і з якою метою збираються, як, ким і з якою метою вони використовуються;

– доступу до інформації про них, заперечувати її правильність, повноту, доречність тощо.

Державні органи та організації, органи місцевого і регіонального самоврядування, інформаційні системи яких вміщують інформацію про громадян, зобов'язані надавати її безперешкодно і безкоштовно на вимогу осіб, яких вона стосується, крім випадків, передбачених законом, а також вживати заходів щодо запобігання несанкціонованому доступу до неї. У разі порушень цих вимог Закон гарантує захист громадян від завданої їм шкоди використанням такої інформації.

Забороняється доступ сторонніх осіб до відомостей про іншу особу, зібраних відповідно до чинного законодавства державними органами, організаціями і посадовими особами

(іншими словами, державний орган А не може ознайомлювати з інформацією про громадянина державний орган Б, якщо інше прямо не передбачено законом України).

Зберігання інформації про громадян не повинно тривати довше, ніж це необхідно для законно встановленої мети.

Всі організації, які збирають інформацію про громадян, повинні до початку роботи з нею здійснити у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку державну реєстрацію відповідних баз даних.

Необхідна кількість даних про громадян, яку можна одержати законним шляхом, має бути максимально обмеженою і може використовуватися лише для законно встановленої мети *(нагадаємо, що згідно з частиною другою ст. 32 Конституції України «законно встановлена мета» — це винятково «інтереси національної безпеки, економічного добробуту та прав людини»)*.

Відмова в доступі до такої інформації, або приховування її, або незаконні збирання, використання, зберігання чи поширення можуть бути оскаржені до суду *(взагалі-то, враховуючи частину другу ст. 55 та ст. 124 Конституції України, до суду можуть бути оскаржені будь-які дії, бездіяльність, рішення органів державної влади)*.

Стаття 32. Інформаційний запит щодо доступу до офіційних документів і запит щодо надання письмової або усної інформації

Таким чином, у назві статті законодавець розрізняє:

- інформаційний запит [щодо доступу до офіційних документів],*
- запит щодо надання письмової або усної інформації.*

Таке розмежування уявляється абсолютно необґрунтованим, позаяк, у разі надання письмової інформації, вона надається знов-таки у вигляді офіційного документу. Крім того, запитувана інформація може міститися в більш ніж одному офіційному документі і в такому випадку це є клопіт держави — зібрати ці дані докупити і надати запитувачеві у вигляді єдиного документа.

Під інформаційним запитом (надалі — запитом) щодо доступу до офіційних документів у цьому Законі розуміється звернення з вимогою про надання можливості ознайомлення з офіційними документами. Запит може бути індивідуальним або колективним. Він подається у письмовій формі.

Громадянин має право звернутися до державних органів *(отже, за буквальною прочитанням норми інформаційного запиту може бути надіслано тільки до державних органів (тобто не окремих посадових осіб і не органів місцевого самоврядування))* і вимагати надання будь-якого офіційного документа, незалежно від того, стосується цей документ його особисто чи ні, крім випадків обмеження доступу, передбачених цим Законом.

Під запитом щодо надання письмової або усної інформації у цьому Законі розуміється звернення з вимогою надати письмову або усну інформацію про діяльність органів законодавчої, виконавчої та судової влади України, їх посадових осіб з окремих питань *(отже, тут законодавець каже не тільки про органи влади, але і про окремих посадових осіб, залишаючи знов осторонь органи місцевого самоврядування)*.

Громадяни України, державні органи, організації і об'єднання громадян (надалі — запитувачі) подають запит відповідному органу законодавчої, виконавчої та судової влади, його посадовим особам *(протириччя як свідчення вельми поверхневого підходу законодавця: якщо вище зазначено, що під інформаційним запитом треба розуміти запит про ознайомлення з документами, котрий може бути направлено лише «державним органам», при чому саме це розуміється в цьому Законі як «запит», то вже в цій частині «запит» може бути адресовано не тільки «державним органам», а також посадовим особам)*.

У запиті повинно бути зазначено прізвище, ім'я та по батькові запитувача, документ, письмова або усна інформація, що його цікавить, та адреса, за якою він бажає одержати

відповідь (тобто не місце зареєстрованого проживання/перебування, а будь-яка контактна адреса — за бажанням запитувача).

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади України, їх посадові особи зобов'язані надавати інформацію, що стосується їх діяльності, письмово, усно, по телефону чи використовуючи публічні виступи своїх посадових осіб.

Отже, органи влади всіх трьох гілок «зобов'язані» (тобто. в обов'язковому порядку, імперативно, якщо інше не встановлено Конституцією чи законами України) надавати «інформацію, що стосується їх діяльності» (див. ст. 18 та 21 цього Закону). Комплексний аналіз статті, зокрема — частини п'ятої, та подальших статей, дозволяє говорити, що законодавець не надто переймався узгодженням використаних термінів. Наприклад, якщо у частині п'ятій під запитом розуміти запит про надання доступу до документів, то виходить, що вимоги до оформлення запиту про надання інформації взагалі відсутні.

На наш погляд, правомірним є універсальне використання терміну «інформаційний запит» чи «запит», а необхідним — належне ставлення законодавця до застосування юридичної техніки.

Стаття 33. Термін розгляду запиту щодо доступу до офіційних документів

Термін вивчення запиту (і запиту щодо доступу до офіційних документів, і запиту про надання інформації) на предмет можливості його задоволення не повинен перевищувати десяти календарних днів.

Протягом вказаного терміну державна установа письмово доводить до відома запитувача, що його запит буде задоволено або що запитуваний документ не підлягає наданню для ознайомлення (Забігаючи наперед, скажемо, що ця норма практично ніколи не виконується).

Задоволення запиту здійснюється протягом місяця, якщо інше не передбачено законом.

Аналогічний термін розгляду встановлюється і щодо запиту про надання письмової інформації.

Стаття 34. Відмова та відстрочка задоволення запиту щодо доступу до офіційних документів

Відмова в задоволенні запиту доводиться до відома запитувача у письмовій формі з роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення (щодо роз'яснення порядку оскарження — це одна норма, котра не виконується практично ніколи).

У відмові має бути зазначено:

- 1) посадову особу державної установи, яка відмовляє у задоволенні запиту;
- 2) дату відмови;
- 3) мотивовану підставу відмови.

Відстрочка задоволення запиту допускається в разі, якщо запитуваний документ не може бути надано для ознайомлення у місячний термін. Повідомлення про відстрочку доводиться до відома запитувача у письмовій формі з роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення.

У повідомленні про відстрочку має бути зазначено:

- 1) посадову особу державної установи, яка відмовляє у задоволенні запиту у визначений місячний термін;
- 2) дату надсилання або видачі повідомлення про відстрочку;
- 3) причини, з яких запитуваний документ не може бути видано у встановлений цим Законом термін;
- 4) термін, у який буде задоволено запит.

Відмова та відстрочка задоволення запиту щодо надання письмової інформації здійснюються в аналогічному порядку.

Стаття 35. Оскарження відмови і відстрочки задоволення запиту щодо доступу до офіційних документів

Відмову або відстрочку задоволення запиту може бути оскаржено *(звичайно, причому незалежно від наявності чи змісту подібної норми у Законі «Про інформацію» — на підставі ч.2 ст. 55, ст. 124 Конституції України, Кодексу адміністративного судочинства України. Див. також коментар до ст. 48).*

У разі відмови в наданні документа для ознайомлення або відстрочки задоволення запиту запитувач має право *(право, а не обов'язок)* оскаржити відмову або відстрочку до органу вищого рівня.

Якщо на скаргу, подану до органу вищого рівня, дається негативна відповідь, запитувач має право оскаржити цю відмову до суду *(причому, з врахуванням тих самих статей Конституції — без обов'язкового попереднього оскарження «до органу вищого рівня»).*

У разі, коли запитувач звернувся до суду, обов'язок доводити законність відмови чи відстрочки задоволення запиту покладається на відповідача — державну установу (своєю чергою, пунктом 2 ст. 71 Кодексу адміністративного судочинства України передбачено, що «в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача, якщо він заперечує проти адміністративного позову»).

Суд має право для забезпечення повноти та об'єктивності розгляду справи запитати офіційні документи, у можливості ознайомлення з якими було відмовлено, і, вивчивши їх, прийняти рішення про обґрунтованість (або необґрунтованість) дій посадових осіб державної установи.

Якщо відмову або відстрочку визнано необґрунтованою, суд зобов'язує державну установу надати запитувачу змогу ознайомитися з офіційним документом і постановляє окрему ухвалу щодо посадових осіб, які відмовили заявнику.

Необґрунтована відмова у наданні змоги для ознайомлення з офіційними документами або порушення визначеного терміну її надання без поважних причин тягнуть за собою дисциплінарну або іншу відповідальність посадових осіб державних установ у порядку, встановленому законами України.

Офіційні документи, надані на запити органами законодавчої, виконавчої та судової влади України, можуть публікуватися.

Запитувачі мають право робити виписки з наданих їм для ознайомлення офіційних документів, фотографувати їх, записувати текст на магнітну плівку тощо. Власник документів має право за відповідну плату виготовляти за бажанням запитувача копії запитуваних документів.

Не підлягає оплаті робота по пошуку офіційних документів.

Оскарження відмови і відстрочки задоволення запиту щодо надання письмової інформації здійснюється в аналогічному порядку.

Стаття 36. Порядок відшкодування витрат, пов'язаних із задоволенням запитів щодо доступу до офіційних документів і надання письмової інформації

Запитувачі повинні повністю або частково відшкодувати витрати, пов'язані з виконанням запитів щодо доступу до офіційних документів та наданням письмової інформації.

Порядок оплати копій запитуваних документів встановлюється державними установами.

Кабінет Міністрів України або інші державні установи визначають порядок і розмір оплати робіт по збиранню, пошуку, підготовці, створенню і наданню запитуваної письмової інформації, який не повинен перевищувати реальних витрат, пов'язаних з виконанням запитів.

За кілька років виконання проектів, пов'язаних з доступом громадян до інформації про діяльність органів влади, ми жодного разу не зіткнулися з вимогою відшкодування витрат. Практика свідчить, що адресати запитів або надають інформацію безкоштовно, або не надають взагалі.

Стаття 37. Документи та інформація, що не підлягають наданню для ознайомлення за запитом

Не підлягають обов'язковому наданню для ознайомлення за інформаційними запитом офіційні документи, які містять у собі:

- інформацію, визнану у встановленому порядку (себто відповідно до Закону України «Про державну таємницю») державною таємницею;
- конфіденційну інформацію (див. коментар до ст. 30 Закону — інформація державних органів може бути віднесена до конфіденційної тільки відповідно до законів України. На жаль, за відсутності такого закону чи то законів ця норма на практиці не дотримується);
- інформацію про оперативну і слідчу роботу органів прокуратури, МВС, СБУ, роботи органів дізнання та суду у тих випадках, коли її розголошення може зашкодити оперативним заходам, розслідуванню чи дізнанню, порушити право людини на справедливий та об'єктивний судовий розгляд її справи, створити загрозу життю або здоров'ю будь-якої особи (практика свідчить, що під час правоохоронні органи застосовують цю норму абсолютно безпідставно — до запитів про надання, скажімо, загальної інформації про кількість порушених справ за певною статтею);
- інформацію, що стосується особистого життя громадян (частина перша ст. 32 Конституції України: «ніхто не може зазнавати втручання в його особисте та сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України»);
- документи, що становлять внутрішню службову кореспонденцію (доповідні записки, переписка між підрозділами та інше), якщо вони пов'язані з розробкою напряду діяльності установи, процесом прийняття рішень і передують їх прийняттю;
- інформацію, що не підлягає розголошенню згідно з іншими законодавчими або нормативними актами. Установа, до якої звернуто запит, може не надавати для ознайомлення документ, якщо він містить інформацію, яка не підлягає розголошенню на підставі нормативного акта іншої державної установи, а та державна установа, яка розглядає запит, не має права вирішувати питання щодо її розсекречення (норми, котрі перебувають в прямій контроверсії і з конституційними нормами (ст. 6, 19, 34), так і з іншими нормами цього Закону, оскільки кажуть про можливість визначення інформації, «яка не підлягає розголошенню» не тільки відповідно до законодавчих актів, але і відповідно до «нормативних актів», тобто йдеться про акти підзаконні, що протирічить Конституції і прямо контрастує з іншими статтями цього Закону);
- інформацію фінансових установ, підготовлену для контрольно-фінансових відомств.

Стаття 38. Право власності на інформацію

Право власності на інформацію — це врегульовані законом суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження інформацією.

Інформація є об'єктом права власності громадян, організацій (юридичних осіб) і держави. Інформація може бути об'єктом права власності як у повному обсязі, так і об'єктом лише володіння, користування чи розпорядження.

Власник інформації щодо об'єктів своєї власності має право здійснювати будь-які законні дії.

Підставами виникнення права власності на інформацію є:

- створення інформації своїми силами і за свій рахунок;
- договір на створення інформації;
- договір, що містить умови переходу права власності на інформацію до іншої особи.

Інформація, створена кількома громадянами або юридичними особами, є колективною власністю її творців. Порядок і правила користування такою власністю визначаються договором, укладеним між співвласниками.

Інформація, створена організаціями (юридичними особами) або придбана ними іншим законним способом, є власністю цих організацій.

Інформація, створена на кошти державного бюджету, є державною власністю (*кричуще некоректна норма. Кошти державного бюджету — це кошти платників податків, громадян України. Держава не має жодного права як оголошувати таку інформацію «своєю» власністю, так і приховувати її від громадян*). Інформацію, створену на правах індивідуальної власності, може бути віднесено до державної власності у випадках передачі її на зберігання у відповідні банки даних, фонди або архіви на договірній основі.

Власник інформації має право призначати особу, яка здійснює володіння, використання і розпорядження інформацією, і визначати правила обробки інформації та доступ до неї, а також встановлювати інші умови щодо інформації.

Практика свідчить, що підчас державні органи посиляються на ці норми, відмовляючи у наданні інформації, зазначаючи, що ними, як «власником» встановлено «інші умови щодо інформації». На наше переконання, це є некоректним. По-перше, перебування інформації в «державній власності» не тотожне праву якогось окремого органу визначати її режим, якщо це прямо не передбачено законом. По-друге, це не узгоджується ні зі статтями 6, 10, 12, 21, 30 цього Закону ні зі статтями Конституції стосовно суверенітету народу, спрямування діяльності держави та обов'язку державних органів та посадовців керуватися винятково Конституцією та законами України. Відтак, на нашу думку, остання частина ст.38 Закону стосується власників інформації, що не є державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами.

Стаття 39. Інформація як товар

Інформаційна продукція та інформаційні послуги громадян і юридичних осіб, які займаються інформаційною діяльністю, можуть бути об'єктами товарних відносин, що регулюються чинним цивільним та іншим законодавством.

Ціни і ціноутворення на інформаційну продукцію та інформаційні послуги встановлюються договорами, за винятком випадків, передбачених Законом.

Стаття 40. Інформаційна продукція

Інформаційна продукція — це матеріалізований результат інформаційної діяльності, призначений для задоволення інформаційних потреб громадян, державних органів, підприємств, установ і організацій.

Стаття 41. Інформаційна послуга

Інформаційна послуга — це здійснення у визначеній законом формі інформаційної діяльності по доведенню інформаційної продукції до споживачів з метою задоволення їх інформаційних потреб.

Розділ IV. УЧАСНИКИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН, ЇХ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Стаття 42. Учасники інформаційних відносин

Учасниками інформаційних відносин є громадяни, юридичні особи або держава, які набувають передбачених законом прав і обов'язків у процесі інформаційної діяльності.

Основними учасниками цих відносин є: автори, споживачі, поширювачі, зберігачі (охоронці) інформації.

Отже, учасниками інформаційних відносин є суб'єкти інформаційних відносин (ст.7 Закону), що набувають конкретних прав і обов'язків у процесі інформаційної діяльності.

Стаття 43. Права учасників інформаційних відносин

Учасники інформаційних відносин мають право одержувати (виробляти, добувати), використовувати, поширювати та зберігати інформацію в будь-якій формі з використанням будь-яких засобів, крім випадків, передбачених законом *(тобто саме законом — законодавчим актом, а не підзаконним нормативним актом)*.

Кожний учасник інформаційних відносин для забезпечення його прав, свобод і законних інтересів має право на одержання інформації про:

- діяльність органів державної влади;
- діяльність народних депутатів;
- діяльність органів місцевого і регіонального самоврядування та місцевої адміністрації;
- те, що стосується його особисто.

Принциповий момент. Стаття не містить обмежень щодо доступу до цієї інформації. При цьому, як показано вище, законні інтереси громадянина включають наявність повної і своєчасної інформації про діяльність державних органів, органів самоврядування, посадовців. Цей доступ може бути обмежено лише «законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя».

Стаття 44. Обов'язки учасників інформаційних відносин

Учасники інформаційних відносин зобов'язані:

- поважати інформаційні права інших суб'єктів;
- використовувати інформацію згідно з законом або договором (угодою);
- забезпечувати додержання принципів інформаційних відносин, передбачених статтею 5 цього Закону *(гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації та свобода її обміну; об'єктивність, вірогідність інформації; повнота і точність інформації; законність одержання, використання, поширення та зберігання інформації)*;
- забезпечувати доступ до інформації усім споживачам на умовах, передбачених законом *(знов-таки: законом, а не підзаконним нормативним актом)* або угодою;
- зберігати її в належному стані протягом встановленого терміну і надавати іншим громадянам, юридичним особам або державним органам у передбаченому законом порядку;
- компенсувати шкоду, заподіяну при порушенні законодавства про інформацію.

Розділ V. ОХОРОНА ІНФОРМАЦІЇ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ІНФОРМАЦІЮ

Стаття 45. Охорона права на інформацію

Право на інформацію охороняється законом. Держава гарантує всім учасникам інформаційних відносин *(відповідно до ст.42 Закону, це — громадяни, юридичні особи, держава. Проте на практиці ця норма залишається декларацією)* рівні права і можливості доступу до інформації.

Ніхто не може обмежувати права особи у виборі форм і джерел одержання інформації, за винятком випадків, передбачених законом *(знов-таки: законом, законодавчим актом, прийнятим Верховною Радою України)*.

Суб'єкт права на інформацію може вимагати усунення будь-яких порушень його права. Забороняється вилучення друкованих видань, експонатів, інформаційних банків, документів із архівних, бібліотечних, музейних фондів та знищення їх з ідеологічних чи політичних міркувань.

Стаття 45-1. Заборона цензури та заборона втручання в професійну діяльність журналістів і засобів масової інформації з боку органів державної влади або органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб

Цензура як вимога, спрямована до засобу масової інформації, журналіста, головного редактора, організації, що здійснює випуск засобу масової інформації, його засновника (співзасновника), видавця, розповсюджувача, попередньо узгоджувати інформацію, що поширюється (крім випадків, коли така вимога йде від автора цієї інформації чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав на неї), та/або як накладення заборони (крім випадків, коли така заборона накладається судом) чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб заборонена.

Забороняються втручання у формах, не передбачених законодавством України або договором, укладеним між засновником (співзасновниками) і редакцією засобу масової інформації, у професійну діяльність журналістів, контроль за змістом інформації, що поширюється, з боку засновників (співзасновників) засобів масової інформації, органів державної влади або органів місцевого самоврядування, посадових осіб цих органів, зокрема з метою поширення чи непоширення певної інформації, замовчування суспільно значимої інформації, накладення заборони на показ окремих осіб або поширення інформації про них, заборони критикувати органи державної влади чи органи місцевого самоврядування або їх посадових осіб.

Забороняються створення будь-яких органів державної влади, установ, введення посад, на які покладаються повноваження щодо здійснення контролю за змістом інформації, що поширюється засобами масової інформації.

Умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та/або переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків, за критику, здійснювані посадовою особою або групою осіб за попередньою змовою, тягне за собою кримінальну відповідальність відповідно до Кримінального кодексу України.

Повноваження органів державної влади з питань діяльності засобів масової інформації визначаються виключно Конституцією та законами України.

Стаття 46. Неприпустимість зловживання правом на інформацію

Інформація не може бути використана для закликів до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганди війни, насильства, жорстокості, розпалювання расової, національної, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини.

Не підлягають розголошенню відомості, що становлять державну або іншу передбачену законодавством таємницю.

Не підлягають розголошенню відомості, що стосуються лікарської таємниці, грошових вкладів, прибутків від підприємницької діяльності, усиновлення (удочеріння), листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 47. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію

Порушення законодавства України про інформацію тягне за собою дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законодавством України.

Відповідальність за порушення законодавства про інформацію несуть особи, винні у вчиненні таких порушень, як:

- необгрунтована відмова від надання відповідної інформації;
- надання інформації, що не відповідає дійсності;
- несвоєчасне надання інформації;
- навмисне приховування інформації;

Відповідно до статті 212-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення («Порушення права на інформацію»):

Неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, у випадках, коли така інформація підлягає наданню на запит громадянина чи юридичної особи відповідно до законів України «Про інформацію», «Про звернення громадян» та «Про доступ до судових рішень», тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'ятнадцяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення з числа передбачених частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Посадові особи, на яких поширюється дія Закону України «Про боротьбу з корупцією», притягаються до відповідальності за такі діяння відповідно до Закону України «Про боротьбу з корупцією».

Крім цієї загальної норми, КУпАП містить також низку спеціальних норм, наприклад, відповідно до ст. 91-4 КУпАП «відмова від надання чи несвоєчасне надання за запитами повної та достовірної екологічної інформації, передбаченої законодавством, тягне за собою накладення штрафу на службових та посадових осіб від трьох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; відповідно до статті 156-1 «відмова працівників торгівлі, громадського харчування та сфери послуг і громадян, які займаються підприємницькою діяльністю в цих галузях, у наданні громадянам-споживачам необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про товари (роботи, послуги), їх кількість, якість, асортимент, а також про їх виробника (виробника, продавця)... тягнуть за собою накладення штрафу від одного до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

— примушення до поширення або перешкоджання поширенню певної інформації, а також цензура;

- поширення відомостей, що не відповідають дійсності, ганьблять честь і гідність особи;
- безпідставна відмова від поширення певної інформації;

— використання і поширення інформації стосовно особистого життя громадянина без його згоди особою, яка є власником відповідної інформації внаслідок виконання своїх службових обов'язків;

— розголошення державної або іншої таємниці, що охороняється законом, особою, яка повинна охороняти цю таємницю;

- порушення порядку зберігання інформації;
- навмисне знищення інформації;

— необгрунтоване віднесення окремих видів інформації до категорії відомостей з обмеженим доступом;

— порушення порядку обліку, зберігання і використання документів та інших носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави.

Стаття 47-1. Звільнення від відповідальності

Ніхто не може бути притягнутий до відповідальності за висловлення оціночних суджень.

Оціночними судженнями, за винятком образи чи клепу, є висловлювання, які не містять фактичних даних, зокрема критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, з огляду на характер використання мовних засобів, зокрема вживання гіпербол, алегорій, сатири. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

Особа звільняється від відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом, якщо суд встановить, що ця інформація є суспільно значимою.

(Ще одна принципова норма на підтвердження пріоритетності інтересу суспільства «знати» над інтересом держави «приховати»).

Додаткові підстави звільнення від відповідальності засобів масової інформації та журналістів визначаються законами «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і радіомовлення», «Про інформаційні агентства» та «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів».

Стаття 48. Порядок оскарження протиправних діянь

(офіційне тлумачення надане у Рішенні Конституційного Суду України № 5-зп від 30.10.07).

В разі вчинення державними органами, органами місцевого і регіонального самоврядування та їх посадовими особами, а також політичними партіями, іншими об'єднаннями громадян, засобами масової інформації, державними організаціями, які є юридичними особами, та окремими громадянами протиправних діянь, передбачених цим Законом, ці дії підлягають оскарженню до органів вищого рівня або до суду.

У статті 48 Закону України «Про інформацію» визначальними є норми, сформульовані у частині першій цієї статті, які передбачають оскарження встановлених Законом України «Про інформацію» протиправних діянь, вчинених органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами, а також політичними партіями, іншими об'єднаннями громадян, засобами масової інформації, державними організаціями, які є юридичними особами, та окремими громадянами, або до органів вищого рівня, або до суду, тобто за вибором того, хто подає скаргу.

Скарги на протиправні дії посадових осіб подаються в органи вищого рівня, яким підпорядковані ці посадові особи.

Частина друга статті 48 Закону України «Про інформацію» лише встановлює порядок оскарження протиправних дій посадових осіб у разі звернення до органів вищого рівня, а частина третя цієї статті акцентує на тому, що й оскарження, подане до органів вищого рівня, не є перепорою для подальшого звернення громадянина чи юридичної особи до суду.

У разі незадоволення скарги, поданої до органу вищого рівня, заінтересований громадянин або юридична особа мають право оскаржити протиправні дії посадових осіб до суду.

Частину третю у контексті всієї статті 48 Закону України «Про інформацію» не можна розуміти як вимогу обов'язкового оскарження протиправних дій посадових осіб спочатку до органів вищого рівня, а потім — до суду. Безпосереднє звернення до суду є конституційним правом кожного.

Стаття 49. Відшкодування матеріальної та моральної шкоди

У випадках, коли правопорушенням, вчиненим суб'єктом інформаційної діяльності, завдано матеріальної чи моральної шкоди фізичним або юридичним особам, винні особи відшкодовують її добровільно або на підставі рішення суду.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування як позивачі у справах про захист честі, гідності та ділової репутації вправі вимагати по суду лише спростування недостовірної інформації та не мають права вимагати відшкодування моральної (немайнової)

шкоди. Це не позбавляє посадову особу органу державної влади чи органу місцевого самоврядування права на захист честі, гідності та ділової репутації у суді.

**Розділ VI. МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ.
СПІВРОБІТНИЦТВО З ІНШИМИ ДЕРЖАВАМИ, ЗАРУБІЖНИМИ І МІЖНАРОДНИМИ
ОРГАНІЗАЦІЯМИ В ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЇ**

Стаття 50. Міжнародна інформаційна діяльність

Міжнародна інформаційна діяльність полягає в забезпеченні громадян, державних органів, підприємств, установ і організацій офіційною документованою або публічно оголошеною інформацією про зовнішньополітичну діяльність України, про події та явища в інших країнах, а також у цілеспрямованому поширенні за межами України державними органами і об'єднаннями громадян, засобами масової інформації та громадянами всебічної інформації про Україну.

Громадяни України мають право на вільний і безперешкодний доступ до інформації через зарубіжні джерела, включаючи пряме телевізійне мовлення, радіомовлення і пресу.

Правове становище і професійна діяльність акредитованих в Україні іноземних кореспондентів та інших представників іноземних засобів масової інформації, а також інформаційна діяльність дипломатичних, консульських та інших офіційних представників зарубіжних держав в Україні регулюються законодавством України, відповідними міжнародними договорами, укладеними Україною.

Створення і діяльність спільних організацій в галузі інформації за участю вітчизняних та іноземних юридичних осіб і громадян регулюються законодавством України.

Якщо міжнародним договором встановлені інші правила, ніж ті, які містяться в законодавстві України, що регулює відносини в галузі інформації, то застосовуються норми міжнародного договору, укладеного Україною.

Стаття 51. Міжнародні договори

Міжнародне співробітництво в галузі інформації з питань, що становлять взаємний інтерес, здійснюється на основі міжнародних договорів, укладених Україною та юридичними особами, які займаються інформаційною діяльністю.

Державні органи та інші юридичні особи, які займаються інформаційною діяльністю, можуть безпосередньо здійснювати зовнішньоекономічну діяльність у власних інтересах, а також в інтересах індивідуальних і колективних споживачів, яких вони обслуговують і яким гарантують одержання зарубіжної інформації.

Стаття 52. Експорт та імпорт інформаційної продукції (послуг)

Експорт та імпорт інформаційної продукції (послуг) здійснюються згідно з законодавством України про зовнішньоекономічну діяльність.

Стаття 53. Інформаційний суверенітет

Основою інформаційного суверенітету України є національні інформаційні ресурси.

До інформаційних ресурсів України входить вся належна їй інформація, незалежно від змісту, форм, часу і місця створення.

Україна самостійно формує інформаційні ресурси на своїй території і вільно розпоряджається ними, за винятком випадків, передбачених законами і міжнародними договорами.

Стаття 54. Гарантії інформаційного суверенітету України

Інформаційний суверенітет України забезпечується:

- виключним правом власності України на інформаційні ресурси, що формуються за рахунок коштів державного бюджету;
- створенням національних систем інформації;
- встановленням режиму доступу інших держав до інформаційних ресурсів України;
- використанням інформаційних ресурсів на основі рівноправного співробітництва з іншими державами».

1.4. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

Аналіз діючого законодавства в сфері доступу до інформації підтверджує тезу, що серед факторів від яких залежить стан забезпечення права на інформацію, вирішальне значення має розробленість законодавства у цій сфері. Досконале законодавство, що закріплює процедуру та механізм забезпечення свободи слова та інформації є гарантією реалізації права на доступ до інформації. І навпаки відсутність відповідного правового регулювання у цій сфері, сприяє численним зловживанням та порушенням з боку влади, щодо надання громадянам повної, достовірної інформації. Справедливість даної тези вже багато років відчуває на собі громадськість України. Саме тому сьогодні в Україні назріла необхідність у прийнятті комплексного закону, який охопив би всі аспекти реалізації та захисту права громадян на доступ до інформації.

Позитивною тенденцією стосовно вирішенні цієї проблеми, можна вважати те, що від гучних заяв про необхідність вдосконалення законодавства в сфері свободи інформації влада перейшла до конкретних дій. Так, Міністерство юстиції, на виконання п.п. 7 п. 2 Указу Президента України від 20.01.2006 «Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що впливають з її членства в Раді Європи»⁷, розробило законопроект про нову редакцію Закону України «Про інформацію». У основу підготовленого Мінюстом законопроекту було покладено проект «Про внесення змін до Закону України «Про інформацію»», створений Харківською правозахисною групою. Необхідно зазначити, що законопроект Харківської правозахисної групи пройшов міжнародно-правову експертизу й був визнаний таким, що відповідає міжнародно-правовим стандартам у сфері свободи слова та інформації.

У процесі роботи над законопроектом нової редакції Закону України «Про інформацію» робоча група Міністерства декілька разів змінювала його редакцію, оскільки при підготовці даного законопроекту до обговорення залучались представники громадськості, зокрема на сторінках юридичних видань розвернулася жвава дискусія щодо зрілості та досконалості положень законопроекту, суттєві рекомендації щодо удосконалення законопроекту не одноразово надсилали до Міністерства юстиції В.В. Речицький та Є.Ю. Захаров⁸. На жаль, ці рекомендації були лише частково враховані Міністерством юстиції, багато прогресивних норм не знайшли свого втілення в законопроекті.

Законопроект «Про інформацію», розроблений Міністерством юстиції України безумовно є кроком вперед в порівнянні з чинною редакцією Закону України «Про інформацію», разом із тим розміщений на сайті Міністерства юстиції законопроект «Про інформацію» нагадує більш концепцію ніж завершений проект закону, який можна було б

⁷ Указу Президента України «Про План заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що впливають з її членства в Раді Європи» // Офіційний вісник України. — 2006. — № 4. — С. 24. — стаття 143

⁸ Див: Коментар Харківської правозахисної групи до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про інформацію»

вносити на розгляд парламенту. Прийняття законопроекту «Про інформацію» у редакції, яка була підготовлена робочою групою Міністерства юстиції, взагалі не має сенсу, оскільки відповідно до Указу Президента новий Закон України «Про інформацію» повинен забезпечити необхідні правові умови для реалізації права на свободу вираження поглядів та доступ до інформації, однак аналіз положень законопроекту, розробленого Мінюстом, дозволяє стверджувати, що він не здатен виконати цю функцію, адже він, як і чинний Закон України «Про інформацію» не створює механізму реалізації та захисту права на інформацію, не відповідає міжнародним та європейським стандартам у сфері свободи слова та інформації, а також має певні вади юридичної техніки. Потребують свого доопрацювання наведені в проекті Мін'юсту, дефініції, таких термінів, як: інформація, ретроспективна інформація, офіційний документ, запит на інформацію та ін.. Більш детально, на наш погляд, необхідно було б викласти, гарантії права на інформацію, перелік суб'єктів інформаційних відносин, процедуру задоволення інформаційного запиту та механізм захисту права на доступ до інформації, гарантії інформаційної діяльності засобів масової інформації (ЗМІ).

Крім цього в законопроекті Міністерства юстиції не втілений відомий принцип Європейського суду з прав людини (*Lingens v. Austria* (скарга № 9815/82) Постанова Суду Страсбург, 08.07.1986), за яким обсяг інформації, доступ до якої обмежується, про публічну особу має бути значно меншим, ніж обсяг інформації про приватну особу.

Не знайшов свого втілення в законопроекті Мін'юсту й такий міжнародний стандарт, як захист джерел інформації журналістів, передбачений Рекомендацією № R (2000) 7 Комітет Міністрів Ради Європи від 01.01.2000 «Стосовно права журналістів на не розкриття своїх джерел інформації»⁹. Для втілення цих міжнародних стандартів, вважаємо, що законопроект необхідно доповнити статтею такого змісту:

Стаття. Гарантії інформаційної діяльності засобів масової інформації (ЗМІ)

1. Засоби масової інформації (ЗМІ) служать цілям реалізації свободи слова та інформування громадськості, а також незалежного нагляду і контролю громадян за діяльністю (бездіяльністю) всіх державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб.

2. Інформаційні повідомлення ЗМІ повинні бути достовірними, повними і точними, але вони не можуть бути повною мірою об'єктивними. Прояви особистої позиції журналіста чи його джерела в інформаційному повідомленні повинні застерігатися. Джерело інформації журналіста є конфіденційним і підлягає розкриттю в суді лише за умов доведення вищої державної необхідності.

3. ЗМІ гарантується співпраця з будь-якими законними джерелами постачання інформації та обмін повідомленнями незалежно від державних та адміністративних кордонів. З цієї метою забороняється прийняття і впровадження будь-яких технічних, митних, тарифних, інших норм і правил, що суттєво ускладнюють або обмежують вільне поширення інформації. Цю заборону не можна тлумачити як втручання в свободу ціноутворення на ринку інформаційних послуг і технологій.

4. ЗМІ користуються свободою збирання інформації з будь-яких джерел. Україна є відкритою для іноземних журналістів, жодні квоти і обмеження щодо присутності і роботи журналістів на її території не застосовуються. Запити на одержання журналістами віз, акредитацій, посвідчень преси та інших професійно необхідних документів повинні задовольнятися у найкоротші строки.

5. Іноземним журналістам надається національний режим перебування на території України, вільний доступ до джерел інформації а також право ввозу і вивозу з України професійно необхідних їм матеріалів і обладнання (апаратури).

⁹ Бюлетень Бюро інформації Ради Європи в Україні № 10 / Ред. колегія А.Дмитрук, Т. Іваненко О. Павличенко: Бюро інформації Ради Європи в Україні, 2003. — С. 69–72.

6. Діяльність журналістів не може обмежуватися введенням офіційних ліцензій, дозволів чи інших свідчень про виключні права, однак це правило не порушує порядку надання журналістських акредитацій.

7. Державі, її органам, підприємствам, установам і організаціям всіх форм власності забороняється посідати монопольне місце на ринку інформаційних продуктів, послуг і технологій. Будь-яка, в тому числі державна монополія на забезпечення доступу до преси, мережі Інтернет, електронної пошти, теле- і радіомовлення забороняється

Враховуючи, що Закон «Про інформацію» де-факто є конституційним Законом (В.В. Речицький)¹⁰, оскільки є базою конституційно-правового регулювання всіх інформаційних відносин і прийняття його в новій редакції буде мати доленосне значення, дуже важливо, щоб він був досконалим, саме тому, вважаємо за необхідне по статейна прокоментувати законопроект Мін'юсту:

Стаття. Визначення термінів

Визначення «інформаційна безпека» (п. 5 ст. 1) має оціночний характер, що може призвести до необґрунтованого обмеження права на інформацію. Застереження з приводу того, що орієнтація на інформаційну безпеку та інформаційний суверенітет може призвести до неправомірного обмеження права на інформацію висловлювала й спеціаліст в інформаційній сфері Н.В. Кушакова¹¹ (головний спеціаліст КСУ канд. юр. наук, тема дисертації «Конституційне право на інформацію в Україні (порівняльний аналіз)).

Стаття. Мова інформації

Найважливішим засобом передачі інформації є мова. Тому, встановлення конституційно-правових гарантій мовних прав людини в інформаційній сфері є якісним показником забезпечення права на доступ до інформації у державі.

Проте в законопроекті розробленим Мінюстом, питання щодо мови інформаційного запиту та **Мови відповіді на інформаційний запит** не врегульоване. Так, останній містить лише бланкетну норму, а саме ст. 4 передбачено, що «мова інформації визначається суб'єктами інформаційних відносин відповідно до законодавства України». Отже, Законопроект «Про інформацію» Мін'юсту не дає відповідь на запитання, якою мовою влада повинна задовольняти інформаційні потреби національних меншин України. Проаналізувавши Закон «Про мови в Україні» [2; 1989. — № 45. — Ст. 631] та інші законодавчі акти України в цій галузі, можна стверджувати, що останніми це питання також не врегульоване.

Що стосується міжнародних договорів в яких Україна бере участь, вважаємо за необхідне звернутися до Європейської Хартії регіональних мов та мов меншин [11; 2006. — № 50. — Ст. 3381]. І хоча хартією безпосередньо непередбачено положення, щодо мови інформаційних запитів, але в Хартії є загальне положення щодо мови заяв та відповідей на них. Так, п.п. b п. 2 ст. 10 Хартії передбачено, що стосовно органів місцевого та регіонального самоврядування, на території яких численність мешканців, що вживають регіональні мови або мови меншин, виправдовує вжиття заходів, сторони зобов'язуються дозволити і/або заохочувати можливість для осіб, які вживають регіональні мови або мови меншин, подавати усні або письмові заяви цими мовами, а відповідно до п.п. b, c п. 3 ст. 10 «стосовно публічних послуг, які надаються адміністративними органами або іншими особами, що діють від їхнього імені, сторони зобов'язуються, в межах території, на якій використовуються регіональні мови або мови меншин, відповідно до стану розвитку кожної мови, а також в міру

¹⁰ Конституція України прямо не передбачає поділу законів на Конституційні та звичайні

¹¹ Кушакова Н.В. Конституційне право на інформацію: правомірні та неправомірні обмеження// Вісн. КС України — 2002.- № 3. — С. 70

розумної можливості: дозволити особам, які вживають регіональні мови або мови меншин, подавати заяви і отримувати відповідь на них цими мовами або дозволити особам, які вживають регіональні мови або мови меншин, подавати заяви цими мовами». Втім, Україна ратифікувала Хартію з певними застереженнями, і серед положень щодо яких Україна взяла на себе зобов'язання вище перелічені положення відсутні [2; 2003.— № 30. — Ст. 259]. Таким чином, сьогодні в національному законодавстві існує прогалина щодо мови відповіді на інформаційний запит. Саме тому, в законопроекті «Про інформацію» повинна бути передбачена норма «мова відповіді на інформаційний запит». Пропонуємо наступну редакцію статті «Мова відповіді на інформаційний запит»:

1. Відповіді органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб на інформаційні запити здійснюються, як правило, державною (українською) мовою.
2. Якщо запитуваний документ викладено мовою, відмінною від української, він надається для ознайомлення (копіювання) в оригіналі. Переклад запитуваних офіційних документів на українську мову здійснюється, за вимогою запитувача, органами державної влади і місцевого самоврядування за рахунок коштів їх бюджетів. Переклад наданих за запитом офіційних документів (копій) на іншу відмінну від української мову здійснюється в акредитованих бюро перекладу на договірній основі коштом замовника.
3. В адміністративно-територіальних одиницях з компактним проживанням національних меншин відповідь на інформаційний запит надається, за вимогою запитувача, на мові відповідної меншини. В цьому випадку переклад відповіді здійснюється за рахунок коштів бюджетів місцевих органів державної влади і самоврядування.
4. Інформація про особу (про себе) надається, по можливості, зрозумілою для запитувача мовою. Якщо запит стосовно інформації про себе направлено до установи, підприємства чи організації недержавної форми власності, переклад відповідного документу може здійснюватись на договірній основі коштом запитувача.
5. В окремих випадках, коли запитувач інформації є особою похилого віку, інвалідом, неписьменною або іншим чином ушкодженою за своїм станом особою, а також іноземцем, який погано або зовсім не володіє державною мовою, органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні надати запитувачу допомогу в тлумаченні змісту запитуваного документу.

Стаття. суб'єкти інформаційних відносин.

Редакція статті «суб'єкти інформаційних відносин» є надто лаконічною й не дає повного переліку суб'єктів інформаційних відносин. «Не зрозуміло, чому до переліку суб'єктів інформаційних відносин, не віднесені зарубіжні юридичні особи та зарубіжні держави. Адже насправді, — наголошує конституційний експерт ХПГ В. Речицький, — Україна має велику кількість інформаційних стосунків з такими суб'єктами. Пропонуємо викласти статтю «Суб'єкти інформаційних відносин» в такий редакції:

1. Суб'єктами інформаційних відносин за цим Законом є:
 - 1) громадяни України, іноземці, особи без громадянства;
 - 2) релігійні організації;
 - 3) політичні партії (блоки);
 - 4) профспілки;
 - 5) правозахисні організації;
 - 6) громадські об'єднання;
 - 7) засоби масової інформації (ЗМІ);
 - 8) органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи;
 - 9) органи державної влади, їх посадові і службові особи;
 - 10) підприємства, установи і організації всіх форм власності;
 - 11) будь-які юридичні особи;
 - 12) держава Україна.

2. Всі суб'єкти інформаційних відносин в якості власників (користувачів) інформації і запитувачів, за винятком запитів щодо інформації про особу (про себе) і виключень, передбачених в законі, мають рівні права.

3. В якості суб'єктів інформаційних відносин також визнаються:

- 1) іноземні держави;
- 2) окремі іноземні юридичні особи;
- 3) окремі державні і недержавні міжнародні організації.

Стаття. Державна інформаційна політика

Закон, головною метою якого є на законодавчому рівні закріпити свободу інформації, не повинен містити норм, що мають державно-патерналістське забарвлення та віддають перевагу не свободі інформації, а безпеці. Найбільш доречно відносно того, що повинно мати перевагу — свобода чи безпека, свого часу висловився Ф. Рузвельт. Він зазначав, що «ті, хто відмовляються від свободи заради тимчасової безпеки, не заслуговують ні свободи, ні безпеки». Саме тому вважаємо, що редакцію ст. 7 «Державна інформаційна політика» проекту Мін'юсту, сутність якої полягає в забезпеченні безпеки, а не свободи інформації, необхідно замінити на редакцію статті, що була запропонована Харківською правозахисною групою. Згідно зі статтею 9 «Засади державної інформаційної політики» проекту Харківської правозахисної групи:

«1. Здійснення державної інформаційної політики України ґрунтується на таких засадах:

1) інформація про політику Української держави, діяльність її органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб є відкритою для громадськості, засекречування окремих частин такої інформації здійснюється виключно на підставі закону;

2) засекречуванню підлягає інформація, а не відомості про документ (носії інформації) та його реквізити (дата прийняття, назва, реєстраційний номер), можливі виключення з даного правила є вичерпними й передбачаються законом;

3) громадянам України, іншим особам, які на законних підставах знаходяться на території України, об'єднанням громадян належить пріоритет перед органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами в одержанні інформації будь-якого змісту, за винятком відомостей, віднесених законом до категорії інформації з обмеженим доступом;

4) заборони обмеження державною, її органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами створення, збирання, поширення, використання та зберігання інформації релігійно-духовного, світоглядно-філософського, наукового або мистецько-культурного змісту;

5) заборони встановлення обмежень діяльності суб'єктів інформаційних відносин, спрямованої на забезпечення доступу до мережі Інтернет, а також інших державних та міжнародних інформаційних систем і мереж загального користування (ця заборона не поширюється на порядок розподілу і надання телевізійних і радіочастот);

6) заборони органам державної влади, органам місцевого самоврядування, їх посадовим і службовим особам самочинно відносити відомості (встановлювати обмежувальні грифи), які не становлять державної, службової або іншої передбаченої законом таємниці, до категорії інформації з обмеженим доступом;

7) визначення виключно в законі та оприлюднення повного переліку категорій, правил зберігання і доступу до інформації, що містить в собі державну, службову або іншу передбачену законом таємницю, конфіденційної інформації, а також інформації про особу;

8) заборони органам державної влади, органам місцевого самоврядування, їх посадовим і службовим особам відносити відомості, що знаходяться в їх розпорядженні, до категорії конфіденційної інформації;

9) заборони прийняття нормативно-правових актів та розпоряджень *ad hoc* (на даний випадок), які б не дозволяли надавати засобам масової інформації відомості, не віднесені до категорії інформації з обмеженим доступом;

2. Перераховані в цій статті засади застосовуються в якості загальних норм при вирішенні спорів, що можуть виникати між суб'єктами інформаційних відносин».

Переконані, що ця редакція більшою мірою відповідає сучасності та цілям, проголошеним в Конституції України.

Стаття. Гарантії права на інформацію

Як уже наголошувалось дуже важливо, щоб в законі були закріплені гарантії права на інформацію. Адже, для реального забезпечення здійснення права на інформацію, недостатньо простого закріплення права на інформацію, важливо передбачити конкретні гарантії його реалізації. «Без відповідних гарантій, — наголошує Л.Д. Воєводін, — проголошені в Конституції та законах права та свободи — порожній звук»¹². Усвідомлюючи це при розробці законопроекту «Про інформацію» Харківська правозахисна група детально виписала в законопроекті гарантії права на інформацію, однак Мін'юст відмовився від такого детального закріплення гарантій права на інформацію, залишивши «статтю гарантії права на інформацію» в редакції діючого Закону України «Про інформацію». Хоча ще в коментарі до першої версії законопроекту (підготовленої робочою групою Мін'юсту) В.В. Речицький¹³ звертав увагу на те, що гарантії права на інформацію прописані надто лаконічно, хоча міжнародні стандарти вимагають, як правило, більшої деталізації гарантій. Він пропонував вказати конкретні організаційні гарантії — форми доступу до офіційної інформації. Цікавим є той факт, що в остаточній версії проекту Мін'юсту, гарантії викладені ще більш стисло. Зокрема, важливою гарантією забезпечення можливості вільно отримувати інформацію про органи державної влади та їхніх посадових осіб є надання громадськості вільного доступу на засідання законодавчих, представницьких та інших виборних органів державної влади. Однак законопроектом подібної гарантії не передбачено.

Хочемо ще раз звернути увагу на необхідність детального закріплення саме гарантій права на інформацію і сподіваємося, що Міністерством юстиції це зауваження буде враховано. Пропонуємо, передбачити в законопроекті такі гарантії права на інформацію:

Стаття. Юридичні гарантії права на інформацію

1. Право на інформацію забезпечується:

1) обов'язком органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб регулярно інформувати громадськість про свою діяльність та прийняті рішення;

2) обов'язком органів державної влади, органів місцевого самоврядування мати і систематично оновлювати реєстри (переліки) документів, що знаходяться в їх розпорядженні;

3) обов'язком органів державної влади, органів місцевого самоврядування мати хронологічні підшивки копій офіційних документів і матеріалів для громадського ознайомлення;

4) обов'язком органів державної влади, органів місцевого самоврядування виділяти спеціальні приміщення (місця) для роботи запитувачів з документами, а також правом запитувачів робити з них виписки, копії тощо;

¹² Тодика Ю.Н., Тодика О.Ю. Конституционно-правовой статус человека и гражданина в Украине. — К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. — С. 179

¹³ Див: Коментар Харківської правозахисної групи до проекту закону «України «Про внесення змін до Закону України «Про інформацію»

5) обов'язком органів державної влади, органів місцевого самоврядування, установ, підприємств і організацій всіх форм власності мати спеціальні служби або призначати відповідальних осіб для забезпечення доступу запитувачів до інформації;

6) правом вільного доступу суб'єктів інформаційних відносин до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів, інших інформаційних банків і баз даних, обмеженням цього доступу лише з огляду на специфіку цінностей та особливі умови їх схоронності, що визначаються законом;

7) обов'язком законодавчих, представницьких та інших виборних органів державної влади, органів місцевого самоврядування регулярно оприлюднювати в засобах масової інформації плани проведення та порядок денний своїх засідань;

8) обов'язком законодавчих, представницьких та інших виборних органів державної влади, органів місцевого самоврядування надавати вільний доступ громадськості на свої засідання;

9) правом вільного доступу громадськості до електронних версій будь-якої відкритої інформації;

10) встановленням державного та громадського контролю за дотриманням законодавства про інформацію;

11) встановленням юридичної відповідальності за порушення законодавства про інформацію.

Стаття. Організаційні гарантії права на інформацію

1. Всі органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні мати громадські приймальні, в яких здійснюється безпосереднє ознайомлення запитувачів із належною цим органам інформацією.

2. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування повинні інформувати громадськість про зміст, напрями і характер своєї роботи. Інформація про їх місцезнаходження, розташування їх інформаційних служб та розпорядок роботи повинна регулярно доводитись до відома населення.

3. Для правильного спрямування інформаційних запитів та полегшення пошукової роботи запитувачів кожен державний орган і орган місцевого самоврядування повинен оприлюднювати на відкритих стендах та у безкоштовних загальнодоступних друкованих виданнях таку інформацію:

1) перелік функцій установи і послуг, які вона надає населенню;

2) опис структури головного та місцевих підрозділів установи, розташування місць, в яких її службовці надають запитувачам необхідну інформацію, а запитувачі — вносять необхідні подання та запити, одержують необхідні їм документи тощо;

3) вимоги установи щодо необхідних формальних процедур діловодства, яке нею ведеться;

4) зразки форм і бланків всіх документів, що надходять в установу та її підрозділи, а також зразки їх належного заповнення;

5) розташування місць, де надаються необхідні запитувачам форми і бланки установи;

6) загальні правила (правила внутрішнього трудового розпорядку) роботи установи;

7) тексти законодавчих та інших нормативних актів (наказів, інструкцій тощо), якими безпосередньо визначається компетенція установи або на підставі яких установа працює;

8) внутрішні адміністративні розпорядження та інструкції для персоналу установи, якщо ці документи стосуються громадських інтересів;

9) тексти всіх документів, які вносять поправки і зміни у наведені вище дані.

Стаття. Класифікація інформації за оперативністю чи ретроспективністю

Вважаємо, що надане визначення поняття ретроспективна інформації має суттєві недоліки. Із визначення незрозуміло, з якого саме моменту інформацію слід відносити до ретроспективної, оскільки із визначення не випливає, з якого часу інформацію можна відно-

сити до ретроспективної, а формулювання «вже відбулася» може бути застосоване майже до будь-якої інформації.

Стаття. Оприлюднення інформації через аудіовізуальні засоби масової інформації

Ще в коментарі до попередньої редакції законопроекту «Про інформацію» В.В. Речицький, підкреслював, що прикметник «об’єктивний» стосовно інформації завжди сприймається проблематично. Найпоширеніше, популярне значення слова «об’єктивний» таке: незалежний від волі та свідомості людини. Чи можна вказати хоча б на один сегмент інформації, яка не залежить від нашої свідомості, залишається, очевидно, запитанням.

Стаття. Доступ до службової таємниці.

Редакція статті 39 є в сутності завуальованим поверненням до конфіденційної інформації, яка є власністю держави. Оскільки, хоча законопроектом й передбачено, що віднесення до службової таємниці відбувається на підставі закону, той факт, що статтею передбачені досить широкі підстави віднесення інформації до службової таємниці, а звід відомостей, що становлять службову таємницю, згідно з законопроектом, буде складатися одноособово (відповідна посадова особа), а не комісія, створює поля для зловживань й не відповідає міжнародним стандартам в сфері інформації. Отже, дана стаття Законопроекту Мін’юсту не відповідає ч. 3 ст. 34 Конституції України, принципу «максимального оприлюднення» «Принципів законодавства про свободу інформації», які були розроблені міжнародною правозахисною організацією «Арктикль 19». Крім цього, як закріплено в ч. 2 ст. 6 Конституції України, «органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України». В ч. 2 ст. 19 Конституції ця вимога конкретизується більш детальною нормою, яка стверджує: «Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України». Таким, чином, загальний рівень і конкретні рамки свободи вибору тих або інших дій органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб визначаються нормами Конституції і Законів України. Ці рамки не підлягають жодному розширеному тлумаченню на рівні підзаконних нормативних актів¹⁴. Але редакція ст. 39 залишає органам влади свободу діяти на власний розсуд, що є неприйнятним.

Стаття. Контроль за дотриманням режиму доступу до інформації

На нашу думку, створення на підставі законопроекту спеціально уповноважених органів виконавчої влади для здійснення державного контролю за забезпеченням доступу до інформації не стане дієвим механізмом захисту права на доступ до інформації, оскільки саме органи виконавчої влади є головними порушниками права громадян на доступ до інформації. Ефективним елементом в інституційному механізмі забезпечення права на доступ до інформації може стати створення в апараті Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, службового підрозділу контролю за здійсненням конституційного права на інформацію. Однак, робоча група Мін’юсту відмовилась від ідеї створення спеціального інституціонального механізму охорони і захисту права на доступ до інформації. Ю.М. Тодика неодноразово наголошував, що «важливою умовою реального здійснення громадянами України своїх прав і свобод, — є функціонування системи заходів, спрямованих на їх охорону і захист. Необхідність в цьому виникає тоді, коли є невиконання обов’язків чи

¹⁴ Див: Коментар Харківської правозахисної групи до проекту закону «України «Про внесення змін до Закону України «Про інформацію». — С. 2

зловживання правом в процесі реалізації, а також коли має місце спір про наявність самого права чи свободи»¹⁵. Усвідомлюючи — це, автори законопроекту Харківської правозахисної групи включили до законопроекту положення, які передбачають запровадження в структурі апарата Уповноваженого Верховної Ради з прав людини службового підрозділу з контролю за здійсненням конституційного права на інформацію. Подібна модель омбудсмана вже існує в Канаді, Угорщині, Ірландії, Німеччині на рівні окремих земель. Крім того, сьогодні запровадження спеціального механізму забезпечення права на інформацію є одним з міжнародних принципів в сфері свободи інформації. Переконані, що новий Закон «Про інформацію» повинен передбачати створення даної інституції. Оскільки, практика показала, що існуюча модель омбудсмана не в інституціональному механізмі забезпечення свободи слова і права на інформацію не здатна виконувати покладені на неї функції.

Зважаючи на специфіку правової природи права на інформацію, а саме на те, що реалізація права на інформацію це по суті постійна боротьба громадськості з владою за право знати, головна роль в механізмі забезпечення права на інформацію фактично належить громадським структурам. Вважаємо, що в законі необхідно закріпити положення, відповідно до, яких:

«Громадський контроль за дотриманням встановленого режиму доступу до інформації здійснюється народними депутатами України, депутатами місцевих рад, правозахисними організаціями, громадянами особисто.

6. Контроль за режимом доступу до інформації полягає у забезпеченні дотримання вимог законодавства про інформацію всіма суб'єктами інформаційних відносин, недопущенні необґрунтованого або самочинного віднесення будь-яких відомостей до категорії інформації з обмеженим доступом.

7. Верховна Рада України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини мають право вимагати від органів державної влади і органів місцевого самоврядування подання детальних звітів про організацію та результати їх роботи з інформаційними запитами.»

Переконані, що виключення з законопроекту положень, які передбачають створення інституціонального механізму забезпечення права на інформацію фактично перетворює закон «Про інформацію» в декларацію, а реалізацію право на інформацію в Україні на міраж. Впевнені, що без усунення даної прогалини прийняття Закону взагалі втрачає будь, який сенс.

Стаття. Строк розгляду та задоволення запиту на інформацію

Необхідно також звернути увагу, що в проекті є певні вади юридичної техніки. Зокрема, в проекті Мін'юсту «загальний строк вивчення та задоволення запиту» та «строк повідомлення запитувача про розмір плати за надання інформації» обчислюються календарними, а не робочими днями, що суперечить міжнародним стандартам. Хоча автори законопроекту Мінюсту в пояснювальній записці звертали увагу, що терміни розгляду та задоволення запитів на інформацію в проекті обраховуються робочими днями, а не календарними, що сприятиме вчасному задоволенню запитів на інформацію. Дійсно «Строк вивчення запиту на предмет можливості його задоволення запиту» обчислюється робочими днями, але терміни «загальний строк вивчення та задоволення запиту» та «строк повідомлення запитувача про розмір плати за надання інформації» обчислюється календарними днями, що мабуть є технічною помилкою, яку необхідно усунути, але необхідно звернути увагу на те, що, якщо одиниця обрахунку відповідно до міжнародних стандартів буде змінена, й всі терміни будуть обраховуватися робочими днями, то постає необхідність скоротити загальний строк вивчен-

¹⁵ Тодика Ю.М., Марцеляк О.В. Конституційний суд України і прокуратура в конституційно-правовому механізмі забезпечення основних прав громадян. — Х., 1998. — С. 33

ня та задоволення запиту з 20 до 15 днів, адже передбачений проектом загальний строк вивчення та задоволення запиту у 20 календарних днів приблизно дорівнює строк у 15 робочих днів, що відповідає принципу 6 Рекомендації Rec (2002) 2 Комітету Міністрів «Про доступ до офіційних документів» (прийняла Рада Європи, Комітет міністрів) від 21.02.2002 р. та принципу 5 «Принципів законодавства про свободу інформації», розроблених міжнародною правозахисною організацією «Article 19», згідно з якими інформаційні запити повинні бути задоволені в найкоротші строки, але термін надання інформації у 20 робочих днів вже буде суперечити міжнародним стандартам в цій сфері.

Стаття. Задоволення запиту на інформацію

Переконані, що положення статті, згідно з яким: «запит на інформацію вважається задоволеним розпорядником інформації, який отримав запит, якщо одержання необхідної інформації (документу) можливе безперешкодно з альтернативних джерел, і в коротші строки, про що запитувача було повідомлено», необхідно виключити з законопроекту, оскільки воно створює додаткові умови для необґрунтованої відмови в задоволенні запиту. В даному разі запит на інформацію не можна вважати задоволеним.

Крім цього в положенні, відповідно до якого: «запит на інформацію було переадресовано до компетентного органу, в порядку, **встановленому статтею 43** цього Закону...» є вада юридичної техніки, адже статтею 43 порядок переадресації запиту до компетентного органу непередбачено.

Стаття. Звільнення від відповідальності

Законопроект Мін'юсту не передбачає захист від кримінальної та цивільної відповідальності державних службовців, що, згідно із Законопроектом, є причетними до розголошення інформації, якщо вони при цьому керувалися добрими намірами та мали обґрунтоване переконання, навіть якщо ця інформація не підлягає розголошенню. Забезпечення такого захисту є необхідним для зміни режиму секретності; без нього державні службовці діють з оглядом на можливе покарання та виявляють надмірну обережність, іноді зовсім недоречно, відмовляючись надати навіть таку інформацію, що підлягає розголошенню. Крім того, Законопроект не передбачає захисту так званих «свистунів». Це захист проти застосування юридичних чи адміністративних санкцій до осіб, причетних до розголошення інформації, навіть якщо вона не підлягає розголошенню згідно із Законопроектом, якщо ці особи керувалися добрими намірами та мали обґрунтоване переконання, що інформація є достовірною і містить докази про правопорушення або серйозну загрозу здоров'ю, безпеці чи довкіллю. Необхідно зазначити, що дана норма є міжнародним стандартом у сфері свободи інформації, зокрема цей принцип закріплено в «Принципах законодавства про свободу інформації»¹⁶ та Модельному законі «Про доступ до інформації»¹⁷, розроблених міжнародною неурядовою організацією «Article 19». «Робота із західними експертами, — наголошує В.В. Речицький, — з інформаційного права (зокрема, фахівцями з «Article 19») показує, що звільнення від відповідальності «свистунів» — тобто осіб, які з найкращих міркувань і в інтересах суспільства помилково розголосили інформацію з обмеженим доступом є стандартним проявом європейського інформаційного підходу. Отже, хочемо ще раз наголосити, що **статтю 56 «Звільнення від відповідальності»** законопроекту Мін'юсту необхідно доповнити положенням, згідно з яким:

¹⁶ Свобода інформації та право на приватність в Україні. Том 1. Доступ до інформації: hic et nunc! / Харківська правозахисна група; Худож.-оформлювач О. Герчук — Харків: Фоліо, 2004. — С. 41–53

¹⁷ Свобода інформації: теорія та практика / Харківська правозахисна група. — Харків: Фоліо, 2004. — С. 66–79.

Будь-які посадові та службові особи органів державної влади і органів місцевого самоврядування, а також інші особи, які несуть обов'язок щодо нерозголошення чи охорони інформації з обмеженим доступом звільняються від кримінальної, цивільної та іншої юридичної відповідальності за розголошення такої інформації, якщо вони володіли доказами того, що поширювана ними інформація є достовірною й містить в собі відомості про правопорушення або реальну загрозу здоров'ю людей, їх безпеці та довкіллю.

Забороняється застосування кримінальної, цивільної та іншої юридичної відповідальності до фізичних осіб (за винятком передбачених пунктом 7 цієї статті) за розголошення інформації з обмеженим доступом, якщо вони мали щире переконання в тому, що розголошення такої інформації відповідає суспільним інтересам.

Таким чином, не тільки прогалини в законодавстві можуть перешкоджати реалізації права на доступ до інформації, ще більш негативні наслідки може спричинити прийняття декларативного закону, який, з одного боку, створить ілюзію законодавчого забезпечення права на доступ до інформації, а з іншого — паралізує реалізацію цього фундаментального права особи. Р. Карвер наголошує: «...небезпека полягає в тому, що «свобода інформації» стала модною фразою, уряди приймають закони про свободу інформації, які насправді не збільшують доступ громадськості до інформації. В найгірших випадках вони можуть навіть йому перешкоджати»¹⁸.

Вважаємо, що даний законопроект потребує серйозного доопрацювання. Переконані, що результатом доопрацювання, за умови врахування вищезазначених пропозицій, а також залучення до розробки нової редакції Закону «Про інформацію» представників неурядових правозахисних організацій, що займаються проблемами в сфері свободи слова та інформації, буде прийняття якісно нового закону, що буде відповідати міжнародним та європейським стандартам у сфері свободи інформації та створить законодавчу базу з реалізації права на інформацію.

1.5. ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО СЕБЕ: ГАРАНТОВАНО ЧИ ЛИШЕ ЗАДЕКЛАРОВАНО?

(аналіз Рішення Конституційного Суду України у справі К.Г. Устименка № 5-зп від 30 жовтня 1997 року щодо офіційного тлумачення статей 3, 23 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» і Закону України «Про Прокуратуру»)

Конституційний Суд України інтерпретував це право у справі К.Г. Устименко. У Рішенні наводиться офіційне тлумачення деяких положень Закону України «Про інформацію», яке має велике значення у правотворчості та у правозастосуванні, шляхом тлумачення, що персональні дані відносяться до конфіденційної інформації, наголошується на важливості конституційного права на безпосереднє звернення до суду, розкривається обсяг регулювання операцій з інформацією медичного характеру тощо. Перед тим, як викласти обставини справи та мотиви рішення Конституційного Суду України, необхідно звернути увагу на юридичне підґрунтя, на якому базувалось звернення до судових органів. Згідно із Законом України «Про інформацію» від 02.10.92: «дія цього Закону поширюється на інформативні відносини, які виникають у всіх сферах життя і діяльності суспільства і держави при одержанні, використанні, поширенні та зберіганні інформації» (ст. 3).

«Кожному громадянину забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України» (ст. 9). «Інформація про особу — це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про особу. Кожна особа має право на ознайомлення з інформацією, зібраною про неї» (ст. 23). «Громадяни мають право до-

¹⁸ Свобода інформації: теорія та практика/ Харківська правозахисна група; — Харків: Фоліо, 2005. — С. 13.

ступу до інформації про них, заперечувати її правильність, повноту, доречність тощо». Відмова в доступі до такої інформації, або приховування її, або незаконні збирання, використання, зберігання чи поширення можуть бути оскаржені до суду» (ст. 31). «В разі вчинення державними органами, та їх посадовими особами, державними організаціями, які є юридичними особами, та окремими громадянами протиправних діянь, передбачених цим Законом, ці дії підлягають оскарженню до органів вищого рівня або до суду» (ст. 48).

Звертаючись до суду загальної юрисдикції в 1989 р., Устименко посилався на Закон СРСР «О порядке обжалования в суд неправомерных действий органов госуправления и должностных лиц.», порушуючи який головлікар психоневродиспансеру відмовлявся надати інформацію щодо підстав заочних взяття й зняття з психіатричного обліку Устименка. Перше рішення суду – відмовити в задоволенні скарги Устименка – ґрунтувалось на лікарській таємниці. Потім, після втручання Прокуратури України, після депутатських звернень до Генерального Прокурора М. О. Потебенька депутата Л.Д. Кучми, суд поступово став змінювати свою позицію у справі. Одночасно, у зв'язку з набранням в листопаді 1992 р. чинності Закону України «Про інформацію» претензії були оформлені у вигляді інформаційного запиту, а після отримання відмови головлікаря було змінено підстави судової скарги, тобто оскаржувалось порушення Закону «Про інформацію».

Після скасування за протестами прокуратури двох рішень суду, третім рішенням дії головлікаря в частині надання К.Г. Устименку інформації, що не відповідає дійсності, та приховуванні інформації визнані неправомірними, й зобов'язано посадову особу надати Устименку письмову відповідь на такі питання: 1. Ким, коли і на якій підставі Устименка було поставлено на облік у психоневродиспансері? 2. За якими адресами розсилались довідки про стан здоров'я Устименка? 3. Ким Устименка було знято з обліку, на якій підставі та чи був він при цьому присутнім? 4. На підставі якого нормативного акту психіатри в 1988-90 рр. обмежували працевлаштування Устименка?

У 1994 р. Дніпропетровський обласний суд задовольнив скаргу головлікаря, скасував вказані рішення райсуду й провадження у цій справі закрит, оскільки її розгляд не є компетенцією суду.

Намагаючись якимось чином отримати персональну інформацію про себе і знаючи, що прокуратура має матеріали перевірки скарги на дії головлікаря, Устименко направляв з цього питання інформаційний запит і до прокуратури, а відмову в наданні інформації прокурора оскаржив до суду. Суд відмовив у розгляді скарги на тій підставі, що громадянин може оскаржити дії прокурора тільки у випадках, передбачених Кримінально-процесуальним кодексом. Таким чином, судами загальної юрисдикції у 1994 р. відмовлено Устименку в захисті його права на отримання інформації про себе, гарантоване ст. ст. 3, 23, 31, 48 Закону «Про інформацію».

Перевіривши останні судові рішення в порядку нагляду, Голова Верховного Суду В.Ф. Бойко 18.11.96 підтвердив їх законність і обґрунтованість, хоч на цей час право на інформацію про особу та на судовий захист цього права вже гарантувалось ст. 32 Конституції України.

З приводу неоднозначного застосування судами загальної юрисдикції Закону України «Про інформацію» К.Г. Устименко звернувся до Конституційного Суду України (далі КСУ).

У рішенні у справі К.Г. Устименка № 18/гоз-97 від 30.10.97 КСУ у резолютивній частині виклав:

1. Частину 4 статті 23 Закону України «Про інформацію» треба розуміти так, що забороняється не лише збирання, а й зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її попередньої згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту, прав та свобод людини. До конфіденційної інформації, зокрема, належать свідчення про особу (освіта, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, дата і місце народження, майновий стан та інші персональні дані).

Згода на збирання, зберігання, використання і поширення відомостей щодо недієздатної особи надається членам її сім'ї або законним представником. У період збирання інформації про нього кожний дієздатний, члени сім'ї або законні представники недієздатного мають право знати, які відомості і з якою метою збираються, як, ким і з якою метою вони використовуються. У період зберігання і поширення персональних даних ці ж особи мають право доступу до такого роду інформації, заперечувати її правильність, повноту, тощо.

2. Частину 5 статті 23 Закону України «Про інформацію» треба розуміти так, що кожна особа має право знайомитись з зібраною про неї інформацією в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях, якщо ці відомості не є державною або іншою, захищеною законом, таємницею.

Медична інформація, тобто свідчення про стан здоров'я людини, історію її хвороби, про мету запропонованих досліджень і лікувальних заходів, прогноз можливого розвитку захворювання, в тому числі і про наявність ризику для життя і здоров'я, за своїм правовим режимом належить до конфіденційної, тобто інформації з обмеженим доступом. Лікар зобов'язаний на вимогу пацієнта, членів його сім'ї або законних представників надати їм таку інформацію повністю і в доступній формі.

В особливих випадках, як і передбачає ч. 3 ст. 39 Основ законодавства України про охорону здоров'я, коли повна інформація може завдати шкоди здоров'ю пацієнта, лікар може її обмежити. У цьому разі він інформує членів сім'ї або законного представника пацієнта, враховуючи особисті інтереси хворого. Таким же чином лікар діє, коли пацієнт перебуває у непритомному стані.

У випадках відмови у наданні або навмисного приховування медичної інформації від пацієнта, членів його сім'ї або законного представника вони можуть оскаржити дії чи бездіяльність лікаря безпосередньо до суду або, за власним вибором, до медичного закладу чи органу охорони здоров'я.

Правила використання відомостей, що стосуються лікарської таємниці — інформації про пацієнта, на відміну від медичної інформації — інформації для пацієнта, встановлюються статтею 40 Основ законодавства України про охорону здоров'я та ч. 3 ст. 46 Закону України «Про інформацію».

3. У ст. 48 Закону України «Про інформацію» визначальними є норми, сформульовані у ч. 1 цієї статті, які передбачають оскарження встановлених Законом «Про інформацію» протиправних діянь, вчинених органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами, а також політичними партіями, іншими об'єднаннями громадян, засобами масової інформації, державними організаціями, які є юридичними особами, та окремими громадянами, або до органів вищого рівня, або до суду, тобто за вибором того, хто подає скаргу. Частина друга ст. 48 Закону «Про інформацію» лише встановлює порядок оскарження протиправних дій посадових осіб у разі звернення до органів вищого рівня, а ч. 3 цієї статті акцентує на тому, що й оскарження, подане до органів вищого рівня, не є перепорою для подальшого звернення громадянина чи юридичної особи до суду. Частину третю у контексті всієї ст. 48 Закону «Про інформацію» не можна розуміти як вимогу обов'язкового оскарження протиправних дій посадових осіб спочатку до органів вищого рівня, а потім — до суду.

Безпосереднє звернення до суду є конституційним правом кожного.

4. Визнати неконституційним положення частини четвертої статті 12 Закону України «Про прокуратуру» щодо можливості оскарження прийнятого прокурором рішення до суду лише у передбачених законом випадках, оскільки винятки з конституційних норм встановлюються самою Конституцією, а не іншими нормативними актами.

5. Прийняття рішення Генеральним прокурором України по скаргі (ч. 5 ст. 12 Закону «Про прокуратуру») припиняє провадження за такими скаргами в органах прокуратури, але не може стати перешкодою для подальшого звернення до суду.

6. Рішення КСУ є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскарженим. Рішення КСУ підлягає опублікуванню у «Віснику КСУ» та в інших офіційних виданнях України.

Необхідно зазначити, що у пункті 4 резолютивної частини Рішення формулюється важливий конституційний принцип «винятки з конституційних норм встановлюються самою Конституцією, а не іншими нормативними актами». Рішення так і не було виконане. Отже, можна сказати, що не зважаючи на свою важливість, та певною мірою «канонічність», це Рішення є показовим щодо відсутності належного механізму його виконання, тобто являє собою «негативний» приклад відсутності в Україні цього механізму. Розмову можна вести лише про науково-практичне значення цього Рішення. По відношенню до громадянина К. Устименка це Рішення не має ніякого практичного ефекту. Тобто, знов — таки, єдина можливість безпосереднього звернення до КСУ з метою захисту конституційних прав та свобод не має ніякого практичного ефекту саме через відсутність чітких положень процесуального законодавства, які б дозволяли переглянути попередні судові рішення з урахуванням рішення КСУ щодо офіційного тлумачення.

Відповідно до пункту 6 резолютивної частини: «Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскарженим». З позицій передової теорії конституційного права та відповідної практики не виникає сумнівів, що воно є обов'язковим для всіх суб'єктів права (йдеться про ту його частину, де дається офіційне тлумачення), а не тільки для громадянина К. Устименка. Останній звертався до КСУ не з метою задоволення наукового інтересу (хоча це також можна припустити), а для розв'язання конкретної правової колізії, необхідність у чому існувала поза будь-яких сумнівів.

Тобто обов'язковість цього Рішення характеризується двома ознаками: 1) обов'язковість загальна — для всіх суб'єктів права, але не всього рішення, а його резолютивної частини, де надається тлумачення або формулюється правовий принцип, тобто КСУ, коли приймав рішення у конкретній справі — К.Г. Устименка, сформулював певні правоположення, яким належить певна ступінь загальнообов'язковості; 2) обов'язковість особлива — для органів державної влади, у тому числі судової, яка відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України», та, зокрема, статті 70, зобов'язана виконати це рішення на користь К. Устименка.

Як же суди виконують рішення КСУ щодо офіційного тлумачення по відношенню до фізичних та юридичних осіб, за ініціативою яких проблемні правові питання стали предметом розгляду єдиного органу конституційної юрисдикції? Відповідь не видається такою простою, оскільки у процесі виконання рішення у справі К. Устименка виявились внутрішні вади нашої судової системи:

«Ухвалою облсуду від 30.01.98, постановленою під головуванням судді А.П. Приходченко, яка брала участь у проголошенні ухвали 1994 року, подання прокуратури і заява Устименка відхилені.

Підставою відмови в перегляді справи суд назвав те, що офіційне тлумачення Конституційним Судом Закону «Про інформацію» по справі Устименка не може бути визнаним нововиявленими обставинами, оскільки це тлумачення не містить відомостей, про які на день проголошення ухвали від 21.02.94 не знали і не могли знати сторони і суд»¹⁹.

Як ми бачимо, прийняття рішення КСУ щодо офіційного тлумачення не було підставою для перегляду судового рішення на той момент, оскільки воно не є нововиявленою обставиною у сенсі статті 343 (відповідно до діючого Цивільно-процесуального кодексу від 18.03.2004. ст. 361). Рішення також не є, зокрема, «істотною для справи обставиною». Ці положення були чинними й на момент винесення ухвали облсудом (30.01.98). Враховуючи традиційний позитивістський менталітет більшості українських суддів та виходячи з їх традиційної юридичної освіти, було важко очікувати від них певної сміливості заповнити існуючу прогалину у процесуальному законодавстві та виконати рішення КСУ шляхом перегляду попереднього рішення у справі К. Устименка судами загальної юрисдикції. Ситу-

¹⁹ Шевчук С. Справа К.Г. Устименка та деякі проблеми виконання рішень Конституційного Суду України // Свобода висловлювань та приватність. — 2002. — № 1. — С. 12–14

ація суттєво не змінилась й після прийняття нового Цивільно-процесуального кодексу від 18.03.2004.

Таким чином, рішення КСУ у справі К. Устименка актуалізує величезну проблему виконання рішень КСУ щодо офіційного тлумачення за конституційним зверненням окремих осіб. Слід мати на увазі, що вони звертаються до КСУ не задля наукового або «спортивного» інтересу, а для вирішення конкретної життєвої проблеми правничими засобами. Якщо це проблемне питання не буде вирішено найближчим часом, діяльність КСУ щодо захисту конституційних прав та свобод матиме мінімальний ефект. Що й практично доведено у процесі невиконання рішення КСУ у справі К. Устименка.

1.6. ВИСНОВКИ

Підсумовуючи короткий огляд правових засад забезпечення доступу до інформації про діяльність органів влади, констатуємо, що ієрархія «інформаційного законодавства» виглядає наступним чином:

I. Конституція України.

II. Міжнародні конвенції, ратифіковані Україною.

III. Закон України «Про інформацію» та норми деяких інших законодавчих актів (наприклад — Закону України «Про звернення громадян», «Про боротьбу з корупцією», «Про державну таємницю», Кримінального кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення тощо), а також окремі норми інших законів — в частині регламентації прав громадян та обов'язків владних інституцій у галузі доступу до інформації. Такі закони не можуть суперечити Конституції України, а у разі контрверсії конституційні норми мають застосовуватися як норми прямої дії.

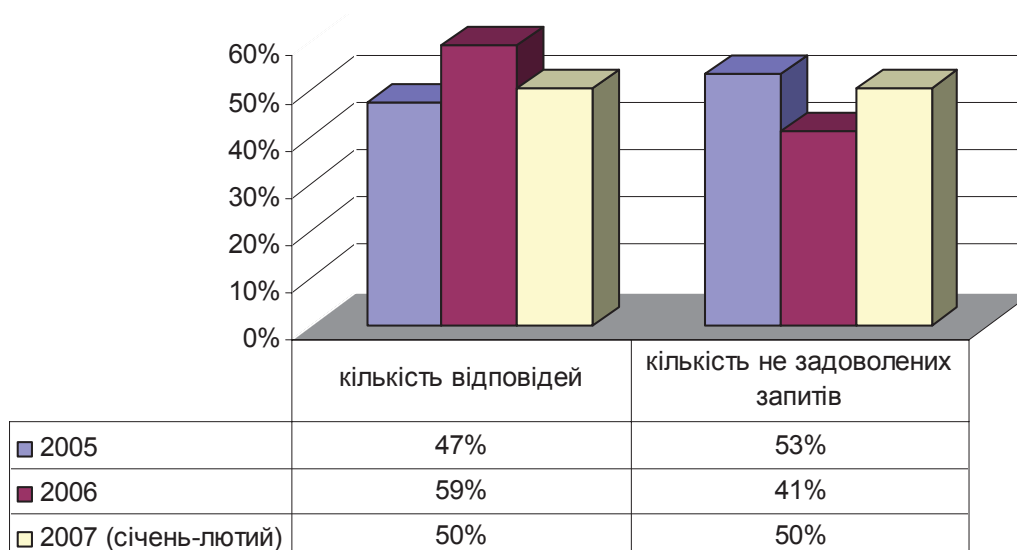
IV. Підзаконні нормативні акти. Вони, на наше переконання, можуть видаватися тільки у випадках, прямо передбачених законами України і не повинні суперечити Конституції та законам. Знов-таки, у випадку протиріччя мають на пряму застосовуватися норми Конституції та законів (очевидно, що застосування чи виконання підзаконного нормативного акту, що прямо суперечить Конституції та/чи законам України, є, відповідно, порушенням Конституції та/чи законів).

Глава друга.

ЗАГАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ЧЕРЕЗ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗАПИТ В УКРАЇНІ

Перш ніж запропонувати результати Всеукраїнського моніторингу доступу до інформації ще раз нагадаємо читачам, що протягом 2005, 2006 та січня-лютого 2007 років до Вищих органів влади, органів виконавчої влади, судової гілки влади та органів місцевого самоврядування було спрямовано 1528 інформаційних запитів, зокрема 376 запитів було надіслано в 2005 році, 1041 запит в 2006 році та 111 інформаційних запитів у січні-лютому 2007 року. Правозахисні організації звертались з інформаційними запитами до Верховної Ради України, Президента та Секретаріату Президента України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України, Рахункової палати України, Національної Ради з питань телебачення та радіомовлення, Міністерств, Державних комітетів України, Центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом, місцевих органів виконавчої влади, також запити було направлено в місцеві й апеляційні суди, органи прокуратури, органи місцевого самоврядування та народним обранцям України. Всього за час проведення проекту органами державної влади та місцевого самоврядування було задоволено — 604 інформаційних запита, ще 242 запита було задоволено частково, у 2005 р. від органів влади надійшло 178 відповідей, протягом 2006 — 612, а на початку 2007 р. — органами влади було задоволено 56 запитів. Отже, ситуація з забезпеченням доступу до інформації нагадує синусоїду, інформаційний пік якої припав на 2006 рік й становив 59% (612) задоволених інформаційних запитів²⁰, в той час, як в 2005 році частково або повністю було задоволено лише 47% (178) запитів, тобто менше половини всіх запитів, а протягом січня-лютого 2007 року цей показник не перевищив 50% (56) інформаційних запитів²¹.

Діаграма № 1

²⁰ Див.: Діаграма № 1 результати задоволення запитів 2005.

²¹ Див.: Діаграма № 1.

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Зокрема, в 2007 році жодного з 7 інформаційних запитів, що були спрямовані до Верховної Ради України, МВС та Центральних органів державної виконавчої влади, не було задоволено. Лише 9 відповідей, замість 27, надійшло з місцевих та апеляційних судів, ігнорують своїх виборців народні депутати — 1 відповідь на 4 запита, а органи територіальної громади зневажають власну громаду — з десяти надісланих інформаційних запитів в цьому році лише 4 запита було задоволено. Отже, в січні-лютому 2007 року задовільні результати щодо надання інформації серед всіх органів виконавчої влади виявили лише місцеві органи виконавчої влади, зокрема, ними було задоволено 67% запитів, але, якщо цей показник порівняти з показником 2006 року, то стане очевидним, що останній скоротився на 2%.

Підсумкова таблиця – всі органи влади січень-лютий 2007 рік

адресат запиту	показники	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
				кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	у 10 денний термін	з порушенням терміну				
Верховна Рада України		1	1	0	0	0	1	0		1	0
Державний департамент з питань виконання покарань		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Прокуратура		3	3	2	0	0	1	1	1	1	0
МВС		3	2	0	0	0	2	0	0	2	1
СБУ		2	2	1	0	0	1	1	0	1	0
Суди		27	21	8	1	9	3	9	0	12	6
Центральні органи виконавчої влади ²²		3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Місцеві органи виконавчої влади, територіальні органи міністерств, державних комітетів ²³		58	40	38	1	0	1	35	4	1	18

²² без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

²³ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

Органи місцевого самоврядування	10	5	3	1	1	0	3	1	1	5
народні депутати	4	2	1	0	1	0	1	0	1	2
Всього	111	76	53	3	11	9	50	6	20	35

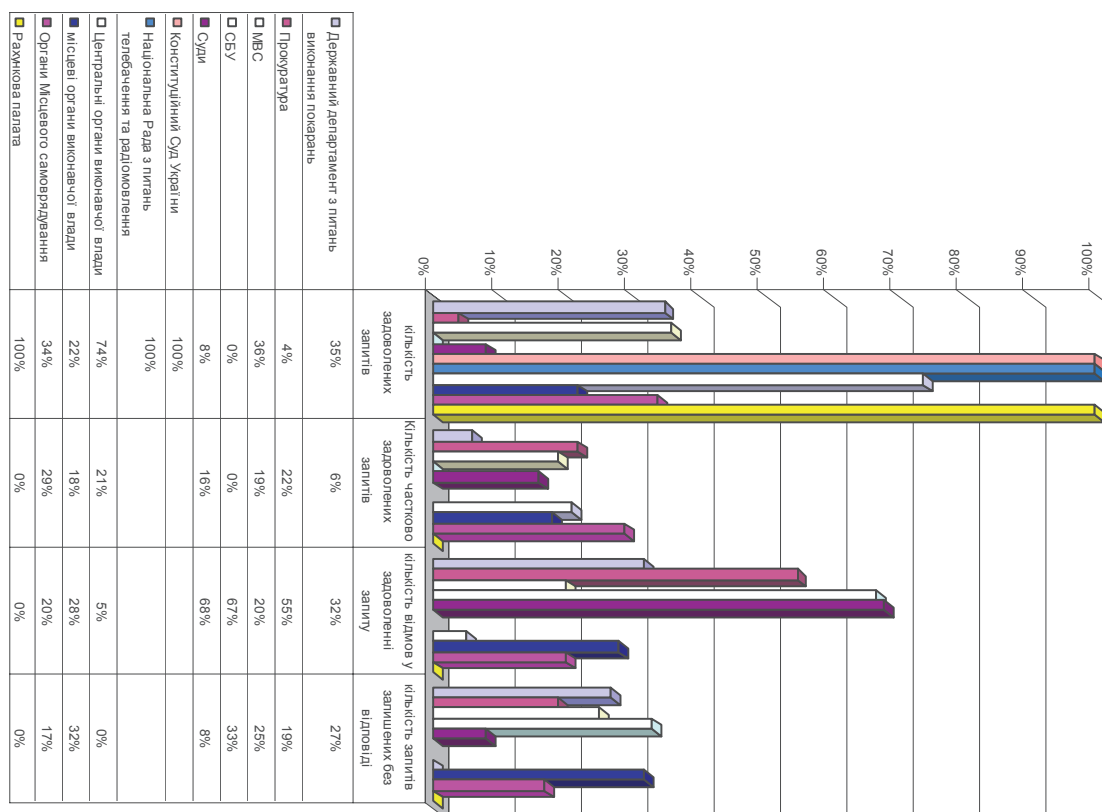
В результаті узагальнення інформаційних запитів за весь період моніторингу (2005-січень-лютий 2007) було встановлено, що найчастіше право на доступ до інформації через інформаційний запит порушують: народні обранці – 71%; Верховна Рада України – 67%; органи прокуратури – 66%; Президент та його дорадчий орган – 65%; Служба безпеки України – 58%; Кабінет Міністрів України – 54%; Державний департамент з питань виконання покарань – 51%. У 2005 р. найбільш інформаційно закритими органами були: Служба безпеки України, апеляційні та місцеві суди, органи прокуратури та Державний департамент з питань виконання покарань. Так, жодного запиту не було задоволено Службою безпеки України, в задоволенні 68% запитів відмовила судова гілка влади, а ще 8% запитів органами правосуддя взагалі було проігноровано, прокуратура не надала відповіді на 74% запитів, 58% запитів не було задоволено Державним департаментом з питань виконання покарань. Хоча законами, які регламентують діяльність цих органів, наголошується, що їхня діяльність повинна ґрунтуватися на принципі гласності (інформаційної прозорості) (п. 5 ст. 6 Закону України «Про прокуратуру», п. 8 ст. 2 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», ст. 3 закону України «Про Службу безпеки України»). Втім, лише Міністерство внутрішніх справ (в порівнянні з іншими правоохоронними та судовими органами) добросовісно в 2005 році виконувало своє зобов'язання щодо надання громадськості інформації про свою діяльність, тобто дотримувалося положення, передбаченого ст. 3 Закону України «Про міліцію», згідно з яким «діяльність міліції є гласною. Вона інформує громадські організації, населення про свою діяльність, стан громадського порядку та заходи щодо його зміцнення». Найбільш інформаційно відкритими органами державної влади в 2005 р. виявилися центральні органи виконавчої влади, крім того, запитувана інформація була надана Рахунковою Палатою України та Конституційним Судом України. Проте, вже в 2006 р. отримати інформацію про діяльність центральних органів виконавчої влади стало більш складно. А Рахункова палата України та єдиний орган Конституційної юрисдикції взагалі відмовились надавати запитувану інформацію. Зокрема, єдиний орган Конституційної юрисдикції відмовився надати інформацію щодо кількості звернень громадян та юридичних осіб до Конституційного Суду, а також інформацію щодо кількості винесених ухвал про порушення справи та про відмову у порушенні справи. Саме, відповіді на інформаційні запити Конституційного Суду України є лакмусовим папірцем в перевірці транспарентності всього державного механізму, адже саме останній посідає головне місце в механізмі захисту прав особи, зокрема й права на інформацію. Отже, виникає закономірне запитання, — якщо єдиний орган Конституційної юрисдикції України, основним, завданням якого є гарантування верховенства Конституції України як Основного Закону держави на всій території України, відмовляється дотримуватися Конституції та забезпечувати передбачене Основним Законом держави право на доступ до інформації, чи можна вимагати від інших державних інститутів не порушувати це фундаментальне право? Позитивною тенденцією 2006 р. можна вважати кількість належних відповідей на інформаційні запити, що були адресовані правоохоронним та судовим органам. Таким чином, в рейтингу інформаційної відкритості 2006 року перше місце посіла судова гілка влади, друге місце по кількості задоволених запитів зайняли місцеві органи виконавчої влади, а третє місце в цьому рейтингу отримала Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення.

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

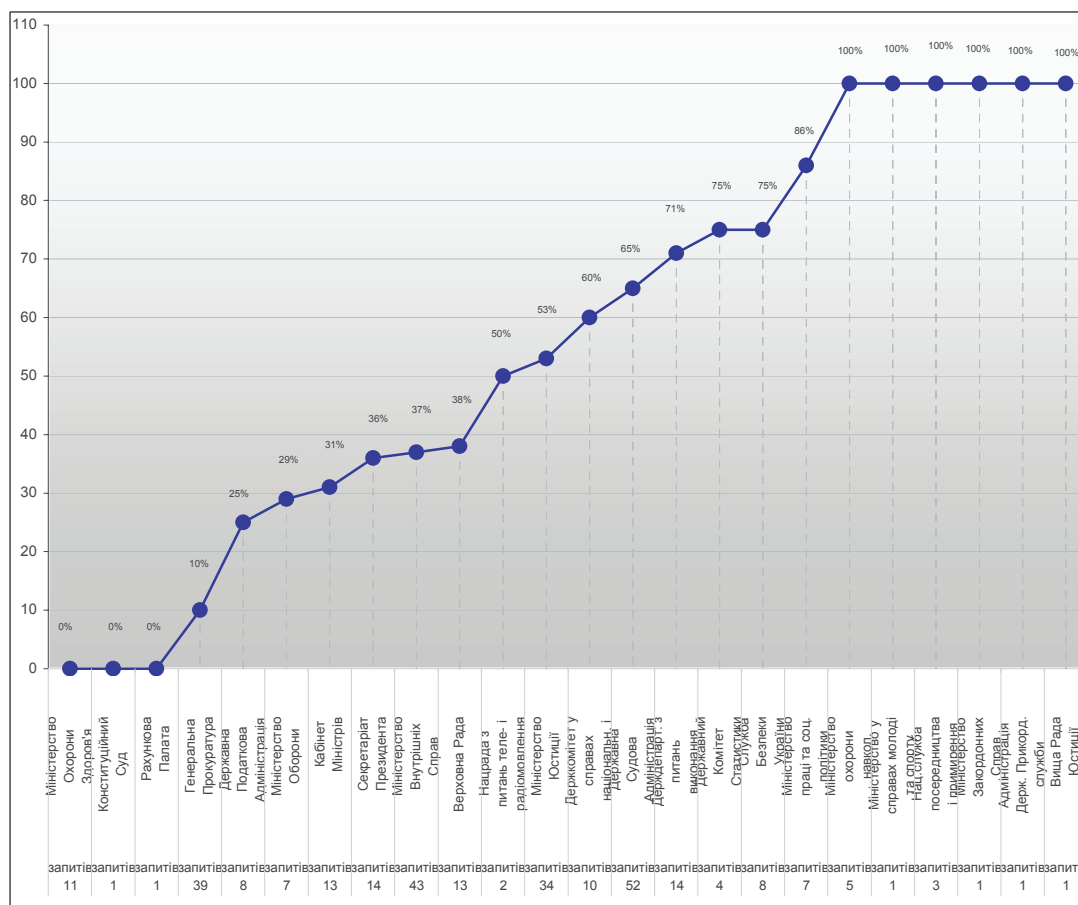
Таблиця «Результати задоволення інформаційних запитів Органами державної влади та місцевого самоврядування в процентному співвідношенні» (2005-2007 (січень-лютий))

адресат запиту	Кількість задоволених запитів	Кількість частково задоволених запитів	Кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
Верховна Рада України	33%	0%	7%	60%
Інформаційні запити до народних депутатів	29%	0%	29%	42%
Президент та Секретаріат Президента України	29%	6%	6%	59%
Кабінет Міністрів України	33%	13%	47%	7%
Конституційний Суд України	50%	0%	50%	0%
Рахункова палата України	50%	0%	50%	0%
Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення	75%	0%	25%	0%
Центральні органи виконавчої влади	55%	9%	21%	15%
Місцеві органи виконавчої влади, територіальні органи міністерств, державних комітетів	40%	21%	18%	21%
Суди	45%	12%	34%	9%
Прокуратура	22%	12%	57%	9%
СБУ	28%	14%	44%	14%
МВС	42%	19%	28%	11%
Державний департамент з питань виконання покарань	42%	7%	26%	25%
Органи місцевого самоврядування	32%	28%	21%	19%
Київська міська дирекція «Укрпошта»	100%	0%	0%	0%

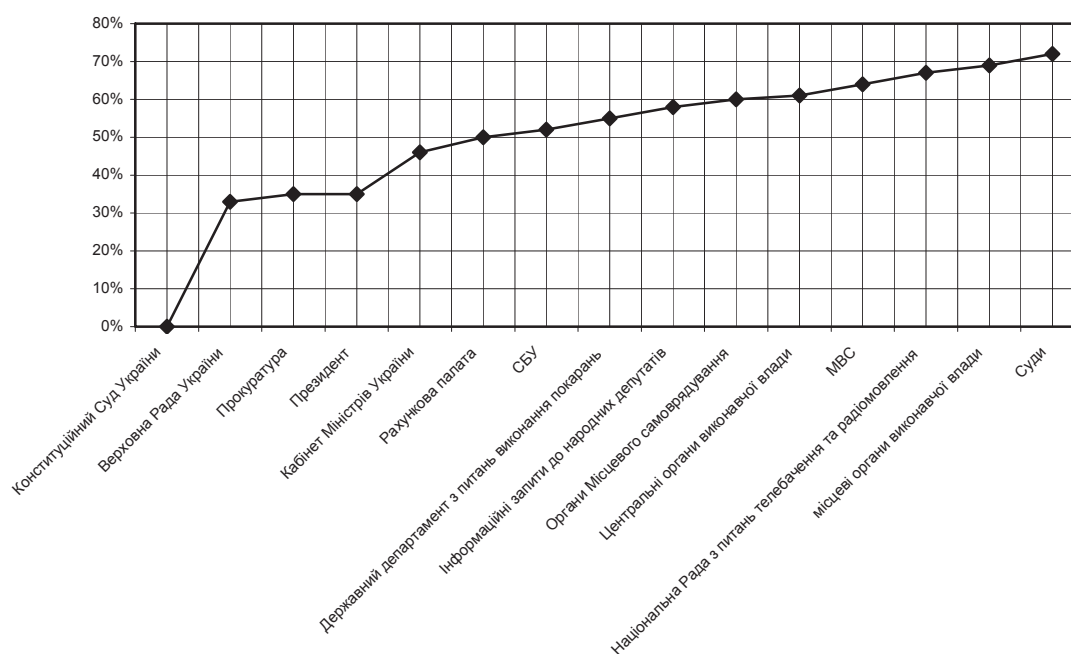
Діаграма. Результати задоволення інформаційних запитів 2005 рік

Кількість належних відповідей Вищих органів державної влади та центральних органів виконавчої влади у відсотках до кількості запитів (2006 рік)

Кількість належних відповідей органів державної влади та місцевого самоврядування у відсотках до кількості запитів (2006 рік)

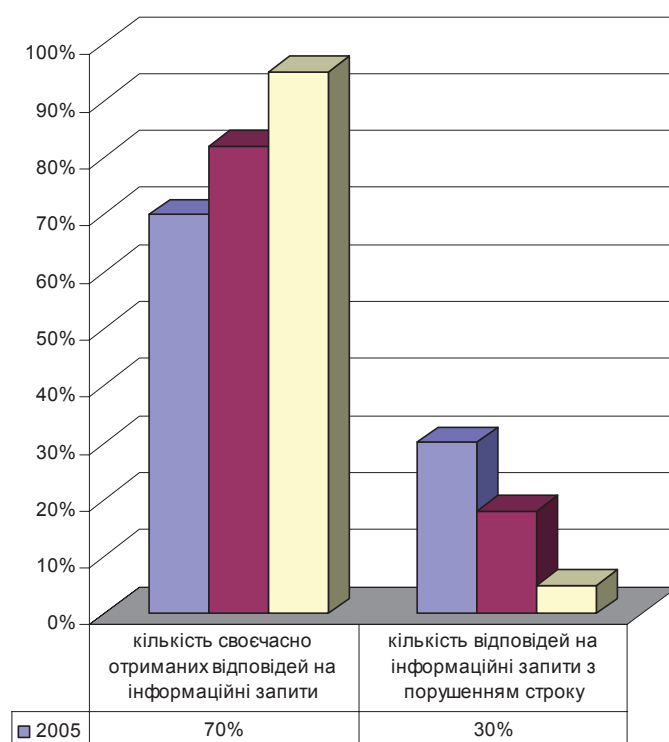

Задоволення запиту здійснюється протягом місяця, якщо інше не передбачено законом (ст. 33 Закону України «Про інформацію»)

Враховуючи, особливу природу інформації, а саме те, що інформація псується так швидко, як пряжене молоко, значення має не тільки факт задоволення запиту, а й оперативність надання необхідної інформації або документу. За весь період проекту в передбачений законом термін було надано 677 відповідей, тобто з порушенням терміну надійшло 169 відповідей. У середньому відповіді надавалися з запізненням на 2-3 тижня, хоча траплялись і випадки, коли термін запізнення становив 3 місяця. Наприклад, Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення надала відповідь на інформаційний запит від 11 серпня 2006 року лише під новий рік, а саме 14.12.2006. Хоча об'єктивних причин для відстрочки задоволення запиту не було. Зокрема, у Національній Раді з питань телебачення та радіомовлення запитувалась інформація про кількість ліцензованих теле- і радіоорганізацій. До речі, «повідомлення про відстрочку задоволення запиту, коли термін надання інформації перевищував встановлений законом термін», протягом всього моніторингу надходили лише декілька разів, отже, можна стверджувати, що норма, яка зобов'язує органи влади в разі відстрочки задоволення запиту доводити це рішення до відома запитувача у письмовій формі (ст. 34 Закону «Про інформацію») є «мертвою».

Загалом з кожним роком органи влади все частіше надають запитувану інформацію в строк.

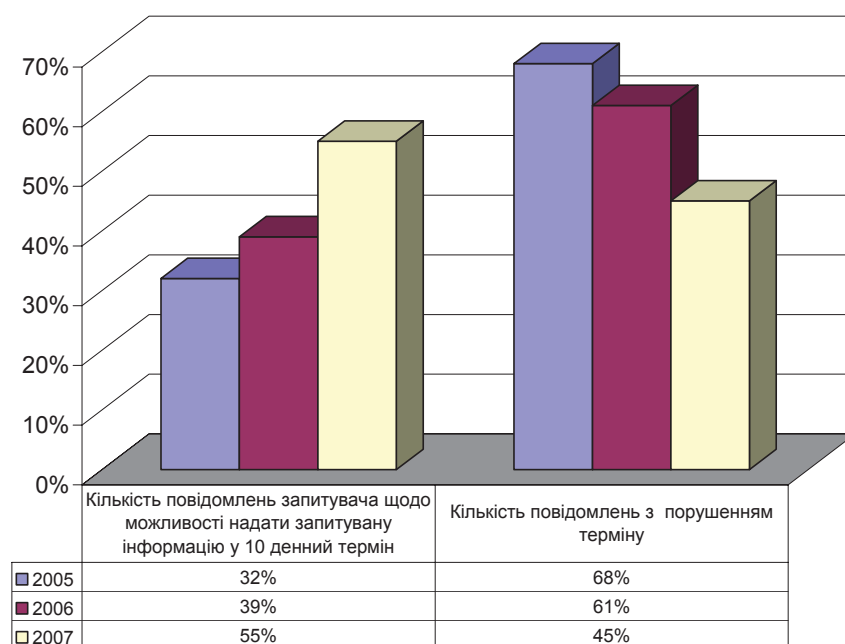
Діаграма № 2

Під час проведення моніторингу було встановлено, що посадові та службові особи систематично порушують ч. 1, 2 ст. 33 Закону України «Про інформацію», згідно з якою «термін вивчення запиту на предмет можливості його задоволення не повинен перевищувати десяти календарних днів. Протягом вказаного терміну державна установа письмово доводить до відома запитувача, що його запит буде задоволено або що запитуваний документ не підлягає наданню для ознайомлення». У авторів проекту склалось враження, що органи державної влади та місцевого самоврядування відмовляють в задоволенні запиту саме в межах терміну,

що передбачений законом для задоволення запиту, тобто протягом місяця, а про існування 10 денного строку, передбаченого ст. 33 Закону України «Про інформацію», протягом якого посадові та службові особи повинні надсилати повідомлення про відмову в задоволенні запиту, вони не знають. Крім того, органами влади ігнорується вимога закону надсилати повідомлення «про те, що запит знаходиться на опрацюванні і запитувана інформація буде надана у встановлений законом термін», протягом моніторингу правозахисні організації отримали не більше двох десятків таких повідомлень. Траплялись і курйозні випадки, коли повідомлення про те, що інформація буде надана, надходили, а відповіді на інформаційні запити — ні.

Діаграма № 3

ЗАПИТУВАНА ІНФОРМАЦІЯ НЕ МОЖЕ БУТИ ВАМ НАДАНА, ОСКІЛЬКИ...

З такої або приблизно такої фрази починалася більшість повідомлень про відмову надати запитувану інформацію. Цікава, що у кожному органі влади була своя «фішка», тобто найбільш поширена причина в зв'язку з якою, на думку посадових та службових осіб, вони мають законне право не надати інформацію. Зокрема, найбільш поширена причина ненадання інформації Центральними органами виконавчої влади — відсутність статистичних даних. Досить лаконічно свою відмову надати інформацію пояснювала Служба безпеки України, Державний департамент з питань виконання покарань та Державна податкова служба — «інформація має конфіденційний характер», «інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом».

А пояснення деяких органів державної влади здатні не тільки засмутити, але й викликати сміх. Зокрема, Прокуратура досить часто відмовляла в задоволенні запитів, в зв'язку з тим, що вона не відноситься до жодної гілки влади, тобто, якщо продовжити цей ланцюжок умовиводів, можна прийти до висновку (власно виходячи з логіки самих прокурорів), прокуратура не є й органом державної влади, адже відповідно до ст. 6 Конституції України «державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову». Отже, дорогі громадяни, якщо Вас не дай боже викличуть до прокуратури, ви можете на законних підставах відмовитись від цього «запрошення», адже прокуратура не відноситься до жодної гілки влади.

Аналізуючи підстави, за яких органи державної влади та місцевого самоврядування відмовляються надавати запитувану інформацію, було встановлено, що однією з причин безпідставного обмеження (тобто порушення) права на доступ до інформації є недосконале законодавство

в даній царині. Зокрема, відповідно до ст. 37 Закону України «Про інформацію»: не підлягають обов'язковому наданню для ознайомлення за інформаційними запитами офіційні документи, які містять у собі інформацію, що не підлягає розголошенню згідно з **іншими законодавчими або нормативними актами**. Але ч. 3 ст. 34 Конституції України встановлює, що право на інформацію може бути обмежене лише Законом. Таким чином, вище зазначене положення ст. 37 Закону України «Про інформацію» не відповідає Конституції України. Необхідно звернути увагу, що саме на підставі цієї норми досить часто відмовляють у задоволенні інформаційних запитів, правоохоронні органи та Державна податкова служба України (далі — ДПА). Наприклад, Одеська ДПА обґрунтовуючи відмову в наданні інформації про кількість проведених перевірок суб'єктів підприємницької діяльності та інформації про те, чи існує внутрішня процедура притягнення до відповідальності працівників податкових органів, податкової міліції за порушення закону, посилалась саме на дане положення ст. 37 Закону України «Про інформацію», згідно з якою не підлягають обов'язковому наданню для ознайомлення за інформаційними запитами офіційні документи, які містять у собі інформацію, що не підлягає розголошенню *згідно з іншими законодавчими або нормативними актами*, та на підставі цього положення Закону зробила посилання на Положення про податкову інформацію в Державній податковій службі, затвердженого наказом ДПА України від 02.04.1999 р. № 175 «Про затвердження Положення про податкову інформацію в державній податковій службі України», згідно з яким дана інформація не може бути надана. Цікаво, що саме Положення № 175 про податкову інформацію в Державній податковій службі, не було опубліковано, тобто згідно зі ст. 57 Конституції, дане положення взагалі не є чинним й Державна податкова служба не має права на його підставі відмовляти в наданні інформації, але навіть якщо припустити, що ДПА опублікує цей наказ, він все одно буде суперечити ст. 34 Конституції.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи все вищевикладене, можна зробити такі висновки.

1. Сьогодні в Україні право на доступ до інформації лише задеклароване, але не гарантоване.
 2. Посадові та службові особи відносяться до інформації, як до своєї власності (не зважаючи на те, що створена вона за кошти платників податків).
 3. Посадові та службові особи постійно порушують термін розгляду інформаційного запиту, особливо це стосується строку надання повідомлення про неможливість задовольнити запит.
 4. Положення статті 34 Закону «Про інформацію», що покладає на органи влади в разі відстрочки задоволення запиту, обов'язок у письмовій формі повідомляти про це запитувача з роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення, взагалі не виконується.
 5. Порушення права на доступ до інформації має системний характер, а надання запитуваної інформації та офіційних документів в повному обсязі та в передбачений законом термін є винятком, а не правилом. Отже, зрушення в бік більшої інформаційної відкритості є незначними й казати про суттєві зміни ще зарано.
- Основні причини інформаційної закритості влади, на нашу думку, є такими.
1. Низький рівень фахової підготовки посадових та службових осіб.
 2. Незнання інформаційного законодавства.
 3. Нездатність посадових і службових осіб тлумачити норми закону, що в кінцевому результаті призводить до хибного розуміння духу та букви Конституції та Законів України.
 4. Відсутність культури інформаційної відкритості влади внаслідок важкого спадку держави «великих ілюзій та гнилої моралі».
 5. Відсутність належного правового регулювання в сфері доступу до інформації; зокрема, має суттєві недоліки та не відповідає міжнародним стандартам свободи інформації Закон «Про інформацію» та інші нормативно-правові акти, що регламентують доступ до інформації в Україні.
 6. Матеріально-технічні причини.

Підсумкова таблиця. Всі органи влади – 2005 рік

адресат запиту	показники	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
				кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	у 10 денний термін	з порушенням терміну				
Державний департамент з питань виконання покарань		63	46	23	3	9	11	22	4	20	17
Прокуратура		27	22	6	1	5	10	1	6	15	5
МВС		64	48	21	14	2	11	23	12	13	16
СБУ		6	4	0	0	1	3	0	0	4	2
Суди		25	23	6	0	3	13	2	4	17	2
Конституційний Суд України		1	1	1	0	1	0	1	0	0	0
Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення		1	1	1	0	0	0	1	0	0	0
Центральні органи виконавчої влади ²⁴		19	19	11	7	0	1	14	4	1	0
Місцеві органи виконавчої влади, територіальні органи міністерств, державних комітетів ²⁵		104	71	29	13	12	20	23	19	29	33
Органи місцевого самоврядування		65	54	26	15	4	11	22	19	13	11
Рахункова палата		1	1	1	0	0	0	1	0	0	0
Всього		376	290	125	53	37	80	110	68	112	86

²⁴ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

²⁵ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Підсумкова таблиця. Всі органи влади – 2006 рік

адресат запиту	показники	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
				кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	у 10 денний термін	з порушенням терміну				
Державний департамент з питань виконання покарань		63	48	30	5	3	10	30	5	13	15
Прокуратура		159	147	47	9	41	50	40	16	91	12
МВС		179	168	86	28	13	45	80	34	54	11
СБУ		21	19	9	2	4	4	7	4	8	2
Суди		97	92	66	4	11	13	56	14	22	5
Центральні органи виконавчої влади ²⁶		173	146	86	21	17	22	94	13	39	27
Місцеві органи виконавчої влади, територіальні органи міністерств, державних комітетів ²⁷		220	192	128	25	23	23	96	57	39	28
Органи місцевого самоврядування		74	62	29	15	11	14	22	22	18	12
Верховна Рада України		14	5	5	0	0	0	5	0	0	9
Президент та Секретаріат Президента України		17	7	5	1	1	0	5	1	1	10
Кабінет Міністрів України		15	14	7	0	0	7	5	2	7	1
Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення		3	3	0	2	0	1	2	0	1	0
Конституційний Суд України		1	1	0	0	0	1	0	0	1	0
Рахункова палата України		1	1	0	0	0	1	0	0	1	0

²⁶ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

²⁷ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

Глава друга Загальне дослідження забезпечення орг. держ. вл. та місц. вл. права на доступ до інформації

Народні депутати	3	2	0	1	0	1	1	0	1	1
Київська міська дирекція «Укрпошта»	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0
Всього	1041	908	499	113	124	192	444	168	296	133

Підсумкова таблиця. Всі органи влади січень-лютий – 2007 рік

адресат запиту показники	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
			кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	у 10 денний термін	з порушенням терміну				
Верховна Рада України	1	1	0	0	0	1	0		1	0
Державний департамент з питань виконання покарань	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Прокуратура	3	3	2	0	0	1	1	1	1	0
МВС	3	2	0	0	0	2	0	0	2	1
СБУ	2	2	1	0	0	1	1	0	1	0
Суди	27	21	8	1	9	3	9	0	12	6
Центральні органи виконавчої влади ²⁸	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Місцеві органи виконавчої влади територіальні органи міністерств, державних комітетів ²⁹	58	40	38	1	0	1	35	4	1	18
Органи місцевого самоврядування	10	5	3	1	1	0	3	1	1	5
Народні депутати	4	2	1	0	1	0	1	0	1	2
Всього	111	76	53	3	11	9	50	6	20	35

²⁸ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

²⁹ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Таблиця 2005, 2006, січень-лютий 2007

рік	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)		кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ				
2005	376	290	125	53	37	80	110	68	112	86
2006	1041	908	499	113	124	192	444	168	296	133
2007	111	76	53	3	11	9	50	6	20	35

Підсумкова таблиця. Всі органи влади

адресат запиту	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)		кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ				
Державний департамент з питань виконання покарань	126	94	53	8	12	21	52	9	33	32
Прокуратура	189	172	55	10	46	61	42	23	107	17
МВС	246	218	107	42	15	58	103	46	69	28

Глава друга Загальне дослідження забезпечення орг. держ. вл. та місц. вл. права на доступ до інформації

СБУ	29	25	10	2	5	8	8	4	13	4
Суди	149	136	80	5	23	29	67	18	51	13
Центральні органи виконавчої влади ³⁰	195	165	97	28	17	23	108	17	40	30
Місцеві органи виконавчої влади, територіальні органи міністерств, державних комітетів ³¹	382	303	195	39	35	44	154	80	69	79
Органи місцевого самоврядування	149	121	58	31	16	25	47	42	32	28
Верховна Рада України	15	6	5	0	0	1	5	0	1	9
Президент та Секретаріат Президента України	17	7	5	1	1	0	5	1	1	10
Кабінет Міністрів України	15	14	7	0	0	7	5	2	7	1
Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення	4	4	1	2	0	1	3	0	1	0
Конституційний Суд України	2	2	1	0	1	1	1	0	1	0
Рахункова палата України	2	2	1	0	0	1	1	0	1	0
Народні депутати	7	4	1	1	1	1	2	0	2	3
Київська міська дирекція «Укрпошта»	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0
Всього	1528	1274	677	169	172	281	604	242	428	254

³⁰ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

³¹ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

Глава третя.

СТАН ДОТРИМАННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ, КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ, СЕКРЕТАРІАТОМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ, НАЦІОНАЛЬНОЮ РАДОЮ З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТА РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

У рамках проекту протягом 2006 року до вищих органів державної влади, що визначають внутрішню та зовнішню політику України, зокрема, Верховної Ради України, Рахункової палати, Президента та його консультативного органу, вищого органу виконавчої влади, а також Національної Ради з питань телебачення та радіомовлення, автори проекту направили 53 інформаційних запита з вимогою надати інформацію, яка стосується діяльності цих органів та інформацію щодо дотримання конституційних прав, свобод та інтересів людини і громадянина. Отримані результати свідчать про інформаційну закритість вищих органів державної влади, адже лише на 19 інформаційних запитів надана належна відповідь, 3 запити було задоволено частково, у решті випадків замість відповіді запитувачі отримували повідомлення про відмову в задоволенні запиту або формальні відписки, а 20 запитів взагалі було проігноровано, тобто в 58% випадках право на доступ до інформації було порушено.

Діаграма результатів задоволення запитів

Пропонуємо ознайомитися з результатами дослідження:

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

№	Зміст і дата запиту, дата отримання адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість отриманих інформаційних запитів громадян. 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Належна відповідь
2.	Кількість задоволених інформаційних запитів громадян. 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Належна відповідь
3.	Кількість відмов у наданні запитаної інформації, із зазначенням причин відмови відповідно до законів України 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Належна відповідь
4.	Середній строк розгляду та надання відповіді на інформаційний запит. 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Належна відповідь
5.	Чи існує внутрішня інструкція щодо порядку роботи з інформаційними запитами громадян? Якщо існує, то надати копію такої інструкції. 13.06.08 14.08.06	
6.	Хто відповідальний за обробку інформаційних запитів громадян? 18.08.06 21.08.06	
7.	Який порядок доступу журналістів і громадськості на офіційні заходи? 10.08.06 10.08.06	
8.	Чи були випадки недопуску журналістів на прес-конференції, брифінги тощо? Якщо так, то з яких причин? 10.08.06 10.08.06	
9.	Кількість запитів громадян та юридичних осіб про надання текстів (або іншої інформації) про нормативні акти, що мають з будь-яких причин грифи обмеженого доступу. 10.08.06	
10.	Кількість запитів, що було задоволено. 10.08.06	
11.	Кількість запитів, котрі не було задоволено, із зазначенням причин відмови відповідно до законодавства. 10.08.06	
12.	Кількість звернень відповідно до Закону України «Про звернення громадян», у т.ч. клопотань 10.08.06	01.09.06. Належна відповідь
13.	Хто відповідальний за обробку звернень громадян, підготовку відповідей? 18.08.06 21.08.06	
14.	Голова Верховної Ради України О. Мороз. Запит щодо порядку персонального прийому громадян 09.11.06	

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

15.	Голова ВРУ О. Мороз Запит щодо підстав перенесення і нової дати розгляду питання про призначення Омбудсмена 15.01.07	03.03.07. Відповідь без відповіді від заступника голови комітету ВРУ В.Тарана-Терена
-----	---	--

Всього — 15

Належні відповіді — 5

Формальні відписки -1

Проігноровано — 9

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість отриманих державним органом інформаційних запитів громадян. 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Відмова
2.	Кількість задоволених інформаційних запитів громадян. 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Відмова
3.	Кількість відмов у наданні запитаної інформації, із зазначенням причин відмови відповідно до законів України 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Відмова
4.	Середній строк розгляду та надання відповіді на інформаційний запит. 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Відмова
5.	Чи існує внутрішня інструкція щодо порядку роботи з інформаційними запитами громадян? Якщо існує, то надати копію такої інструкції. 13.08.06 14.08.06	01.09.06. Належна відповідь
6.	Хто відповідальний за обробку інформаційних запитів громадян? 18.08.06 21.08.06	01.09.06. Відповідь без відповіді
7.	Який порядок доступу журналістів і громадськості на офіційні заходи? 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Належна відповідь
8.	Чи були випадки недопуску журналістів на прес-конференції, брифінги тощо? Якщо так, то з яких причин? 10.08.06 10.08.06	01.09.06. Належна відповідь
9.	Кількість запитів громадян та юридичних осіб про надання текстів (або іншої інформації) про нормативні акти, що мають з будь-яких причин грифи обмеженого доступу. 15.08.06 16.08.06	01.09.06. Відповідь часткова — про кількість не сказано
10.	Кількість запитів, що було задоволено. 15.08.06 16.08.06	01.09.06. Відповідь без відповіді
11.	Кількість запитів, котрі не було задоволено, із зазначенням причин відмови відповідно до законодавства 15.08.06 16.08.06	01.09.06. Відмова

12.	Кількість звернень відповідно до Закону України «Про звернення громадян», у т.ч. клопотань 05.09.06	01.09.06. Відповідь надано у відповіді на інші запити.
13.	Хто відповідальний за обробку звернень громадян, підготовку відповідей? 18.08.06 21.08.06	
14.	Прем'єр-міністр В. Янукович Запит щодо порядку персонального прийому громадян 09.11.06	27.11.06. Належна Відповідь
15.	Кабінет Міністрів України Запит щодо підстав перекриття руху при проїзді В. Януковича, попри указ Президента України № 815/2006 23.10.06	02.11.06. Відповідь. «Тимчасове обмеження руху здійснюється відповідно до Указу № 8 15/2006»

Всього — 15

Належні відповіді — 5

Часткова відповідь — 2

Формальні відписки — 2

Відмови — 5

Проігноровано — 1

СЕКРЕТАРІАТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість отриманих державним органом інформаційних запитів громадян. 10.08.06 10.08.06	
2.	Кількість задоволених інформаційних запитів громадян. 10.08.06 10.08.06	
3.	Кількість відмов у наданні запитаної інформації, із зазначенням причин відмови відповідно до законів України 10.08.06 10.08.06	
4.	Середній строк розгляду та надання відповіді на інформаційний запит 10.08.06 10.08.06	
5.	Чи існує внутрішня інструкція щодо порядку роботи з інформаційними запитами громадян? Якщо існує, то надати копію такої інструкції. 13.08.06 14.08.06	
6.	Хто відповідальний за обробку інформаційних запитів громадян? 18.08.06 21.08.06	01.09.06. Належна відповідь
7.	Який порядок доступу журналістів і громадськості на офіційні заходи? 10.08.06 10.08.06	18.09.06. Належна відповідь

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

8.	Чи були випадки недопуску журналістів на прес-конференції, брифінги тощо? Якщо так, то з яких причин? 10.08.06 10.08.06	18.09.06. Належна відповідь
9.	Кількість запитів громадян та юридичних осіб про надання текстів (або іншої інформації) про нормативні акти, що мають з будь-яких причин грифи обмеженого доступу. 15.08.06 16.08.06	
10.	Кількість запитів, що було задоволено. 15.08.06 16.08.06	
11.	Кількість запитів, котрі не було задоволено, із зазначенням причин відмови відповідно до законодавства 15.08.06 16.08.06	
12.	Кількість звернень відповідно до Закону України «Про звернення громадян», у т.ч. клопотань 05.09.06 06.09.06	19.09.06. Належна відповідь
13.	Чи існує внутрішня інструкція з порядку роботи зі зверненнями громадян? Якщо так, то надати копію такої інструкції. 05.09.06 06.09.06	19.09.06. Відповідь і пропозиція зняти копію з інструкцією в Секретаріаті.
14.	Хто відповідальний за обробку звернень громадян, підготовку відповідей? 18.08.06 21.08.06	19.09.06. Загальна відповідь.

Всього — 14

Належні відповіді — 5

Часткова відповідь — 1

Проігноровано — 8

ПРЕЗИДЕНТ

№	Дата запиту	Дата і зміст відповіді
1.	25.09.06	Відповіді не отримано
2.	Запит щодо порядку персонального прийому громадян. 09.11.06	Відповіді не отримано
3.	Запит щодо наявності погодження з Президентом України (відповідно до указу № 815/2006) перекриття дорожнього руху при переміщенні Януковича 11.11.06	17.11.06. Відписка з цитатою Указу. 27.12.06. «Ухильна» відповідь про те, що узгодження обмеження дорожнього руху при проїзді Прем'єр-Міністра здійснюється Управлінням державної охорони.

Всього — 3

Проігноровано — 2

Відмова — 1

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Інформація про використання коштів, передбачених у державному бюджеті на вирішення соціальних питань 16.09.05	05.10.05 Належна відповідь
2.	Інформація про цільове використання коштів, передбачених у державному бюджеті для вирішення соціальних питань 06.11.06 07.11.06	23.11.06. Відмова

Всього — 2

Належні відповіді — 1

Відмова — 1

НАЦІОНАЛЬНА РАДА З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість ліцензованих теле і радіоорганізацій Процент радіо і телепрограм українською мовою і мовами національних меншин 06.11.05	05.12.05 Належна відповідь
2.	Кількість ліцензованих теле і радіоорганізацій Процент радіо і телепрограм українською мовою і мовами національних меншин 23.02.06	10.04.06 Належна відповідь
3.	Процент радіо і телепрограм українською мовою і мовами національних меншин 11.08.06 14.08.06	14.12.06. Відмова
4.	Кількість ліцензованих теле і радіоорганізацій 11.08.06 14.08.06	14.12.06. Належна відповідь (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді — 3 міс.

Всього — 4

Належна відповідь — 3

Відмова — 1

Глава четверта.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ЧЕРЕЗ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗАПИТ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ, А ТАКОЖ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ТА МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

4.1. ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ

(СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ, ОРГАНИ МІЛІЦІЇ ТА МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ, ОРГАНИ ПРОКУРАТУРИ)

Моніторинг стану із забезпечення права на доступ до інформації правоохоронними органами, і є частиною проекту досліджування ситуації з доступом до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні.

Проектом було охоплено всю систему МВС, СБУ та прокуратури. В 2005-2006 роках та січні 2007 року до правоохоронних органів було надіслано 464 інформаційних запитів, із них до органів МВС – 246, Прокуратури – 189, СБУ – 29. Зокрема, інформаційні запити було направлено до: 1) обласних, міських, районних Управлінь МВС 13 областей України (Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Одеська, Полтавська, Харківська, Херсонська, Чернігівська), Головного управління МВС України в АР Крим, до районних управлінь та головного управління МВС України в м. Києві, Управління Адміністративної служби міліції, Міністерства Внутрішніх справ та особисто Міністру³²; 2) до обласних, міських, районних, міжрайонних прокуратур у Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Луганській, Одеській, Полтавській, Харківській, Херсонській, Чернігівській областях (12 областей України), а також прокуратури Автономної республіки Крим та Генеральної прокуратури України³³; 3) Управлінь СБУ в Івано-Франківській, Кіровоградській, Луганській, Одеській, Херсонській, Чернігівській областях, Головного Управління АР Крим та центрального управління Служби Безпеки України.³⁴

Від МВС, Прокуратури, СБУ вимагалась відкрита за режимом доступу інформація. Зокрема МВС просили надати інформацію про: 1) випадки невинноватого застосування правоохоронними органами вогнепальної зброї; 2) кількість скарг на незаконні дії працівників органів внутрішніх справ, яких було притягнуто до дисциплінарної відповідальності за неправомірні дії стосовно затриманих; 3) кількість випадків щодо порушення терміну оформлення протоколу затримання, результати реагування на такі випадки; 4) Середня тривалість попереднього слідства у кримінальних справах; 5) кількість осіб, примусово поміщених до психіатричних закладів; 6) кількість звернень правоохоронних органів до судів за рішенням щодо затримання особи, кількість відмов, кількість рішень про задоволення таких звернень, з них скасованих вищими

³² Див. додаток 1.

³³ Див. додаток 2

³⁴ Див. додаток 3

судовими інстанціями; 7) кількість звернень правоохоронних органів до судів за рішенням щодо арешту особи, кількість відмов, кількість рішень про задоволення таких звернень, з них скасованих вищими судовими інстанціями; 8) кількість випадків неотримання рішення суду про утримання під вартою; 9) кількість встановлених випадків перевищення терміну утримання під вартою без рішення суду, середня тривалість перевищення терміну; 10) кількість встановлених випадків перевищення терміну адміністративного затримання, результати реагування на такі випадки; 11) кількість проведених публічних акцій (масових заходів), кількість учасників в них загалом по області та окремо по адміністративно-територіальним одиницям області; 12) кількість осіб, яких було затримано за бродяжництво і жебрацтво; 13) кількість іноземців, які тримаються під вартою до вирішення питання про екстрадицію чи надання статусу біженця; 14) які суми були виділені та витрачені на утримання осіб в ІТТ (ізолятор тимчасового тримання); 15) які показники смертності та захворюваності в ІТТ; 16) кількість звернень громадян із запитом щодо отримання інформації про себе, кількість задоволених запитів, кількість і підстави відмов; 17) кількість звернень від народних депутатів України, копії таких звернень; 18) інформація про правові акти, якими забороняється видача громадянам копій протоколів судово-медичних експертиз, надати копії цих актів; 19) кількість звернень громадян за отриманням закордонного паспорта, кількість і підстави відмов у його видачі, копії рішень про відмову; 20) кількість випадків про відмову у реєстрації місця проживання і підстави; 21) кількість звернень громадян з проханням про зміну громадянства, кількість задоволених прохань; 22) кількість репатріантів з числа депортованих народів, що отримали громадянство; 23) кількість справ, порушених за статтями «умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця» (ст. 124), «ненадання допомоги хворому медичним працівником» (ст. 139), «незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій» (ст. 340) Кримінального Кодексу України; 24) кількість співробітників правоохоронних органів, що притягнуті до відповідальності за перешкоджання реалізації громадянами права на мирні зібрання; 25) кількість громадян, затриманих під час участі або у зв'язку з участю у масових заходах, підстави затримання; 26) наявність в ізоляторах тимчасового утримання кабінетів для побачення з захисниками; 27) де відбувається ознайомлення заарештованого зі справою у порядку оголошення обвинуваченому про закінчення слідства і пред'явлення йому матеріалів справи (ст. 218 КПК).

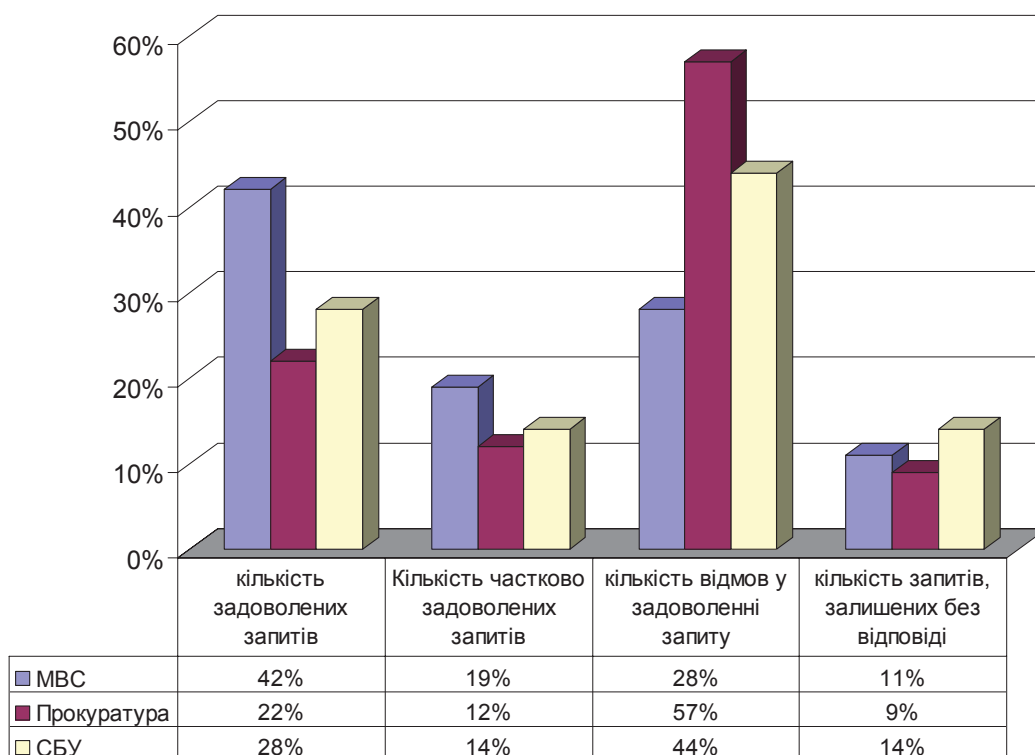
В інформаційних запитах до прокуратури ставились такі запитання: 1) скільки протягом 2004-2005 років було випадків невинуватеного застосування правоохоронними органами вогнепальної зброї; 2) кількість справ, що протягом 2004-2005 років були порушені за ознаками навмисного вбивства, за ознаками тяжкого тілесного ушкодження, за статтями умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця, катування, побої і мордування, неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником, порушення прав пацієнта, незаконне проведення дослідів над людиною, порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини, насильницьке донорство, незаконне розголошення лікарської таємниці, за статтями про злочинні посягання на життя громадян Кримінального кодексу України; 3) кількість скарг на насильницькі дії працівників правоохоронних органів під час перебування підозрюваного під вартою; 4) скільки працівників органів внутрішніх справ, протягом 2004-2005 років, було засуджено за статтями перевищення влади або службових повноважень, примушування давати показання (ст.ст. 365, 373 Кримінального кодексу України), окремо за статтями; 5) скільки співробітників правоохоронних органів було притягнуто до відповідальності за перешкоджання громадянам реалізовувати право на мирні зібрання; 6) кількість звернень жінок із приводу жорстокого поводження з ними; 7) кількість справ, порушених за статтями перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи офіційного спостерігача, фальсифікація виборчих документів, документів референдуму чи фальсифікація підсумків голосування, надання неправдивих відомостей до органів державного реєстру виборців чи фальсифікація відомостей

державного реєстру виборців, порушення таємниці голосування (ст. 157-159 Кримінального кодексу України) з розбивкою за статтями, з приводу правопорушень під час виборів Президента України у 2004 р.; 8) чи існують нормативні акти, які забороняють видачу громадянам копій протоколів судово-медичних експертиз? Якщо існують, то надати копії таких документів; 9) кількість випадків перевищення терміну адміністративного затримання, результати реагування на такі випадки; 10) кількість порушень терміну оформлення протоколу затримання, результати реагування на такі випадки.

До СБУ з інформаційними запитами звертались з метою отримати відкриту за режимом доступу інформацію про: 1) кількість слідчих ізоляторів, які знаходяться у підпорядкуванні СБУ; 2) кількість осіб, які утримувалися у СІЗО СБУ станом на 01.01.2005 р. та 01.07.2005 р., в тому числі жінок; 3) середню тривалість попереднього слідства у кримінальних справах; 3) кількість звернень громадян із запитами щодо отримання інформації про себе; 4) кількість задоволених звернень щодо отримання інформації про себе; 5) кількість справ, порушених за статтями дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109), посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110), державна зрада (ст. 111), посягання на життя державного чи громадського діяча (ст. 112), диверсія (ст. 113), шпигунство (ст. 114), розголошення державної таємниці, передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави (ст. 328,330) Кримінального кодексу України, кількість судових вироків і кількість осіб, позбавлених волі за цими статтями; 7) кількість звернень від народних депутатів України, органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб; 8) кількість справ, порушених за статтею терористичний акт ст. 258 КК України; 9) стан виконання Комплексної програми протидії торгівлі людьми на 2002-2005 роки.

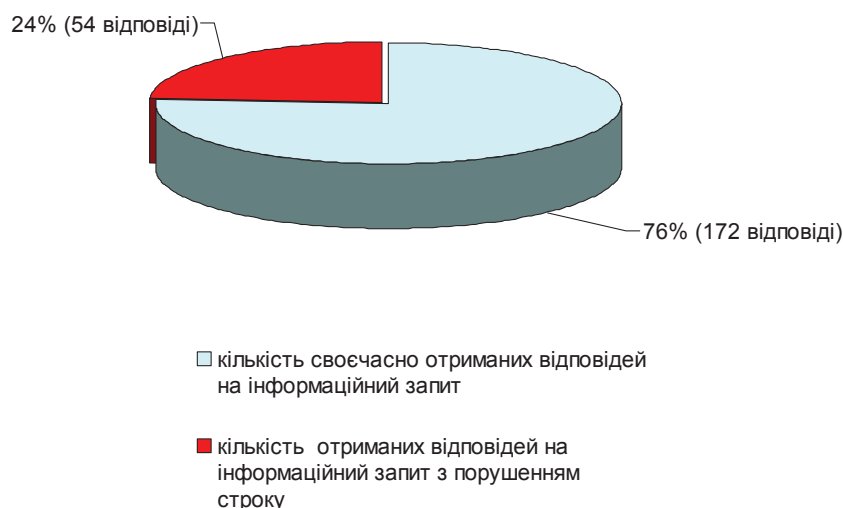
Отримані результати дозволяють стверджувати, що в 2005-2006 роках найбільш відкритими, а отже найбільш підконтрольними громадськості є органи внутрішніх справ, друге місце в цьому рейтингу отримала СБУ, а ось Прокуратура, на жаль, частіше, за інших правоохоронних органів в відповідях на інформаційні запити вживає словосполучення «інформація має конфіденційний характер» або «інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом».

Діаграма

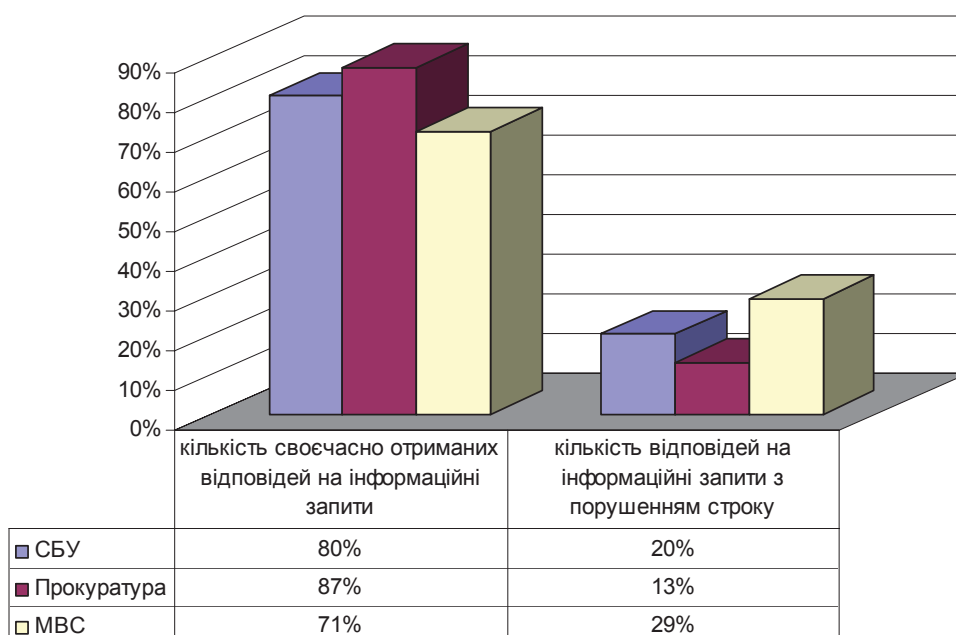
Враховуючи, особливу природу інформації, а саме те, що «інформація псується також швидко, як пряжене молоко», значення має не тільки факт задоволення запиту, а й оперативність надання необхідної інформації або документу. Аналіз виконання вимог ст. 33 Закону «Про інформацію» щодо своєчасності надання запитуваної інформації показав, що вчасно відповідь на інформаційні запити надається в 76% (172 відповіді) випадків³⁵.

Діаграма. Кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити

Рідко, проте своєчасно, надає відповіді прокуратура, не завжди задовольняє запити протягом місяця СБУ, частіше, ніж прокуратура та СБУ, порушує термін задоволення запитів МВС.³⁶

Діаграма. Своєчасність задоволення інформаційних запитів

³⁵ Див. діаграму. Кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити.

³⁶ Див. Діаграму. Своєчасність задоволення інформаційних запитів.

Порівнюючи результати задоволення запитів у 2005 із результатами задоволення запитів у 2006 році, можна стверджувати, що спостерігається загальна тенденція у бік більшої інформаційної відкритості всіх правоохоронних органів. Зокрема, якщо у 2005 р. кількість задоволених та кількість частково задоволених запитів МВС у сукупності складало 55%, то у 2006 р. МВС було задоволено (повністю або частково) вже 64% інформаційних запитів. Надання інформації прокуратурою у 2006 р. у порівнянні з 2005 р. зросло на 9%. СБУ 2005 р. взагалі не було задоволено жодного інформаційного запиту, але у 2006 р. СБУ повністю було задоволено – 33% інформаційних запитів й 19% частково.³⁷ Також покращились показники щодо своєчасності надання інформації, так у 2006 р. 78% відповідей на інформаційні запити надійшли вчасно, що на 14% більше, ніж, у 2005 р. (у 2005 р. своєчасно було надіслано 64% відповіді). Але в той же час певні негативні зміни спостерігаються щодо задоволення запитів безпосередньо Міністерством внутрішніх справ, – так, якщо у 2005 р. останнім було задоволено всі інформаційні запити, то в задоволенні 59% запитів, направлених у другій половині 2006 році було відмовлено³⁸. Це викликає занепокоєння, оскільки, як показує практика, політика керівного органу з того чи іншого питання є взірцем для її наслідування підлеглими. Підтвердженням цієї тези є Прокуратура та СБУ. Зокрема, із 50 надісланих запитів до Генеральної прокуратури у 2005-2006 рр. відповідь була надана лише на шість запитів³⁹, а результатом продовження цієї практики на місцях стало визнання Прокуратури найбільш інформаційно закритим органом у 2005-2006 рр. Аналогічна тенденція спостерігається й у Службі безпеки України, – так у 2005, році Центральним управлінням СБУ не було задоволено жодного запиту, відмовили надавати інформацію й в обласних управліннях СБУ, проте, у 2006 році Центральне управління СБУ задовольнило 8 (1 запит задоволено частково та у 7 – належна відповідь) з 10 спрямованих до центрального управління запитів, надавати інформацію почали й територіальні управління СБУ. Обласними управліннями в 2006 р. частково було задоволено 8% запитів та на 25% запитів була надана належна відповідь.

Отже, можна припустити, що вже в 2007 р. система органів внутрішніх справ втратить звання правоохоронного органу, який забезпечує право на доступ до інформації, сьогодні, на жаль, цей прогноз певною мірою вже почав справджуватися оскільки жодного з трьох запитів надісланих до управлінь МВС у Івано-Франківській та Херсонській областях у січні 2007 р. не було задоволено. Зокрема, управління МВС Івано-Франківської області не надало інформацію про суми, виділені та витрачені на утримання осіб в ІТТ, кількість осіб, затриманих правоохоронними органами за підозрою у вчиненні злочину, кількість звернень МВС до суддів за рішенням щодо затримання особи, кількість рішень про задоволення таких звернень, кількість випадків перевищення терміну адміністративного затримання, реагування на такі випадки, кількість порушень оформлення протоколу затримання, реагування на такі випадки, кількість осіб, затриманих правоохоронними органами за непокору законним вимогам міліції, на підставі того, що ця інформація – *є конфіденційною*. Хоча, по-перше ця інформація є відкритою за режимом доступу, а по-друге інші управління МВС надали відповідь на аналогічні запитання.

Ані відповіді на інформаційний запит, ані повідомлення про неможливість його задоволення не надійшло від управління МВС Херсонської області.

У січні 2007 р. запити було направлено не тільки до МВС, але також до Прокуратури Івано-Франківської області (два запити), Прокуратури Херсонської області (один запит) та два інформаційних запити до управлінь СБУ в Івано-Франківській та Херсонській областях. Від прокуратури Івано-Франківської області відповіді на інформаційні запити надійшли вчасно (один запит було задоволено повністю, а інший частково через відсутність даних), а ось прокуратура Херсонської області, як завжди, відмовила в задоволенні запиту. Звертає на

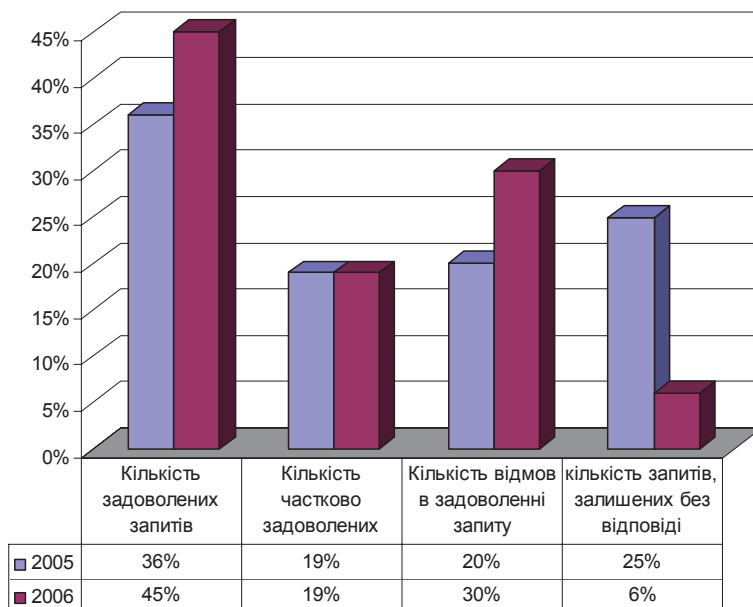
³⁷ Див. Діаграму: «Результати відповідей на інформаційні запити 2005, 2006 рр. МВС»; «Результати відповідей на інформаційні запити 2005, 2006 років Прокуратура»; «Результати відповідей на інформаційні запити 2005, 2006 років СБУ»

³⁸ Див. Таблицю Міністерство Внутрішніх справ та Додаток № 1

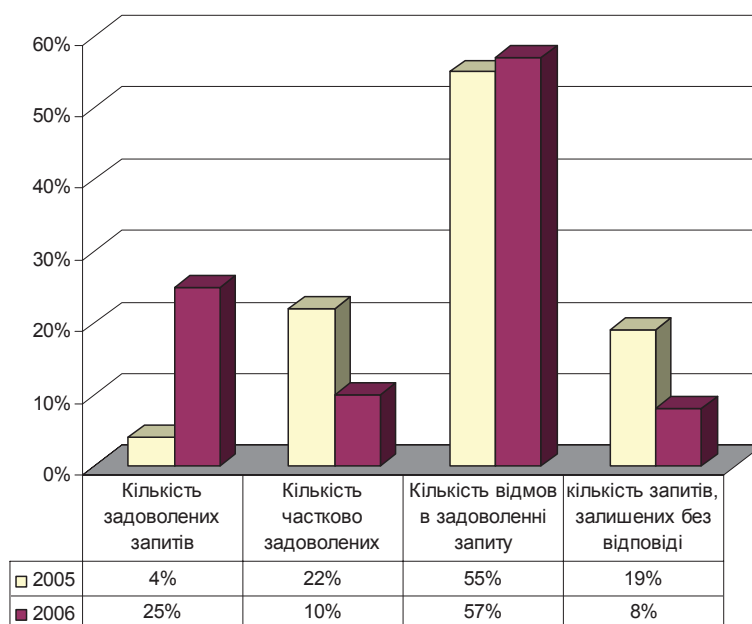
³⁹ Див. Додаток № 3

себе увагу, що на одне й теж запитання⁴⁰ в управліннях СБУ в Івано-Франківській та Херсонській областях була різна реакція, а саме, управління СБУ в Івано-Франківській області надало відповідь на запитання, а от управління СБУ у Херсонській області відмовило в задоволенні запиту, обґрунтувавши свою відмову дуже дивним чином: «згідно зі ст. 20 Закону «Про інформацію» відомості та документи, що Ви просите надіслати, не відносяться до масової інформації, тому не можуть бути Вам надані»⁴¹, тобто в черговий раз управління СБУ у Херсонській області неправомірно обмежило (порушила) право на доступ до інформації.

Діаграма. Результати відповідей на інформаційні запити 2005, 2006 рр. МВС

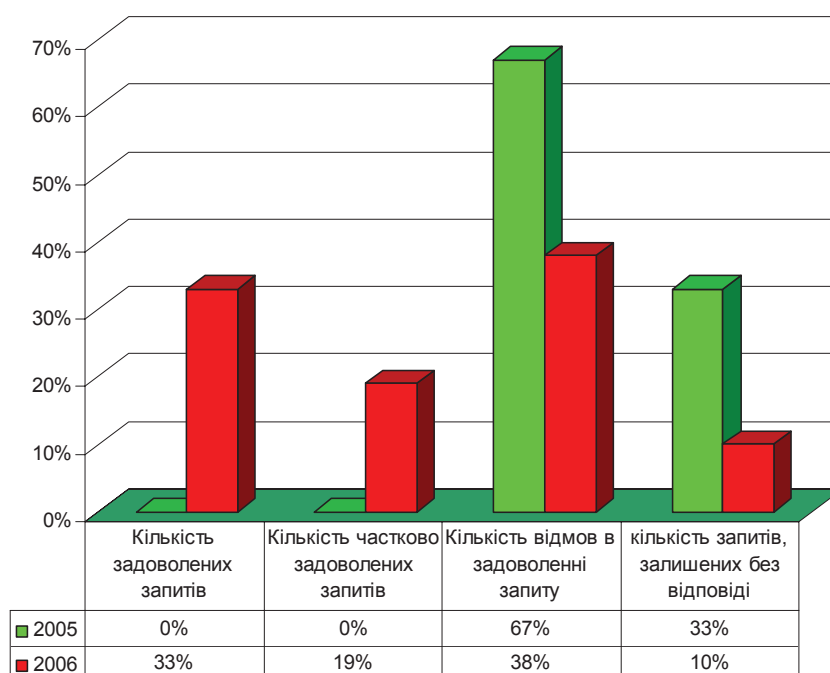
Діаграма. Результати відповідей на інформаційні запити 2005, 2006 років. Прокуратура

⁴⁰ Кількість справ, порушених за ст. 258 Кримінального кодексу України, кількість судових вироків і кількість осіб, позбавлених волі за цією статтею.

⁴¹ Див.: Додаток № 12.

Діаграма. Результати відповідей на інформаційні запити 2005, 2006 років. СБУ

Абсолютно інформаційно закритими в системі МВС та Прокуратури являються управління внутрішніх справ та прокуратури в Кіровоградській, Луганській, Одеській, Запорізькій, Херсонській областях, а також Прокуратура Дніпропетровської та Донецької областей. Проте, обласне управління СБУ у Луганській області є одним із небагатьох управлінь СБУ, що все ж таки забезпечило право на доступ до інформації через інформаційний запит. Сумлінно свої обов'язки з надання інформації виконують управління МВС у Полтавській, Чернігівській, Харківській, Донецькій, Дніпропетровській областях, а також прокуратури Полтавської та Львівської областей.

Стосовно підстав ненадання інформації, занепокоєння у авторів проекту викликає той факт, що адресати, котрим були спрямовані запити, відмовляли запитувачам у доступі до відкритої за режимом доступу інформації, а підстави, якими вони пояснювали свою відмову, не відповідають ст. 34 Конституції України та є порушенням конституційного права на доступ до інформації. Крім цього, необхідно відзначити, що деякі причини відмови в наданні інформації органами прокуратури взагалі наштовхують на думку про необхідність створення «антології гумору Прокурорських суджень» та підтверджують тезу про зниження загального рівня юридичної освіти та, як наслідок, фаховості працівників прокуратури. Серед причин незадоволення інформаційних запитів Прокуратурою, особливе враження справляють, такі:

- ♦ надання інформації юридичним особам для реалізації програм, які підтримуються іноземними державами, не входить до компетенції Світловодської міжрайонної прокуратури (Кіровоградська область).

- ♦ органи прокуратури України не відносяться до органів законодавчої, виконавчої або судової гілки влади і тому не зобов'язані надавати інформацію за такими інформаційними запитами, як того вимагає ст. 32 Закону України «Про інформацію»;

- ♦ відповідно до ст. 9 «...кожному громадянину забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України». Між тим, із змісту Вашого запиту не вбачається, для реалізації яких саме прав, свобод і законних інтересів організації, яку Ви очолюєте, необхідна інформація, яка Вами запитується, або як вона стосується Вас особисто. Таким чином, Ваше право як громадянина і голови Одеської

обласної організації ВГО «Комітет виборців України» на отримання відповідної інформації не підтверджено, в зв'язку з чим законних підстав для її надання немає. Видача висновків громадянам діючим законодавством не передбачено;

- ♦ ця інформація надається лише вищестоящим органам прокуратури.
- ♦ Також Прокуратура відмовляла у наданні інформації або документів на таких підставах, як:⁴²
 - ♦ інформацію не надано в зв'язку з тим, що такі показники не передбачені статистичною звітністю;
 - ♦ інформації не надано в зв'язку з її відсутністю;
 - ♦ інформація є конфіденційною;
 - ♦ інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом⁴³;
 - ♦ документи не надано на підставі п. 5 ст. 37 Закону «Про інформацію»;
 - ♦ відповідно до ст. 37 Закону «Про інформацію», запитувана Вами інформація не підлягає обов'язковому наданню для ознайомлення за інформаційними запитами;
 - ♦ Витребувані вами дані є інформацією про оперативну та слідчу роботу органів прокуратури і її розголошення може зашкодити оперативним заходам, розвідуванню та дізнанню по кримінальних справах.

У деяких випадках ненадання частини запитуваної інформації взагалі не обґрунтовувалося. Цікаво, що тотожна інформація в одних випадках надавалась, а в інших у її наданні було відмовлено з різних причин. Крім цього, правоохоронні органи не бажають надавати копії документів.

Не менше враження справляють причини, якими свою відмову в наданні інформації обґрунтовує СБУ. Зокрема, Херсонське управління СБУ відмовило в задоволенні запиту, посилаючись на те, що «згідно зі ст. 1 Закону України «Про Службу безпеки України» Служба безпеки України — державний правоохоронний орган спеціального призначення, а не орган влади. Згідно зі статтею 20 Закону «Про інформацію» відомості та документи, що Ви просите надіслати не відносяться до масової інформації, тому не можуть бути Вам надані»⁴⁴. Наведена вище теза наводить на думку, що з інформаційними запитами працюють особи, які не мають юридичної освіти. Оскільки, по-перше, Конституція України та Закон України «Про інформацію» покладає на всі органи державної влади, незалежно від їх компетенції та статусу, обов'язок надавати відкрити за режимом доступу інформацію. Також, відповідно до ст. 29 останнього «обмеження права на одержання відкритої інформації забороняється законом», по-друге, як вже було зазначено, надаватися повинна будь-яка відкрита за режимом доступу інформація, незалежно від її виду, саме тому посилання на ст. 21 Закону України «Про інформацію» може лише свідчити про нездатність тлумачити положення Закону України «Про інформацію» через брак елементарних знань щодо таких способів тлумачення, як системний та телеологічний, а отже нездатність правильно його застосовувати.

Окремо хотілось би також зупинитися на відмові в задоволенні запиту, що надійшло з управління СБУ у Кіровоградській області. Серед причин, з яких на думку адресату він не може надати інформацію, вказувалось й те, що відповідно до ст. 5 Закону України «Про звернення громадян» письмове звернення повинно бути підписано заявником із зазначенням дати. Звернення, оформлене без дотримання цих вимог, повертається заявникові. Однак, по-перше, дане звернення було оформлено належним чином, а саме, воно було підписано заявником із зазначенням дати⁴⁵, а по-друге Закон України «Про звернення громадян» спрямований не на реалізацію права на інформацію (ст. 34 Конституції України), а права на звернення особи (петицію) (ст. 40 Конституції України), а це інше за юридичною природою право людини і громадянина. Закон України «Про звернення громадян» регулює питання практичної реалізації грома-

⁴² Докладніше див. Додатки 1, 2, 3

⁴³ Хоча запитувана інформація за режимом доступу відноситься до відкритої інформації

⁴⁴ Див.: Додаток № 12.

⁴⁵ Див. Додаток № 12 (Запит до управління СБУ у Кіровоградській обл. від 20.02.06)

дянами України наданого їм Конституцією України права вносити в органи державної влади, об'єднання громадян відповідно до їх статуту пропозиції про поліпшення їх діяльності, викривати недоліки в роботі, оскаржувати дії посадових осіб, державних і громадських органів. Вищезазначений закон забезпечує громадянам України можливості для участі в управлінні державними і громадськими справами, для впливу на поліпшення роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, для відстоювання своїх прав і законних інтересів та відновлення їх у разі порушення. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про звернення громадян» під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги.⁴⁶

А порядок отримання інформації через інформаційний запит регулюється Законом України «Про інформацію», зокрема ст. 32 – 37. Отже, той факт, що службові та посадові особи при розгляді інформаційного запиту (не лише СБУ), але й інших державних органів та органів місцевого самоврядування, застосовують Закон України «Про звернення громадян», на жаль, є доказом низької фахової підготовки українських правників та відсутність в органах державної влади та місцевого самоврядування спеціалістів із роботи з інформаційними запитами щодо доступу до офіційних документів і запитами щодо надання письмової або усної інформації.

Найбільш розповсюдженою причиною ненадання інформації управліннями СБУ було посилання на те, що запитувана інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом, а саме: 1. Відповідно до наказу Служби безпеки України № 245/ДСК від 05.11.1999 р. статистичні дані, які Ви вимагаєте, являються конфіденційною інформацією; 2. Згідно зі статтями 30, 37 Закону України «Про інформацію», інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом; 3. Посилання на Постанову Кабінету Міністрів України від 27.11.1998 № 1893 «Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави»; 4. Згідно зі ст. 20 Закону України «Про інформацію» відомості та документи, що Ви просите надіслати, не відносяться до масової інформації, тому не можуть бути Вам надані.

Необхідно зазначити, що проблема ненадання інформації з причини віднесення її до конфіденційної інформації на підставі ст.ст. 30 та 37 Закону України «Про інформацію», як вже неодноразово наголошувалось, є необґрунтованою, оскільки вищезазначені положення Закону не відповідають Конституції України й міжнародним стандартам у сфері свободи інформації⁴⁷. Крім того, треба звернути увагу на те, що перелік інформації, яка відноситься до інформації з обмеженим доступом міститься в документі, який сам має гриф «для службового користування». Тобто складається парадоксальна ситуація, коли ми не маємо доступу до офіційного документа, яким затверджується перелік інформації, що є конфіденційною інформацією.

Органи міліції та Міністерство внутрішніх справ відмовляли у наданні інформації з двох основних причин: а) відсутність запитуваної інформації; б) відомості відносяться до інформації з обмеженим доступом.

Квінтесенцією необґрунтованого обмеження доступу до інформації через інформаційний запит є повідомлення про неможливість надати запитувану інформацію від 16.11.2006, що

⁴⁶ ч. 2, 3, 4 ст. 3 Закону «Про звернення громадян»: «Пропозиція (зауваження) – звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства.

Заява (клопотання) – звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності. Клопотання – письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо.

Скарга – звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств.

⁴⁷ Див. детальний аналіз – глава перша.

надійшло з Кіровоградського УМВС України в Кіровоградській області на запит від 04.10.2006. У вищезазначеному повідомленні ненадання інформації обґрунтовується цілою низкою причин, втім, як і в інших випадках жодну з них не можна розглядати як правомірну підставу для обмеження права на доступ до інформації. Зокрема, відмова в задоволенні інформаційного запиту пояснювалась наступним: «...повідомляю, що керівництво Кіровоградського міського відділу УМВС України в області відмовляє у наданні інформації на Ваш запит, керуючись Законом України «Про інформацію», на підставі того, що інформаційний запит складено некоректно та неправильно. Так, запит було складено на Начальника Кіровоградського міського управління УМВС України в Кіровоградській області полковника Іванова Ігоря Станіславовича, на справді такої організації не існує, начальник Кіровоградського УМВС України в Кіровоградській області – Іванов Ігор Владиславович, який має спеціальне звання – полковник міліції. Також в запиті не вказано число, місяць та рік вашого народження та де і ким ви працюєте. Ви також не вказуєте, для чого саме потрібна інформація та членом якого руху ви являетесь. Згідно обліків у м. Кіровоград зареєстровано лише один центр захисту прав людини – це асоціація «Громадські ініціативи». Проведеною перевіркою встановлено, що Ви не є її членом. Більшість заданих питань не стосується діяльності Кіровоградського міського відділу УМВС України в області. Згідно з п. 3 ст. 9 Закону України «Про інформацію» (Кожному громадянину забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України) та п. 3 ст. 10 цього ж Закону (право на інформацію забезпечується вільним доступом суб'єктів інформаційних відносин до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів; обмеження цього доступу зумовлюється лише специфікою цінностей та особливими умовами їх схоронності, що визначаються законодавством)». Й без коментарів наведеного тексту зрозуміло, ненадання інформації було необґрунтованим, однак вважаємо за необхідне проаналізувати дану відмову.

По-перше, відповідно до ч. 5 ст. 32 Закону України «Про інформацію»: «у запиті повинно бути зазначено прізвище, ім'я та по батькові запитувача, документ, письмова або усна інформація, що його цікавить, та адреса, за якою він бажає одержати відповідь», тобто відповідно до зазначеного Закону, запитувач у запиті не повинен вказувати число, місяць та рік народження та де і ким він працює. По-друге, запитувач не повинен пояснювати причину запиту, а вимагання Кіровоградського УМВС України в Кіровоградській області від запитувача пояснити причину запиту є прямим порушенням європейських стандартів у сфері свободи інформації, зокрема принципу 5 Рекомендації Рес (2002) 2 Комітету Міністрів державам-членам «Про доступ до офіційних документів»⁴⁸ (прийняла Рада Європи, Комітет міністрів) від 21.02.2002 р., згідно з якою «...особа, яка звертається із запитом про офіційний документ, не повинна пояснювати причини, через які вона бажає отримати доступ до офіційного документу»⁴⁹. По-третє ст. 34 Конституції України та Закон України «Про інформацію» гарантують кожному право на доступ не тільки до інформації, яка стосується його особисто, а й будь-якої відкритої за режимом доступу інформації про діяльність органу державної влади та місцевого самоврядування (ст. 29, ст. 43), більше того, ч. 2 ст. 32 Закону України «Про інформацію» передбачено, що громадянин має право звернутися до державних органів і вимагати надання будь-якого офіційного документа, незалежно від того, стосується цей документ його особисто чи ні. Що ж стосується п. 3 ст. 10 Закону України «Про інформацію», то необхідно зауважити, що в запиті вимагалась інформація про діяльність Кіровоградського міського управління УМВС України в Кіровоградській області, тобто інформація про діяльність органів державної влади (ст. 21 Закону України «Про інформацію») й незрозуміло, чому в відповіді взагалі згадується п. 3 ст. 10 Закону України «Про інформацію». Отже, обґрунту-

⁴⁸ Бюлетень Бюро інформації Ради Європи в Україні № 10 / Ред. колегія А. Дмитрук, Т. Іваненко, О. Павличенко: Бюро інформації Ради Європи в Україні, 2003. – С. 85–88

⁴⁹ «офіційні документи» означають будь-яку інформацію, що зафіксована в будь-якому вигляді, розроблена або отримана органами державної влади і пов'язана з будь-якою державною чи адміністративною функцією, за винятком документів, що перебувають на стадії підготовки (п. 1 Рекомендації Рес (2002) 2 Комітету Міністрів державам-членам «Про доступ до офіційних документів»)

вання ненадання інформації п. 3 ст. 9 та п. 3 ст. 10 Закону України «Про інформацію» доводить, що неправильне тлумачення закону призводить до невірної його застосування, що в кінцевому результаті призводить до порушення права на доступ до інформації.

Але, крім необґрунтованої відмови в наданні інформації вражає й риторика повідомлення в відмові задоволення запиту. Зокрема, фраза: «...проведеною перевіркою встановлено, Ви не є її членом...», наштовхує на думку, чому законна вимога до Кіровоградського міського відділу УМВС України в області надати відкриту за режимом доступу інформацію про їх діяльність, викликає у органів внутрішніх справ замість бажання виконати свої обов'язки й надати запитувану інформацію, таку незрозумілу реакцію, збір Кіровоградським міським відділом УМВС України персональної інформації про особу, що направила інформаційний запит. Можна припустити, що всі ми знаходимося під тотальним контролем відповідних структур, адже останні апріорі вважають нас суспільно небезпечними особами, як це було за радянські часи. Отже, виникає питання: чи є направлення особою інформаційного запиту підставою для активізації з боку правоохоронних органів дій по збору інформації про особу та чи не є це порушенням права на приватність?

Крім того, необхідно наголосити, що для того, щоб співпрацювати з правозахисною організацією не обов'язково входити до штату цього об'єднання. Потужною силою будь-якого громадського об'єднання є люди з активною громадянською позицією, які співпрацюють з правозахисними організаціями на громадських засадах і дійсно формально не є її членами.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ДОЗВОЛЯЄ ЗРОБИТИ ТАКІ ВИСНОВКИ:

1. Загалом ситуація з доступом до інформації про діяльність правоохоронних органів залишається складною, але разом з тим органи внутрішніх справ є більш відкритими для громадськості, ніж органи прокуратури та СБУ.⁵⁰

2. Правоохоронні органи необґрунтовано не надають копії запитуваних документів, порушують термін розгляду запиту щодо доступу до офіційних документів.

3. Правоохоронні органи продовжують незаконну практику віднесення відкритої за режимом доступу інформації до інформації з обмеженим доступом та використання незаконного грифа «для службового користування».

4. Аналіз підстав за яких не надавалася інформація та документи свідчить про: незнання інформаційного законодавства співробітниками правоохоронних органів; небажання та невміння працювати з інформаційними запитами.

5. Недосконалість Закону України «Про інформацію» є однією з причин порушення права на доступ до інформації. Зокрема, відповідно до ст. 37 Закону України «Про інформацію»: не підлягають обов'язковому наданню для ознайомлення за інформаційними запитами офіційні документи, які містять у собі інформацію, що не підлягає розголошенню згідно з іншими законодавчими або нормативними актами. Але ч. 3 ст. 34 Конституції України встановлює, що право на інформацію може бути обмежене лише законом. Таким чином, згадане положення ст. 37 Закону України «Про інформацію» не відповідає Конституції України. Необхідно звернути увагу, що саме на підставі цього положення деякі правоохоронні органи відмовляють у задоволенні інформаційних запитів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Необхідно підвищувати професійний рівень співробітників правоохоронних органів.
2. Слід впроваджувати правовий всеобуч, розробляти та впроваджувати програми, наукові посібники (приклад Свобода інформації: теорія та практика / Харків. правозахисна група. — Х.: Фоліо, 2004. — 235 с.), проводити тренінги з метою формування культури відкритості у співробітників органів внутрішніх справ, прокуратури, СБУ.

⁵⁰ Див. Підсумкова загальна таблиця МВС, Прокуратура, СБУ

3. Вдосконалення Закону України «Про інформацію» шляхом внесення до нього відповідних змін або прийняття нового комплексного Закону.

Таблиця. Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит про діяльність органів міліції та Міністерства Внутрішніх справ України» (2005, 2006 та січень-лютий 2007 року)

рік	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційні запити		кількість повідомлень запитувачів щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів			
2005	64	48	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційні запити з порушенням строку	у 10 денний термін	з порушенням терміну	кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
2006	179	168	21	14	2	11	23	12	13	16
2007 (січень-лютий)	3	2	86	28	13	45	80	34	54	11
			0	0	0	2	0	0	2	1

Підсумкова таблиця. Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит про діяльність органів міліції та Міністерства Внутрішніх справ України» (2005, 2006 та січень-лютий 2007 року)

запит	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням строку	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ ⁵¹	кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	Кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді	
всього	246	218	107	42	15	58	103	46	69	28
перший	242	215	106	42	14	57	102	46	67	27
повторний	4	3	1	0	1	1	1	0	2	1

⁵¹ Тільки чотири (2006 р.) це повідомлення про опрацювання інформаційного Запиту в решті випадків це повідомлення про відмову в задоволенні запиту, із чотирьох повідомлень про опрацювання запиту відповідь на один запит так і не було отримано.

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Таблиця. Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит про діяльність органів Прокуратури (2005, 2006 роки та січень-лютий 2007 року)»

рік	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційні запити з порушенням строку	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ	кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді	
2005	27	22	6	1	5	10	1 (4%)	6 (22%)	15 (55%)	5 (19%)
2006	159	147	47	9	41	50	40 (25%)	16 (10%)	91 (57%)	12 (8%)
2007 (січень-лютий)	3	3	2	0	0	1	1 (34%)	1 (33%)	1 (33%)	0 (0%)

Підсумкова таблиця. Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит про діяльність органів Прокуратури (2005, 2006 роки та січень-лютий 2007 року)»

запит	показники									
	кількість надісланих запитів	кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)								
всього	189	172	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційні запити з порушенням строку	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ					
			кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді				
перший	178	163	55	10	46	61	42	23	107	17
повторний	11	9	52	10	43	58	41	21	101	15
			3	0	3	3	1	2	6	2

Таблиця. Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит про діяльність органів Служби безпеки України (2005, 2006 роки та січень-лютий 2007 року)

рік	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням строку	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ	кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді	
2005	6	4	0	0	1	3	0	0	4	2
2006	21	19	9	2	4	4	7	4	8	2
2007 (січень-лютий)	2	2	1	0	0	1	1	0	1	0

Підсумкова таблиця. Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит про діяльність органів Служби безпеки України (2005, 2006 роки та січень-лютий 2007 року)

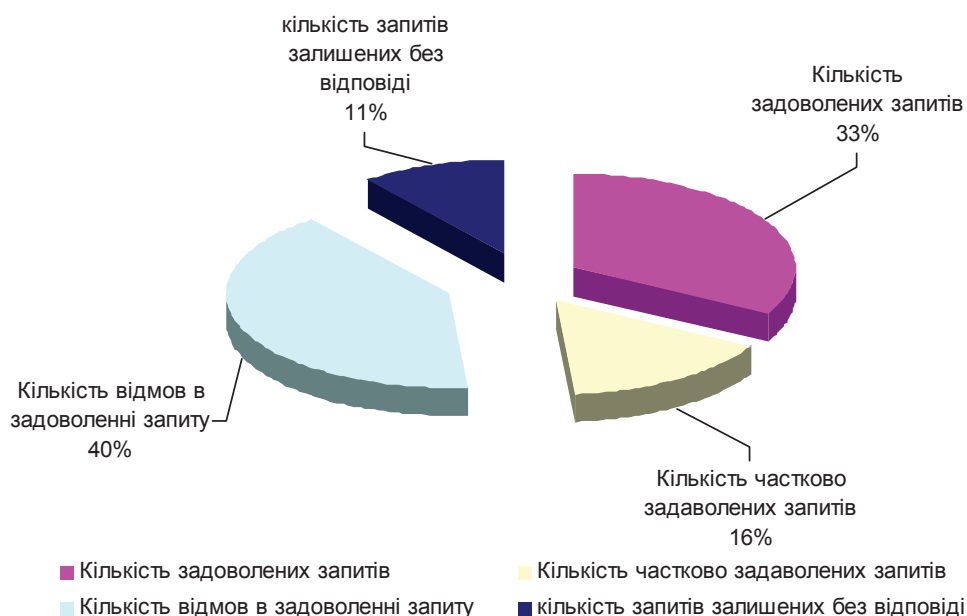
запит	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційні запити	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
всього	29	25	10	2	5	8	8	4	13	4
перший	28	24	10	2	4	8	8	4	12	4
повторний	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Загальна підсумкова таблиця. Результати моніторингу «доступ до інформації» через інформаційний запит про діяльність органів Служби безпеки України, Прокуратури та Міністерства внутрішніх справ (2005, 2006 роки та січень-лютий 2007 року)

адресат запиту	показники	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		Кількість задоволених запитів	Кількість частково задоволених запитів	Кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
				кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням строку	у 10 денний термін	з порушенням терміну				
Прокуратура		189	172	55	10	46	61	42	23	107	17
МВС		246	218	107	42	15	58	103	46	69	28
СБУ		29	25	10	2	5	8	8	4	13	4
Всього		464	415	172	54	66	127	153	73	189	49

Діаграма. Результати моніторингу «доступ до інформації» через інформаційний запит про діяльність органів Служби безпеки України, Прокуратури та Міністерства внутрішніх справ (2005, 2006 роки та січень-лютий 2007 року)

4.2. ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Реалізація права на доступ до інформації є гарантією реалізації інших прав. Зокрема, доступ до інформації через інформаційний запит є важливим засобом, за допомогою якого можна встановити загальний стан тримання ув'язнених у місцях позбавлення волі та забезпечення їхніх прав. Саме для досягнення цієї мети до 24 обласних Управлінь Державного департаменту України з питань виконання покарань, Автономної республіки Крим, Центрального Управління Державного департаменту України з питань виконання покарань та виправних колоній було надіслано 126 інформаційних запитів, у яких запитувачі просили надати відкрити за режимом доступу інформацію, а саме відомості про: 1) кількість осіб, які знаходяться в СІЗО протягом певного періоду (3 місяців, 6 місяців, року, понад року); 2) кількість місць в СІЗО; 3) кількість засуджених, які утримуються в установах виконання покарань (за рівнем безпеки); 4) суми, що було виділено та витрачено на утримання осіб у СІЗО та установах виконання покарань. Окремо суми, виділені на харчування та медичне обслуговування; 5) смертність та захворюваність у СІЗО та УВП; 6) кількість скарг на незаконні дії працівників системи УВП, яких було притягнуто до дисциплінарної відповідальності за неправомірні дії стосовно засуджених; 7) кількість скарг на неправомірні дії працівників органів внутрішніх справ та установ Державного департаменту з питань виконання покарань, кількість задоволених скарг, кількість працівників, притягнутих до дисциплінарної та кримінальної відповідальності; 8) кількість осіб, що тримаються під вартою в очікуванні вироку; 9) кількість осіб, що тримаються під вартою понад 12 місяців; 10) кількість осіб, до яких застосовані запобіжні заходи не пов'язані з позбавленням волі (у тому числі, під заставу); 11) кількість осіб, позбавлених свободи за вироком суду; 12) кількість осіб, звільнених із СІЗО за вироком суду; 13) кількість випадків тримання під вартою як тимчасового запобіжного заходу; 14) кількість встановлених випадків перевищення терміну утримання під вартою без рішення суду; 15) середня тривалість перевищення терміну утримання під вартою без рішення суду; 16) чи є у розпорядженні слідчих ізоляторів та виховно-трудових колоній кімнати для побачень із захисниками, підготовки ними процесуальних документів до судів? Кількість таких кімнат у порівнянні з кількістю ізоляторів та колоній; 17) чи є можливість у заарештованих та адвокатів зняти ксерокопію з матеріалів справи та підготувати за допомогою оргтехніки процесуальні документи?; 18) Кількість випадків відмов від захисника.

Результати моніторингу із стану забезпечення права на доступ до інформації Державним департаментом з питань виконання покарань дозволяють стверджувати, що даний орган влади є найбільш закритим серед органів виконавчої влади, який лише декларує тезу про бажання співпрацювати з неурядовими організаціями, й свідчать про небажання посадових та службових осіб Державного департаменту з питань виконання покарань, «...діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України» (ст. 19 Конституції України). Адже 52% з надісланих запитів так і не було задоволено, із них 26% запитів взагалі залишились без відповіді⁵², що демонструє відверту неповагу Державного Департаменту з питань виконання покарань до української громадськості.

В той же час, необхідно зазначити, що в 2006 р. ситуація щодо забезпечення права на доступ до інформації через інформаційний запит у порівнянні з 2005 р. певною мірою покращилась. Зокрема, якщо в 2005 році частково або повністю було задоволено 41% інформаційних запитів, то в 2006 році ця кількість зросла на 14% і становила 55% запитів.⁵³

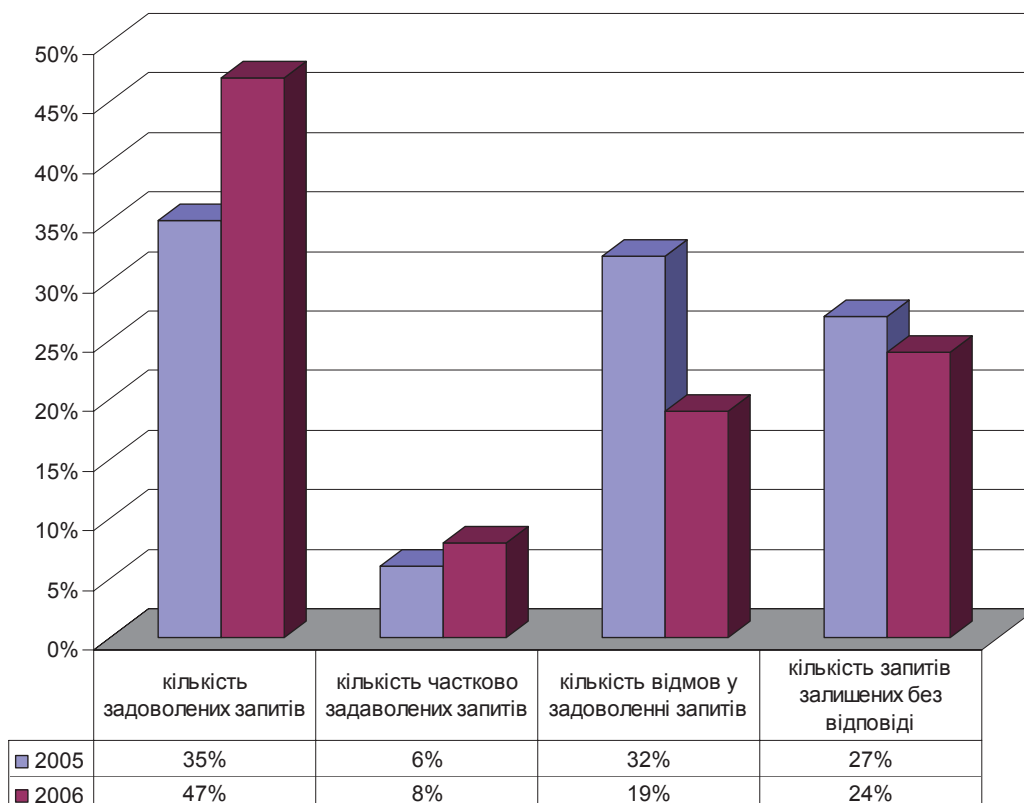
⁵² Див.: Діаграма № 1. Результати відповідей на інформаційні запити 2005-2006 років.

⁵³ Див.: Порівняльна гістограма результатів відповідей на інформаційні запити 2005, 2006 рр.

Діаграма № 1.
Результати відповідей на інформаційні запити 2005-2006 років

Порівняльна гістограма результатів відповідей на інформаційні запити 2005, 2006 рр.

Оскільки ненадання інформації органами Державного департаменту з питань виконання покарань було необґрунтованим, не дивно, що 59% повідомлень про відмову в задоволенні запиту не містили будь, яких пояснень щодо причини такої відмови (управління Донецької, Дніпропетровської, Закарпатської, Київської, Івано-Франківської, Луганської, Рівненської, Чернігівської, Харківської, Хмельницької областей, а також Машівська виправна колонія). У 41% повідомленнях управління пояснювали свою відмову надати інформацію тим, що:

1. інформація є внутрішньою службовою документацією (управління Автономної Республіки Крим, Донецької, Житомирської, Одеської областей);

2. для отримання необхідної інформації запитувач повинен погодити дане питання з Державним департаментом з питань виконання покарань України (управління Івано-Франківської, Рівненської областей);

3. регіональним характером діяльності організації (Державний департамент з питань виконання покарань);

4. надання інформації можливо лише з дозволу Державного департаменту з питань виконання покарань (управління Житомирської області);

5. досить цікавим було пояснення, чому інформаційний запит не може бути задоволений управлінням Державного департаменту з питань виконання покарань Донецької області. Наводимо повний текст відмови: «на виконання ст. 40 Конституції України повідомляємо, що інформація, яку Ви просите надати щодо діяльності Управління Департаменту у Донецької області, відповідно до ст. 38 Закону України «Про інформацію» є власністю департаменту та держави. Підстави виникнення права власності на цю інформацію є створення даної інформації силами Управління та за кошти держави. Відповідно до чинного законодавства «Власник інформації має право призначати особу, яка здійснює володіння, використання і розпорядження інформацією і визначати правила обробки інформації та доступ до неї, а також встановлювати інші умови щодо інформації». У результаті отриманої відповіді встановлено, що виконуючий вами проект є недержавним. У результаті чого копію цього проекту представлено не було. Таким чином у ознайомленні та вивченні даного проекту на предмет відповідності до чинного законодавства нам було відмовлено. Можна також припустити, що даний проект спрямований на збір інформації, яка відповідно до ст. 37 Закону «Про інформацію» є інформацією з обмеженим доступом». Отже, серед перелічених вище причин відсутня жодна правова підстава, відповідно до якої управління Державного департаменту з питань виконання покарань могло б відмовити у наданні запитуваної інформації.

Необхідно звернути увагу, що запитувачі звертались до всіх управлінь Державного департаменту з питань виконання покарань із однаковими запитаннями, втім для отримання необхідної інформації до більшості управлінь довелося звертатися декілька разів, та навіть після кількох спроб не всі управління надали запитувану інформацію (з 126 запитів лише 61 інформаційний запит було задоволено, з них 52 інформаційних запитів повністю та 9 частково).⁵⁴

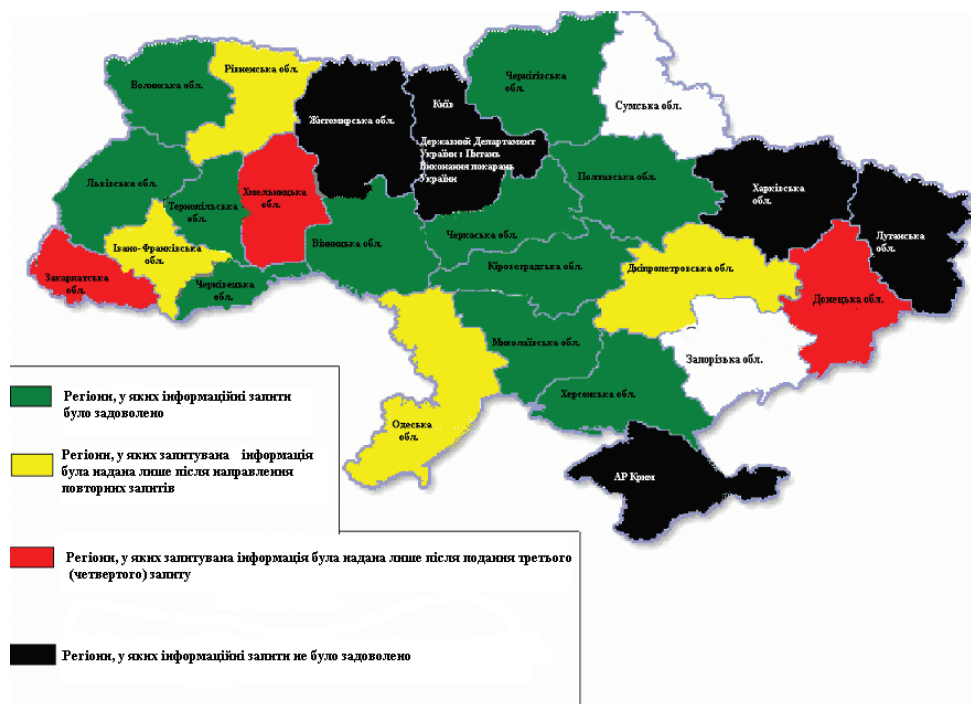
Найбільш добросовісно свій обов'язок щодо надання інформації в 2005 р. виконували управління Державного департаменту з питань виконання покарань України в Вінницькій, Волинській, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Полтавській, Тернопільській, Херсонській, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях. Діючи відповідно до ст. 34 Конституції України та ст.ст. 29, 32, 33 Закону України «Про інформацію» ці управління задовольнили інформаційні запити, тільки в одному випадку був порушений строк задоволення запиту.

Від управлінь Державного департаменту з питань виконання покарань Дніпропетровської, Івано-Франківської, Одеської та Рівненської областях необхідну інформацію вдалось отримати лише після направлення повторних запитів. Відповіді на інформаційні запити, що були направлені до Ужгородського СІЗО відділу Державного департаменту з питань виконання покарань України у Закарпатській області та управління Хмельницької області були надані лише після третього звернення, а до управління Донецької області для отримання

⁵⁴ Див.: Підсумкова таблиця

інформації, яка б дозволила уявити картину дотримання прав ув'язнених, з одним й тим же запитом довелось звертатися чотири рази. Найгірша ж ситуація з забезпеченням права на доступ до інформації через інформаційний запит у 2005 р. склалась у Автономній Республіці Крим, Житомирській, Київській, Луганській областях, оскільки відповідні управління Державного департаменту з питань виконання покарань, так і не надали інформацію⁵⁵.

Схема задоволення запитів у 2005 році

Втім, така ситуація навіть не дивує, оскільки лідером з кількості запитів, залишених без відповіді у 2005 р. стало Центральне управління Державного департаменту з питань виконання покарань України. Так, із 17 інформаційних запитів, направлених до центрального управління, 10 запитів залишились без відповіді, у задоволенні 3 запитів було відмовлено. Таким чином, із 17 інформаційних запитів, спрямованих до центрального управління лише, 3 запита було задоволено, у тому числі 2 лише частково.

У 2006 році Центральне управління Державного департаменту з питань виконання покарань стало частіше надавати належні відповіді на інформаційні запити⁵⁶, а саме з 20 надісланих інформаційних запитів було задоволено 11 інформаційних запитів, тобто, якщо в 2005 р. Центральне управління Державного департаменту з питань виконання покарань надало належні відповіді на 17% запитів, то у 2006 р. було задоволено 55% інформаційних запитів.

Рокіровка щодо задоволення запитів у 2006 році відбулась на рівні територіальних управлінь Департаменту з питань виконання покарань. Зокрема, управління Державного департаменту з питань виконання покарань у Вінницькій, Закарпатській, Миколаївській, Черкаській, Чернігівській областях, мабуть керуючись принципом «не зашкодь», переглянули свою інформаційну політику та вирішили не задовольняти інформаційні запити, щоб не травмувати психіку українській громадськості інформацією про погані умови тримання осіб у СІЗО та установах виконання покарань, а також даними, які б свідчили про незадовільний стан забезпечення прав осіб, позбавлених волі.

⁵⁵ Схема задоволення запитів у 2005 році

⁵⁶ Див.: Додаток № 4

Не стало змінювати імідж інформаційно закритого органу управління в Київській області, аналогічну тактику «співпраці з громадськістю» обрало й управління Державного департаменту з питань виконання покарань у Сумській області. Крім цього погіршилась ситуація щодо доступу до інформації через інформаційний запит у Львівській області. А от управління в Автономній Республіці Крим, а також Житомирській і Харківській областях, навпаки, почали усвідомлювати необхідність інформувати суспільство про свою діяльність. У 2006 р. ці управління Державного департаменту з питань виконання покарань повністю та своєчасно надавали запитувану інформацію. Не завжди, але своєчасно відповіді на інформаційні запити стали надходити від управління з питань виконання покарань у Луганській області, необхідну інформацію вже після першого запиту було отримано також від управлінь Державного департаменту з питань виконання покарань у Рівненській, Івано-Франківській, Одеській, Донецькій областях. Майже не змінилась ситуація щодо задоволення інформаційних запитів у Хмельницькій області, так, якщо в 2005 році для отримання необхідної інформації до управління необхідно було звертатися тричі, то в 2006 році, хоча й частково, запитувана інформація була надана вже після другого звернення. Стабільно задовільним залишається стан задоволення запитів в управліннях Державного департаменту з питань виконання покарань у Дніпропетровській та Запорізькій областях⁵⁷.

Схема задоволення запитів у 2006 р.

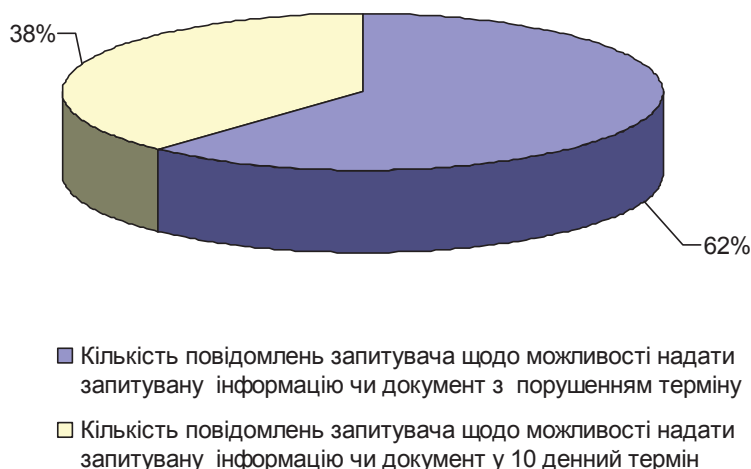

Не можна вважати задовільною ситуацію щодо виконання управліннями Державного департаменту з питань виконання покарань України вимог відносно терміну вивчення запиту на предмет можливості його задоволення. Відповідно до ст. 33 Закону України «Про інформацію»: «термін вивчення запиту на предмет можливості його задоволення не повинен перевищувати десяти календарних днів. Протягом вказаного терміну державна установа письмово доводить до відома запитувача, що його запит буде задоволено, або, що запитуваний документ не підлягає наданню для ознайомлення. Втім, із 33 повідомлень про неможливість надати інформацію 21 повідомлення надійшло з порушенням строку»⁵⁸.

⁵⁷ Схема задоволення запитів у 2006 р.

⁵⁸ Див.: Діаграма. Дотримання терміну з вивчення запита на предмет можливості його задоволення.

Діаграма. Дотримання терміну з вивчення запита на предмет можливості його задоволення

ВИСНОВКИ:

Державний департамент з питань виконання покарань України є одним із основних порушників права на доступ до інформації через інформаційний запит. Узагальнення інформаційних запитів дозволило виявити такі причини цієї негативної тенденції:

1. Низька фаховість спеціалістів Державного департаменту з питань виконання покарань України у сфері роботи з громадськістю, зокрема, й надання інформації про свою діяльність за інформаційними запитами.

2. Наявність у діючому Законі України «Про інформацію» недоліків, що створюють можливість посадовим та службовим особам зловживати своїми повноваженнями щодо задоволення інформаційних запитів.

3. З огляду на те, що 8 із 26 задоволених запитів у 2005 р. та 4 із 25, це відповіді, на повторні запити, можна стверджувати, що наполегливість з боку громадськості певним чином виховує й формує у посадових і службових осіб Державного департаменту з питань виконання покарань України культуру інформаційної відкритості.

Підсумкова таблиця. Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит про діяльність Державного департаменту з питань виконання покарань України»

запит \ показники	кількість надісланих запитів		кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційні запити з порушенням строку	у 10 денний термін	з порушенням терміну					
всього	126	94	53	8	12	21	52	9	33	32
перший	94	73	44	4	10	15	44	4	25	21

повторний	24	16	6	4	1	5	5	5	6	8
третій	7	4	2	0	1	1	2	0	2	3
четвертий	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0

Підсумкова таблиця.

**Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит про діяльність органів міліції та Міністерства Внутрішніх справ України»
(2005, 2006 роки)**

рік	показники		кількість надісланих запитів		загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)		кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів		кількість частково задоволених запитів		кількість відмов в задоволенні запиту		кількість запитів, залишених без відповіді	
всього			126		94		53	8	12	21	52	9	33	32				
2005 рік			63		45		23	3	9	11	22	4	20	17				
2006 рік			63		49		30	5	3	10	30	5	13	15				

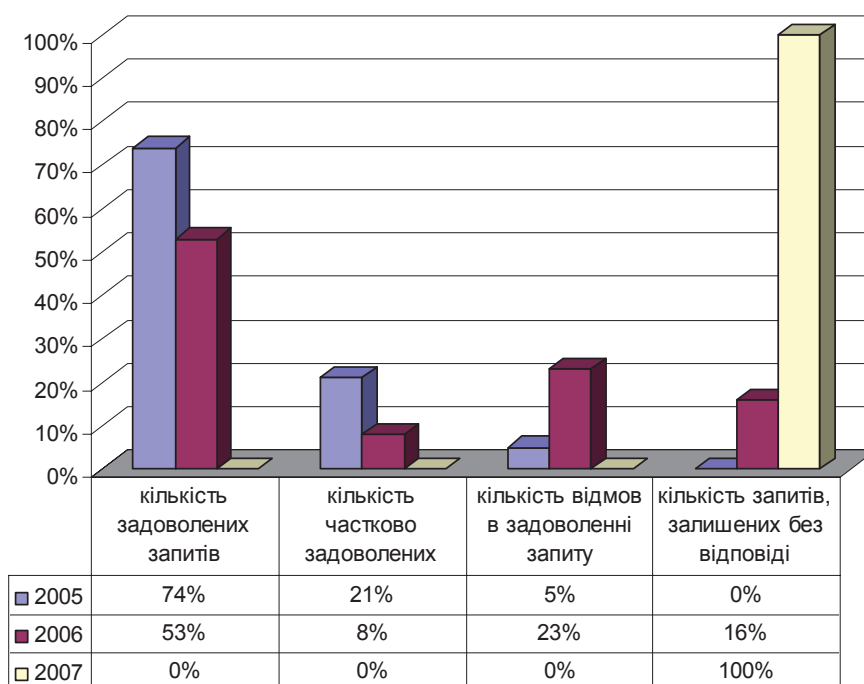
4.3. ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

До органів центральної виконавчої влади України з 2005 по лютий 2007 роки було спрямовано 195 інформаційних запитів.⁵⁹ Зокрема, запити було надіслано до Міністерства юстиції, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства оборони, Міністерства закордонних справ, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони навколишнього природного середовища, Міністерства праці та соціальної політики України, Державного комітету статистики України, Державного комітету телебачення і радіомовлення, Державного комітету України у справах національностей та міграції, Державного комітету України з земельних ресурсів, Державної податкової адміністрації України, Державного департаменту у справах релігій, Національної служби посередництва і примирення, Адміністрації державної прикордонної служби України, Державної Судової адміністрації України, Головного бюро судово-медичної експертизи. У 2005 р. міністерствами, державними комітетами України та центральними органами виконавчої

⁵⁹ Див.: Додаток 7. Таблиця «Узагальнення відповідей: Центральні органи виконавчої влади».

влади зі спеціальним статусом було задоволено 125 інформаційних запитів із 195 спрямованих (108 — належна відповідь, 17 — часткова відповідь), що становить 95% інформаційних запитів. Тобто у 2005 р. жоден орган державної влади не може похвалитися аналогічними результатами щодо надання інформації, як Центральні органи виконавчої влади. Втім, вже у 2006 р. показники дещо погіршились, зокрема в задоволенні 23% запитів було відмовлено, а 16% запитів взагалі було проігноровано⁶⁰.

Діаграма.
«Результати відповідей на інформаційні запити 2005, 2006, січень-лютий 2007 рр.
Центральні органи виконавчої влади»

Зокрема, в задоволенні деяких інформаційних запитів відмовили або проігнорували в 2006 р. Державний комітет статистики України, Державний департамент у справах релігій, Державна судова адміністрація України, Державний комітет України у справах національностей і міграції, Міністерство юстиції, Державна податкова адміністрація України, Міністерство охорони здоров'я. Найчастіше в наданні інформації серед вище зазначених органів влади відмовляло Міністерство охорони здоров'я, зокрема з 16 надісланих запитів лише 4 запита було задоволено частково.⁶¹

Свою відмову надати запитувану інформацію центральні органи виконавчої влади пояснювали відсутністю запитуваних даних. А Державний комітет України у справах національностей та міграції та Державний департамент у справах релігій замість відповідей на інформаційні запити, надіслали повідомлення з порадою ознайомитися з інформацією, що цікавить запитувачів, на офіційному веб-сайті цих органів.

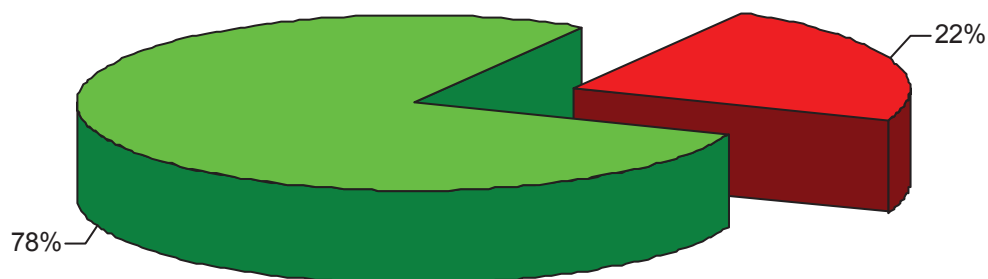
У передбачений ст. 33 Закону України «Про інформацію» термін у 2005 р. було задоволено 61% інформаційних запитів, а у 2006 р. 80% запитів. Тобто, з 125 відповідей, що надішли від органів центральної влади за час проведення моніторингу, 97 відповідей було надано протягом місяця.

⁶⁰ Див.: Діаграма «Результати відповідей на інформаційні запити 2005, 2006 років, січень-лютий 2007».

⁶¹ Див.: Таблиця результатів задоволення запитів в 2006 році. — С. 64

Діаграма.

Кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити

- кількість відповідей на інформаційні запити з порушенням строку
- кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити

Таблиця результатів задоволення запитів в 2006 році

адресат	результат запиту	Кількість задоволених запитів	Кількість частково задоволених запитів
Міністерство юстиції	Міністерство юстиції	21 (54%)	1 (3%)
Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту	Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту	2	0
Міністерство оборони	Міністерство оборони	4 (45%)	0
Міністерство закордонних справ	Міністерство закордонних справ	1	0
Міністерство освіти і науки	Міністерство освіти і науки	1 (50%)	0
Міністерство охорони навколишнього природного середовища	Міністерство охорони навколишнього природного середовища	5 (83%)	0
Державний комітет статистики України	Державний комітет статистики України	3 (60%)	0
Міністерство охорони здоров'я	Міністерство охорони здоров'я	0	4 (25%)
Міністерство праці та соціальної політики України	Міністерство праці та соціальної політики України	6 (67%)	0
Державний комітет України у справах національностей та міграції,	Державний комітет України у справах національностей та міграції,	7 (58%)	0
Державний комітет України з земельних ресурсів	Державний комітет України з земельних ресурсів	1	0
Державна податкова адміністрація України	Державна податкова адміністрація України	2 (22%)	4 (45%)
Державний департамент у справах релігій	Державний департамент у справах релігій	0	
Національна служба посередництва і примирення	Національна служба посередництва і примирення	3 (75%)	1 (25%)
Адміністрація державної прикордонної служби України	Адміністрація державної прикордонної служби України	1	0
Державна Судова адміністрація України	Державна Судова адміністрація України	38 (66%)	2 (4%)
Головне бюро судово-медичної експертизи	Головне бюро судово-медичної експертизи	1	0

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Кількість відмов в задоволенні запиту	15 (38%)	0	1 (11%)	0	0	1 (17%)	1 (20%)	9 (56%)	0	5 (42%)	0	3 (33%)	1	0	0	5 (9%)	0
кількість запитів залишених без відповіді	2 (5%)	0	4 (44%)	0	1 (50%)	0	1 (20%)	3 (19%)	1 (33%)	0	0	0	0	0	0	12 (21%)	0
Всього	39	2	9	1	2	6	5	16	7	12	1	9	1	4	1	57	1

ЩО СПІЛЬНОГО МІЖ М'ЯЧИКОМ ДЛЯ ПІНГ-ПОНГУ ТА ІНФОРМАЦІЙНИМ ЗАПИТОМ?

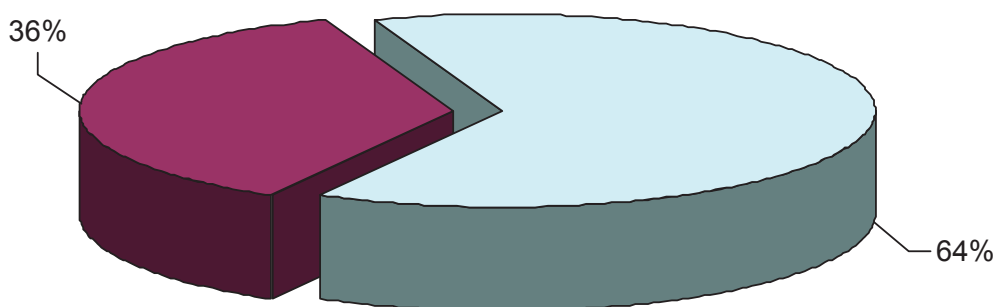
9 вересня 2006 році до Генеральної прокуратури України було направлено запит, в якому просили надати інформацію щодо кількості встановлених випадків перевищення терміну адміністративного затримання та про результати реагування на такі випадки. Проте, замість очікуваної інформації з Генпрокуратури надійшло повідомлення про направлення даного запиту до Державного комітету статистики України, оскільки звітністю, яка формується органами прокуратури України, не передбачено зазначених показників. У свою чергу державний комітет статистики також відмовився надати інформацію через відсутність запитуваних даних. Зокрема, у відповіді Державного комітету статистики зазначалось: «Держкомстат не може погодитися з переадресуванням Генеральною прокуратурою України за належністю на його адресу Вашого запиту від 09.09.2006 й повідомляє наступне. Починаючи з 1995 року органами державної статистики впроваджено державне статистичне спостереження за ф. 1-АП «звіт про розгляд справ про адміністративні правопорушення та осіб, які притягнуті до адміністративної відповідальності» (наказ Держкомстату від 19.10.95 № 266). Головна мета цього спостереження — збір інформації щодо встановлених випадків адміністративних правопорушень. Поряд з цим, у Вашому запиті порушене питання щодо забезпечення порядку провадження в справах про адміністративні правопорушення, що відповідно до ст. 250 КУпАП належить до прокурорського нагляду, який здійснюється прокурорами або їх заступниками. Виявлені випадки таких порушень, зокрема, і в частині випадків перевищення терміну адміністративного затримання та результатів реагування на такі випадки можуть бути встановлені лише за документами прокурорських перевірок. Відповідно Держкомстат не володіє інформацією для підготовки відповіді на Ваш запит.» З наведеного вище тексту можна зробити висновок, що коло замкнулось й отримати інформацію щодо випадків перевищення терміну адміністративного затримання та реагування на такі випадки — неможливо. Оскільки, ані Генеральна прокуратура, ані Держкомстат не вважає за потрібне фіксувати випадки порушення фундаментального права людини і громадянина — права на свободу та особисту недоторканість (ст. 29 Конституції України). Це нашою думкою, що або Генеральна прокуратура не бажає надавати запитувану інформацію, або прокуратура взагалі не виконує належним чином функцію нагляду за додержанням вимог закону щодо адміністративного затримання особи.

Підсумкова таблиця.

«Результати відповідей на інформаційні запити Центральних органів виконавчої влади»
2005, 2006 років, січень-лютий 2007

рік	показники		кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ					
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційні запити з порушенням строку	у 10 денний термін	з порушенням терміну	кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
всього	195	165	97	28	17	23	108	17	40	30
2005 рік	19	19	11	7	0	1	14	4	1	0
2006 рік	173	146	86	21	17	22	94	13	39	27
2007 (січень-лютий)	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3

Кількість своєчасно отриманих повідомлень про можливість задоволення запиту
Центральних органів виконавчої влади 2005, 2006 років, січень-лютий 2007

- Кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ з порушенням терміну
- Кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ у 10 денний термін

4.4. МІСЦЕВІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОРГАНИ МІНІСТЕРСТВ, ДЕРЖАВНИХ КОМІТЕТІВ

До місцевих органів виконавчої влади та територіальних органів міністерств, державних комітетів та центральних органів виконавчої влади Вінницької Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської Кіровоградської, Луганської, Одеської, Полтавської, Херсонської та Чернігівської областей, а також Автономної республіки Крим було спрямовано 382 інформаційних запита.⁶² У 2005 р. на відправлених 104 запита було отримано 23 належних відповіді й 19 запитів було частково задоволено, частіше місцеві органи виконавчої влади почали надавати інформацію в 2006 р. — із надісланих 220 інформаційних запитів 96 запитів було задоволено, а ще 57 задоволено частково.

АНАЛІТИЧНЕ УЗАГАЛЬНЕННЯ ЩОДО РЕАГУВАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАПИТИ

(Групи екологічних громадських організацій в рамках проекту «Вдосконалення застосування адміністративної юстиції через захист екологічних прав у суді») за 2007 рік

Протягом лютого 2007 року (з 10 по 15) до обласних державних адміністрацій Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Луганської, Львівської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей (всього 20 областей України), а також апеляційних судів⁶³ та державних судових адміністрацій вище зазначених областей та Автономної Республіки Крим та міста Києва було спрямовано інформаційні запити.

У територіальних управліннях судової адміністрації цікавилися узагальненими даними про розгляд адміністративних позовів у судах першої інстанції (міських та районних). Така інформація міститься у статформі 2-А, яку за підсумками року заповнюють відповідні відділи Державних судових адміністрацій. Обласну державну адміністрацію просили надати відомості про звернення громадян. Така інформація не тільки є звітною для обласних державних адміністрацій, чинні нормативні документи зобов'язують губернаторів направляти її для оприлюднення у Засоби масової інформації.

Запити спрямовувалися в порядку ст. 32 Закону України «Про інформацію» і стосувалися інформації, яка за режимом доступу є відкритою інформацією. Усього було спрямовано 66 інформаційних запитів, з яких 38 було задоволено, на 9 отримано письмову відмову в наданні інформації ще на 19 запитів відповіді взагалі не надійшли.

Найбільше «відкритим» органом влади залишається Державна судова адміністрація, інформаційні запити проігнорували лише 5 з 22 територіальних управлінь: Дніпропетровське, Київське, Полтавське, Закарпатське й Івано-Франківське. Інші надали достатньо повну інформацію. Відзначимо, що лише Луганське територіальне управління спочатку надіслало повідомлення про відмовлення у задоволенні інформаційного запиту і лише після втручання керівництва Державної судової адміністрації задовольнило інформаційний запит у повному обсязі.

Жодного разу не відмовляли офіційно у наданні інформації й обласні державні адміністрації, однак у 9 випадках із 22 останні або «забули» відповісти, або дали не ту інформацію, яку у них запитували. У двох областях на запит надали відомості про звернення грома-

⁶² Див.: Підсумкова таблиця 2005, 2006, січень-лютий 2007. Місцеві органи виконавчої влади та територіальні органи міністерств, державних комітетів

⁶³ Звіт по апеляційним судам дивиться у Главі шостій. Забезпечення доступу до суспільно значущої інформації судовою гілкою влади.

Глава четверта. Забезпечення права на доступ до інформації цент. та місц. органами викон. влади

дзян лише щодо екологічних питань, у обласній державній адміністрації Харківської області стверджують, що не отримували запит взагалі. При наявності у відправника квитанції про відсилення рекомендованого листа.

Зазначимо, що проігнорували запити громадських організацій регіональні органи влади всіх східних областей (Донецької, Дніпропетровської, Запорізької та Харківської), крім Луганської. Але із Луганська начальник відділу з роботи зі зверненнями громадян надиктував інформацію по телефону лише після тижневих переконань її надати.

Не надала інформацію в тому форматі, у якому вона запитувалася, Київська міська і обласні державні адміністрації Рівненської та Волинської областей.

Підсумкова таблиця.

*Місцеві органи виконавчої влади та територіальні органи міністерств, державних комітетів
2005, 2006, січень-лютий 2007*

рік	показники		кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
			кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційні запити з порушенням строку	у 10 денний термін	з порушенням терміну				
всього	382	303	195	39	35	44	154	80	69	79
2005	104	71	29	13	12	20	23	19	29	33
2006 рік	220	192	128	25	23	23	96	57	39	28
2007 (січень-лютий)	58	40	38	1	0	1	35	4	1	18

Глава п'ята.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ЧЕРЕЗ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗАПИТ ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ ТА РАДОЮ МІНІСТРІВ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ, ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Однією з форм реалізації народовладдя й одним із найважливіших демократичних інститутів суспільства і держави є місцеве самоврядування, яке значно впливає на становлення та розвиток державності в Україні, сприяє децентралізації державної влади, активізації участі населення в управлінні державними та місцевими справами, вирішенні соціально-економічних питань. Але участь територіальної громади в вирішенні цих питань через органи місцевого самоврядування можлива лише за умови їх поінформованості щодо діяльності органів місцевого самоврядування. Саме інформація про діяльність цих органів останнім часом викликає у громадськості особливу зацікавленість, яка породжена, насамперед, тим, що рішення по відведенню земельних ділянок юридичним та фізичним особам для будівництва «елітних житлових комплексів», АЗС й інших об'єктів приймаються без відповідного повідомлення про ці рішення громадськості й супроводжуються виникненням корупційних скандалів навколо цих рішень.

У рамках моніторингу доступу до інформації протягом 2005-2006 років та січня-лютого 2007 року до 31 міської, 15 районних, 4 обласних, 2 селищних рад та їх виконавчих органів 12 областей України (Вінницька, Дніпропетровська, Івано-Франківська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Одеська, Рівненська, Харківська, Херсонська, Черкаська, Чернігівська), Сімферопольської міської ради, Верховної Ради Автономної Республіки Крим та Ради Міністрів Автономної Республіки Крим було направлено **149** інформаційних запитів. Найбільшу кількість інформаційних запитів було спрямовано до міських, обласних, районних рад Кіровоградської, Луганської, Одеської, Херсонської областей, а також міської Ради Сімферополя та Верховної Ради Автономної Республіки Крим. У органів місцевого самоврядування запитувалась відкрита за режимом доступу інформація про: 1) кількість отриманих заяв на виділення земельних ділянок під будівництво релігійних споруд та кількість відмов; 2) кому належать повноваження щодо розпорядження землями в межах населених пунктів; 3) кількість легалізованих (загалом, шляхом реєстрації, шляхом повідомлення) громадських організацій у місті та кількість членів у них; 4) стан дотримання права дітей на охорону здоров'я; 5) інформацію про рівень забезпечення прав дитини відповідно до Конвенції ООН «Про права дитини», а також відповідних вимог законодавства України; 6) кількість звернень до відділу державних реєстраторів Виконавчого комітету міських рад про державну реєстрацію підприємницької діяльності, кількість відмов та причини, які пов'язані з відмовою у реєстрації підприємницької діяльності; 7) скільки було заявок (повідомлень) на проведення публічних акцій, отриманих органами місцевого самоврядування та кількість і підстави відмов у проведенні публічних акцій, в т.ч. від релігійних громад; 8) середній проміжок часу між датою надходження повідомлення та часом проведення заходу; 9) кількість проведених публічних акцій у місті та кількість учасників в них; 10) кількість отри-

маних органами місцевого самоврядування інформаційних запитів громадян та кількість задоволених інформаційних запитів; 11) кількість відмов у наданні запитаної інформації, із зазначенням причин відмови відповідно до законів України; 12) середній строк розгляду та надання відповіді на інформаційний запит; 13) чи існує внутрішня інструкція щодо порядку роботи з інформаційними запитами громадян; 14) хто відповідальний за обробку інформаційних запитів громадян та підготовку відповідей; 15) кількість нормативно-правових актів, виданих протягом року, що мають грифи обмеженого доступу; 16) кількість запитів громадян та юридичних осіб про надання текстів (або іншої інформації) про нормативні акти, що мають із будь-яких причин грифи обмеженого доступу та кількість задоволених та незадоволених; 17) чи випускають органи місцевого самоврядування прес-релізи, чи проводять прес-конференції? Якщо так, то з якою періодичністю і який порядок оприлюднення інформації про прес-конференції і акредитації?; 18) кількість проведених у зазначені періоди часу прес-конференцій та кількість поширених прес-релізів; 19) який порядок допуску журналістів та громадськості на офіційні заходи; 20) чи були випадки недопуску журналістів на прес-конференції, брифінги тощо, які проводили міськради та їх виконкоми? якщо так, то з яких причин?; 21) кількість звернень відповідно до Закону України «Про звернення громадян», у т.ч. клопотань у 2005 році; 22) середній термін підготовки відповідей на звернення громадян; 23) обсяг надходжень та витрат до міського бюджету; 24) витрати міського бюджету; 25) дані щодо представництва жінок в органах місцевого самоврядування; 26) дані про конфлікти на етнічному, мовному або расовому ґрунті (АР Крим); 27) дані про звернення громадян за фактами розпалювання міжнаціональної ворожнечі (АР Крим); 28) інформацію про порядок на заміщення вакантних посад; 29) інформацію щодо поіменного складу депутатського корпусу (саме прізвище, ім'я, по батькові, дату народження, місце роботи на день обрання депутатом, від якої партії/блоку обраний, партійність, до складу якої фракції увійшов, дата, причина дострокового складання повноважень депутатів).

Крім того, орган місцевого самоврядування просили надати офіційні документи, а саме: 1) соціально-економічний план розвитку регіону; 2) річні бюджети та дані про їх виконання з вказанням витратних статей; 3) копії документів, що регулюють правила встановлення «малих архітектурних форм»; 4) копії нормативних документів із питань проведення масових заходів; 5) копії документів про відмову в наданні запитаної інформації; 6) внутрішня інструкція щодо порядку роботи з інформаційними запитами громадян (якщо існує).

Закономірні, тобто правові та логічні, наслідки направлення 149 інформаційних запитів до органів місцевого самоврядування, а також Верховної Ради Автономної Республіки Крим та Ради Міністрів Автономної республіки Крим — це 149 своєчасно отриманих відповідей. Оскільки основним принципом діяльності органів місцевого самоврядування є принцип гласності (ст. 4 Закону України «Про місцеве самоврядування»), інформація про діяльність органів місцевого самоврядування — це шестірна, без якої функціонування механізму місцевого самоврядування є технічно неможливим. Втім, місцеве самоврядування по-українськи це мабуть особлива система, адже із запитів, надісланих у 2005-2006 рр., початку 2007 р. лише на 47 інформаційних запитів була надана вся запитувана інформація, 42 запити було частково задоволено, у задоволенні 32 було відмовлено, а 28 запитів взагалі залишились без відповіді.⁶⁴ У 2005 р. було задоволено більше половини інформаційних запитів (34% — задоволено, 29% — частково задоволено), у 2006 р. цей показник скоротився на 3% і становив 30% — задоволених запитів й 30% — частково задоволених запитів. З надісланих у січні-лютому 2007 р. 50% інформаційних запитів залишились без відповіді, а в задоволенні 10% інформаційних запитів було відмовлено. Отже, ситуація з доступом до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування є досить складною й такою, що за останні два з половиною роки не тільки не покращилась, а й навпаки погіршилась.⁶⁵ Втім, органи місцевого самоврядування в 2006 р. та у січні — лютому 2007 р. у порівнянні з 2005 р. стали більш дисципліновані, тобто стали частіше

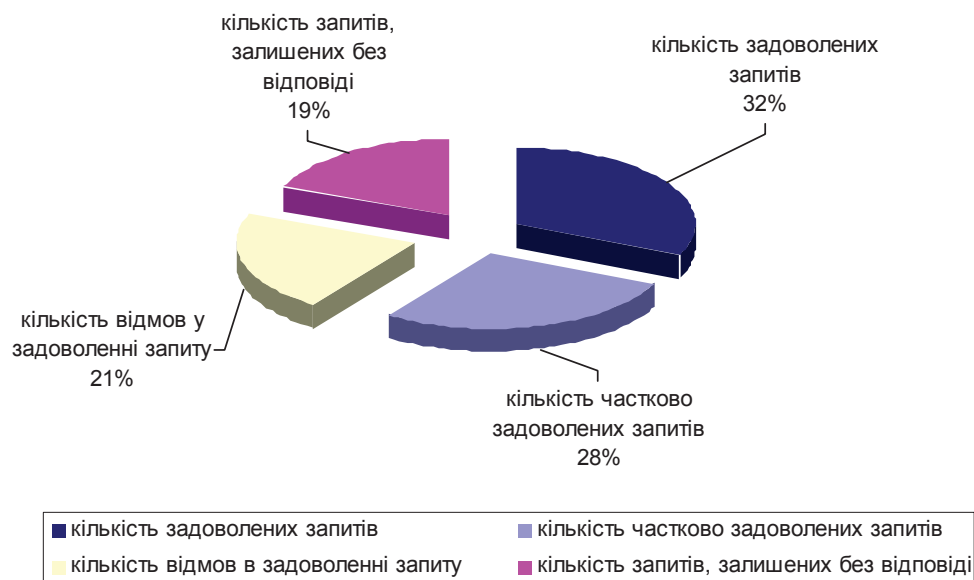
⁶⁴ Див.: діаграма. Результати задоволення інформаційних запитів органами місцевого самоврядування, Верховної Ради та Ради Міністрів АРК.

⁶⁵ Див.: Гістограма задоволення запитів 2005, 2006 та січень-лютий 2007 років.

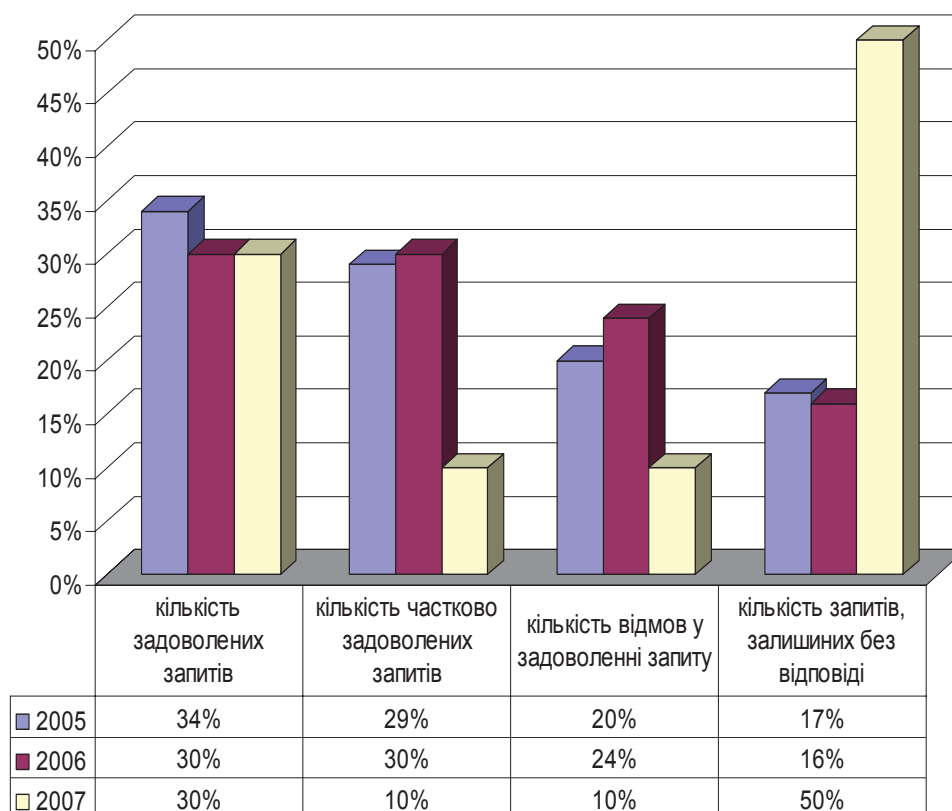
ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

вчасно надавати запитувану інформацію⁶⁶ або повідомлення про відмову в задоволенні запиту⁶⁷. Середній строк надання відповіді становить 17 календарних днів.

Діаграма. Результати задоволення інформаційних запитів Органами місцевого самоврядування, Верховною Радою та Радою Міністрів Автономної Республіки Крим

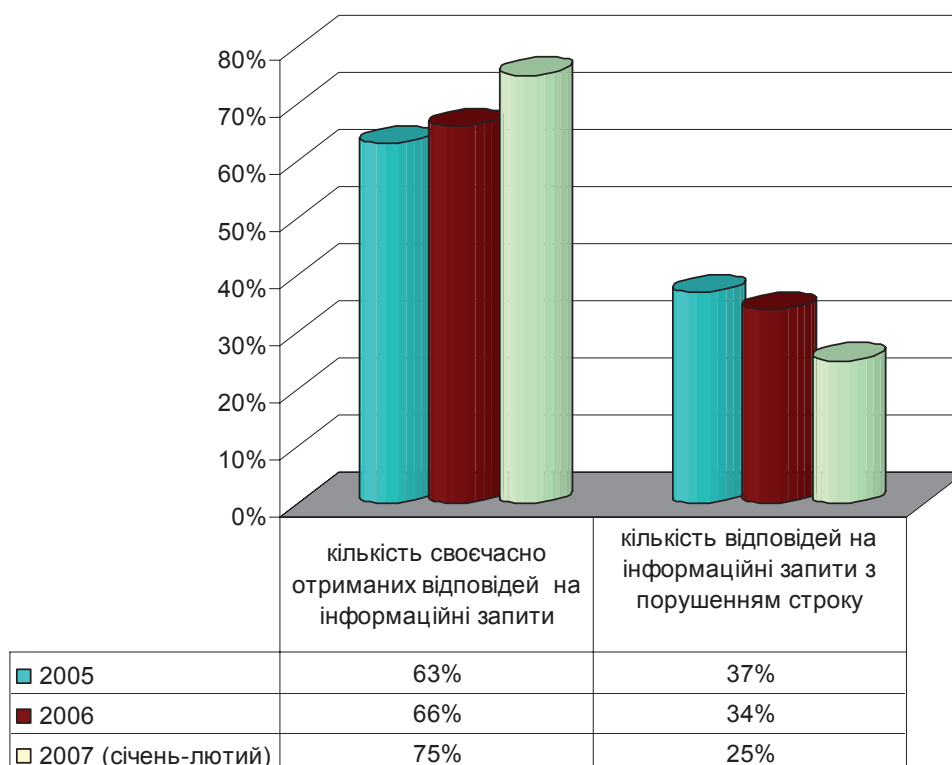
Гістограма задоволення запитів 2005, 2006 та січень-лютий 2007 років

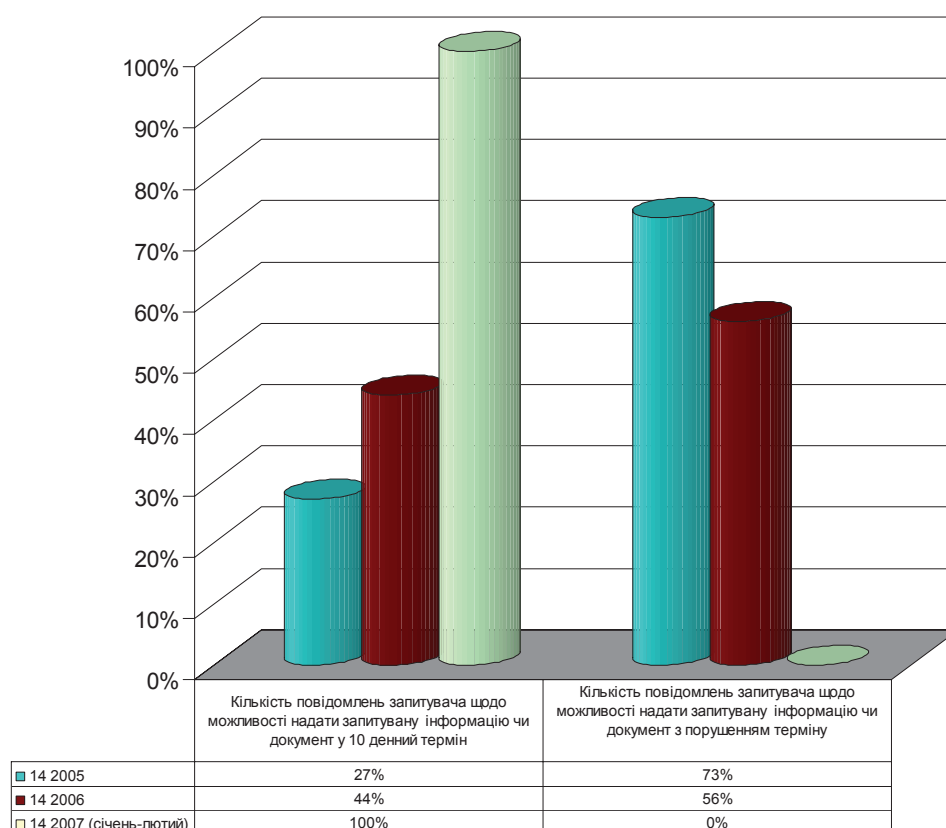
⁶⁶ Див.: Гістограма Своєчасність задоволення інформаційних запитів 2005, 2006, 2007 (січень-лютий). – С. 7.

⁶⁷ Див.: Гістограма Своєчасність повідомлення запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ.

Гістограма. Своєчасність задоволення інформаційних запитів 2005, 2006, 2007 (січень-лютий)

Гістограма. Своєчасність повідомлення запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ 2005, 2006, 2007 (січень-лютий)

Найбільш незадовільна ситуація щодо забезпечення права на доступ до інформації склалася в Луганській, Херсонській та Кіровоградській областях⁶⁸. Зокрема, В. Щербаченко голова східноукраїнського центру громадських ініціатив, звертає увагу на те, що лише 3 відповіді на надіслані протягом жовтня 2006 – березня 2007 рр. інформаційні запити до міського голови та міськвиконкому Луганська містили повну та вичерпну інформацію. Він зазначає, що було відмовлено у задоволенні запиту відносно розподілу земельних ресурсів Луганської громади. А саме, запитувались копії рішень Луганської міської ради та виконавчого комітету Луганської міської ради, якими виділялись у користування, у власність чи оренду земельні ділянки наступним юридичним особам: ДХК «Луганськтепловоз», ДП «Луганський верстатобудівний завод», ВАТ «Луганськмлин», ДП «Луганський авіаремонтний завод», ЗАТ «Луганський завод колінчатих валів», ВАТ «Луганські акумулятори», ЗАТ «Луганський машинобудівний завод імені А. Я. Пархоменко». «Характерно, що депутати Луганської міської ради ігнорують звернення мешканців ще у більшій мірі, – наголошує В. Щербаченко, – ніж обраний ними міськвиконком. У рамках проведення моніторингу до Луганської міської ради на ім'я 76 депутатів ради двічі були направлені листи-звернення. У зверненнях запитувалась інформація про: кількість внесених на розгляд ради пропозицій, кількість підтриманих депутатами пропозицій; кількість виступів на сесіях міської ради; кількість поданих депутатських запитів із роз'ясненням щодо конкретних адресатів та питань, що були предметом даних запитів; у який спосіб і з якою періодичністю Ви спілкуєтесь зі своїми виборцями; наявність помічників; власне розуміння обов'язків депутата міської ради; бачення майбутнього м. Луганськ; необхідні заходи для покращення життя мешканців міста.

Результат, за словами самого голови східноукраїнського центру громадських ініціатив: «...виявився «вражаючим», адже з надісланих запитів було задоволено лише один інформаційний запит:

<i>Партія, блок</i>	<i>%, голосів</i>	<i>Кількість депутатських мандатів</i>	<i>Отримано відповідей</i>
Партія Регіонів	63,89	61	1
Блок Наталії Вітренко «Народна опозиція»	6, 84	7	0
«Блок Юлії Тимошенко»	4,5	4	0
Комуністична партія України	4,27	4	0

Але найгірша ситуація з доступом до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування за підсумками 2005-2006 рр. – у Херсонській області. Зокрема, лише 13 інформаційних запитів було задоволено із 21. Відмовили в задоволенні запитів Херсонська обласна Рада, міська рада Нової Каховки, Генічеська районна рада, Верхньорогачицька районна рада, Цюрупинська районна рада, Бориславська районна рада, а також Виконавчий комітет Каховської міської ради та Новокаховської міської ради.

ЧИ ЧАСТО ПОРУШУЄТЬСЯ ТЕРМІН ВИВЧЕННЯ ЗАПИТУ НА ПРЕДМЕТ МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ЗАДОВОЛЕННЯ?

Відповідно до положення ч. 1, 2 ст. 33 Закону України «Про інформацію»: термін вивчення запиту на предмет можливості його задоволення не повинен перевищувати десяти

⁶⁸ Див.: Додаток № 7.

календарних днів. Протягом вказаного терміну державна установа письмово доводить до відома запитувача, що його запит буде задоволено або що запитуваний документ не підлягає наданню для ознайомлення. Аналіз повідомлень на предмет виконання зазначеного положення показує, що дуже рідко органи місцевого самоврядування доводять до відома запитувача, що його запит буде задоволено, майже всі повідомлення, що надійшли від органів місцевого самоврядування — це повідомлення про відмову в задоволенні запиту, зокрема з 41 повідомлення лише 9 повідомлень — це повідомлення про опрацювання інформаційного запиту, у решті випадків — це повідомлення про відмову в задоволенні запиту. Отже, нині положення з приводу обов'язковості письмово повідомляти запитувача щодо опрацювання його запиту в випадках, якщо приймається рішення про задоволення такого запиту, на практиці не діє. Крім того, складається враження, що навіть повідомлення про відмову в задоволенні запиту надсилались у межах терміну, передбаченого для задоволення інформаційного запиту, а не терміну вивчення запиту на предмет можливості його задоволення, бо досить поширеним явищем є порушення строку повідомлення про відмову в задоволенні запиту⁶⁹.

В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НЕ ЗНАЮТЬ, ЯКИМ ЗАКОНОМ РЕГУЛЮЄТЬСЯ ПОРЯДОК НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ?

Результатом опрацювання відповідей, що надійшли від місцевих рад, їх виконкомів, а також Верховної Ради та Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, стало виявлення низького рівня знань посадових осіб місцевого самоврядування щодо законодавчого регулювання доступу до інформації й зокрема незнання, яким саме законом визначається процедура надання інформації через інформаційний запит. Так, виконавчий комітет Калуської міської ради Івано-Франківської області⁷⁰, замість надання відповіді на запитання: «чи існує внутрішня інструкція щодо порядку роботи з інформаційними запитами», надав інформацію про порядок роботи зі зверненнями громадян. Але, як ми вже неодноразово наголошували, доступ до інформації через інформаційний запит регулюється не Законом України «Про звернення громадян», а Законом України «Про інформацію». Отже, як вбачається, саме через неправильне розуміння посадовими особами місцевого самоврядування правової природи інформаційних запитів, різниці між правом на звернення громадян та реалізацією права на інформацію через інформаційний запит органи влади надають подібні відповіді.

Відмову надати запитувану інформацію органи місцевого самоврядування пояснювали: 1. відсутністю даних; 2. відсутністю технічної можливості надати необхідний обсяг інформації; 3. тим, що виходячи із ст. 8 Закону України «Про інформацію» витребувана інформація не відноситься до об'єктів інформаційних відносин, на які розповсюджуються вимоги Закону України «Про інформацію» і, відповідно, право на отримання якої мають громадяни України (Херсонська міська рада); 4. інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом; 4. необхідністю сплатити за інформацію 1 тис. грн.

Якщо перші дві причини ненадання інформації не потребують додаткових коментарів, то ненадання відкритої за режимом доступу інформації з причини віднесення її до конфіденційної, а також не віднесення її взагалі до об'єктів інформаційних відносин та вимогою сплатити 1 тис. грн. за інформацію без будь-якого обґрунтування цієї ціни потребують певних коментарів.

⁶⁹ Див.: Підсумкову таблицю.

⁷⁰ Відповідь від 26.10.06 на інформаційний запит від 29.09.06.

ЗАПИТУВАНА ІНФОРМАЦІЯ Є КОНФІДЕНЦІЙНОЮ?!

Херсонська обласна молодіжна організація «Молодіжний центр регіонального розвитку» звернулася до обласної Херсонської ради та Генічеської районної ради Херсонської області із запитом з вимогою надати поіменний склад депутатського корпусу (прізвища, ім'я, по батькові депутатів, дату народження, місце роботи на день обрання депутатом, від якої партії/блоку обраний, партійність, до складу якої фракції увійшов, дата, причина дострокового складання повноважень). Втім, у задоволенні запиту було відмовлено, оскільки, на переконання адресата, запитувані дані відносяться до конфіденційної інформації. Ці повідомлення про відмову в задоволенні запиту не лише грубе порушення права на доступ до інформації, це найбільш абсурдні відмови в наданні інформації, які є додатковим доказом того, що запровадження пропорційної системи виборів депутатів обласних, міських та районних рад сьогодні є передчасним, невиправданим кроком, який тільки гальмує розвиток місцевого самоврядування в Україні. Вибори 26.03.2006 довели, що нині політичні партії ще не здатні формувати список кандидатів у депутатами місцевих рад, через що до місцевих рад потрапляють особи, які не мають жодного уявлення про основні принципи місцевого самоврядування, не розуміють, що обласні та районні ради є органами місцевого самоврядування, які представляють спільні інтереси територіальних громад (ст. 10 Закону України «Про місцеве самоврядування»), депутат місцевої ради — представник інтересів територіальної громади (ст. 2 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад»), а не власних інтересів. Отже, залишається загадкою, чому депутати Херсонської обласної ради й Генічеської районної ради Херсонської області воліють діяти в дусі героїв твору «Тимур та його команда». Незрозуміло, як особи, що представляють інтереси територіальної громади, можуть залишатися їй невідомими. Навіть не правознавцю зрозуміло, що інформація щодо поіменного складу депутатського корпусу (прізвища, ім'я, по батькові депутатів, дату народження, місце роботи на день обрання депутатом, від якої партії/блоку обраний, партійність, до складу якої фракції увійшов, дата, причина дострокового складання повноважень) не може бути конфіденційною. Ця інформація не є конфіденційною, адже неодноразово публічно оголошувалась самими депутатами та засобами масової інформації під час та після виборчих кампаній. До того ж, відповідно до положення передбаченого п. 8 ст. 36 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» однією із умов реєстрації кандидатів у депутати у багатомандатному окрузі є заява про згоду на оприлюднення біографічних відомостей у зв'язку з участю у місцевих виборах.

СКІЛЬКИ КОШТУЄ ІНФОРМАЦІЯ?!

На два інформаційні запита, направлених у жовтні листопаді 2006 р. до Каховської міської ради, Херсонська обласна молодіжна організація «Молодіжний центр регіонального розвитку» замість очікуваної інформації одержала від Виконкому лист з пропозицією сплатити за інформацію 1 тис. грн. без будь-яких обґрунтувань цієї суми. Не можна не погодитися з виконавчим директором МЦРР М.В. Гончаром, що відповідно до ст. 36 Закону України «Про інформацію» лише «Кабінет Міністрів України або інші державні установи визначають порядок і розмір оплати робіт із збирання, пошуку, підготовку, створення і надання запитуваної письмової інформації, який не повинен перевищувати реальних витрат, пов'язаних з виконанням запитів». Крім того, згідно ст.ст. 35, 36 із згаданого закону до оплачуваних послуг відноситься лише копіювання документів. Отже, залишається таємни-

цею, керуючись яким нормативно-правовим актом, Виконавчий комітет обрахував розмір даних послуг.

**ЧИ МОЖНА ВВАЖАТИ ЗАДОВОЛЕНИМ ЗАПИТ,
ЯКЩО ЗАМІСТЬ НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ
ЗАПИТУВАЧУ ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ АЛЬТЕРНАТИВНЕ ДЖЕРЕЛО,
ДЕ МОЖНА ЗНАЙТИ ЦЮ ІНФОРМАЦІЮ?!**

Поширеною причиною відмови в задоволенні інформаційного запиту є посилення на можливість отримати інформацію з альтернативних джерел, однак, по-перше, право на доступ до інформації може реалізовуватися у різний спосіб і обов'язок оприлюднювати органи місцевого самоврядування інформацію про свою діяльність через свої офіційні видання, на офіційному сайті та ін. (пасивний доступ) не позбавляє їх обов'язку надавати інформацію через інформаційний запит. По-друге, навіть, якщо припустити можливість задоволення інформаційного запиту у спосіб, коли замість запитуваної інформації, надається відомості про джерело, де можна знайти запитувану інформацію або офіційний документ, в відповіді на інформаційний запит повинно бути зазначено не тільки найменування джерела, а також, якщо це офіційне видання певного органу: номер, рік та сторінки розташування цієї інформації або документу, а в випадках, коли пропонують отримати інформацію з офіційного сайту: Інтернет-сторінка сайту, де міститься запитувана інформація, оскільки в іншому випадку отримати необхідну інформацію з альтернативного джерела буде дуже проблематично, або взагалі неможливо. Наприклад, Одеська міська Рада у відповіді від 07.11.06 № 205/3 на запит від 25.09.06 «щодо надання річного бюджету та даних про його виконання» повідомила, що запитувані дані оприлюдненні у газеті Одеської міської ради «Одеський вісник» та на офіційному сайті Одеської міської ради (www.city.odessa.ua). Втім, в яких саме номерах газети розміщений річний бюджет та дані про його використання, у відповіді не вказано. Більше того, вищезазначеного сайту взагалі не існує, а є офіційний сайт міста Одеса, на якому в розділі «Міська рада» розміщена інформація про діяльність цього органу, в тому числі й річний бюджет. Але з огляду на те, що в відповіді не вказані номер та дата рішення, яким був затверджений бюджет, знайти його серед 164 розміщених на сайті рішень за 2006 р. є досить складною процедурою. Ще важче знайти дані про використання річного бюджету. Іншим прикладом може слугувати відмова в наданні запитуваної інформації, що надійшла від міської ради м. Нова Каховка. Зокрема, міська рада відмовилась надавати інформацію, оскільки «запитувана інформація постійна друкується в газеті «Нова Каховка» та інших місцевих виданнях». Отже, переконані, що не можна вважати запит на інформацію задоволеним, якщо замість надання інформації запитувачу повідомляється альтернативне джерело, де можна знайти ці відомості. Хоча законопроектом «Про інформацію» (розроблений Мінюстом) передбачено, що «запит на інформацію вважається задоволеним розпорядником інформації, який отримав запит, якщо: одержання інформації можливе безперешкодно з альтернативних джерел і в коротші строки, про що запитувача було повідомлено». Вважаємо, що дане положення необхідно виключити з Законопроекту, адже ця норма дає формальну підставу органам влади ухилятися від надання інформації, що нівелює такий важливий спосіб доступу до інформації, як інформаційний запит. Крім того, враховуючи, що значна частина населення України проживає в сільській місцевості або невеличких містах й в багатьох з них відсутні бібліотеки, в яких можна знайти ці офіційні видання, в органах місцевої влади необладнані спеціальні приміщення (місця) для роботи запитувачів з документами, а доступу до Інтернету взагалі немає, поява такої норми в законі негативне вплине на стан забезпечення права на доступ до інформації в Україні.

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Підсумкова таблиця

запит \ показники										
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ					
			кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційні запити з порушенням строку						
всього	149	121	58	31	16	25	47	42	32	28
перший	134	114	52	31	14	25	44	39	31	20
повторний	15	7	6	0	2	0	3	3	1	8

Підсумкова таблиця по рокам

рік	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ ¹²		кількість задоволених запитів			
2005	65	54	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційні запити з порушенням строку	у 10 денний термін	з порушенням терміну	22	19	13	11
2006	74	62	26	15	4	11	22	22	18	12
2007 (січень-лютий)	10	5	3	1	1	0	3	1	1	5

⁷¹ Тільки дев'ять — це повідомлення про опрацювання інформаційного запиту. В решті випадків — це повідомлення про відмову в задоволенні запиту.

Глава шоста.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО СУСПІЛЬНО ЗНАЧУЩОЇ ІНФОРМАЦІЇ СУДОВОЮ ГІЛКОЮ ВЛАДИ ТА ОРГАНАМИ СУДОВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

До місцевих та апеляційних судів 22 областей України⁷², Автономної Республіки Крим, м. Києва, господарського суду м. Чернігова, Конституційного Суду України, Вищої Ради Юстиції, а також кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури та кваліфікаційних комісій загальних судів окремих областей країни з метою отримання суспільно значущої інформації було спрямовано 151 інформаційний запит. Від судової гілки влади та органів судового самоврядування вимагалась відкрита за режимом доступу інформація та офіційні документи, а саме: 1. кількість судових рішень про заборону проведення страйку; 2. кількість засуджених за ст.ст. 157-159 Кримінального кодексу України, у т.ч. за правопорушення під час минулих виборів Президента України (2004); 3. кількість судових процесів, де ЗМІ та/або журналіст — відповідач, середня і максимальна сума позову; 4. кількість задоволених позовів до ЗМІ та/або журналіста, максимальна і середня сума, стягнута зі ЗМІ; 5. копії судових рішень за позовами до ЗМІ. Середня сума позову до ЗМІ та/або журналіста; 6. кількість позовів громадян про захист честі й гідності. Загальна, максимальна і середня сума позовів; 7. кількість позовів релігійних громад чи до релігійних громад, або інших суб'єктів, що стосуються релігійних питань. Інформація про вирішення таких справ; 8. кількість розглянутих судами справ за скаргами на неправомірні дії (або бездіяльність) органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб (взагалі і за конкретними суб'єктами оскарження). Кількість задоволених скарг; 9. кількість звернень громадян до суду з вимогою такого відшкодування, середня сума відшкодування, зазначена у позовній заяві (у тому числі окремо — моральної шкоди); 10. кількість рішень суду про задоволення такого позову, середній розмір визначеного судом відшкодування (у тому числі — моральної шкоди); 11. кількість звернень від народних депутатів України, органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб до судів та інших правоохоронних органів у конкретних справах, копії таких звернень; 12. кількість випадків оскарження громадянами в судовому порядку випадків проникнення співробітників правоохоронних органів до житла чи інших володінь громадян не на підставі судового рішення. Кількість задоволених скарг (позовів); 13. кількість засуджених за статтями порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності або ставлення до релігії (ст. 161), порушення недоторканності житла (ст. 162), порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (ст. 163), перешкоджання законній професійній діяльності журналістів (ст. 171), пошкодження релігійних споруд чи культових будинків (ст. 178), незаконне утримування, осквернен-

⁷² Див.: Додаток № 5.

ня або знищення релігійних святинь (ст. 179), перешкоджання здійсненню релігійного обряду (ст. 180), посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів (ст. 181), порушення недоторканності приватного життя (ст. 182) Кримінального кодексу України; 14. які підстави судової заборони страйків; 15. кількість засуджених за справами, порушеними за жорстоке поводження з жінками; 16. кількість оскаржених рішень про депортацію і кількість судових рішень про задоволення скарг; 17. кількість рішень про скасування рішень податкових органів про притягнення до відповідальності суб'єктів підприємницької діяльності та їхніх посадових осіб загалом та у відсотковому відношенні до кількості відповідних спорів; 18. кількість судових процесів щодо обмеження свободи мирних зібрань за заявами органів державної влади та місцевого самоврядування, кількість відповідних рішень про заборону проведення мирних зібрань, копії рішень; 19. кількість політичних партій, діяльність яких заборонено за рішенням суду; 20. кількість громадських організацій, діяльність яких заборонено за рішенням суду; 21. кількість засуджених за статтями підміна дитини (ст. 148), злочини проти довкілля (ст.ст. 236-254), злочини проти безпеки виробництва (ст.ст. 271-275), порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості (ст. 406), зловживання військовою службовою особою владою або службовим становищем (ст. 423), перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень (ст. 424), бездіяльність військової влади (ст. 426) Кримінального кодексу України; 22. кількість громадян, притягнутих до відповідальності за порушення законодавства про об'єднання громадян (ст. 186-5) Кодексу про адміністративні порушення України; 23. інформацію про випадки невинуватеного застосування правоохоронними органами вогнепальної зброї; 24. кількість засуджених за навмисне вбивство; 25. кількість засуджених за заподіяння тяжкого тілесного ушкодження; 26. кількість позовів громадян до медичних установ та лікарів щодо неналежного медичного обслуговування; 27. кількість працівників органів внутрішніх справ, які були засуджені за перевищення влади або службових повноважень, примушування давати показання (ст.ст. 365, 373) Кримінального Кодексу України, окремо за статтями; 28. скільки було винесено судових рішень про відшкодування матеріальної і моральної шкоди, спричиненої незаконними діями працівників правоохоронних органів, який максимальний і середній розмір відшкодування; 29. скільки було розглянуто судами скарг на дії слідчих органів, кількість рішень про задоволення скарг на дії слідчих органів; 30. який термін розгляду судових справ, скільки судових справ розглядаються понад 3 місяців, 6 місяців, 1 року, 2 років, 3 років; 31. кількість засуджених за статтями про злочинні посягання на життя громадян; 32. інформацію про графік прийому громадян суддями; 33. інформацію про режим допуску громадян на судові засідання, що не є закритими відповідно до законодавства; 34. інформацію про режим допуску до архіву суду, про випадки відмови у допуску до архіву і про підстави відмови; 35. кількість рішень, де безпосередньо застосовано Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод.

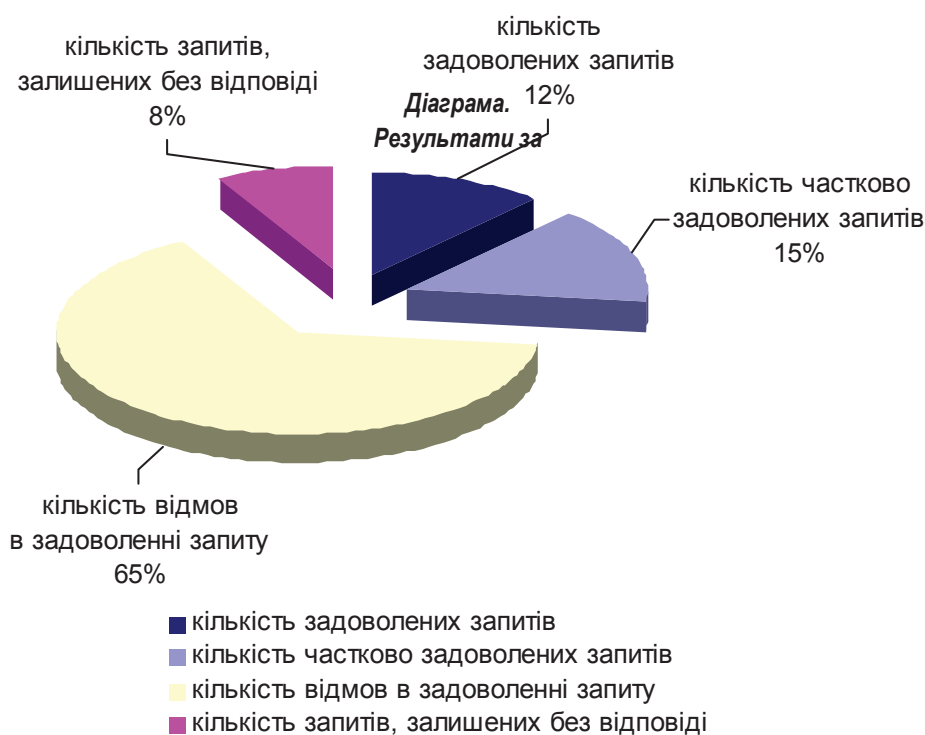
Ситуація з забезпеченням доступу до інформації судовою гілкою влади нагадує синусоїду, пік якої припав на 2006 рік й становив 72% задоволених інформаційних запитів⁷³, в той час, як в 2005 році частково або повністю було задоволено всього 24% запитів⁷⁴, а протягом січня-лютого 2007 року було задоволено 33% інформаційних запитів⁷⁵. Найбільш закритими (і найменш законослухняними) органами влади у першому кварталі 2007 р. група екологічних громадських організацій визнала апеляційні суди.

⁷³ Див.: Діаграма результати задоволення запитів 2005.

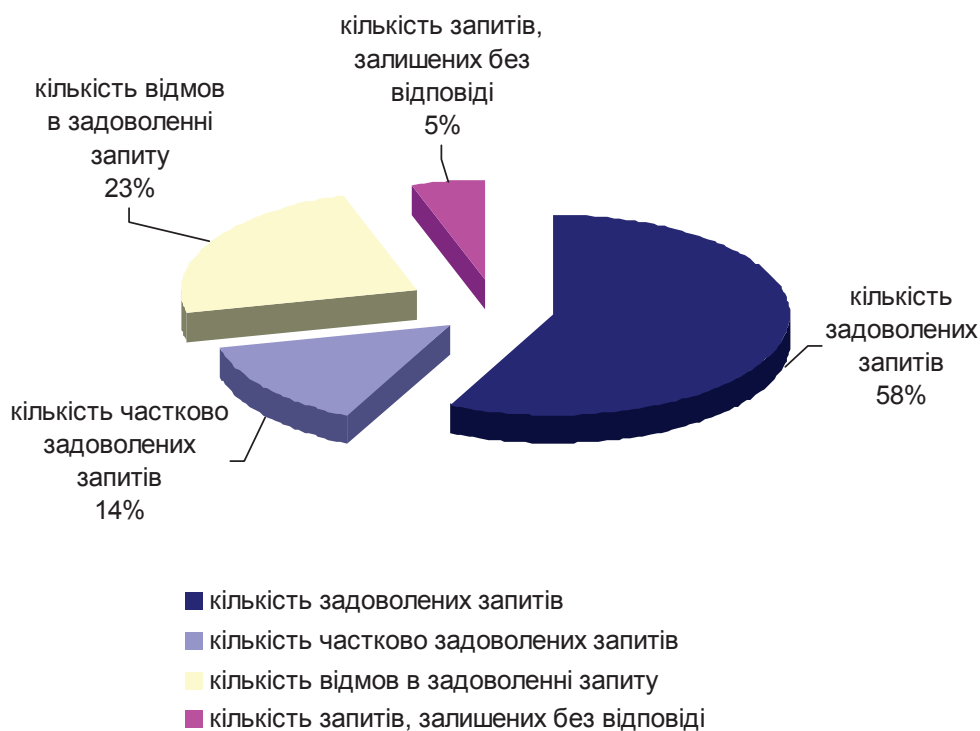
⁷⁴ Див.: Діаграма результати задоволення запитів 2006.

⁷⁵ Див.: Діаграма результати задоволення запитів 2007.

Діаграма.
Результати задоволення запитів 2005

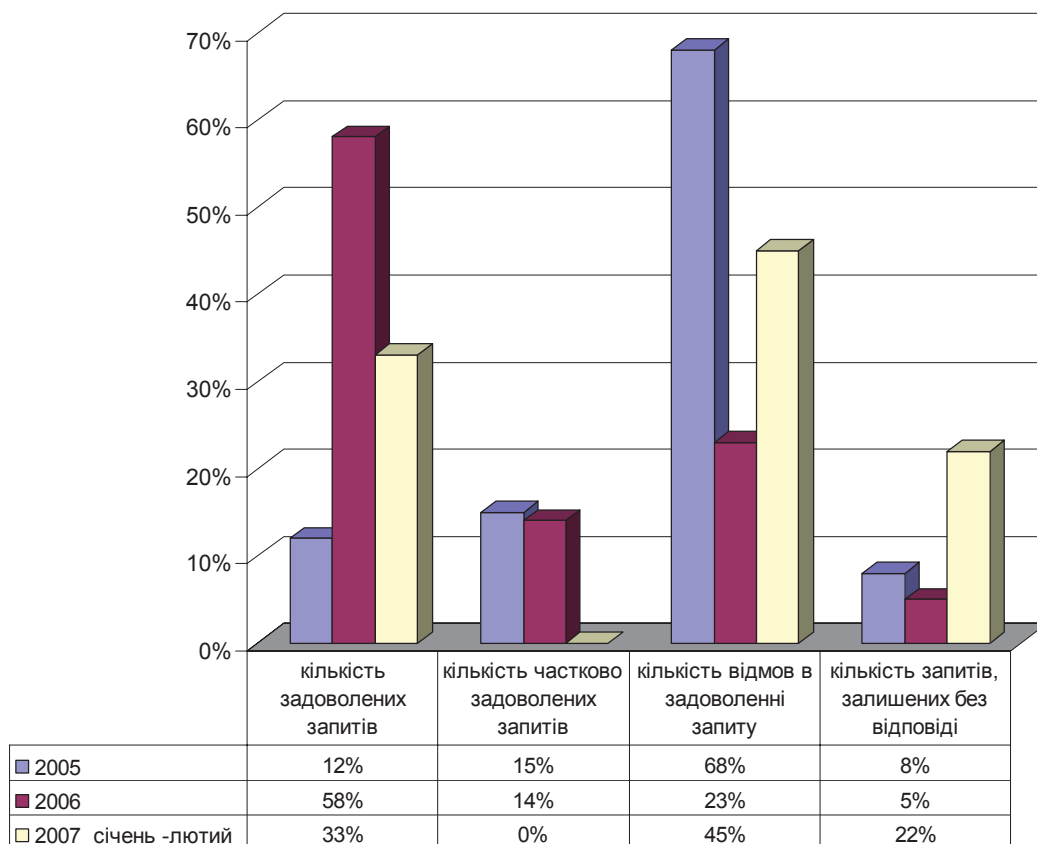
Діаграма.
Результати задоволення запитів 2007

Діаграма.
Результати задоволення запитів 2007

Порівняльна гістограма результатів відповідей на інформаційні запити 2005, 2006, 2007 років

У 2005 р. відповіді на інформаційні запити, що було спрямовано до суддів Запорізької, Кіровоградської, Одеської, Херсонської, Чернігівської областей та Автономної Республіки Крим, надали лише суди Автономної Республіки Крим та апеляційний суд Кіровоградської

області. Виявилось, що більш за все право на доступ до інформації зневажають судді Одеської області, адже з 10 інформаційних запитів жодного не було задоволено, необхідно зазначити, що ситуація в Одеській області жодним чином не покращилась і в 2006 р.

У 2006 р. у рамках моніторингу до місцевих та апеляційних судів Івано-Франківської, Кіровоградської, Луганської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Чернігівської областей було направлено 96 інформаційних запитів. Найбільшу кількість інформаційних запитів було адресовано до районних, районних у містах, міських та міськрайонних судів Полтавської області, зокрема у районні суди м. Полтави, м. Кременчука, Миргородський міськрайонний та Лубенський міськрайонний суди, Комсомольський міський суд, а також до 21 районного суду Полтавської області. У 2006 році номінацію «найбільш закриті суди» між собою розподілили суди Одеси, Кіровограда (з восьми надісланих запитів 4 — було з відмовою, 3 — запити судами було проігноровано), Луганська (із 6 надісланих запитів жодного запиту не було задоволено), дещо краща ситуація складається в Рівненській та Чернігівській областях. Так, апеляційним судом Рівненської області один запит було задоволено лише частково, а відповідь на інший взагалі не було отримано, із 8 інформаційних запитів, що були спрямовані до районних суддів м. Чернігова, а також районних суддів та апеляційного суду Чернігівської області, відповідь надали Деснянський районний суд м. Чернігова, Носівський районний суд, Новгород-Сіверський районний суд Чернігівської області, а також Господарський суд Чернігівської області (3 — запита задоволено, 2 — запита частково задоволено). Найбільш сумлінно свій обов'язок щодо надання інформації в тому році виконували Калуський міськрайонний суд, апеляційний суд Івано-Франківської області, а також суди Полтавської області. Враховуючи, що переважну кількість запитів (68 — інформаційних запитів) у 2006 р. було надіслано у суди різних інстанцій Полтавської області, вбачаємо за необхідне більш детально розглянути стан забезпечення доступу до інформації саме судами Полтавської області. Зокрема, належна відповідь була надана на 48 інформаційних запитів, ще 10 запитів було задоволено частково, у задоволенні 9 запитів було відмовлено й 1 запит було проігноровано. Зокрема, не всі запити задовольнили Автозаводський районний суд м. Кременчук, Гребінківський, Карлівський районні суди та Лубенський міськрайонний суд Полтавської області. А Новосанжарський районний суд та Апеляційний суд Полтавської області, взагалі відмовились надавати будь-яку інформацію.

У 2007 р. можливість скласти тест — «щодо дотримання обов'язку інформувати громадськість про результати своєї діяльності» була надана 20 апеляційним судам України. У 9 випадках (апеляційні суди Луганської, Донецької, Харківської, Дніпропетровської, Запорізької, Київської, Черкаської, Чернігівської й Львівської областей) надійшли відмови надати інформацію. Причини вказувалися різні: від посилок про начебто існуючий з цього приводу наказ Державної Судової адміністрації до простого заперечення прав неурядових організацій отримувати таку інформацію. У 5 випадках голови відповідних судів «забули» відповісти. Це були голови Кримського, Рівненського, Закарпатського, Полтавського обласних і Київського міського апеляційного судів. І тільки 8 із 22 судів надали інформацію, яка у них запитувалася.

Лакмусовим папірцем у перевірці транспарентності всього державного механізму стали інформаційні запити, надіслані до Конституційного Суду України, адже саме Конституційний Суд посідає головне місце в механізмі захисту прав особи, зокрема й права на інформацію. У єдиного органу Конституційної юрисдикції запитувалась інформація щодо кількості звернень громадян та юридичних осіб до Конституційного Суду України, кількість винесених ухвал про порушення справи та про відмову у порушенні справи. Результати, отримані в 2005 р., кардинальним чином відрізняються від результатів 2006 р., а саме, якщо в 2005 р. запит було задоволено, то в задоволенні аналогічного запиту в минулому році було відмовлено; що цікаво — відмова надійшла з порушенням терміну, в той час, як в позаминулому році, як відповідь так і повідомлення, про прийняття запиту до розгляду було надіслано в передбачений законом термін. Отже, виникає закономірне питання, — якщо єдиний орган Конституційної юрисдикції України, основним завданням якого є гарантування верховенства Конституції України як Основного Закону держави на всій території України, відмовляється дотримуватися Конституції та забезпечувати передбачене Основним Законом

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

держави право на інформацію, чи можна вимагати від інших державних інститутів не порушувати фундаментальне право на доступ до інформації.⁷⁶

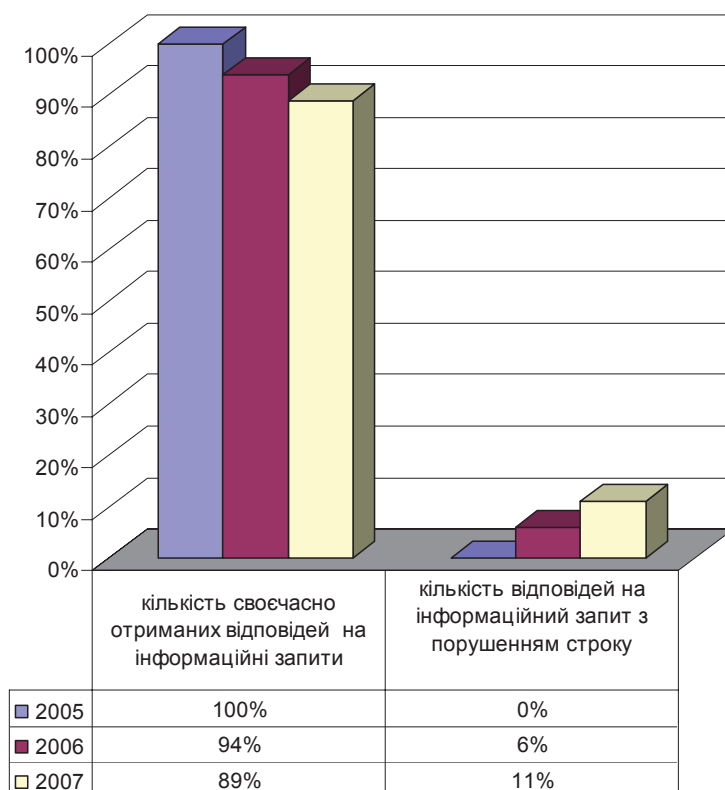
КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість звернень громадян та юридичних осіб до КС, кількість винесених ухвал про порушення справи та про відмову у порушенні справи. 24.09.05	Запит задоволено 11.10.05
2.	Кількість звернень громадян та юридичних осіб до КС, кількість винесених ухвал про порушення справи та про відмову у порушенні справи. 11.08.06. 14.08.06	06.09.06. Відмова

НАЛЕЖНА ВІДПОВІДЬ – ЦЕ СВОЄЧАСНА ВІДПОВІДЬ

За весь період проведення моніторингу середній показник своєчасності задоволення запиту становить 94% інформаційних запитів, що були задоволені в термін, передбачений ст. 33 Закону України «Про інформацію» і лише 5 відповідей із 85 було надано з порушенням строку. Тобто, в порівнянні з іншими державними інституціями органи судочинства досить акуратно виконують вимогу закону щодо терміну, протягом, якого повинно здійснюватися задоволення інформаційного запиту. Втім, якщо порівняти кількість запитів, що були задоволені протягом місяця в 2005 р. із 2006 р. та січнем-лютим 2007 р., то стане очевидно, що цей показник не є незмінним.⁷⁷ А саме, якщо в позаминулому році суди 100% надавали відповіді в передбачений законом термін, то вже в минулому році відповіді надходили не завжди своєчасно.

«Кількість своєчасно отриманих відповідей, кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням строку»

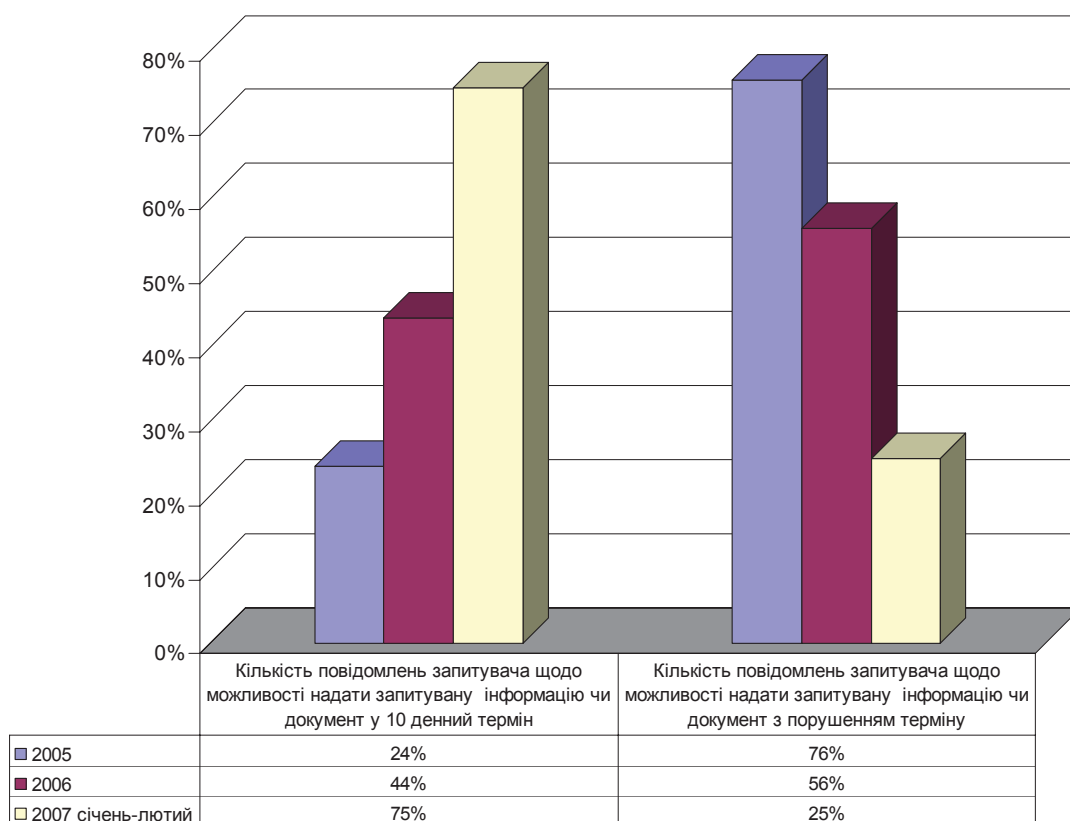

⁷⁶ Див.: таблиця «Конституційний Суд України».

⁷⁷ Див.: Діаграму: «Кількість своєчасно отриманих відповідей та кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням строку».

Втім, позитивна тенденція спостерігається щодо виконання термінів надання письмових повідомлень щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ⁷⁸. Зокрема, із 2005 р. показник кількості своєчасно отриманих повідомлень про неможливість задовольнити інформаційний запит збільшився на 51% і склав у лютому 2007 р. 75%. Хоча, як завжди, є й зворотній бік медалі, у переважній більшості випадків органи правосуддя ігнорували норму про надіслання у 10 денний строк повідомлення запитувачу, що запит буде задоволено, — так, за весь час проведення моніторингу лише два повідомлення були про те, що запит знаходиться на опрацюванні і інформація буде надана, зокрема, це повідомлення з Конституційного Суду України у 2005 р. та Вищої Ради Юстиції у 2006 р., всі інші повідомлення — це повідомлення про відмову в задоволенні запиту.

Термін вивчення запиту на предмет можливості його задоволення

ПРИЧИНИ З ЯКИХ БУЛО ВІДМОВЛЕНО В ЗАДОВОЛЕННІ 52 ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАПИТІВ.

На 19 інформаційних запитів відповіді не надали на підставі того, що інформація відноситься до таємної або конфіденційної інформації, 14 інформаційних запитів не було задоволено через відсутність статистичних даних, 3 рази судді не надавали інформацію через відсутність технічних можливостей. Відповіді ще на 2 інформаційні запити було запропоновано шукати в альтернативних джерелах, у 5 повідомленнях про відмову запитувачам було запропоновано для отримання інформації звернутися до органів державної статистики, а у повідомленні про відмову ще у 2 інформаційних запитах було зазначено, що відповідач вважає непотрібним надавати інформацію та надасть її після підтвердження повноважень запитувача. Крім того, у 13% випадків причина відмови надати запитувану інформацію взагалі не була пояснена.

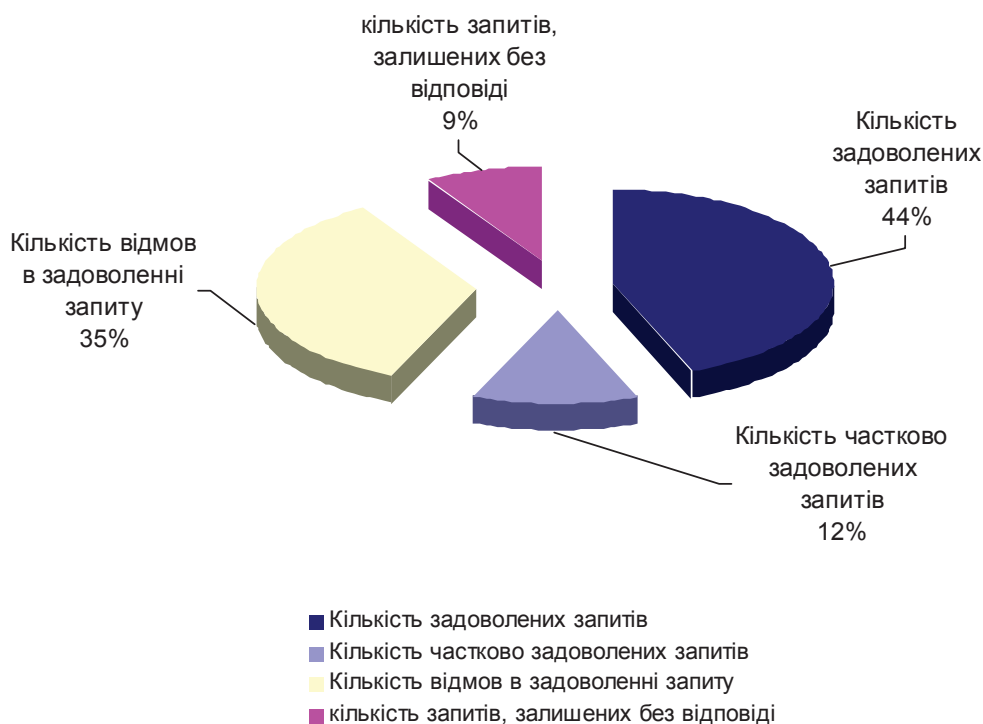
⁷⁸ Див.: Діаграму: «Термін вивчення запиту на предмет можливості його задоволення».

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит про діяльність судової гілки влади та органи судового самоврядування»⁷⁹

запит \ показники	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень Про не можливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
			кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням строку	у 10 денний термін	з порушенням терміну				
всього	151	138	81	5	24	30	68	18	52	13
перший	148	136	80	5	24	29	67	18	51	12
повторний	3	2	1	0	0	1	1	0	1	1

Діаграма. Результати задоволення запитів

⁷⁹ Повідомлення надходять тільки в разі відмови в задоволенні запита, було тільки два повідомлення (з Конституційного суду й Вищої Ради юстиції) про те, що запит знаходиться на опрацюванні і інформація буде надана.

Глава шоста. Забезпечення доступу до суспільно значущої інформації судовою владою

Підсумкова таблиця за роками (2005, 2006 та січень-лютий 2007 рр.)
Результати моніторингу «доступ до інформації через інформаційний запит
про діяльність судової гілки влади та органи судового самоврядування»

рік	показники											
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційні запити		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді		
2005	26	24	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	7	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням строку	0	у 10 денний термін 4 (24%)	з порушенням терміну 13 (76%)	3	4	17	2
2006	98	93		66	4		11 (44%)	14 (56%)	56	14	23	5
2007 (січень-лютий)	27	21		8	1		9 (75%)	3 (25%)	9	0	12	6

Глава сьома.

**КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ ДО КОНСТИТУЦІЙНОГО
СУДУ УКРАЇНИ ЩОДО ОФІЦІЙНОГО ТЛУМАЧЕННЯ
ПРАВОВИХ НОРМ**

Результати проведеного у рамках проекту моніторингу не тільки широко висвітлювалися на сайті «Майдан» та при проведенні тренінгів щодо реалізації права на інформацію, але і дали багатий практичний матеріал для аналізу та узагальнення практики застосування державними органами Закону України «Про інформацію» та дотичних норм Конституції України. Аналіз виявив достатньо підстав для подання відповідного звернення до Конституційного Суду України, що і було зроблено. Викладаючи тут тексти конституційного звернення та повідомлення чиновника Секретаріату КСУ про повернення звернення, знов-таки, пропонуємо читачам самим зробити відповідні висновки. На сьогодні, на підставі п.6 параграфу 10 Регламенту Конституційного Суду України, звернення подано повторно — для розгляду на вищому рівні і передачі на розгляд суддів.

Примірник № 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ
громадянина України
до Конституційного Суду України

про необхідність офіційного тлумачення частини другої статті 19, частини другої та третьої статті 34, статті 40 Конституції України, ст.4, частини першої ст.9, ст.32, абзаців першого та четвертого ст.37, ст.43 Закону України "Про інформацію", частини першої ст.3 Закону України "Про звернення громадян".

"14" лютого 2007р.

I. Прізвище, ім'я, по батькові громадянина України.
Громадянин України Северин Олександр Євгенович

II. Відомості про представника особи за законом або уповноваженого за дорученням.
Свої інтереси представлятиму сам, без представника або уповноваженого.

III. Статті (окремі положення) Конституції України, та законів України, тлумачення яких має бути дано Конституційним Судом України:

Частина друга статті 19 Конституції України від 28 червня 1996р (Відомості Верховної Ради України, 1996, №30, ст.141): "Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України".

Частина друга та третя статті 34 Конституції України: "Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію, усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя".

Стаття 40 Конституції України: "Усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк".

Стаття 4 Закону України "Про інформацію" №2657-XII від 02.10.02 (Відомості Верховної Ради України, 1992, №48, ст.650): "Законодавство України про інформацію складають Конституція України, цей Закон, законодавчі акти про окремі галузі, види, форми і засоби інформації, міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною, та принципи і норми міжнародного права".

Частина перша статті 9 Закону України "Про інформацію": "Всі громадяни України, юридичні особи і державні органи мають право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних їм для реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів, здійснення завдань і функцій".

Стаття 32 Закону України "Про інформацію": "Під інформаційним запитом (надалі - запитом) щодо доступу до офіційних документів у цьому Законі розуміється звернення з вимогою про надання можливості ознайомлення з офіційними документами. Запит може бути індивідуальним або колективним. Він подається у письмовій формі.

Громадянин має право звернутися до державних органів і вимагати надання будь-якого офіційного документа, незалежно від того, стосується цей документ його особисто чи ні, крім випадків обмеження доступу, передбачених цим Законом.

Під запитом щодо надання письмової або усної інформації у цьому Законі розуміється звернення з вимогою надати письмову або усну інформацію про діяльність органів законодавчої, виконавчої та судової влади України, їх посадових осіб з окремих питань.

Громадяни України, державні органи, організації і об'єднання громадян (надалі - запитувачі) подають запит відповідному органу законодавчої, виконавчої та судової влади, його посадовим особам.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади України, їх посадові особи зобов'язані надавати інформацію, що стосується їх діяльності, письмово, усно, по телефону чи використовуючи публічні виступи своїх посадових осіб".

Частина перша та частина друга ст.33 Закону України "Про інформацію": "термін вивчення запиту на предмет можливості його задоволення не повинен перевищувати десяти календарних днів. Протягом вказаного терміну державна установа письмово доводить до відома запитувача, що його запит буде задоволено або що запитуваний документ не підлягає наданню для ознайомлення".

Абзаци перший та четвертий статті 37 Закону України "Про інформацію": "Не підлягають обов'язковому наданню для ознайомлення за інформаційними запитами офіційні документи, які містять у собі...інформацію про оперативну і слідчу роботу органів прокуратури, МВС, СБУ, роботу органів дізнання та суду у тих випадках, коли її розголошення може зашкодити оперативним заходам, розслідуванню чи дізнанню, порушити право людини на справедливий та об'єктивний судовий розгляд її справи, створити загрозу життю або здоров'ю будь-якої особи".

19 18/509 02 04

Стаття 43 Закону України "Про інформацію":

"Учасники інформаційних відносин мають право одержувати... інформацію в будь-якій формі з використанням будь-яких засобів, крім випадків, передбачених законом.

Кожний учасник інформаційних відносин для забезпечення його прав, свобод і законних інтересів має право на одержання інформації про:

діяльність органів державної влади;

діяльність народних депутатів;

діяльність органів місцевого і регіонального самоврядування та місцевої адміністрації;

те, що стосується його особисто".

Частина перша статті 3 Закону України "Про звернення громадян" №393/96-ВР від 02.10.96: *"Під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги".*

II. Правове обґрунтування тверджень щодо необхідності в офіційному тлумаченні.

1. Загальні правові підстави звернення про необхідність офіційного тлумачення.

Протягом 2006 року я, як громадянин України та журналіст, на підставі ст.34 Конституції України та Закону України "Про інформацію" багаторазово звертався до органів державної влади та посадових осіб з інформаційними запитами (запитами про надання письмової інформації). Отримані мною відповіді та зміст судових рішень за моїми позовами щодо оскарження випадків ненадання належних відповідей, свідчать про неоднозначне застосування державними органами та посадовими особами вищенаведених правових норм. Я вважаю, що наявність такого неоднозначного застосування вже призвело і може призвести у майбутньому до порушення моїх конституційних прав і свобод, передусім - права на інформацію (ст.34 Конституції України), гарантованість та незвужуваність прав і свобод (ст.22 Конституції), права на ознайомлення з інформацією про себе (частина третя ст.32 Конституції України), права на участь в управлінні державними справами (ст.38 Конституції України), права на звернення до органів державної влади та місцевого самоврядування, посадових і службових осіб (ст.40 Конституції України), права на безпечне для життя і здоров'я довкілля (ст.50 Конституції України), свободу творчості (ст.54 Конституції України), права на судовий захист (ст.55 Конституції України), права на відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів влади та місцевого самоврядування (ст.56 Конституції України), право знати свої права і обов'язки (ст.57 Конституції України), неможливість обмеження конституційних прав і свобод (ст.64 Конституції України) тощо.

2. Конкретні правові підстави звернення про необхідність офіційного тлумачення

2.1. У багатьох випадках органи державної влади тлумачили мої запити як звернення громадян (лист Міністерства юстиції України №С-27658-35 від 09.09.05, лист Міністерства юстиції №34-С-2895 від 23.02.06, лист Міністерства юстиції №34-С-13243 від 04.07.06, лист Секретаріату Кабінету Міністрів України №41-С-006516/26 від 01.09.06 - про порядок доступу журналістів) або ж ототожнювали запит і звернення, попри те, що, на мій погляд, правовідносини щодо надсилання запитів і відповідей на запити і надсилання звернень та відповідей на звернення регулюються різними нормами Конституції України та різними Законами України (Закон України "Про інформацію" та Закону України "Про звернення громадян").

У цей же час у багатьох випадках мої вимоги щодо надання інформації розцінювалися органами державної влади та їх посадовими особами саме як запит в розумінні Закону України "Про інформацію" (лист Генеральної прокуратури України №07/1-133-3-05 від 28.08.06, лист Рахункової палати України №07-1129 від 23.06.06, лист Державного департаменту України з питань виконання покарань №17-С-3730 від 08.09.06, лист Секретаріату Президента України №11-14/498 від 13.09.06 - про порядок доступу журналістів).

При цьому, Секретаріат Кабінету Міністрів відніс до інформаційних запитів письмові вимоги про надання переліку актів Кабінету Міністрів України, що не були опубліковані - на відміну від Міністерства юстиції, котре у вищезазначених листах висловило прямо протилежну думку.

Секретаріат Президента України, відповідаючи (лист №22/109929-26 від 01.09.06) на мій інформаційний запит щодо розгляду у Секретаріаті інформаційних запитів громадян, заявив, що надісланий інформаційний запит є не запитом, а зверненням (і має розглядатися відповідно до Закону "Про звернення громадян"), позаяк, мовляв, ст.32 Закону "Про інформацію" *"визначає інформаційний запит щодо доступу до офіційних документів як звернення з вимогою про надання можливості ознайомлення з офіційними документами, а запит щодо надання письмової або усної інформації - як звернення з вимогою надати письмову або усну інформацію про діяльність органів законодавчої виконавчої та судової влади України, їх посадових осіб з окремих питань"*, тобто, тим самим, стверджуючи, що інформація про розгляд у Секретаріаті з розгляду запитів громадян не є "діяльністю". Таку ж позицію висловив і Печерський районний суд м.Києва у постанові від 26.05.06 у справі №2-а-694/06 за моїм позовом до Міністерства юстиції України про визнання дій та бездіяльності протиправними.

Аналогічно, розрізняє інформаційний запит та звернення громадян керівник апарату Верховної Ради України (лист №09-119/09 від 01.09.06), натомість ототожнює запит і звернення Міністерство внутрішніх справ у листі №10/3-С-4038 від 20.09.06.

При цьому в кількох випадках одні і ті самі державні органи демонстрували різні підходи до цього питання (наприклад, Державна податкова адміністрація в листах №4573/С/04-2221 від 31.08.06 та №3184/С/10-1214/2569 від 06.06.06, Генеральна прокуратура України в листах № 19-100633вих-06 від 22.09.06 та №10/1-5510вих-06 від 20.09.06), Міністерство охорони навколишнього природного середовища України (лист №4620-к/08-12/с-348 від 05.05.06 та лист №7215-к/21-12/с-541 від 29.08.06).

Таким чином, є наявним неоднозначне тлумачення ст.34, 40 Конституції України, ст 32 Закону України "Про інформацію", ст.3 Закону України "Про звернення громадян".

2.2. У кількох випадках адресати запитів відмовляли у наданні інформації, з посиланням на можливість отримати її з інших джерел - друкованих, чи у мережі інтернет (наприклад - Державний департамент України з питань виконання покарань у листах №17-С-3730 від 08.09.06, №8/5173/вс від 24.11.06, Рахункова палата України у листі №07-1129 від 23.06.06, Міністерство охорони навколишнього природного середовища у листі №7215-к/21-12/с-541 від 29.08.06).

З іншого боку інші державні органи надавали запитувану інформацію, незалежно від її оприлюднення іншим способом.

Таким чином, є наявним неоднозначне тлумачення частини другої, частини третьої ст.34 Конституції України, частини першої ст.9, частини п'ятої ст.32 Закону України "Про інформацію".

2.3. Розглядаючи справу №2-а-275/6 за моїм позовом до Міністерства охорони здоров'я України про визнання бездіяльності протиправною, Голосіївський районний суд м.Києва 05.05.06 прийняв постанову, у котрій зазначив, що *"згідно ст.33 Закону ["Про інформацію"] термін вивчення запиту на предмет можливості його задоволення не повинен перевищувати 10 календарних днів. Протягом вказаного терміну державна установа письмово доводить до відома запитувача, що його запит задоволено або що запитуваний документ не підлягає наданню для ознайомлення. Оскільки в будь-якому випадку Закон вимагає від державної установи повідомити запитувача про наслідки розгляду направленої запиту, невиконання відповідачем вказаної норми Закону слід визнати порушенням прав позивача в сфері отримання інформації, в цій частині заявлений позов є обґрунтованим і підлягає задоволенню"*.

Розглядаючи справу №2-а-346/6 за моїм позовом до Служби безпеки України про визнання дії протиправною, Голосіївський районний суд м.Києва 03.05.06 прийняв постанову, в якій дійшов протилежного висновку: *"суд визнав безпідставними вимоги позивача про порушення відповідачем вимог ст.33 Закону ["Про інформацію"] в частині неповідомлення його про можливість задоволення його запитів, оскільки з матеріалів справи вбачається, що відповідач на всі запити дав відповіді про відсутність такої інформації. Суд вважає, що порушення ст.33 Закону може мати місце у разі, коли державна установа має запитуваний документ у своєму розпорядженні, але відмовляється його надати з тих чи інших причин"*.

У численних випадках адресати запитів не надсилали письмових повідомлень про те, чи буде задоволено запит, в одному випадку (Вища рада юстиції, лист № С-45/1-3559/0/906 від 19.08.06) це було зроблено. Таким чином, є наявним неоднозначне тлумачення ст.33 Закону України "Про інформацію".

2.4. Листом №С-27658-34 від 09.09.05 Міністерство юстиції України відмовило у наданні переліку нормативних актів Кабінету Міністрів України, що мають не передбачені законодавством грифи обмежувального доступу.

Листом №С-32705-22 від 21.01.06 Міністерство юстиції України визнало незаконність застосування таких обмежувальних грифів, зазначивши, що це *"є порушенням прав громадян на доступ до інформації"*.

Листом №34-С-2895 від 23.02.06 Міністерство юстиції України надало перелік нормативних актів Кабінету Міністрів України, що мають не передбачені законодавством грифи обмежувального доступу.

Таким чином, є наявним неоднозначне тлумачення частини другої ст.19 Конституції України, частини другої та третьої ст.34 Конституції України, ст.4, частини другої, частини четвертої, частини п'ятої ст.32, ст.43 Закону України "Про інформацію".

2.5. Листом № 06/2/1-1826 від 15.11.06 Генеральна прокуратура України відмовила у наданні інформації щодо кількості порушених кримінальних справ за певними статтями Кримінального кодексу України з посиланням на те, що *"відповідно до ст.37 Закону України "Про інформацію" не підлягають обов'язковому наданню для ознайомлення офіційні документи, які містять у собі: інформацію про оперативну і слідчу роботу органів прокуратури, міністерства внутрішніх справ, роботу органів дізнання"*.

В інших випадках (наприклад, лист Генеральної прокуратури України №10/1-5510вих-06 від 20.09.06), подібна інформація надавалася без перешкод.

Таким чином, є наявним неоднозначне тлумачення абзаців першого та четвертого ст.37 Закону України "Про інформацію".

2.6. Конституційний Суд України листом №18/6410 від 13.09.05 відмовив мені у наданні інформації про кількість звернень громадян та юридичних осіб до Конституційного Суду України протягом 2003-2005 років, кількість винесених ухвал про порушення справи та про відмову у порушенні справи за вказаним період часу, аргументувавши відмову тим, що, мовляв, *"ні Законом України "Про Конституційний Суд України", ні*

Регламентом Конституційного Суду України не передбачено надання такої інформації", не взявши, таким чином, до уваги норми ст.34 Конституції України та спеціального Закону "Про інформацію". Позицію Конституційного Суду України було підтримано постановою Голосіївського районного суду м.Києва від 31.01.06 та ухвалою Апеляційного суду м.Києва від 10.05.06 при розгляді справи №2а-194/5 (22-1250а) за моїм позовом до Конституційного Суду України.

Водночас, інші державні органи, наприклад, Генеральна прокуратура України, Міністерство внутрішніх справ, Служба безпеки України, Державна податкова адміністрація України, попри відсутність прямої імперативної норми у "профільних" законах, у численних випадках надавали мені інформацію, запитану відповідно до Конституції України, Закону України "Про інформацію".

Таким чином, є наявним неоднозначне тлумачення частини другої та третьої ст.34 Конституції України, ст.4, частини другої, частини четвертої, частини п'ятої ст.32, ст.43 Закону України "Про інформацію".

3. Конкретизація предмету звернення про тлумачення

Зокрема, конкретизації у формі офіційного тлумачення вищенаведених статей Конституції, Закону України "Про інформацію", Закону України "Про звернення громадян" підлягають, на моє переконання, такі правові питання:

3.1. Чи є звернення громадянина до Президента України, органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб на підставі ст.34 Конституції України з письмовими вимогами про надання документів чи письмової інформації (зокрема – передбачені ст.32 Закону України "Про інформацію" інформаційний запит та запит про надання письмової інформації) різновидом звернення громадян в розумінні ст.40 Конституції України та ст.3 Закону України "Про звернення громадян"?

3.2. Чи застосовується ст.40 Конституції України, Закон України "Про звернення громадян" до правовідносин, що виникають внаслідок подання громадянами до Президента України, органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб на підставі ст.34 Конституції України письмових вимог про надання документів чи письмової інформації (зокрема – передбачених ст. 32 Закону України "Про інформацію" інформаційних запитів та запитів про надання письмової інформації) зокрема – у випадках, коли такі правовідносини прямо врегульовані нормами Закону України "Про інформацію"?

3.3. Чи виникає у Президента України, органів державної влади, місцевого самоврядування та їхніх посадових осіб при зверненні до них громадян на підставі ст.34 Конституції України, Закону України "Про інформацію" з письмовими вимогами про надання документів чи письмової інформації обов'язок задоволення таких вимог (надання документів чи письмової інформації) громадянинові, що звернувся з такими вимогами, незалежно від оприлюднення (або можливості оприлюднення) такої інформації в інший спосіб чи то від можливості ознайомлення громадянина з відповідною інформацією в інший спосіб (наприклад – через мережу Інтернет, офіційні видання, інші засоби масової інформації тощо)?

3.4. Чи зобов'язані, враховуючи ст.34 Конституції України, ст.9, частини другої, частини п'ятої ст.32, ст.43 Закону України "Про інформацію", Президент України, органи державної влади, місцевого самоврядування, їхні посадові особи задовольняти подані на підставі ст.34 Конституції України письмові вимоги громадян про надання документів чи письмової інформації (зокрема – передбачені ст.32 Закону України "Про інформацію" інформаційні запити та запити про надання письмової інформації) незалежно від того, чи це прямо передбачено спеціальними законами про відповідні органи державної влади, органи місцевого самоврядування?

3.5. Чи зобов'язані, в контексті ст.33 Закону України "Про інформацію", Президент України, органи державної влади, місцевого самоврядування, їхні посадові особи письмово повідомляти авторів адресованих їм інформаційних запитів та запитів про надання письмової інформації про те, чи буде задоволено відповідного запита, у будь-якому разі, зокрема – незалежно від наявності чи відсутності відповідної інформації у адресата запиту?

3.6. Чи вправі Президент України, органи державної влади, місцевого самоврядування, їхні посадові особи в контексті частини другої ст.19 Конституції України, ст.34 Конституції України, ст.9, частини другої, частини п'ятої ст.32, ст.43 Закону України "Про інформацію" обмежувати можливість ознайомлення громадськості з правовими актами (зокрема – шляхом отримання документів чи інформації про них на відповідну письмову вимогу) з підстав, прямо не передбачених законами України, зокрема - застосовувати до правових актів грифи обмеженого доступу, прямо не передбачені законами України, відмовляти у наданні текстів відповідних документів чи інформації про них через застосування щодо них грифів обмеженого доступу, прямо не передбачених законами України?

3.7. Що треба розуміти під "діяльністю" Президента України, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб в контексті частини другої ст.43, частини п'ятої ст.32 Закону України "Про

інформацію”? Зокрема – чи охоплюється поняттям “діяльність” в цьому контексті діяльність Президента України, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб з розгляду звернень громадян, письмових вимог про надання документів чи письмової інформації (зокрема – передбачених ст.32 Закону України “Про інформацію” інформаційних запитів та запитів про надання письмової інформації), реагування на такі звернення та письмові вимоги?

3.8. Чи може, у контексті частини першої та частини четвертої ст.37 Закону України “Про інформацію”, бути відмовлено у наданні на запит документів чи інформації про кількісні показники діяльності правоохоронних органів, не пов’язані з розслідуванням конкретних справ, зокрема - про кількість порушених чи переданих до суду кримінальних справ за конкретними статтями Кримінального кодексу?

Додатки. Копії документів:

1. Лист Секретаріату Кабінету Міністрів України №41-С-006516/26 від 01.09.06
2. Лист керівника апарату Верховної Ради України №09-119/09 від 01.09.06
3. Лист Секретаріату Президента України №11-14/498 від 13.09.06
4. Лист Секретаріату Президента України №22/109929-26 від 01.09.06
5. Лист Міністерства внутрішніх справ України №10/3-С-4038 від 20.09.06
6. Лист Міністерства юстиції України №С-27658-34 від 09.09.05
7. Лист Міністерства юстиції №34-С-2895 від 23.02.06
8. Лист Міністерства юстиції №34-С-13243 від 04.07.06
9. Лист Міністерства юстиції України №С-32705-22 від 21.01.06
10. Лист Генеральної прокуратури України №07/1/1-133-3-05 від 28.08.06
11. Лист Генеральної прокуратури України № 19-100633вих-06 від 22.09.06
12. Лист Генеральної прокуратури України №10/1-5510вих-06 від 20.09.06
13. Лист Генеральної прокуратури України № 06/2/1-1826-06 від 15.11.06
14. Лист Рахункової палати України №07-1129 від 23.06.06,
15. Лист Державного департаменту України з питань виконання покарань №17-С-3730 від 08.09.06,
16. Лист Державного департаменту України з питань виконання покарань №8/5173/вс від 24.11.06
17. Постанова Печерського районного суду м.Києва від 26.05.06 у справі №2-а-694/06 за позовом О.Северина до Міністерства юстиції України.
18. Лист Державної податкової адміністрації України №4573/С/04-2221 від 31.08.06
19. Лист Державної податкової адміністрації України №3184/С/10-1214/2569 від 06.06.06
20. Лист Міністерства охорони навколишнього природного середовища України №4620-к/08-12/с-348 від 25.05.06
21. Лист Міністерства охорони навколишнього природного середовища України №7215-к/21-12/с-541 від 29.08.06
22. Постанова Голосіївського районного суду м.Києва від 05.05.06 у справі за позовом О.Северина до Міністерства охорони здоров'я України.
23. Постанова Голосіївського районного суду м.Києва від 03.05.06 у справі за позовом О.Северина до Служби безпеки України.
24. Лист Вищої Ради юстиції України № С-45/1-3559/0/906 від 19.08.06
25. Лист Конституційного Суду України №18/6410 від 13.09.05
26. Постанова Голосіївського районного суду м.Києва від 31.01.06 у справі за позовом О.Северина до Конституційного Суду України.

З повагою,
Олександр Северин

**СЕКРЕТАРІАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

01033, м. Київ-33, вул. Желянська, 14

№ 18/509

"24" 02 2007 р.

СЕВЕРИНУ О.Є.

ПОВІДОМЛЕННЯ

На Ваше конституційне звернення про необхідність офіційного тлумачення частини другої статті 19, частин другої та третьої статті 34, статті 40 Конституції України, статті 4, частини першої статті 9, статті 32, абзаців першого та четвертого статті 37, статті 43 Закону України "Про інформацію", частини першої статті 3 Закону України "Про звернення громадян" повідомляємо наступне.

Конституційний Суд України відкриває конституційне провадження у справі за зверненнями громадян лише при наявності підстав та за умови дотримання авторами цих звернень вимог, передбачених Законом України "Про Конституційний Суд України" (далі — Закон).

Зокрема, конституційне звернення повинно містити обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні статей (окремих положень) Конституції або законів України (стаття 42 Закону). Підставою для звернення є наявність неоднозначного (різного) застосування положень цих актів судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (стаття 94 Закону).

Правова позиція Конституційного Суду України стосовно "неоднозначності" викладена в його ухвалях, зокрема, в Ухвалі Конституційного Суду України від 16 листопада 2006 року № 13-у, в якій зазначено, що "неоднозначність — це коли одна й та сама норма правового акта застосовується органами державної влади по-різному за однакових обставин".

Ваше конституційне звернення не відповідає зазначеним вимогам.

Зокрема, не обгрунтовано необхідність в офіційному тлумаченні вказаних положень законів, відсутні конкретні факти і обставини, які б свідчили про неоднозначне застосування їх положень судами, іншими органами державної влади, що є обов'язковою умовою для конституційного звернення, і не додано відповідні документи та матеріали про це.

Фактично у зверненні висловлюється незгода з рішеннями судів загальної юрисдикції та прохання надати відповіді на сформульовані Вами запитання.

З цього приводу інформуємо, що до повноважень Конституційного Суду згідно зі статтею 14 Закону "Про Конституційний Суд України" не належать питання щодо законності актів органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також інші питання, віднесені до компетенції судів загальної юрисдикції, в тому числі й ті, що Ви порушуєте у конституційному зверненні.

Найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції є Верховний Суд України (стаття 125 Конституції України).

Крім того, не є компетенцією Конституційного Суду України роз'яснення законодавства, надання консультацій з правових питань, в тому числі відповідей на запитання.

Долучені Вами до конституційного звернення листи органів державної влади не можуть розцінюватися відповідно до статей 42, 94 Закону як факт неоднозначного застосування положень вказаних законів, оскільки вони не є актами застосування в контексті статті 94 Закону України "Про Конституційний Суд України".

З урахуванням наведеного, згідно з § 10 Регламенту Конституційного Суду України (в редакції Рішення Конституційного Суду України від 26 листопада 2003 року № 6-р/2003) повертаємо два примірники звернення з долученими матеріалами, оскільки воно не відповідає вимогам Закону України "Про Конституційний Суд України", а тому не може бути предметом розгляду Конституційного Суду України.

Надсилаємо до відома Пам'ятку для громадян та юридичних осіб про порядок звернення до Конституційного Суду України.

Додаток: 85 аркушів.

Завідувач відділу попереднього
вивчення конституційних
подань та звернень

В.МІЩЕНКО

Конституційний Суд України
01033, Київ - 33, вул.Жулянська, 14

Громадянина України
Северина О.Є.

"16" березня 2007 року

Шановні пані та панове,

14.02.07 я направив до Конституційного Суду України своє конституційне звернення про необхідність офіційного тлумачення частини другої статті 19, частини другої та третьої статті 34, статті 40 Конституції України, ст.4, частини першої ст.9, ст.32, абзаців першого та четвертого ст.37, ст.43 Закону України "Про інформацію", частини першої ст.3 Закону України "Про звернення громадян".

До зазначеного звернення я додав численні документи (акти застосування законодавства - листи державних органів, котрими або задовольнялись мої інформаційні запити, або у задоволенні таких запитів відмовлялося, протилежні рішення суду з тотожних питань), котрі, на моє переконання громадянина та юриста, повністю підтверджують наявність "неоднозначного застосування" зазначених правових норм.

На жаль, листом №18/509 від 27.02.07 моє конституційне повідомлення було мені повернено завідувачем відділу попереднього вивчення конституційних подань і звернень Секретаріату Конституційного Суду України п.В.Міщенком - на мій погляд, необґрунтовано, безпідставно і, відтак, неправомірно.

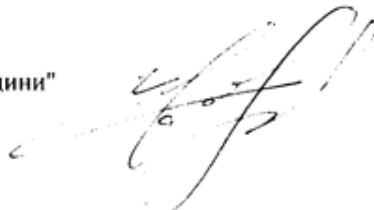
Враховуючи викладене, керуючись п.6 параграфу десятого Регламенту Конституційного Суду України (в редакції Рішення Конституційного Суду України від 26 листопада 2003 року №6-р/2003), прошу повторно розглянути моє звернення і, враховуючи його відповідність вимогам закону, передати на подальший розгляд згідно із Законом України "Про Конституційний Суд України".

У додатках повертаю для зручності розгляду два примірники конституційного звернення з доданими матеріалами (третій примірник мені не повертався і, відтак, знаходиться у Конституційному Суді України).

Заздалегідь вдячний за увагу до цього листа і сподіваюсь на прийняття обґрунтованого і законного рішення.

З повагою,

Олександр Северин, к.ю.н.,
правовий радник ВГО Альянс "Майдан",
кореспондент інформаційного бюлетеня
Харківської правозахисної групи "Права людини"

Глава восьма.

ПІДСТАВИ ОСКАРЖЕННЯ І ПРАКТИЧНЕ ОСКАРЖЕННЯ П. 7 УКАЗУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВІД 10.06.97 № 503 «ПРО ПОРЯДОК ОПРИЛЮДНЕННЯ НОРМАТИВНО- ПРАВОВИХ АКТІВ ТА НАБРАННЯ НИМИ ЧИННОСТІ»

Питання про ініціювання визнання, у судовому порядку, протиправним і нечинним п.7 Указу Президента України від 10.06.97 № 503 «Про порядок оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» виникло передусім у зв'язку з перебігом ініційованої співголовою Харківської Правозахисної Групи Євгеном Захаровим та підтриманої ВГО Альянс «Майдан» кампанії проти неправомірного засекречування нормативно-правових актів під незаконними грифами обмеженого доступу («Опублікуванню не підлягає», «Не для друку»), що проводилася під назвою «Для друку!» і продовжилася у рамках більш широкої постійної громадянської ініціативи «Право на Правду».

Протягом кампанії «Для друку!» під відкритим листом Є.Захарова до Президента України з вимогою про припинення незаконної практики засекречування правових актів, розміщеним на сайті «Майдан», поставили свої підписи 600 громадян України. Ще чимало українців підтримали звернення Альянсу «Майдан» до керівників Уряду та Міністерства юстиції України з вимогою оприлюднити назви і, пізніше — тексти незаконно засекречених актів Кабінету Міністрів України.

Крім того, більше 181 громадянських активістів, за ініціативою ВГО Альянс «Майдан», протягом 2005-2006 років направили до КМУ та Міністерства юстиції запити з вимогою надати назви і тексти таких неправомірно прихованих від суспільства правових актів. Наводимо хронологію реакції з боку Мін'юсту.

09.09.05 — листом № С-27658-34 за підписом заступника міністра Л.Горбунової відмовлено наданні переліку актів КМУ, що мають грифи обмежувального доступу, з посиланням на п.7 Указу Президента України № 503.

26.09.05 — листом № 34-29574-С за підписом заступника міністра Л.Горбунової у наданні переліку таких актів відмовлено повторно, з тим самим обґрунтуванням.

21.01.06 — листом № С-32705-22 за підписом заступника міністра М.Шупені визнано, що *«надання нормативно-правовим актам грифів обмеженого доступу, що не передбачено законодавством, є порушенням права громадян на доступ до правової інформації»*, та зазначено: *«Міністерством юстиції проведено аналіз актів Кабінету Міністрів України, виданих протягом 1991-2005 років, з грифами обмеженого доступу «Не для друку» та «Опублікуванню не підлягає», які законодавством України не передбачені. За результатами аналізу, Міністерство юстиції звернулось до Кабінету Міністрів з пропозицією дати доручення щодо недопущення у*

подальшому використанні зазначених обмежувальних грифів та опублікування раніше виданих актів Кабінету Міністрів, які мають такі грифи».

16.02.06 — листом № 34-9-585 за підписом того ж самого М.Шупені Мін'юст відмовляє у наданні переліку засекречених нормативних актів з посиланням на п.7 Указу № 503.

23.02.06 — листом № 34-С-2895 за підписом заступника міністра Л.Горбунової Мін'юст надає перелік нормативних актів КМУ, що мають грифи обмеження доступу.

07.03.06 — листом № 34-6661-С за підписом того ж самого заступника міністра Л.Горбунової Мін'юст відмовляє у наданні текстів деяких з вищезазначених нормативних актів — з посиланням на п.7 Указу Президента № 503 та на Інструкцію про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави (постанова КМУ № 1893 від 27.11.98).

05.04.06 — листом № 34-8333-С за підписом Л.Горбунової, у наданні текстів нормативних актів відмовлено повторно — з тим самим обґрунтуванням.

02.06.06 — листом № 34-С-11350 за підписом Л.Горбунової повідомлено, що «правове регулювання питань щодо застосування обмежувальних грифів» здійснюється відповідно до Закону «Про державну таємницю» (в якому і згадки нема про грифи «Не для друку», «Опублікуванню не підлягає» тощо — авт.), вищезгаданої постанови КМУ № 1893 та, знов-таки, п.7 Указу № 503.

04.07.06 — листом № 34-С-13243 за підписом Л.Горбунової та з цитатою п.7 Указу № 503, повідомлено, що «згідно з дорученням Кабінету Міністрів України головні розробники актів Кабінету Міністрів України, відповідно до Інструкції...№ 1893, здійснюють експертну оцінку актів Кабінету Міністрів України, на яких проставлено позначки «Не для друку» та «Опублікуванню не підлягає». В разі наявності в актах конфіденційної інформації, що є власністю держави, будуть підготовлені пропозиції щодо надання зазначеним актам передбаченого законодавством України (а це може бути тільки закон — авт.) грифу обмеження доступу, а у разі відсутності в них такої інформації — пропозиції щодо зняття позначок «Не для друку» та «Опублікуванню не підлягає» та опублікування у встановленому порядку нормативно-правових актів. На підставі зазначеного, на даний час, надати тексти зазначених Вами актів нема можливості».

Відтак, з урахуванням того, що саме пунктом 7 Указу № 503 Мін'юст намагається обґрунтувати нібито відсутність підстав надання інформації та те, що зазначений є підзаконним нормативним актом і, відповідно, вступає в контро версією з актами вищої юридичної сили, до Печерського суду м. Києва було подано адміністративного позову з вимогою про визнання цього пункту протиправним і нечинним. Подаємо судові матеріали і залишаємо за читачами можливість самим зробити висновок про правоту чи неправоту сторін, дії суду. На сьогодні ми очікуємо на рішення Вищого адміністративного суду України про відкриття касаційного провадження.

Печерський місцевий (районний) суд
м. Києва
01601 Київ, вул. Хрещатик, 42-а

Позивач: Северин Олександр Євгенович,

Відповідач: Президент України
01220, Київ-220, вул. Банкова, 11

"08" вересня 2006

ПОЗОВНА ЗАЯВА
(адміністративний позов)

про визнання таким, що не відповідає правовим актам вищої юридичної сили і вчиненням п.7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.97 "Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності".

Оскільки:

1. Мої інтереси як громадянина України, платника податків, юриста та журналіста (кореспондент інформаційного бюлетеня Харківської правозахисної групи "Права людини", свідомство про реєстрацію ХК № 683 від 27.12.99 - послідовлення може бути наявне на вимогу суду у судовому засіданні) полягають, зокрема:

- а) у безумовному дотриманні державою України, всіма органами і посадовими особами державної влади Конституції України, зокрема - положень:
 - статті 1 ("Україна є...правова держава");
 - частини першої ст.3 ("держава відповідає перед людиною за свою діяльність");
 - частини другої ст.6 ("органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України");
 - частини першої ст.8 ("в Україні визнається і діє принцип верховенства права");
 - частини другої ст.8 ("Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй");
 - частини другої ст. 19 ("органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України");
- та Закону України "Про інформацію" від 02.10.92.
- б) у забезпеченні прозорості влади, її підконтрольності суспільству, що є неможливим без поінформованості громадян про всі аспекти діяльності держави, котрі не є визначеною законодавчим актом державною таємницею;

2. Оскільки я вважаю, що п.7 Указу Президента України №503/97 від 10.06.97 "Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності" ("Акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, які не мають загального значення чи нормативного характеру, можуть не публікуватися за рішенням відповідного органу. Ці акти та акти з обмежувальними грифами офіційно оприлюднюються шляхом надіслання відповідним державним органам та органам місцевого самоврядування і доведення ними до відома підприємств, установ, організацій та осіб, на яких поширюється їх чинність. Неопубліковані акти Верховної Ради України і Президента України набувають чинності з моменту їх прийняття, якщо органом, що їх видав, не встановлено інший строк набрання ними чинності. Акти Верховної Ради України і Президента України про призначення відповідно до законодавства на посади і звільнення з посад набувають чинності з моменту їх прийняття.") перебуває у конфлікті із моїми зазначеними інтересами, порушує їх і не відповідає правовим актам вищої юридичної сили, а також прямо спричиняється до порушення мого права на інформацію (так, з посиланням на зазначений п.7 Указу №503/97 мені було відмовлено у наданні законно запитаної інформації Міністерством юстиції

09.09.05, 27.03.06, 04.07.06, а 02.06.06 повідомлено про відмови на цій підставі у наданні громадянам інформації як про сталу практику – копії відповідних листів Міністерства юстиції буде надано у судовому засіданні);

3. Оскільки відповідне право надане мені п.1 ст.17, ст.104, п.п.1 п.3 ст.105, п.п.1 п.2 ст.162, п.2 ст.171 Кодексу адміністративного судочинства України, частиною 3 ст.45 Закону України “Про інформацію” та, незалежно від цього – нормою (вищої юридичної сили та прямої дії) частини другої ст.55 Конституції України (що гарантує громадянину кожному “право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб” (себто без винятку і незалежно ні від чого)) –

- я звертаюся до Шановного Суду з цим позовом про визнання п.7 Указу Президента України №503/97 від 10.06.97 “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності” (надалі за текстом – “п.7 Указу”) таким, що не відповідає правовим актам вищої юридичної сили і нечинним. Невідповідність п.7 Указу правовим актам вищої юридичної сили полягає у наступному:

1. Відповідно до частини другої ст.34 Конституції України “кожен має право вільно збирати...інформацію усно, письмово, або в інший спосіб – на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошення інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя”.

При цьому п.7 Указу:

- обмежує право вільно збирати інформацію,
- обмежує це право не законом,
- обмежує це право не в зазначених інтересах.

2. Відповідно до частини другої ст.6 Конституції України “органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України”.

При цьому п.7 Указу, не будучи нормою закону, встановлює (всупереч нормам Конституції та закону) певні правила для “відповідного органу”, “відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування”.

3. Відповідно до частини першої ст.19 Конституції України “ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством”.

При цьому п.7 Указу, обмежуючи доступ до інформації про законодавство, перешкоджає громадянину дістати повну інформацію про те, що саме “передбачено законодавством”.

4. Відповідно до частини другої ст.19 Конституції України “органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України”.

При цьому п.7 Указу, не будучи нормою закону, встановлює (всупереч нормам Конституції) певні правила для “відповідного органу”, “відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування”.

5. Відповідно до ст.1 Конституції України: “Україна є...демократична, ...правова держава”.

Загальновизнано і навряд чи потребує додаткових доказів, що “демократична правова держава” передбачає народовладдя та забезпечення, зокрема, неухильного дотримання ієрархії правових актів. Однак п.7 Указу, створюючи перешкоди для доступу громадян до інформації про діяльність органів державної влади, відтак створює перешкоди для здійснення народовладдя, котре неможливе без поінформованості народу. Водночас п.7 Указу перебуває у прямій контроверсії з нормами правових актів вищої юридичної сили.

6. Відповідно до частини першої ст.3 Конституції України: “права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави”.

При цьому п.7 Указу обмежує гарантоване ст.34 Конституції України, Законом України “Про інформацію” право громадян на інформацію і, відтак, суперечить змісту і спрямованості діяльності держави, головному обов’язку держави.

7. Відповідно до частини другої ст.5 Конституції України: *“носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи влади та органи місцевого самоврядування”*.

При цьому п.7 Указу, обмежуючи доступ до інформації, створює перешкоди для поінформованості громадян (народу) про діяльність органів влади і місцевого самоврядування, що аксіоматично шкодить підконтрольності владних інституцій народові і здійсненню народовладдя.

8. Відповідно до частини першої ст.8 Конституції України *“в Україні визнається і діє принцип верховенства права”*.

Вочевидь не відповідає принципу верховенства права втручання обмеження нормою Указу Президента прав, наданих і гарантованих актами вищої юридичної сили.

9. Відповідно до частини другої ст.8 Конституції України *“закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй”*.

При цьому п.7 Указу не відповідає, як показано тут в позовній заяві, низці положень Конституції і, відтак, є протиправним.

10. Відповідно до частини першої ст.57 Конституції України *“кожному гарантується право знати свої права та обов’язки”*.

При цьому п.7 Указу, будучи фактично спрямованим на обмеження доступу громадян до інформації щодо змісту правових актів, не відповідає ці нормі. Не існує законодавчо встановленого механізму, котрий гарантував би громадянам можливість переконатися, що неопубліковані на підставі п.7 Указу акти не містять норм, що встановлюють їхні права та обов’язки.

11. Відповідно до частин першої та другої ст.57 Конституції України: *“Кожному гарантується право знати свої права і обов’язки. Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов’язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом”*.

Аналогічно до попереднього: п.7 Указу, будучи фактично спрямованим на обмеження доступу громадян до інформації щодо змісту правових актів, не відповідає ці нормі. Не існує законодавчо встановленого механізму, котрий гарантував би громадянам можливість переконатися, що неопубліковані на підставі п.7 Указу акти не містять норм, що встановлюють їхні права та обов’язки.

12. Відповідно до частини першої ст.64 Конституції України *“конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України”*.

При цьому п.7 Указу, не будучи законодавчою нормою, прямо суперечить цій конституційній нормі, протиправно обмежуючи право на інформацію

13. Відповідно до частини першої ст.68 Конституції України *“кожен зобов’язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей”*.

Створюючи перешкоди для ознайомлення громадян зі змістом правових актів, котрі можуть містити інформацію *“про права і свободи інших людей”*, п.7 Указу тим самим створює перешкоди для виконання цієї конституційної норми.

14. Відповідно до п.1 частини першої ст.92 Конституції України: *“виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов’язки громадянина”*.

Таким чином, п.7 Указу, котрий, не будучи законом, втручається у законодавче регулювання інформаційних відносин, обмежуючи можливості реалізації права на інформацію, протирічить цій конституційній нормі.

15. Відповідно до п.12 частини першої ст.92 Конституції України *“виключно законами України визначаються організація і діяльність органів виконавчої влади”*.

При цьому п.7 Указу, не будучи нормою закону, протиправно встановлює (всупереч нормам Конституції та закону) певні правила для *“відповідного органу”, “відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування”*.

16. Відповідно до ст.106 Конституції України, котра визначає повноваження Президента України, Президент України не має повноважень на встановлення норм, таких як норми п.7 Указу № 503.

Таким чином, враховуючи це, та норми, норми п.7 Указу запроваджено протиправно, не у відповідності до Конституції.

17. Відповідно до ст.5 Закону України *“Про інформацію”* *“основними принципами інформаційних відносин є: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації та свобода її обміну”*.

Таким чином, п.7 Указу, обмежуючи право на інформацію, суперечить зазначеним основним принципам інформаційних відносин, встановлених законом.

18. Відповідно до ст.6 Закону України *“Про інформацію”*: *“Головними напрямками і способами державної інформаційної політики є: ...забезпечення доступу громадян до інформації”*.

Таким чином, п.7 Указу, спрямований не на *“забезпечення доступу громадян до інформації”*, а на обмеження такого доступу, суперечить державній інформаційній політиці.

19. Відповідно до ст.12 Закону України *“Про інформацію”*: *“інформаційна діяльність - це сукупність дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держав”*.

Таким чином, п.7 Указу, обмежуючи доступ громадян до інформації, суперечить визначеному законом спрямуванню інформаційної діяльності.

20. Відповідно до частини третьої ст.22 Закону України *“Про інформацію”*: *“з метою забезпечення доступу до законодавчих та інших нормативних актів всім громадянам держава забезпечує видання цих актів масовими тиражами у найкоротші строки після набрання ними чинності”*.

Цією нормою закону встановлено і мету (*“забезпечення доступу до законодавчих та інших нормативних актів всім громадянам”*) і спосіб досягнення мети (*“видання цих актів масовими тиражами”*) і обсяг *“законодавчих та інших нормативних актів”*, що підлягають виданню – всі законодавчі та інші нормативні акти, позаяк жодного обмеження норма не містить.

Отже, за законом (актом вищої щодо Указу юридичної сили) встановлено обов'язок держави оприлюднювати шляхом видання *всі* *“законодавчі та інші нормативні акти”*. Таким чином, п.7 Указу, що передбачає можливість неопублікування певних актів, прямо суперечить нормі закону.

21. Відповідно до частини першої ст.43 Закону України *“Про інформацію”*: *“учасники інформаційних відносин мають право одержувати (виробляти, добувати), використовувати, поширювати та зберігати інформацію в будь-якій формі з використанням будь-яких засобів, крім випадків, передбачених законом”*.

При цьому п.7 Указу не є нормою закону і, таким чином, незаконно обмежує право учасників інформаційних відносин на інформацію.

22. Відповідно до частини другої ст.43 Закону України *“Про інформацію”*: *“кожний учасник інформаційних відносин для забезпечення його прав, свобод і законних інтересів має право на одержання інформації про:*

- діяльність органів державної влади;
- діяльність народних депутатів;
- діяльність органів місцевого і регіонального самоврядування та місцевої адміністрації;
- те, що стосується його особисто”

Таким чином, п.7 Указу незаконно обмежує право учасників інформаційних відносин на *“одержання інформації”*, зокрема, про *“діяльність органів державної влади”*.

23. Відповідно до ст.44 Закону України *“Про інформацію”*: *“учасники інформаційних відносин зобов'язані:*

- поважати інформаційні права інших суб'єктів;

- забезпечувати доступ до інформації усім споживачам на умовах, передбачених законом або угодою;

- зберігати її в належному стані протягом встановленого терміну і надавати іншим громадянам, юридичним особам або державним органам у передбаченому законом порядку”.

При цьому, п.7 Указу, не у відповідності до Закону:

- фактично заперечує інформаційні права суб'єктів інформаційних відносин,
- регламентує питання доступу до інформації власною нормою, себто нормою не закону.

24. Відповідно до частини першої ст.45 Закону України “Про інформацію”: *“право на інформацію охороняється законом. Держава гарантує всім учасникам інформаційних відносин рівні права і можливості доступу до інформації”*.

Таким чином, п.7 Указу, на порушення закону, ставить учасників інформаційних відносин у різне становище щодо можливості доступу до інформації.

25. Відповідно до частини другої ст.45 Закону України “Про інформацію”: *“ніхто не може обмежувати права особи у виборі форм і джерел одержання інформації, за винятком випадків, передбачених законом”*.

При цьому п.7 Указу, обмежуючи інформаційні “права особи”, не є законом, отже, є не відповідає Закону України “Про інформацію”.

26. Відповідно до п.1 ст.302 Цивільного кодексу України: *“фізична особа має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію”*.

При цьому п.7 Указу обмежує право, зокрема, фізичних осіб на вільний збір інформації про зміст актів, прийнятих державними органами, відтак – про діяльність державних органів і посадових осіб.

27. Відповідно до абзацу тринадцятого п.5 Рішення Конституційного Суду України № 7-ЗП від 23.12.97, абзацу третього п.11 Рішення Конституційного Суду України №1-рп/98 від 26.02.98 *“права і свободи людини і громадяни, а також гарантії цих прав і свобод...визначаються виключно законами України”*.

Відтак протиправність п.7 Указу, котрий звужує обсяг конституційного і законного права на інформацію, підтверджено Рішеннями Конституційного Суду України.

28. Відповідно до п.4 Рішення Конституційного Суду України № 5-ЗП від 30.10.97, п.3 Рішення Конституційного Суду України № 9- рп/2000 від 17.07.00 *“винятки з конституційних норм встановлюються самою Конституцією, а не іншими нормативними актами”*.

Таким чином, п.7 Указу, що встановлює фактично виняток з конституційних норм, наприклад, ст.34, обмежуючи право на інформацію, є протиправним (неконституційним) згідно з Рішенням Конституційного Суду України.

29. Відповідно до ст.10 Конвенції про захист прав і основних свобод людини, ратифікованої Законом України від 17.07.97, та ст.19 Загальної декларації прав людини від 10.12.48 кожна людина має право одержувати інформацію.

За частиною першою ст. 9 Конституції України *“чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України”*. Згідно зі ст. 4 Закону “Про інформацію” міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною, є частиною законодавства України про інформацію. Згідно з п.1 ст.19 Закону України “Про міжнародні договори України” від 29.06.04 *“чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства”*.

Таким чином, п.7 Указу, незаконно обмежуючи право на отримання інформації, суперечить ст.10 зазначеної Конвенції та ст.19 зазначеної Декларації.

Підкреслюю, що я свідомо, попри зміст п.п.1 п.1 ст.171 Кодексу адміністративного судочинства, наводжу, зокрема, і аргументи щодо того, що п.7 Указу суперечить Конституції України, позаяк,

по-перше, у своїх позовних вимогах я ставлю питання не про законність п.7 Указу (за змістом п.1 ст.171 Кодексу адміністративного судочинства України питання про “конституційність” є

різновидом питання про “законність”), а про визнання п.7 Указу таким, що не відповідає правовим актам вищої юридичної сили;

по-друге, на підставі частини другої ст.55 Конституції я маю право оскаржити будь-яке рішення органів державної влади, посадових осіб, отже – і Президента України, без обмежень.

Згідно зі ст.8 Загальної декларації прав людини: *“кожна людина має право на ефективне поновлення у правах компетентними національними судами в разі порушення її основних прав, наданих їй конституцією або законом”*. Відповідно до ст.13 (1) Конвенції про захист прав і основних свобод людини *“кожен, чії права і свободи, викладені в цій Конвенції, порушуються, має право на ефективний засіб правового захисту у відповідному національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, що діяли як офіційні особи”*.

Водночас Конституція України та Закон України “Про Конституційний Суд України” не надають громадянину можливості звернутися за вирішенням цього питання до Конституційного Суду України. Тому, на моє переконання, моє право на оскарження п.7 Указу в т.ч. і з мотивів неконституційності має бути реалізовано у порядку адміністративного судочинства.

Враховуючи вищевикладене,

на підставі ст.1, частини першої ст.3, частини другої ст.5, частини другої ст.6, частини першої і другої ст.8, частин першої та другої ст.19, частини другої ст.34, частини першої та другої ст.57, частини першої ст.64, частини першої ст.68, частини першої ст.92, ст.106 Конституції України, ст.5, 6, 12, 22, 43, 44, 45 Закону України “Про інформацію”, ст.302 Цивільного кодексу України, ст.19 Загальної декларації прав людини від 10.12.48, ст.10 Конвенції про захист прав і основних свобод людини, ратифікованої Законом України від 17.07.97, п.5 Рішення Конституційного Суду України № 7-зп від 23.12.97, п.11 Рішення Конституційного Суду України №1-рп/98 від 26.02.98, п.4 Рішення Конституційного Суду України №5-зп від 30.10.97, п.3 Рішення Конституційного Суду України №9-рп/2000 від 17.07.00,

керуючись частиною другою ст.55 Конституції України, ст.8 Загальної декларації прав людини, ст.13 (1) Конвенції про захист прав і основних свобод людини, частиною 3 ст.45 Закону України “Про інформацію”, Кодексом адміністративного судочинства України

ПРОШУ ШАНОВНИЙ СУД:

1. Зобов’язати відповідача, відповідно до п.3 ст.171 Кодексу адміністративного судочинства України, опублікувати оголошення про відкриття провадження у справі в офіційному виданні.

2. Відповідно до п.3 ст.117 Кодексу адміністративного судочинства України зупинити дію п.7 Указу Президента України №503/97 від 10.06.97 “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності”.

3. Визнати таким, що не відповідає правовим актам вищої юридичної сили і нечинним п.7 Указу Президента України №503/97 від 10.06.97 “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності”.

Додатки:

1. Квитанція про сплату державного мита.
2. Копія позовної заяви для відповідача.
3. Два примірники тексту Указу Президента України №503/97 від 10.06.97 “Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності”.

З повагою,

О.Северин, к.ю.н.

4

Справа 2- а-1142/06

**ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

16 жовтня 2006 року Печерський районний суд м.Києва
В складі колегії суддів
головуючого судді Остапчук Т.В.
судді Кафідова О.В., Умнова О.В.
При секретарі Волинець В.М.

Розглянув у відкритому судовому засіданні в залі суду справу за адміністративним позовом Северин Олександра Євгеновича до Президента України про визнання нечинним п.7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.97

ВСТАНОВИВ

Позивач звернувся в суд з позовом про визнання нечинним п.7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.97 "Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності", посилаючись на те, що обмежує доступ до отримання інформації, не відповідає Конституції України, Закону України "Про інформацію". В судовому засіданні позов підтримав, просив задовольнити.

Представник відповідача позов не визнала, вказувала на те що п.7 Указу Президента України відповідає правовому акту вищої юридичної сили і стосується нормативно-правових актів, які не мають загального значення чи нормативного характеру та актів, які мають обмежувальний гриф.

Суд, заслухавши пояснення сторін, дослідивши письмові матеріали справи, приходить до слідуючого.

П.7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.97 "Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності" передбачено, що акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, які не мають загального значення чи нормативного характеру, можуть не публікуватись за рішення відповідного органу. Ці акти та акти з обмежувальними грифами офіційно оприлюднюються шляхом надіслання відповідним державним органам та органам місцевого самоврядування і доведення ними до відома підприємств, установ, організацій та осіб, на яких поширюється їх чинність. Неопубліковані акти Верховної Ради України і Президента України набирають чинності з моменту одержання їх державними органами або органами місцевого самоврядування, якщо органом, що їх видав, не встановлено інший строк набрання ними чинності. Акти Верховної Ради України і Президента України про призначення відповідно до законодавства на посади і звільнення з посад набирають чинності з моменту їх прийняття.

Згідно ст. 106 Конституції України Президент України на основі та на виконання Конституції України і законів України видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України.

Відповідно до ст.57 Конституції України Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленого законом.

Відповідно до ст.8 Конституції України Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Відповідно до ст.64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією.

Судом встановлено, що протягом 2005-2006рр. звертався з інформаційними запитами, щодо одержання текстів актів Кабінету Міністрів України, що мають гриф обмеження доступу на що йому було відмовлено з посиланням на п.7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.97р., в зв'язку з чим вважає що цим пунктом порушуються його права.

Аналізуючи зібрані докази в їх сукупності, суд вважає невстановленим факт порушення прав позивача, які б підлягали захисту, що п.7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.97р. стосується тільки актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, які не мають загального значення чи нормативного характеру, що відповідає ст. 37,38,43,44 Закону України "Про інформацію", в судовому засіданні не виявлено його незаконності або невідповідності правовому акту вищої юридичної сили, тому позов є необґрунтованим та безпідставним, тому в його задоволенні слід відмовити повністю.

Керуючись ст. ст. 9,11,122,158-163,171 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів

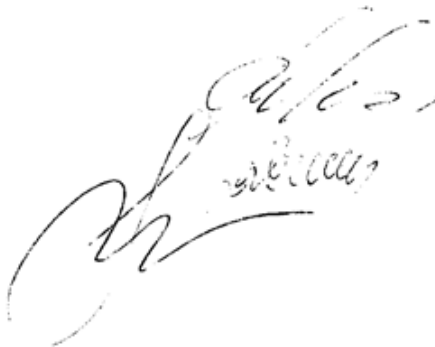
ПОСТАНОВИЛА

В позові Северина Олександра Євгеновича до Президента України про визнання нечинним п.7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.97 "Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності" відмовити.

Постанова може бути оскаржено до Апеляційного суду м.Києва через Печерський районний суд м.Києва. Заяву про апеляційне оскарження постанови суду може бути подано протягом десяти днів з дня складання постанови в повному обсязі. Апеляційна скарга на постанову суду подається протягом двадцяти днів після подання заяви про апеляційне оскарження.

Колегія суддів
Головуючий суддя

Судді

Остапчук Т.В.

Кафідова О.В.

Умнова О.В.

Справа № 22-706

Головуючий у 1 інстанції –
Остапчук Т. В.
Доповідач – Білич І.М.

**УХВАЛА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

16 січня 2007 року колегія суддів Судової палати в цивільних справах Апеляційного суду м. Києва в складі:

Головуючого	– Білич І.М.
Суддів	– Жайворонок Т. Є., Кадетової О.В.
при секретарі	– Слюзко Ю.М.
за участю позивача	– Северин О. Є.
представники відповідача	– Білецького О. В.

розглянувши в судовому засіданні в м. Києві цивільну справу за апеляційною скаргою Северин Олександра Євгеновича на постанову Печерського районного суду м. Києва від 16 жовтня 2006 року в справі за адміністративним позовом Северин Олександра Євгеновича до Президента України про визнання нечинним п. 7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.1997 року, –

ВСТАНОВИЛА:

Постановою Печерського районного суду м. Києва від 16 жовтня 2006 року позивачу було відмовлено у визнанні нечинним п. 7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.1997 року «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності».

Не погоджуючись з постановою суду позивач подав апеляційну скаргу, просить скасувати постанову Печерського районного суду м. Києва, прийняти нове рішення про задоволення його позовних вимог. Так як судом першої інстанції неповно з'ясовані обставини, що мають значення для справи, недоведені обставини, що мають значення для справи, які суд першої інстанції вважає встановленими. Мається невідповідність висновків суду обставинам справи та порушені норми матеріального та процесуального права, що призвело до неправильного вирішення справи.

Колегія суддів, заслухавши доповідь судді – доповідача осіб що з'явилися в судовому засіданні, дослідивши доводи апеляційної скарги, перевіривши матеріали справи в межах апеляційного оскарження, вважає, що апеляційна скарга не підлягає задоволенню з наступних підстав.

Судом встановлено, що позивач протягом 2005-2006 років звертався до відповідача з інформаційними запитами, щодо одержання текстів актів Кабінету Міністрів України, що мають гриф «обмеження доступу» на що йому було

відмовлено з посиланням на п. 7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.1997 року в зв'язку з чим позивач вважає, що даним пунктом порушуються його права.

Відмовляючи в задоволенні позовних вимог суд першої інстанції виходив з п. 7 Указу Президента України № 503/97 від 10.06.1997 року «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» яким передбачено, що акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, які не мають загального значення чи нормативного характеру можуть не опубліковуватися за рішенням відповідного органу. Ці акти та акти з обмежувальними грифами офіційно оприлюднюються шляхом надіслання відповідним державним органам та органам місцевого самоврядування і доведення ними до відома підприємств, установ, організацій та осіб, на яких поширюється їх чинність. Неопубліковані акти Верховної Ради України і Президента України набирають чинності в момент одержання їх державними органами та органами місцевого самоврядування, якщо органом, що їх видав, не встановлено інший строк набрання ними чинності. Акти Верховної Ради України і Президента України про призначення відповідно до законодавства на посади і звільнення з посад набирають чинності з моменту їх прийняття.

Колегія суддів вважає, що зазначений висновок суду першої інстанції є Законним та обґрунтованим, оскільки п. 7 оспорюваного Указу Президента України розповсюджується лише на акти які не мають загального значення чи нормативного характеру. Що не суперечить нормам ст. 97 Конституції України у відповідності до якої Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права та обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення в порядку встановленому законом.

Доводи апеляційної скарги позивача, що п. 7 Указу незаконно обмежує право на отримання інформації спростовується наявними в матеріалах справи доказами, достовірність яких перевірена судом в судовому засіданні.

Керуючись ст.ст. 196, 198, 200, 205, 206 КАС України, колегія суддів, –

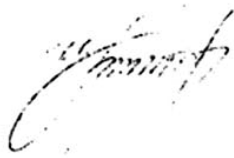
УХВАЛИЛА:

Апеляційну скаргу Северин Олександра Євгеновича, залишити без задоволення.

Постанову Печерського районного суду м. Києва від 16.10.2006 року без змін.

Ухвала набирає чинності з моменту проголошення. Може бути оскаржена в касаційному порядку шляхом подачі касаційної скарги безпосередньо до Вищого адміністративного суду України протягом одного місяця з дня отримання повного тексту ухвали суду.

Головуючий:

Судді:

Вищий адміністративний суд України
01010, м. Київ, вул. Московська, 8;

Позивач: Северин Олександр Євгенович,

Відповідач – Президент України
01220, Київ-220, вул. Банкова, 11

14 лютого 2007 року.

КАСАЦІЙНА СКАРГА

На Постанову Апеляційного суду м. Києва від 16.01.01 у справі №22-706 за позовом Северина Олександра Євгеновича до Президента України про визнання нечинним п.7 Указу Президента України №503/97 від 10.06.97.

16-го січня 2007 року колегія суддів Судової палати в цивільних справах Апеляційного суду м. Києва травня 2006 року, розглянувши мою апеляційну скаргу на постанову Печерського районного суду м. Києва від 16.10.06 у зазначеній справі, своєю ухвалою (надалі - "Ухвала") залишила зазначену скаргу без задоволення, а зазначену постанову - без змін.

Я вважаю, що Ухвалу винесено неправомірно і безпідставно, суд апеляційної інстанції, як і раніше – суд першої інстанції, припустився порушення норм матеріального права і це призвело до неправильного вирішення питання.

Неправомірність Ухвали достатньо й однозначно підтверджує той факт, що єдина правова норма, яку застосував Апеляційний суд в Ухвалі, розглядаючи справу **про нечинність п.7 Указу Президента України №503/97 від 10.06.97 "Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності"**, є **власне норма п.7 Указу Президента України №503/97 від 10.06.97**. Таким чином, Апеляційний суд зробив висновок про відповідність правової норми актам вищої юридичної сили, виходячи власне зі спірної правової норми, що є абсурдним за визначенням. Суд взагалі не розглянув питання повноти і неупередженості розгляду судом першої інстанції моїх аргументів, не взявши до уваги відсутність зазначеного розгляду як такого.

Таким чином, Апеляційний суд:

1. Прийняв Ухвалу безпідставно, необґрунтовано, бездоказово, голослівно, не маючи жодних підстав на прийняття такої Ухвали.
2. Не взяв до уваги численні порушення у рішенні суду першої інстанції, не розглянув мої відповідні аргументи, не спростувавши жодного.
3. Порушив визначені ст.7 Кодексу адміністративного судочинства України принципи здійснення правосуддя в адміністративних справах, як то:
 - верховенство права,
 - законність,
 - рівність учасників процесу перед законом і судом.
4. Як і суд першої інстанції, не виконав завдань адміністративного судочинства, визначених п.3 ст.2 зазначеного Кодексу.
5. Фактичним ухиленням від виконання своєї обов'язків при розгляді моєї апеляційної скарги позбавив мене гарантованого ст.13 Кодексу права на апеляційне оскарження рішень адміністративного суду.

Мої доводи щодо суті спору повно викладені у позовній заяві та апеляційній скарзі, котрі є у матеріалах справи.

Підкреслюю, що наразі передусім йдеться навіть не про задоволення моїх позовних вимог, а про забезпечення мого права на справедливий суд.

Не сумніваюся, що компетентний і неупереджений розгляд цієї скарги Вищим адміністративним судом України позбавить мене необхідності звертатися до Європейського суду з прав людини.

Враховуючи викладене, керуючись ч.3 ст. 8, ч.2 ст.55 Конституції України, ст.211-213, п.6 ст.223, п.2 ст.227 Кодексу адміністративного України

ПРОШУ ШАНОВНИЙ СУД:

1. Скасувати ухвалу Апеляційного суду м.Києва від 16.01.01 у справі №22-706 за позовом Северина Олександра Євгеновича до Президента України про визнання нечинним п.7 Указу Президента України №503/97 від 10.06.97 та постанову Печерського районного суду від 16.10.06 у цій справі.

2. Направити справу на новий розгляд.

Додатки:

1. *Квітанція про сплату державного мита.*
2. *Копія касаційної скарги для відповідача.*

З повагою,
Олександр Северин

Глава дев'ята.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Моніторинг стану забезпечення права на доступ до інформації органами державної влади та місцевого самоврядування показав, що масштаби порушення права на доступ до інформації в Україні мають перманентний характер через цілу низку факторів та причин й лише у разі усунення цих негативних явищ можна буде забезпечити належну реалізацію права на доступ до інформації. Для усунення негативних факторів та причин необхідно:

1. Прийняти новий закон про інформацію, який гарантував би доступ до інформації в органах державної влади та місцевого самоврядування на основі Рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи № R 19 (1981), REC 2 (2002), 13 (2000), Конвенції ЄЕК ООН щодо доступу до інформації, участі громадськості у прийнятті рішень та доступу до правосуддя у сфері охорони навколишнього середовища (Оргуська Конвенція, прийнята 25 червня 1998 року, ратифікована Україною у 1999 році) та інших міжнародних стандартів щодо свободи інформації.

2. Створити або спеціальну інституції щодо охорони та захисту права на доступ до інформації, або в межах апарату (секретаріату) Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини службовий підрозділ з контролю за здійсненням конституційного права на інформацію.

3. Розкрити всі нормативно-правові акти з грифами «Не для друку» та «Опублікуванню не підлягає» та проаналізувати документи з грифом ДСК щодо обґрунтованості їх засекречування. Переглянути норми ст. 15 Закону України «Про державну таємницю», в якому передбачити засекречування лише текстів, що містять державну таємницю, а не документів в цілому.

4. Розробити навчальний курс і провести навчання суддів місцевих і апеляційних судів усіх 27 регіонів України та державних службовців, які працюють у прес-службах і відділах зв'язків з громадськістю в органах державної влади та місцевого самоврядування, щодо міжнародних стандартів доступу до інформації та практики їх застосування в Україні. Здійснити навчальні програми для державних службовців про положення Оргуської Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

5. Скасувати Указ Президента України № 493 від 21.05.1998 р. «Про внесення змін до деяких указів Президента України з питань державної реєстрації нормативно-правових актів».

6. Створити умови для ознайомлення членів територіальних громад із усіма рішеннями органів місцевого самоврядування (в залежності від умов найбільш ефективним способом). Там, де це можливо, створити веб-сайти органів місцевого самоврядування із обов'язковим розміщенням повного реєстру та текстів усіх ухвалених рішень. Забезпечити опублікування і доступ у відкритому режимі до всіх рішень місцевих адміністрацій (на рівні областей та міст Києва і Севастополя).

7. Зареєструвати всі нормативно-правові акти прокуратури в Міністерстві юстиції України. Створити відкритий реєстр усіх нормативних актів прокуратури та відкрити базу даних нормативних актів, що стосуються прав та обов'язків громадян.

Глава десята.

ЗАМІСТЬ ПІСЛЯМОВИ

Виходячи з переконаності у критичній вазі забезпечення реалізації права громадян на доступ до інформації про діяльність владних органів, інституцій та владоможців для розвитку вільного громадянського суспільства, побудови правової держави, встановлення базованих на відповідальності держави її взаємин з суспільством, ГІМЦ «Всесвіт» — ВГО Альянс «Майдан» продовжуватимуть і розвиватимуть відповідну діяльність.

Змінюючи формат і механізми досліджень та громадянського лобіювання, ми не змінюватимемо мету — втілення нашого гасла «Вільна людина у вільній країні», одним з головних умов чого є практична реалізація «золотих статей» Конституції України — третьої та п'ятої, котрі визначають народ — сувереном, а державу — відповідальним перед людьми менеджером, діяльність якого визначаються правами, свободами, інтересами людини і громадянина.

Ми дякуємо Міжнародному фонду «Відродження» за підтримку наших зусиль, як у 2006, так і у 2007 році, сподіваючись на подальше конструктивне співробітництво.

Ми дякуємо за неоціненну допомогу Харківській правозахисній групі та іншим партнерам, сподіваючись і надалі координувати наші зусилля.

Ми дякуємо всім громадянським активістам, підтримка і завзяття яких нас надихає.

Ми закликаємо до співпраці нових партнерів в Україні та за її межами — тих, хто прагне до становлення вільної, правової, по-справжньому Європейської України з розвиненим громадянським суспільством.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

ДОДАТОК 1

Адресат запиту	№	Дата отримання	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ	Дата відповіді	Результат задоволення запиту	Причина, з якої на думку адресату інформація не може бути надана	№	Дата повторного запиту	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ	Дата відповіді	Результат задоволення запиту	Причина, з якої на думку адресату інформація не може бути надана
Головне управління МВС України в Автономній Республіці Крим	1.	15.11.2005		10.12.05	запит частково задоволено	частина запитуваної інформації віднесена до інформації з обмеженим доступом						
	2.	21.03.06 (перед-ресувала прокуратора)		06.04.06	запит задоволено							
	3.	24.02.06 (перед-ресувала прокуратора)		21.03.06	запит частково задоволено							
	4.	15.11.2005		10.12.05	запит частково задоволено	частину запитуваної інформації не надано в зв'язку з відсутністю відомостей						
	5.	15.11.2005	07.12.2005		відмовлено в задоволенні запиту							
	6.	15.11.2005		25.11.05	запит частково задоволено	частину запитуваної інформації не надано в зв'язку з її відсутністю	1.	13.03.06	15.03.06		відмовлено у задоволенні запиту	ці дані вже надавалися
	7.	15.11.2005		25.11.05	запит частково задоволено							
	8.	15.11.2005		30.11.05	запит задоволено							

ДОДАТКИ

9.	15.11.2005	30.11.2005		відмовлено в задоволенні запиту	інформацію не надано у зв'язку з тим, що такі показники не передбачені статистичною звітністю							
10.	15.11.2005	30.11.2005		відмовлено в задоволенні запиту	інформацію не надано в зв'язку з тим, що такі показники не передбачені статистичною звітністю							
11.	08.11.2005		07.12.05	запит частково задоволено	частина інформації відсутня							
12.	08.11.2005	25.11.2005		відмовлено в задоволенні запиту	інформація відсутня, а документ не надане на підставі того, що видача громадянам копій протоколів судово-медичних експертиз заборонена згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я від 17.01.1995 № 6. за наданням копії вам необхідно звернутися до Міністерства охорони здоров'я							
13.	08.11.2005		25.11.05	запит частково задоволено	частина запитуваної інформації не надано в зв'язку з тим, що такі показники не передбачені статистичною звітністю							
14.	08.11.2005		25.11.05	запит задоволено								
15.	08.11.2005		21.11.05	запит частково задоволено	частина запитуваної інформації не надано в зв'язку з її відсутністю							
16.	08.11.2005		24.11.05	запит задоволено								
17.	11.11.2005		24.11.05	запит задоволено								
18.	13.03.06		23.03.06	запит задоволено								

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

[illegible]

ДОДАТКИ

Управління МВС в Київській обл.	30.	26.08.2005	19.09.2005		відмовлено в задоволенні запиту	інформація є конфіденційною	4.	30.10.05		відповіді не отримано	
МВС України ДГБ	31.	30.10.05		12.12.05	запит задоволено						
Головне управління МВС України в м. Києві	32.	26.08.2005		19.09.05	запит задоволено						
	33.	29.08.2005		11.10.05	запит задоволено						
Дніпровське районне управління головного управління МВС України в м. Києві	34.	29.08.2005	12.10.2005		відмовлено в задоволенні запиту	інформація відноситься до службової інформації					
	35.	21.09.2005	12.10.2005		відмовлено в задоволенні запиту	інформація відноситься до службової інформації					
Голосіївське районне управління головного управління МВС України в м. Києві	36.	29.08.2005	03.10.2005		відмовлено в задоволенні запиту						
	37.	21.09.2005		02.11.05	запит задоволено						
Дарницьке районне управління головного управління МВС України в м. Києві	38.	21.09.2005	11.11.2005		відмовлено в задоволенні запиту	відомості відсутні					
Святошинське районне управління головного управління МВС України в м. Києві	39.	21.09.2005		20.10.05	запит задоволено						
Подільське районне управління головного управління МВС України в м. Києві	40.	21.09.2005		07.11.05	запит задоволено						

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

[illegible]

ДОДАТКИ

[illegible]

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

кого УМВС України в Кіровоградській області – Іванов Ігор Владиславович, який має спеціальне звання – полковник міліції. Також в запиті не вказано число, місяць та рік вашого народження та де і ким ви працюєте. Ви також не вказуєте, для чого саме потрібна інформація та членом якого руху ви являєтесь. Згідно обліків в м. Кіровоград зареєстровано лише один центр захисту прав людини – це асоціація «Громадські ініціативи». Проведеною перевіркою встановлено, що Ви не є її членом. Більшість заданих питань не стосується діяльності Кіровоградського міського відділу УМВС України в області Згідно п. 3 ст. 9 Закону України «Про інформацію» (Кожному громадянину забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України), та п. 3 ст. 1 цього ж Закону (Право на інформацію забезпечується вільним доступом суб'єктів інформаційних відносин до статистичних даних, архівних фондів; обмеження цього доступу зумовлюється лише специфікою ціннос-

ДОДАТКИ

[illegible]

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

65.	26.10.06				відповіді не отримано		інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом													
Управління МВС України в Одеській області	13.09.2005	23.10.05			відмовлено в задоволенні запиту		інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом													
66.	26.08.2005	3.09.2005			відмовлено в задоволенні		інформація відноситься до службової інформації													
67.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні (направлений до Головного управління МВС України в Одеській області для узагальнення)															
Одеське міське управління ГУМВС України в Одеській обл.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні (направлений до Головного управління МВС України в Одеській області для узагальнення)															
68.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні (направлений для узагальнення)															
Іллічівський МВ ГУМУС України в Одеській обл.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
69.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
Южненський МВ ГУМУС України в Одеській обл.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
70.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
Котовський МВ ГУМУС України в Одеській обл.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
71.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
Білгород-Дністровський РВ в Одеській обл.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
72.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
направлено до ВЛРЗ УМВС України в Одеській обл. для вирішення питання про надання інформації з обмеженим доступом	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
73.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															
Приморський районний відділ Одеського міського управління ГУ МВС України в Одеській обл.	25.09.06	20.10.06			відмовлено в задоволенні															

ДОДАТКИ

Управління МВС України в Полтавській обл.	74.	26.08.2005		23.09.05	запит задоволено																		
	75.	15.02.06		14.03.06	запит задоволено																		
	76.	17.02.06		14.03.06	запит частково задоволено																		
	77.	17.02.06		14.03.06	запит задоволено																		
	78.	15.02.06		20.03.06	запит задоволено																		
	79.	26.02.06		15.03.06	запит частково задоволено																		
	80.	17.02.06		17.03.06	запит частково задоволено																		
	81.	27.02.06		15.03.06	запит задоволено																		
	82.	27.02.06		15.03.06	запит частково задоволено	Стосовно відповіді на третє питання Вашого запиту, то повну відповідь Ви отримаєте, звернувшись із аналогічним запитом до прокуратури м. Полтави, до компетенції якої входить контроль за діяльністю та дотриманням законності співробітниками міліції та порушення і розслідування кримінальних справ за ознаками злочину, передбаченого статтею 371 КК України																	
	83.	15.02.06		09.03.06	запит задоволено																		
Автозаводський районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	84.	31.01.06		06.03.06	запит задоволено																		
	85.	17.03.06	28.03.06		відмовлено в задоволенні запиту																		

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

В-Багачанський районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	86.	15.02.06		01.03.06	запит задоволено														
	87.	15.02.06		27.02.06	запит частково задоволено														
	88.	17.02.06		01.03.06	запит задоволено														
Гадяцький районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	89.	31.01.06		02.03.06	запит частково задоволено														
	90.	17.02.06.		01.03.06	запит задоволено														
Гребінківський районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	91.	31.01.06		06.04.06	запит задоволено														
	92.	17.02.06		27.03.06	запит частково задоволено														
	93.	17.02.06		01.03.06	запит частково задоволено														
	94.	15.02.06		17.02.06	запит частково задоволено	Відсутні відповідні статистичні данні													
Глобінський районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	95.	31.01.06		02.03.06	запит задоволено														
	96.	17.02.06		03.03.06	запит задоволено														
	97.	15.02.06		03.03.06	запит задоволено														
Диканський районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	98.	15.02.06		03.03.06	запит задоволено														
	99.	01.01.06		21.02.06	запит задоволено														
	100.	15.02.06	22.02.06	01.03.06	запит частково задоволено														
Зіньківський районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	101.	17.02.06		01.03.06	запит частково задоволено														
	102.	31.01.06		27.03.06	запит задоволено														

ДОДАТКИ

	103.	17.02.06		27.03.06	запит частково задоволено								
Карлівський районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	104.	07.02.2006		13.02.06	запит задоволено								
	105.	15.02.06		02.03.06	запит частково задоволено								
	106.	17.02.06		06.03.06	запит частково задоволено								
	107.	17.02.06		24.02.06	запит задоволено								
Київський районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	108.	27.02.06		03.03.06	запит задоволено								
	109.	17.02.06		17.03.06	запит задоволено								
Козельщинський районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	110.	15.02.06		17.03.06	запит задоволено								
	111.	15.02.06		24.02.06	запит задоволено								
	112.	17.02.06		21.03.06	запит задоволено								
Міське управління м. Кременчук	113.	31.01.06		07.03.06	запит задоволено								
	114.	17.02.06		10.03.06	запит частково задоволено	Деяка інформація є власністю Міністерства Внутрішніх Справ України. З вирішенням даного питання рекомендуємо звернутися до МВС України.							
	115.	31.01.06		10.02.06	запит задоволено								
Котелевського РВ УМВС України в Полтавській обл.	116.	31.01.06		10.02.06	запит задоволено								

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

Кременчуцький районний відділ УМВС України у Полтавській обл.	117.	17.02.06		15.03.06	запит задоволено														
	118.	15.02.06		07.03.06	запит частково задоволено														
	119.	17.02.06		07.03.06	запит частково задоволено														
Лубенський РВ УМВС України в Полтавській обл.	120.	20.02.06		10.03.06	запит частково задоволено	неможливо надати відповідь в зв'язку з некоректністю запитання (запитання про наявність норм-пр. актів з обмежувальними грифами)													
	121.	20.02.06		01.03.06	запит задоволено														
	122.	20.02.06		10.03.06	запит задоволено														
	123.	20.02.06		10.03.06	запит задоволено														
Новосанжарський РВ УМВС України в Полтавській обл.	124.	27.02.06		09.03.06	запит задоволено														
	125.	27.02.06		09.03.06	запит задоволено														
	126.	20.02.06		17.03.06	запит задоволено														
	127.	26.02.06		03.03.06	запит частково задоволено														
Октябрський РВ УМВС України в Полтавській обл.	128.	27.02.06		03.03.06	запит частково задоволено														
	129.	27.02.06		03.03.06	запит частково задоволено														
Пирятинський РВ УМВС України в Полтавській обл.	130.	27.02.06		10.03.06	запит частково задоволено														
	131.	27.02.06		10.03.06	запит частково задоволено														

ДОДАТКИ

	132.	27.02.06		10.03.06	запит задоволено														
Хорольський РВ УМВС України в Полтавській обл.	133.	26.02.06		14.03.06	запит задоволено														
	134.	27.02.06		21.03.06	запит частково задоволено														
	135.	27.02.06		03.03.06	запит задоволено														
Чорнухинський РВ УМВС України в Полтавській обл.	136.	26.02.06		09.03.06	Запит задоволено														
	137.	27.02.06		09.03.06	запит задоволено														
	138.	27.02.06		09.03.06	запит частково задоволено														
Шишацький РВ УМВС України в Полтавській обл.	139.	27.02.06		20.03.06	запит задоволено														
	140.	27.02.06		20.03.06	запит частково задоволено	За інформацією про кількість нормативних актів, що мають грифи обмеженого доступу Вам необхідно звернутися до МВС України													
	141.	27.02.06		20.03.06	запит задоволено														
Упр-ня МВС Укр. у Харківській обл. Упр. Адміністративної служби міліції	142.	26.08.2005		09.09.05	запит задоволено														
	143.	31.10.2005		16.11.05	запит задоволено														
Херсонський міський відділ УМВС	144.	31.10.2005		27.12.05	запит задоволено														
	145.	31.10.2005		27.12.05	запит задоволено														

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

146.	31.10.2005		27.12.05	запит частково задоволено	частину запитуваної інформації не надано в зв'язку з її відсутністю. Рекомендують звернутися для її отримання до судів та органів прокуратури							
147.	31.10.2005		27.12.05	запит частково задоволено								
148.	31.10.2005		27.12.05	запит частково задоволено								
149.	31.10.2005		26.12.05	запит задоволено								
150.	24.10.06	01.11.06		відмовлено в задоволенні запиту	Відсутні статистичні дані. Пропонують звернутися до УМВС України в Херсонській обл.							
151.	31.10.2005			відповіді не отримано								
152.	31.10.2005			відповіді не отримано								
153.	31.10.2005			відповіді не отримано								
154.	31.10.2005			відповіді не отримано								
155.	31.10.2005			відповіді не отримано								
156.	31.10.2005			відповіді не отримано								
157.	31.10.2005			відповіді не отримано								
158.	22.01.07			відповіді не отримано								
159.	24.10.06			відповіді не отримано								
Управління МВС України в Херсонській обл.												
Великопетирський районний відділ УМВС України у Херсонській обл.												

ДОДАТКИ

Каховський відділ УМВС України у Херсонській обл.	160.	24.10.06	03.11.06		відмовлено в задоволенні запиту	пропонують за отриманням інформації звернутися до Головного управління статистики, або відділу інформаційних технологій при УМВС України в Херсонській обл.							
Лепетиський відділ УМВС України у Херсонській обл.	161.	24.10.06	06.11.06		відмовлено в задоволенні запиту	пропонують безпосередньо звернутися за інформацією							
Новотроїцький відділ УМВС України у Херсонській обл.	162.	24.10.06	27.11.06		відмовлено в задоволенні запиту	пропонують за отриманням інформації звернутися до відділу інформаційних технологій при УМВС України в Херсонській обл.							
Генічеський відділ УМВС України у Херсонській обл.	163.	24.10.06	31.10.06		відмовлено в задоволенні запиту	пропонують за отриманням інформації звернутися до відділу інформаційних технологій при УМВС України в Херсонській обл.							
Садовський відділ УМВС України у Херсонській обл.	164.	24.10.06	01.11.06		відмовлено в задоволенні запиту	пропонують за отриманням інформації звернутися до УМВС України в Херсонській обл.							
Управління Чернівецької обл.	165.	23.09.2005		21.10.05	запит задоволено								
	166.	05.09.06.	06.10.06 надано повідомлення про затримку з відпо-віддю че-	30.10.06	запит задоволено								

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

[illegible]

ДОДАТКИ

[illegible]

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

[illegible]

ДОДАТКИ

[illegible]

Інформаційні запити до Міністра внутрішніх справ В. Луценко

1.	Міністр внутрішніх справ. В.Луценко 11.08.06	Запит щодо підстав обмеження руху для проїзду державних чиновників	17.08.06. Відповідь без відповіді про що з загальними посиланнями на закони «Про міліцію», «Про дорожній рух», «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб».
2.	Міністр внутрішніх справ Ю.Луценко	Звернення щодо забезпечення правопорядку та конституційних прав громадян 14.10.06.	10.10.06. Належна відповідь
3.	Міністр внутрішніх справ Ю.Луценко 23.10.06 26.10.06	Запит щодо підстав перекриття руху при проїзді В. Януковича, попри указ Президента України № 815/2006	13.11.06. Відповідь. «Перекриття не здійснюється, здійснюється ручне регулювання».

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Інформація про випадки невикористання правоохоронними органами вогнепальної зброї 12.09.06 14.09.06	03.01.07. Належна відповідь (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді – 2,5 міс.
2.	Кількість справ, порушених за статтею ненадання допомоги хворому медичним працівником ст. 139 Кримінального кодексу 22.10.06 24.10.06	20.11.06 Належна відповідь
3.	Кількість справ, порушених за статтею умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця ст. 124 Кримінального кодексу 12.08.06 14.08.06	21.08.06. Належна відповідь
4.	Чи існують нормативні акти, які забороняють видачу громадянам копій висновків судово-медичних експертів? Якщо існують, то надати копії таких документів. 08.08.06 11.08.06	03.01.07. Відповідь без відповіді – цитати закону (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді – 3,5 міс.
5.	Кількість осіб, примусово поміщених до психіатричних закладів 12.09.06 14.09.06	23.10.06. Відмова Перевищення терміну надання відповіді – 7 діб

6.	Кількість осіб, затриманих за бродяжництво та жебрацтво 15.08.06 15.08.06	29.08.09. Належна відповідь
7.	Кількість іноземців, що тримаються під вартою до вирішення питання про екстрадицію чи надання статусу біженця 11.08.06 14.08.06	13.09.06. Належна відповідь
8.	Кількість скарг на незаконні дії працівників органів внутрішніх справ, яких було притягнуто до дисциплінарної відповідальності за неправомірні дії стосовно затриманих 15.08.06 17.08.06	28.08.06. Належна відповідь
9.	Суми, виділені та витрачені на утримання осіб в ІТТ. Окремо – за сумами на харчування та медичне утримання 18.08.06 21.08.06	14.09.06. Належна відповідь
10.	Показники смертності та захворюваності в ІТТ 12.09.06 14.09.06	20.09.06. Належна відповідь.
11.	Кількість осіб, що тримаються під вартою у очікуванні вироку 22.10.06 24.10.06	03.01.07. Належна відповідь (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді – 1 міс. 3 тижні
12.	Кількість осіб, що тримаються під вартою понад 12 місяців 22.10.06 24.10.06	13.11.06. Відмова
13.	Кількість осіб, до яких застосовані запобіжні заходи, не пов'язані з позбавленням волі (у тому числі, під заставу) 22.10.06 24.10.06	13.11.06. Відмова
14.	Кількість осіб, позбавлених свободи за вироком суду. 22.10.06 24.10.06	13.11.06. Відмова
15.	Кількість осіб, звільнених за вироком суду з-під варти 22.10.06 24.10.06	13.11.06. Відмова
16.	Кількість осіб, затриманих правоохоронними органами за підозрою у вчиненні злочину 30.09.06 02.10.06	03.01.07 Належна відповідь (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді – 2 міс.

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

17.	Кількість осіб, затриманих правоохоронними органами за непокору законним вимогам міліції 31.08.06 04.09.06	19.09.06. Належна відповідь
18.	Кількість осіб, звинувачених у злочині під час відбування адміністративного арешту 09.09.06 13.09.06	19.09.06 Відмова
19.	Кількість звернень правоохоронних органів до судів за рішенням щодо затримання особи. Кількість рішень про задоволення таких звернень. 22.10.06 24.10.06	13.11.06. Відмова
20.	Кількість рішень про відмову у задоволенні таких звернень 22.10.06 24.10.06	13.11.06. Відмова
21.	Кількість рішень про задоволення таких звернень, скасованих вищими судовими інстанціями. 22.10.06 24.10.06	13.11.06. Відмова
22.	Кількість випадків утримання під вартою як тимчасового запобіжного заходу 22.10.06 24.10.06	13.11.06. Відмова
23.	Кількість випадків неотримання рішення суду про утримання під вартою 22.10.06 22.10.06	13.11.06. Відмова
24.	Кількість і середня тривалість встановлених випадків перевищення терміну утримання під вартою без рішення суду 22.10.06 22.10.06	13.11.06. Відмова
25.	Кількість встановлених випадків перевищення терміну адміністративного затримання, результати реагування на такі випадки 11.08.06 14.08.06	15.10.06. Належна відповідь (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді – 1 міс.
26.	Середня тривалість попереднього слідства у кримінальних справах	

ДОДАТКИ

27.	Кількість звернень від народних депутатів України, органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб, до судів та інших правоохоронних органів у конкретних справах, копії таких звернень 30.09.06 02.10.06	
28.	Кількість звернень громадян із запитом щодо отримання інформації про себе 30.09.06 02.10.06	13.10.06. Відмова
29.	Кількість задоволених звернень про отримання громадянами інформації про себе 30.09.06 02.10.06	13.10.06. Відмова
30.	Кількість і підстави відмов у наданні громадянам інформації про себе. Копії рішень про відмову 30.09.06 02.10.06	13.10.06. Відмова
31.	Кількість репатріантів з числа депортованих народів, що отримали громадянство 18.08.06 21.08.06	
32.	Кількість звернень жінок з приводу жорстокого поводження з ними 09.09.06 13.09.06	19.09.06. Відмова
33.	Інформація про стан виконання п.2 Указу Президента №175/2004 від 09.02.04 «Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції» в частині протидії торгівлі людьми 08.08.06 11.08.06	18.08.06. Належна відповідь
34.	Кількість звернень громадян за отриманням закордонного паспорта 31.08.06 04.09.06	03.01.07 Відповідь без відповіді – посилення за закон (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді – 3 міс.
35.	Кількість і підстави відмов у видачі закордонного паспорта 30.09.06 02.10.06	03.01.07 Відповідь без відповіді – посилення за закон (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді – 2 міс.

Додаток 1. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: МВС»

36.	Копії рішень про відмову у видачі закордонного паспорта 30.09.06 02.10.06	03.01.07 Відповідь без відповіді – посилання за закон (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді – 2 міс.
37.	Підстави фактів відмови у видачі закордонного паспорта 30.09.06	
38.	Кількість випадків про відмову у реєстрації місця проживання і підстави 30.09.06 02.10.06	03.01.07. Відповідь без відповіді (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді – 2 міс.
39.	Кількість звернень громадян з проханням про зміну громадянства, кількість задоволених прохань 18.08.06 21.08.06	
40.	Кількість проведених публічних акцій (масових заходів), кількість учасників в них 22.10.06 24.10.06	27.10.06. Належна відповідь
41.	Кількість співробітників правоохоронних органів, що притягнуті до відповідальності за перешкодження реалізації громадянами права на мирні зібрання 22.10.06 24.10.06	27.10.06 Належна відповідь.
42.	Кількість громадян, затриманих під час участі або у зв'язку з участю у масових заходах, підстави затримання 22.10.06 24.10.06	
43.	Кількість справ, порушених за статтею незаконне перешкодження організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій ст. 340 КК України 12.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь

Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: СБУ»

Адресат запиту	№	Дата отримання	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитовану інформацію чи документ	Дата відповіді	Результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої на думку адресату інформація не може бути надана	№	Дата повторного запиту	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитовану інформацію чи документ	Дата відповіді	Результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої на думку адресату інформація не може бути надана
Автономна Республіка Крим	1.	11.11.05	21.11.2005		відмовлено в задоволенні запити	Чинним законодавством та діючими нормативно-правовими актами СБУ ведення статистичного обліку в регіональному органі Служби безпеки України щодо зазначених Вами питань не передбачено	1.	17.02.06	22.02.06		відмовлено в задоволенні запити (в запиті ставилося запитання відносно середньої тривалості слідства)	Повідомляємо, що надати Вам дану інформацію не вдається за можливістю, оскільки у відповідності до вимог статей 30, 37 Закону України «Про інформацію» вона відноситься до інформації з обмеженим доступом і не підлягає обов'язковому наданню для ознайомлення за інформаційними запитами
	2.	16.01.06	26.01.2006		відмовлено в задоволенні запити	інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом						

Додаток 2. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: СБУ»

Івано-Франківська обл.	3.	16.01.06		26.01.06	запит частково задоволено	Про середню тривалість слідства, кількість звернень від органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб, до судів та інших правоохоронних органів у конкретній справі Вам було роз'яснення листом Управління СБУ від 26.01.06 (в листі причинена ненадання інформації пояснювалась тим, що інформація відноситься до інформації з обмеженим доступом)											
	4.	01.11.06		08.11.06	запит частково задоволено												
	5.	03.01.07		19.01.07	запит задоволено												
	6.	21.02.06	04.03.2006		відмовлено в задоволенні запиту	інформація має конфіденційний характер, звернення оформлено належним чином (звернення не містить конфіденційної інформації і оформлено належним чином, а отже відмова не правомірна)											
	7.	04.10.06	13.10.06		відмовлено в задоволенні запиту	інформація має конфіденційний характер											
Кіровоградська обл.																	

ДОДАТКИ

[illegible]

Чернівецькій обл.	13.	28.09.05	10.10.2005		відмовлено в задоволенні запиту								
	14.	16.10.06		01.12.06	запит задоволено								
	15.	16.10.06	31.10.06		відмовлено в задоволенні запиту	Посилання на Постанову КМ № 1893 від 27.11.1998 та ст. 23 Закону «Про інформацію»							

Центральне управління Служби безпеки України

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом		Дата і зміст відповіді	
1.	Середня тривалість попереднього слідства у кримінальних справах		Відповіді не надійшло	
2.	Кількість звернень від народних депутатів України, органів державної влади, місцевого самоврядування, посадових осіб до СБУ у конкретних справах, копії таких звернень 31.08.06 01.09.06		08.09.06. Відмова	
3.	Кількість звернень громадян із запитами про отримання інформації про себе 15.08.06 17.08.06		28.09.06. Відповідь щодо загальної кількості звернень громадян Перевищення терміну надання відповіді – 10 днів	
4.	Інформація про стан виконання п.2 Указу Президента України №175/2004 від 09.02.04 «Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції в частині протидії торгівлі людьми» 09.08.06 11.08.06		05.09.06. Належна відповідь	
5.	Кількість справ, порушених за статтями розголошення державної таємниці, передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави (ст. 328, 330) КК України, кількість судових вироків і кількість осіб, позбавлених волі за цими статтями 10.11.06 14.11.06		05.12.06 Належна відповідь	

6.	Кількість осіб, притягнутих до відповідальності за статтю порушення законодавства про державну таємницю ст. 212-2 Кодексу України про адміністративні порушення, кількість засуджених 10.11.06 14.11.06	05.12.06. Належна відповідь
7.	Кількість справ, порушених за статтю терористичний акт (ст. 258) КК України, кількість судових вироків і кількість осіб, позбавлених волі за цими статтями 12.08.06 15.08.06	19.08.06. Належна відповідь
8.	Кількість справ, порушених за ст. 109-114 КК України (злочини проти основ національної безпеки), кількість судових рішень і кількість осіб, позбавлених волі за цими статтями 12.08.06 15.08.06	19.08.06 Належна відповідь
9.	Звернення щодо порушення кримінальної справи за фактом блокування роботи ВРУ 27.06.06	14.07.06. Повідомлення про відсутність підстав для порушення кримінальної справи
10.	16.09.05 ¹	10.10.2005. Відмова
11.	Голові СБУ п. Дрижчаному І. ² 12.11.05	Відповіді не надійшло
12.	Голові СБУ п. Дрижчаному І. ³ 30.12.05	Відповіді не надійшло
13.	Голові СБУ п. Дрижчаному І. ⁴ 02.03.06	Відповіді не надійшло

¹ Див. с. 81-82² Див.: там само³ Див.: там само⁴ Див.: там само

ДОДАТОК 3

Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

Адресат запиту	№	Дата отримання	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитовану інформацію чи документ	Дата відповіді	Результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої на думку адресату інформація не може бути надана	№	Дата повторного запиту	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитовану інформацію чи документ	Дата відповіді	Результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої на думку адресату інформація не може бути надана
Прокуратура Автономної Республіки Крим	1.	08.11.05	22.11.05		відмовлено в задоволенні запити		1.	28.12.05		09.12.05	запит частково задоволено	
	2.	19.01.06		20.03.06	запит задоволено							
	3.	19.01.06	24.02.06		відмовлено в задоволенні запити							
	4.	19.01.06		21.03.06	запит частково задоволено	ведення статистичного обліку звернень, пов'язаних саме із застосуванням насильницьких дій стосовно підозрюваних осіб, які знаходились під вартою, чинними нормативними актами не передбачено Звернення щодо кількості співробітників міліції, притягнутих до дисциплінарної відповідальності за насильницькі дії щодо задержаних осіб, для розгляду направлено до ГУ МВС України в АР Крим (Увага: МВС задовольнило запит)						

ДОДАТКИ

Дніпропетровської обл. Прокуратура	5.		01.11.06		відмовлено в задоволенні запиту (пересували до ГУ УМВС України в АР Крим)							
	6.	07.11.06		08.12.06	запит частково задоволено							
	7.	19.08.05	10.11.05		відмовлено в задоволенні запиту	запитувані статистичні дані є інформацією для службового використання	2.	29.10.05				Відповідь не отримано
	8.	08.11.05		09.12.05	запит задоволено							
Львівської обл. Прокуратура	9.	19.01.06			Відповіді не отримано							
	10.	19.01.06			Відповіді не отримано							
	11.	19.08.05		30.01.06	спочатку відповіди не отримано 30.12.2005 (скарга до Генпрокуратури) Запит частково задоволено, а саме була надана відповідь на запитувану інформацію, але не надані запитувані документи							

Додаток 3. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

	12.	17.07.06				відповідь не отримано	Причина ненадання решти інформації: «ця інформація надається лише вищестоящим органом прокуратури»	3.	29.10.05	16.11.2005		відмовлено в задоволенні запиту	ст. 24 3-ну жавну статистику»
Прокуратура Запорізької обл.	13.	19.08.05		07.09.05		запит частково задоволено							
Івано-Франківської обл. Прокуратура	14.	15.01.06		27.01.06		запит частково задоволено							
	15.	01.11.06		01.12.06		запит частково задоволено	Облік скарг на насильницькі дії працівників правоохоронних органів під час перебування підозрюваного під вартою прокуратурою області не ведеться						
	16.	01.11.06		01.12.06		запит частково задоволено	Відсутність статистичних даних за статтями про злочини посягання на життя, ст. 141-145						
	17.	10.11.06		08.12.06		запит частково задоволено	Відсутність статистичних даних за статтями про злочини посягання на життя Прокурора області. Не пояснена причина не надання інформації про кількість порушених справ за статтями ст. 141-145						
	18.	03.01.07		27.01.07		запит задоволено							
	19.	03.01.07		16.01.07		запит частково задоволено	Крим-ні справи за ст. 126, згідно з вимогою ст. 27 КПК України, порушуються судом за заявою потерпілого, якому і належить в суді підтриму-						

[illegible]

ДОДАТКИ

Прокуратура Новоукраїнського району Кіровоградської обл.	31.	26.08.06	24.10.06		відмовлено в задоволенні запиту												
	32.	25.09.06			відповіді не отримано												
	33.	26.10.06			відповідь не отримано												
Світловодська Міжрайонна прокуратура Кіровоградської обл.	29.	16.09.05			відповідь не отримано												
	30.	07.08.06	21.08.06		відмовлено в задоволенні запиту	надання інформації юри- дичним особам для реалі- зації програм, які підтри- муються іноземними дер- жавама, не входить до компетенції Світловодської міжрайонної прокуратури.											
	29.	16.09.05			відповідь не отримано												
Прокуратура м. Кіровограда	27.	16.09.05			відповідь не отримано				4.	01.11.05						відповідь не отримано	
	28.	28.02.06			відповідь не отримано												
	26.	04.12.06			відповідь не отримано												
	25.	22.09.06	27.09.06		відмовлено в задоволенні запиту												
	24.	01.07.06	26.07.06		відмовлено в задоволенні запиту												
	24.	01.07.06	26.07.06		відмовлено в задоволенні запиту												

Додаток 3. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

		34.	08.09.06	29.08.06		відмовлено в задоволенні запиту		запитувалась статистична інформація про кількість незаконних випадків застосування табельної зброї працівниками правоохоронних органів, про кількість порушень кримінальних справ за окремими статтями КК України тощо. У відповідь повідомлено, що статтею 37 ЗУ «Про інформацію» надання такої інформації не передбачено								
Прокуратура Олександрійського району Кіровоградської обл.		35.	16.08.06	08.09.06		відмовлено в задоволенні запиту										
	Знам'янська транспортна прокуратура на залізничному транспорті	36.	10.08.06	31.08.06		відмовлено в задоволенні запиту		Транспортний прокурор м. Знам'янки відписався порадою за необхідною інформацією звернутись до прокуратури Кіровоградської області.								
Прокуратура Луганської обл.		37.	26.10.06			відповідь не отримано										
		38.	26.10.06	07.12.06		відмовлено в задоволенні запиту										
		39.	26.10.06	07.12.06		запит частково задоволено		була надана відповідь на запитовану інформацію, але не надані запитувані документи								

ДОДАТКИ

40.	19.08.05				відповіді не отримано	була надана відповідь на запитовану інформацію, але не надані запитовані документи на підставі ст. 37 Закону «Про інформацію»	5.	29.10.05	11.11.05		відмовлено в задоволенні запити	направляю копію відповіді скерованої Вам на інформаційний запит № 140 від 19 серпня 2005 року
41.	19.08.05				запит частково задоволено	була надана відповідь на запитовану інформацію, але не надані запитовані документи						
42.	29.10.05			17.11.05	запит частково задоволено	була надана відповідь на запитовану інформацію, але не надані запитовані документи						
43.	25.09.06	05.12.06			відмовлено в задоволенні запити	органи прокуратури України не відносяться до органів законодавчої, виконавчої або судової гілки влади і тому не зобов'язані надавати інформацію за такими інформаційними запитами, як того вимагає ст. 32 Закону України «Про інформацію»						
44.	07.10.05	10.10.05			відмовлено в задоволенні запити	органи прокуратури України не відносяться до органів законодавчої, виконавчої або судової гілки влади і тому не зобов'язані надавати інформацію за такими інформаційними запитами, як того вимагає ст. 32 Закону України «Про інформацію»	6.	29.10.05	04.11.2005		відмовлено в задоволенні запити	з цієї ж підстави

ДОДАТКИ

49.	25.09.06	15.11.06	відмовлено в задоволенні запити	Повідомляємо, що у відповідності до ч. 3 ст. 9, ст. 32 Закону України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 року, кожному громадянину забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України. Інформація, яку ви просите надати, не стосується Вас особисто, у зв'язку з чим запит не може бути задоволений. Також повідомляємо, що для розгляду запита від імені голови Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України», Вам необхідно надати документ який підтверджує Ваш правовий статус, або надіслати запит на фірмовому бланку.	7.	01.11.05	07.11.2005	відмовлено в задоволенні запити	Повідомлення: про направлення інформаційного запиту до РО УМВС України в Одеській обл.
50.	13.09.05	28.10.05	відмовлено в задоволенні запити (Повідомлення: про направлення інформаційного запиту до РО УМВС України в Одеській обл.)						

Додаток 3. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

Котовська міжрайонна прокуратура Одеської обл.	52.	13.09.05	27.10.05	відмовлено в задоволенні запиту	прокуратура такою інформацією не володіє і рекомендує звернутися до інформаційного центру УМВД України в Одеській області						
	53.	23.09.06	18.10.06	відмовлено в задоволенні запиту	відсутня інформація, пропонується звернутися до УМВС України в Одеській обл.						
	51.	13.09.05	10.10.05	відмовлено в задоволенні запиту	Відповідно до ст. 9 кожного громадянина забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України. Між тим, із змісту Вашого запиту не вбачається, для реалізації яких саме прав, свобод і законних інтересів організації, яку Ви очолюєте, необхідна інформація, яка Вами запитується, або як вона стосується Вас особисто. Таким чином, Ваше право як громадянина і готує Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України» на отримання відповідної інформації не підтверджено, в зв'язку з чим законних підстав для її надання немає. Видача висновків громадянам діючим законодавством не передбачено.						
Прокуратура Одеської області м. Іллічівська											

ДОДАТКИ

54.	25.09.06	20.10.06		відмовлено в задоволенні запиту	пропонують звернутися в інформаційний центр						
55.	31.01.06		13.02.06	запит задоволено							
56.	15.02.06		21.02.06	запит задоволено							
57.	17.02.06		6.03.06	запит частково задоволено							
58.	17.02.06		21.02.06	запит задоволено							
59.	31.01.06		16.02.06	запит частково задоволено	облік скарг зазначеної Вами категорії згідно встановленої державної статистичної звітності в органах прокуратури не передбачений	8.	17.02.06		03.03.06	запит частково задоволено	
60.	15.02.06		03.03.06	запит задоволено							
61.	17.02.06		03.03.06	запит задоволено							
62.	31.01.06		07.02.06	запит задоволено							
63.	17.02.06		01.03.06	запит задоволено							
64.	15.02.06		21.02.06	запит задоволено							

ДОДАТКИ

[illegible]

Додаток 3. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

[illegible]

ДОДАТКИ

89.	17.02.06		28.02.06	запит задоволено															
90.	15.02.06	06.03.06		відмовлено в задоволенні запити	Повідомляємо, що звіт роботи, затвердженого наказом Генпрокурора України № 17 від 14.03.05, не передбачає облік скарг на працівників УМВС від громадян по випадкам порушень терміну оформлення протоколу затримання, облік скарг на працівників УМВС від громадян по випадкам перевищення терміну адміністративного затримання; облік справ порушених УМВС за ст. 371 КК України														
91.	15.02.06	06.03.06		відмовлено в задоволенні запити	Така сама підстава														
92.	27.02.06		10.03.06	запит задоволено															
93.	27.02.06	02.03.06		відмовлено в задоволенні запити															
94.	27.02.06	02.03.06		відмовлено в задоволенні запити															
95.	26.02.06	02.03.06		відмовлено в задоволенні запити															

Прокуратура Хорольського району Полтавської обл.							за інформаційними запити- тами офіційні документи, які містять у собі: інфор- мацію про оперативну і слідчу роботу органів прокуратури, МВС, СБУ, роботу органів дізнання та суду у тих випадках коли її розголошення може зашкодити операти- вним заходам, розсліду- ванню чи дізнанню, по- рушити право людини на справедливий та об'єкти- вний судовий розгляд її справи, створити загрозу життю або здоров'ю будь- якої особи. Крім цього, інформація яку Ви проха- єте надати, а саме: кіль- кість нормативно – пра- вових актів, які регулю- ють діяльність прокурату- ри та мають грифи обме- женого доступу, у проку- ратурі району відсутня.						
	104.	19.08.05	10.09.05		відмовлено в задоволенні запиту	внутрішній кореспонденція							
	105.	01.10.05	10.10.05		відмовлено в задоволенні запиту								
	106.	05.09.06		26.09.06	запит частково задоволено	звертатися до МВС							
Прокуратура Чернітвської обл.	107.	22.12.06	09.01.07		відмовлено в задоволенні запиту	Облік здійснюється обліково-реєстраційним підрозділом – відділом інформаційної технології при УМВС України в Чернігівській обл.							

Додаток 3. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

Прокуратура Срібнянського району Чернітвської обл.	113.	22.12.06	10.01.07	запит задоволено	внутрішній кореспонденція							
	112.	22.12.06	12.01.07	запит задоволено		внутрішній кореспонденція						
	111.	22.12.06	18.01.07	відмовлено в задоволенні запиту			внутрішній кореспонденція					
Прокуратура Менського району Чернітвської обл.	110.	20.03.06	04.04.06	відмовлено в задоволенні запиту	внутрішній кореспонденція							
	109.	20.03.06	04.04.06	відмовлено в задоволенні запиту		внутрішній кореспонденція						
	108.	20.03.06	04.04.06	відмовлено в задоволенні запиту			внутрішній кореспонденція					

ДОДАТКИ

[illegible]

Додаток 3. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

Прокуратура Горностаївського району	119.	26.10.06	01.11.06		Відмовлено в задоволенні запиту	Відсутність статистичних даних			
Прокуратура Верхньорогачиць- кого району	120.	26.10.06	01.11.06		Відмовлено в задоволенні запиту	Відсутність даних			
Прокуратура Пюріпинського району	121.	26.10.06	02.11.06		Відмовлено в задоволенні запиту	Відсутність даних			
Прокуратура Нижньосірогозько- го району	122.	26.10.06	07.11.06		Відмовлено в задоволенні запиту	Відсутність даних			
Прокуратура Генієцького району	123.	26.10.06	01.11.06		Відмовлено в задоволенні запиту	Відсутність даних			

ДОДАТКИ

124.	26.10.06	03.11.06		відмовлено в задоволенні запити	переадресували до Велико-олександрівського РВ УМВС					
125.	26.10.06	07.11.06		відмовлено в задоволенні запити	відповідно до ст. 38 Закону «Про інформацію» інформація, яку ви запитуєте, є об'єктом права власності прокуратури Херсонської обл.					
126.	26.10.06	17.11.06		відмовлено в задоволенні запити	відсутність даних, пропонують звернутися до відділу інформаційних технологій при УМВС в Херсонській обл.					
127.	26.10.06	01.11.06		відмовлено в задоволенні запити	відсутність даних					
128.	26.10.06	07.11.06		відмовлено в задоволенні запити	відсутність даних					

Додаток 3. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

129.	26.10.06	03.11.06		відмовлено в задоволенні запиту	відсутність статистичних даних															
130.	08.11.05		16.11.05	запит частково задоволено	Була надана відповідь на запитувану інформацію, але не надані запитувані документи. Документи не надано на підставі п. 5 ст. 37 Закону «Про інформацію»															
131.	05.10.06	11.10.06		відмовлено в задоволенні запиту	повідомляємо, що звітності, яка формується органами прокуратури України, не передбачено зазначених показників															
132.	11.10.06	16.10.06		відмовлено в задоволенні запиту																
133.	11.10.06	17.10.06		відмовлено в задоволенні запиту																
134.	11.10.06	16.10.06		відмовлено в задоволенні запиту	державною статистичною звітністю роботи органів прокуратури не передбачено ведення обліку кількості порушень терміну оформлення протоколу затримання															
135.	11.10.06	16.10.06		відмовлено в задоволенні запиту	державною статистичною звітністю роботи органів прокуратури не передбачено ведення обліку кількості															

ДОДАТКИ

[illegible]

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Інформація про випадки невинуватеного застосування правоохоронними органами вогнепальної зброї 18.08.06 21.08.06	31.08.06. Відмова
2.	Кількість справ, порушених за ознаками навмисного вбивства 22.10.06 24.10.06	15.11.06. Відмова
3.	Кількість справ, порушених за ознаками тяжкого тілесного ушкодження 18.08.06 21.08.06	19.09.06. Належна відповідь
4.	Кількість справ, порушених за статтю неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140), порушення прав пацієнта (ст. 141), незаконне проведення дослідів над людиною (ст. 142), порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини (ст. 143), насильницьке донорство (ст. 144), незаконне розголошення лікарської таємниці. (ст. 145) Кримінального кодексу України 22.10.06 24.10.06	15.11.06. Відмова
5.	Кількість справ, порушених за Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця (ст. 118) Кримінального кодексу України 18.08.06 21.08.06	
6.	Загальна кількість справ, порушених за статтями про злочинні посягання на життя громадян 14.09.06 18.09.06	23.10.06. Відмова
7.	Чи існують підзаконні нормативні акти, які забороняють (чи обмежують) видачу громадянам копій протоколів судово-медичних експертиз? 22.10.06 24.10.06	15.11.06. Відмова
8.	Кількість скарг на насильницькі дії працівників правоохоронних органів під час перебування підозрюваного під вартою 22.10.06 24.10.06	15.11.06. Відмова

ДОДАТКИ

9.	Кількість працівників міліції, покараних у дисциплінарному порядку, за насильницькі дії щодо затриманих осіб 09.09.06 11.09.06	14.09.06. Відмова
10.	Кількість осіб, яким висунуто обвинувачення за статтею побої і мордування (ст. 126) КК України 30.08.06 04.09.06	15.11.06. Відмова
11.	Кількість осіб, засуджених за частинами 3 та 4 ст. 127 КК України (качування) 08.08.06 10.08.06	30.08.06. Відмова
12.	Кількість працівників органів внутрішніх справ, які були засуджені за статтею перевищення влади або службових повноважень (ст. 365), та статтею примушування давати показання (ст. 373) КК України, окремо за статтями 12.08.06 14.08.06	
13.	Кількість скарг на незаконні дії працівників органів внутрішніх справ, результати розгляду 12.08.06 14.08.06	23.08.06. Відповідь тільки в частині кількості скарг
14.	Кількість встановлених випадків перевищення терміну адміністративного затримання, результати реагування на такі випадки 09.09.06 11.09.06	11.10.06. Відмова з Держкомстату з переадресацією
15.	Кількість порушень терміну оформлення протоколу затримання, результати реагування на такі випадки 08.10.06 10.10.06	
16.	Кількість справ, порушених за статтею завідомо незаконні затримання, привід або арешт (ст. 371) КК України 30.08.06 04.09.06	23.10.06. Відмова
17.	Середня тривалість попереднього слідства у кримінальних справах 08.10.06	16.10.06. Відмова
18.	Кількість кримінальних справ, порушених проти суддів. Підстави таких справ 12.08.06 14.08.06	

Додаток 3. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

19.	Кількість звернень від народних депутатів України, органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб, до судів та інших правоохоронних органів у конкретних справах, копії таких звернень 08.10.06 10.10.06	17.10.06. Відмова
20.	Кількість звернень громадян із запитами щодо отримання інформації про себе 08.10.06 10.10.06	16.10.06. Відмова
21.	Кількість задоволених звернень про отримання громадянами інформації про себе 08.10.06 10.10.06	16.10.06. Відмова
22.	Кількість і підстави відмов у наданні громадянам інформації про себе. Копії рішень про відмову 08.10.06 10.10.06	16.10.06. Відмова
23.	Кількість справ, порушених за статтею порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (ст. 163) КК України 05.09.06 07.09.06	23.10.06. Відповідь з МВС Перевищення терміну надання відповіді – 2 тижні
24.	Кількість справ, порушених за статтею порушення недоторканності житла (ст. 162) КК України 05.09.06 07.09.06	23.10.06. Відповідь з МВС Перевищення терміну надання відповіді – 2 тижні
25.	Кількість справ, порушених за статтею порушення недоторканності приватного життя (ст. 182) КК України 14.08.06 16.08.06	30.08.06. Відмова
26.	Кількість випадків проникнення співробітників правоохоронних органів до житла чи інших володінь громадян, здійснених не на підставі судового рішення 13.09.06 15.09.06	22.09.06. Відмова
27.	Інформація про випадки порушення прав людини на свободу совісті, релігії та віросповідання 13.09.06 15.09.06	22.09.06. Відмова

ДОДАТКИ

19.	Кількість звернень від народних депутатів України, органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб, до судів та інших правоохоронних органів у конкретних справах, копії таких звернень 08.10.06 10.10.06	17.10.06. Відмова
20.	Кількість звернень громадян із запитом щодо отримання інформації про себе 08.10.06 10.10.06	16.10.06. Відмова
21.	Кількість задоволених звернень про отримання громадянами інформації про себе 08.10.06 10.10.06	16.10.06. Відмова
22.	Кількість і підстави відмов у наданні громадянам інформації про себе. Копії рішень про відмову 08.10.06 10.10.06	16.10.06. Відмова
23.	Кількість справ, порушених за статтею порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (ст. 163) КК України 05.09.06 07.09.06	23.10.06. Відповідь з МВС Перевіщення терміну надання відповіді – 2 тижні
24.	Кількість справ, порушених за статтею порушення недоторканності житла (ст. 162) КК України 05.09.06 07.09.06	23.10.06. Відповідь з МВС Перевіщення терміну надання відповіді – 2 тижні
25.	Кількість справ, порушених за статтею порушення недоторканності приватного життя (ст. 182) КК України 14.08.06 16.08.06	30.08.06. Відмова
26.	Кількість випадків проникнення співробітників правоохоронних органів до житла чи інших володінь громадян, здійснених не на підставі судового рішення 13.09.06 15.09.06	22.09.06. Відмова
27.	Інформація про випадки порушення прав людини на свободу совісті, релігії та віросповідання 13.09.06 15.09.06	22.09.06. Відмова

Додаток 3. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Прокуратура»

28.	Кількість справ, порушених за статтями пошкодження релігійних споруд чи культових будинків (ст. 178), незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь (ст. 179), перешкоджання здійсненню релігійного обряду (ст. 180), посягання на здоров'я людей під приводом проповідкування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів (ст. 181) КК України 14.08.06 16.08.06	30.08.06. Відмова
29.	Кількість справ, порушених за статтями перешкоджання законній професійній діяльності журналістів (ст. 171) КК України 16.08.06	30.08.06. Відмова
30.	Кількість справ, порушених за статтями порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності або ставлення до релігії (ст. 161) КК України 14.08.06 16.08.06	30.08.06. Відмова
31.	Інформація про реагування Генеральної прокуратури на антисемітські публікації, зокрема – у виданнях Міжрегіональної академії управління персоналом 08.08.06 10.08.06	28.08.06. Відмова
32.	Кількість справ, порушених за статтями перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача (ст. 157), фальсифікація виборчих документів, документів референдуму чи фальсифікація підсумків голосування, надання неправдивих відомостей до органів державного реєстру виборців чи фальсифікація відомостей Державного реєстру виборців (ст. 158), статтею порушення таємниці голосування (ст. 159) КК України, з розбивкою за статтями 08.10.06 10.10.06	16.10.06. Відмова
33.	Кількість справ, порушених за статтями перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача (ст. 157), фальсифікація виборчих документів, документів референдуму чи фальсифікація підсумків голосування, надання неправдивих відомостей до органів державного реєстру виборців чи фальсифікація відомостей державного реєстру виборців (ст. 158), порушення таємниці голосування (ст. 159) КК України, з розбивкою за статтями, з приводу правопорушень під час минулих виборів Президента України 08.10.06 10.10.06	16.10.06. Відмова

34.	Кількість справ, порушених за порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271), порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпечкою (ст. 272), порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах (ст. 273), порушення правил ядерної або радіаційної безпеки (ст. 274), порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд (ст. 275) КК України, з розбивкою за статтями 08.10.06 10.10.06	16.10.06. Відмова
35.	Кількість справ, порушених за статтями порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості (ст. 406), зловживання військовою службовою особою владою або службовим становищем (ст. 423) , перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень (ст. 424), бездіяльність військової влади (ст. 426) КК України 05.09.06	20.09.06. Належна відповідь
36.	Кількість звернень жінок з приводу жорстокого поводження з ними 15.09.06 18.09.06	05.10.06 Відмова
37.	Кількість справ, порушених за ст. 236-254 КК України (злочини проти довкілля), з розбивкою за статтями 10.08.06 11.08.06	30.08.06. Відмова
38.	Кількість справ, порушених за статтею підміна дитини (ст. 148) КК України 10.08.06 11.08.06	30.08.06. Відмова
39.	Кількість співробітників правоохоронних органів, що притягнуті до відповідальності за перешкоджання реалізації громадянами права на мирні зібрання 14.09.06 18.09.06	05.10.06. Відмова

ДОДАТОК 4

Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: Державний Департамент з питань виконання покарань»

Додаток 4. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: ДДВП»

Адресат запиту	№	Запит перший	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитовану інформацію чи документ	Дата відповіді та результат задоволення запит	Причина, з якої на думку адресата інформація не може бути надана	№	Запит другий	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитовану інформацію чи документ	Дата відповіді та результат задоволення запит	Причина, з якої на думку адресата інформація не може бути надана	№	Запит третій	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитовану інформацію чи документ	Дата відповіді та результат задоволення запит	Причина, з якої на думку адресата інформація не може бути надана
ДДПВП України у Автономній Республіці Крим	1.	01.08.05	09.08.05	відмовлено в задоволенні запит	Інформація є внутрішньою службовою документацією	1.	19.08.05		відповіді не отримано		1.	30.10.05		відповіді не отримано	
	2.	18.07.06		31.07.06 запит частково задоволено											
ДДПВП України у Вінницькій обл.	3.	01.08.05		30.08.05 запит задоволено											
	4.	18.07.06		відповіді не отримано		2.	06.08.06		відповіді не отримано						
ДДПВП України у Волинській обл.	5.	03.08.05		6.09.05 запит задоволено											
	6.	18.07.06		6.09.06 запит задоволено											

ДОДАТКИ

ДЛДПВП України у Дніпропетровській обл.	7.	01.08.05	03.09.05	Відмовлено в задоволенні запиту		30.10.05		11.11.05 запит задоволено								
	8.	18.07.06		27.07.06 запит частково задоволено	Відповідно до відомчих нормативних актів, є для службового користування	4.	06.08.06	15.08.06 запит частково задоволено								
	9.	29.07.05		Відповіді не отримано		5.	17.10.05	17.11.05 запит частково задоволено (на документи вказано: копія від 05.08.05)								
ДЛДПВП України у Донецькій обл.	10.	30.07.05	15.08.05	Відмовлено в задоволенні запиту		6.	19.08.05	26.08.05	Відмовлено в задоволенні запиту	Відповідно до ст. 38 Закону «Про інформацію» є власністю Департаменту та держави. Можна також припустити, що даний проект спрямований на збір інформації, яка відповідно до ст. 37 З-ну «Про інформацію»	2.	29.09.05	7.10.05	Відмовлено в задоволенні запиту	17.11.05 запит задоволено	
											3.	Четвертий запит 17.10.05				
	11.	18.07.06		26.07.06 запит задоволено												

Додаток 4. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: ДДВП»

ДПВП у Житомирській обл. України	12.	01.08.05	10.08.05	відмовлено в задоволенні запиту	інформація є службовою	7.	17.08.05	20.09.05	відмовлено в задоволенні запиту		4.	30.10.05		відповіді не отримано	
	13.	18.07.06		31.07.06 запит задоволено											
Ужгородський СЗО відділу ДПВП України у Закарпатській обл.	14.	03.08.05	19.08.05	відмовлено в задоволенні запиту		8.	6.09.05	20.09.05	відмовлено в задоволенні запиту		5.	30.10.05		8.11.05 запит задоволено	
	15.	18.07.06		відповіді не отримано		9.	06.08.06		відмовлено в задоволенні запиту						
ДПВП у Закарпатській обл.	16.	18.07.06	26.07.06	відмовлено в задоволенні запиту	право власності на інформацію належить Департаменту	10.	06.08.06		15.08.06 запит частково задоволено						

ДОДАТКИ

ДДПВП України у Івано-Франківській обл.	17.	03.08.05	12.08.05	відмовлено в задоволенні запиту		11.	28.09.05		14.11.05 запит задоволено								
	18.	18.07.06		02.08.06 запит задоволено													
	19.	03.08.05	10.08.05	відмовлено в задоволенні запиту													
ДДПВП м. Київ та Київської обл.	20.	18.07.06	31.07.06	відмовлено в задоволенні запиту	пропонують звернутися до ДДПВП	12.	06.08.06	19.08.06	відмовлено в задоволенні запиту								
	21.	15.09.05		10.10.05 запит задоволено													
	22.	22.12.05		13.01.06 запит задоволено													
ДДПВП України у Кіровоградській обл.	23.	18.07.06		04.08.06 запит задоволено													

Додаток 4. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: ДДВП»

[illegible]

[illegible]

Додаток 4. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: ДДВП»

				01.09.05 запит задоволено		відповіді не отримано
				22.08.05		06.08.06
				17.		18.
39.	31.01.06	16.02.06 запит задоволено				
40.	17.02.06	09.03.06 запит задоволено				
41.	31.01.06	08.02.06 запит задоволено				
42.	17.02.06	03.03.06	відмовлено в задоволенні запиту	10.08.05	09.10.06 запит задоволено	відповіді не отримано
43.	01.08.05					
44.	18.07.06					
45.	18.07.06					
Борківська виправна колонія у Полтавській обл.						
Машівська виправна колонія у Полтавській обл.						
ДДПВП України у Рівненській обл.						
ДДПВП України у Сумській обл.						

ДОДАТКИ

[illegible]

Додаток 4. Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: ДДВП»

ДПВП України у Черкаській обл.	55.	30.10.05		07.11.05 запит задоволено															
	56.	18.07.06		відповіді не отримано	06.08.06														
ДПВП України у Чернівецькій обл.	57.	30.10.05		07.11.05 запит задоволено															
	58.	18.07.06	24.07.06	відмовлено в задоволенні запиту															
ДПВП України у Чернівецькій обл.	59.	30.10.05		07.11.05 запит задоволено															
	60.	18.07.06		06.10.06 запит задоволено															
Державний департамент з питань виконання покарань	61.	09.11.05		27.12.05 запит частково задоволено															
	62.	30.07.05	31.08.05	відмовлено в задоволенні запиту	23. 8.09.05	регіональний характер дія- льності орга- нізації		29.09.05 запит частково задоволено		8. 17.10.05	30.12.05	відмовлено в задоволенні запиту							

[illegible]

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість місць у СІЗО (загальна і окремо по кожному з 32 СІЗО) 12.08.06 14.08.06	08.09.06. Належна відповідь
2.	Кількість засуджених, які утримуються в установах виконання покарань (по рівнях безпеки) 11.08.06 12.08.06	08.09.06. Відмова
3.	Суми, виділені та витрачені на утримання осіб в СІЗО та установах виконання покарань (окремо суми, виділені на харчування та медичне обслуговування) 11.08.06 12.08.06	30.06.06. Належна відповідь
4.	Смертність та захворюваність у СІЗО та УВП 31.08.06 01.09.06	30.09.06. Належна відповідь
5.	Кількість скарг на неправомірні дії представників органів внутрішніх справ та установ ДДПВП, кількість задоволених скарг, кількість працівників, притягнутих до дисц. та крим. відповідальності 31.08.06 01.09.06	30.09.06 Належна відповідь
6.	Кількість осіб, що утримуються під вартою в очікуванні вироку 11.11.06 13.11.06	30.11.06. Належна відповідь
7.	Кількість осіб, що утримуються під вартою понад 12 місяців 11.11.06 13.11.06	30.11.06. Належна відповідь
8.	Кількість осіб, позбавлених волі за вироком суду 10.11.06 13.11.06	29.11.06. Належна відповідь

9.	Кількість осіб, звільнених з СІЗО за вироком суду 10.11.06 13.11.06	30.11.06. Належна відповідь
10.	Кількість випадків утримання під вартою як тимчасового запобіжного заходу 10.11.06 13.11.06	
11.	Середня тривалість перевищення терміну утримання під вартою без рішення суду 10.11.06 13.11.06	21.11.06. Відмова
12.	Чи є у розпорядженні слідчих ізоляторів та виховно-трудових колоній кімнати для побачень із захисниками, підготовки ними процесуальних документів до судів. Кількість таких кімнат у порівнянні з кількістю ізоляторів та колоній 10.11.06 13.11.06	21.11.06. Належна відповідь
13.	Чи є можливість у заарештованих та адвокатів зняти ксерокопію з матеріалів справи та підготувати за допомогою оргтехніки процесуальні документи 10.11.06 13.11.06	21.11.06. Належна відповідь
14.	Кількість випадків відмови від захисника 15.08.06	30.09.06. Відмова
15.	запит про бюджет Департаменту на 2006 рік 09.11.06	24.11.06. Відмова з порадою читати «Відомості ВРУ»

ДОДАТОК 5

Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити Судів загальної юрисдикції та Конституційного Суду України»

Регіон	Адресат запиту	№	Запит перший	Дата подання запитувача щодо можливості надати інформацію чи документ	Дата відповіді	результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої адресату інформація не може бути надана	№	Запит другий	Дата подання запитувача щодо можливості надати інформацію чи документ	Дата відповіді	результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої адресату інформація не може бути надана
Автономна республіка Крим	Загальнодержавний районний суд Сімферополя	1.	08.11.05	15.11.2005		відмовлено в задоволенні запиту	на підставі ст. 31 Закону «Про інформацію» забороняється доступ сторонніх осіб до відомостей про іншу особу, зібраних відповідно до чинного законодавства державними органами, організаціями і посадовими особами. Якщо Ви є учасником правозахисного руху на підставі ст. 29 Закону «Про інформацію», то переважним правом на одержання інформації користуються громадяни, яким ця інформація необхідна для виконання своїх професійних обов'язків при наявності документів підтвердження Вашого повноваження						
	Київський районний суд Сімферополя	2.	08.11.05		21.11.05	запит частково задоволено							

Центральний Р-ий суд Сімферополя	3.	08.11.05		12.11.05	запит частково задоволено	окремого обліку справ за позовом ЗМІ та/або журналіста сум стягнень не ведеться						
	4.	10.11.05		14.11.05	запит частково задоволено	Согласно гражданско- процессуальному зако- нодательству Украины, на предоставление ин- формации по вышеука- заным гражданским де- лам, а также по вопросу выдачи копий решений суда имеют право лица, участвующие в деле. Дополнительно сообще- ем Вам, что для получе- ния остальной инфор- мации, указанной в Ва- шем запросе, Вам необ- ходимо предоставить до- кументы, подтверждаю- щие Ваши полномочия						
Евпаторійський міський суд	5.	8.11.05	18.11.05		відмовлено в задоволенні запиту	Згідно зі ст. 8 Закону України «Про державну таємницю», ч. 3 ст. 9 За- кону «Про оперативну- розшукову діяльність» та п. 4.49.2 «Зводу відомос- тей, що складають дер- жавну таємницю», запи- тана Вами інформація є таємною						
	6.	8.11.05		18.11.05	запит задоволено							
Апеляційний суд Автономної республіки Крим	7.	27.02.06	02.03.06		відмовлено в задоволенні запиту	Така сама причина						

[illegible]

Івано-Франківська обл.	Апеляційний суд	21.	15.11.06						отримати, буде використуватися для підготовки відповідного звіту, який буде оприлюднений і за кордоном. Згідно з п. 28 «Інструкції про порядок обліку... які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави», затверджені Постановою Кабміну від 27.02.98, якщо в документах з грифом «Для службового користування» містяться відомості, що належать до компетенції інших організацій, передавання їх за кордон або у ЗМІ може бути здійснене лише за письмовою згодою цих організацій. Для отримання інформації зазначеної в п.п. 2-5 запиту необхідно згода відповідних підрозділів УСБУ, УМВС, прокуратури та інших органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність					
		22.	03.01.07	15.01.07	04.12.06	запит задоволено	відмовлено в задоволенні запиту	запит задоволено	відомості відносяться до конфіденційної інформації з грифом «Для службового користування»					
		23.	10.02.07			запит задоволено								

[illegible]

ДОДАТКИ

[illegible]

ДОДАТКИ

[illegible]

ДОДАТКИ

[illegible]

ДОДАТКИ

Полтавська обл.	Автозаводський р-й суд м. Кременчук	55.	17.02.06	02.03.06		відмовлено в задоволенні запити	повідомляємо, що звіт-ність за даними, вказаними у Вашому зверненні не ведеться										
		56.	15.02.06		02.03.06	запит задоволено											
		57.	17.02.06	02.03.06		відмовлено в задоволенні запити	повідомляємо, що звіт-ність за даними, вказаними у Вашому зверненні не ведеться										
Полтавська обл.	Великобачанський р-й суд	58.	31.01.06		07.02.06	запит задоволено											
		59.	17.02.06		23.02.06	запит задоволено											
		60.	17.02.06		27.02.06	запит задоволено											
		61.	15.02.06		23.02.06	запит задоволено											
		62.	31.01.06		07.02.06	запит задоволено											
		63.	15.02.06		28.03.06	запит задоволено											
	Гадяцький р-й суд	64.	17.02.06		28.03.06	запит частково задоволено											
		65.	17.02.06		28.03.06	запит частково задоволено											
		66.	17.02.06		28.03.06	запит задоволено											
	Глобинський р-й суд	67.	31.01.06		06.02.06	запит задоволено											
		68.	15.02.06		23.02.06	запит задоволено											
		69.	31.01.06		06.02.06	запит задоволено											

Полтавська обл.	Автозаводський р-й суд м. Кременчук	55.	17.02.06	02.03.06		відмовлено в задоволенні запиту	повідомляємо, що звітність за даними, вказаними у Вашому зверненні не ведеться											
		56.	15.02.06		02.03.06	запит задоволено												
		57.	17.02.06	02.03.06		відмовлено в задоволенні запиту	повідомляємо, що звітність за даними, вказаними у Вашому зверненні не ведеться											
	Великобратчанський р-й суд	58.	31.01.06			запит задоволено												
		59.	17.02.06			запит задоволено												
		60.	17.02.06			запит задоволено												
		61.	15.02.06			запит задоволено												
		62.	31.01.06			запит задоволено												
	Гадяцький р-й суд	63.	15.02.06			запит задоволено												
		64.	17.02.06			запит частково задоволено												
		65.	17.02.06			запит частково задоволено												
		66.	17.02.06			запит задоволено												
		67.	31.01.06			запит задоволено												
		68.	15.02.06			запит задоволено												
		69.	31.01.06			запит задоволено												

ДОДАТКИ

	Гребінківський Р-й суд		70.	17.02.06		27.02.06	запит частково задоволено	службова інформація									
		71.	15.02.06	27.02.06			відмовлено										
	Диканський Р-й суд		72.	17.02.06			28.02.06	запит задоволено									
		73.	15.02.06			28.02.06	запит задоволено										
		74.	17.02.06			28.02.06	запит задоволено										
Зінківський Р-й суд		75.	31.01.06			09.02.06	запит задоволено										
		76.	31.01.06			23.02.06	запит задоволено										
		77.	31.01.06			07.02.06	запит задоволено										
Карлівський Р-й суд		78.	31.01.06	24.02.06			відмовлено в задоволенні запити	у суді працює всього дві судді, голови районного суду немає більше року, посади консультанта по статистиці теж немає, то у зв'язку із значною за-груженістю суддів та працівників апарату су-ду, немає змоги надати запрошену інформацію									
		79.	31.01.06			13.02.06	запит задоволено										
Козельщинський Р-й суд		80.	15.02.06			09.03.06	запит задоволено										
		81.	15.02.06			09.03.06	запит задоволено										

236

Міргородський міський районний суд	100.	31.01.06		08.02.06	запит задоволено														
	101.	15.02.06		23.02.06	запит задоволено														
	102.	15.02.06		02.03.06	запит задоволено														
	103.	27.02.06		07.03.06	запит частково задоволено	Статистичних даних щодо кількості справ, за якими захисник призначався особою, яка провадить дізнання, слідчим чи судом, щодо сум, виділених та витрачених на надання безоплатної правової допомоги в суді, не ведеться													
Крюківський р-й суд м. Кременчука	104.	17.02.06		02.03.06	запит частково задоволено	Така сама													
	105.	31.01.06		07.02.06	запит задоволено														
	106.	17.02.06		24.02.06	запит частково задоволено	Облік кримінальних справ, за якими захисники призначаються державою, в суді не ведеться, у зв'язку з чим інформацію щодо кількості таких справ, а також сум, виділених та витрачених на надання безоплатної правової допомоги, надати немає можливості													
	107.	17.02.06		24.02.06	запит задоволено														

[illegible]

[illegible]

[illegible]

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість звернень громадян та юридичних осіб до КС, кількість винесених ухвал про порушення справи та про відмову у порушенні справи 24.09.05	Запит задоволено 11.10.05
2.	Кількість звернень громадян та юридичних осіб до КС, кількість винесених ухвал про порушення справи та про відмову у порушенні справи 11.08.06 14.08.06	06.09.06. Відмова

ВИЩА РАДА ЮСТИЦІЇ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Інформацію про кількість внесених Радою юстиції подань щодо звільнення суддів і їх підстави. Інформація про діяльність Вищої Ради юстиції 16.09.05	25.09.05 Часткова відповідь
2.	Кількість рішень за скаргами на суддів, інформація про наслідки розгляду 09.08.06 10.08.06	08.09.06. Належна відповідь Єдиного разу протягом всього моніторингового проєкту було надано, у відповідності до частини другої ст. 33 З-ну «Про інформацію» повідомлення про те, що запита буде задоволений

ДОДАТОК 6

Таблиця «Узагальнення відповідей на інформаційні запити: органи місцевого самоврядування»

Region	Адресат запиту	№	Запит перший	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитовану інформацію чи документ	Дата відповіді	результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої інформація не може бути надана	№	Запит другий	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитовану інформацію чи документ	Дата відповіді	результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої інформація не може бути надана
Автономна Республіка Крим	Сімферопольська міська Рада	1.	16.12.05		04.01.06	запит частково задоволено							
		2.	28.02.06		13.03.06	запит частково задоволено							
		3.	28.02.06		19.04.06	запит задоволено							
		4.	16.12.05		29.12.05	запит частково задоволено							
		5.	27.09.06		19.10.06	запит задоволено							
		6.	30.11.06			відповіді не отримано							
		7.	12.09.06		12.10.06	запит задоволено							
		8.	20.10.06		03.11.06	запит задоволено							
		9.	30.11.06		14.12.06	запит задоволено							
		10.	30.11.06		06.12.06	запит задоволено							

Додаток 6. Таблиця «Узагальнення відповідей: органи місцевого самоврядування»

Вінницька обл.	Голові Шаргородсь- кої ра-ї Піщанської ра-ї ради	18.	31.08.05				відповіді не отримано		5.	23.12.05			відповіді не отримано	
		17.	31.08.05				відповіді не отримано		4.	23.12.05		03.01.06	запит задоволено	
		16.	30.08.05				відповіді не отримано		3.	21.12.05			відповіді не отримано	
		15.	20.11.06	27.11.06		відмовлено в задоволенні запиту		2.	18.01.07	18.01.06			відмовлено в задово- ленні запиту	
	Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим	14.	27.09.06	05.10.06		Отримано повідомлен- ня про роз- гляд запиту на можли- вість його задоволен- ня, але від- повіді не отримано								
13.		07.11.06	13.11.06	16.11.06	запит частково задоволено									
12.		12.12.05	01.03.06	03.03.06	запит задоволено									
11.		01.12.05				відповіді не отримано							запит частково задоволено	

ДОДАТКИ

			31.08.05				відповіді не отримано			6.	23.12.05	03.01.06	запит задоволено		
Дніпропетровська обл.	Дніпропетровська міська рада	20.	19.10.05		07.12.05		запит частково задоволено								
Донецька обл.	Голові Донецької ради	21.	20.11.05				відповіді не отримано								
Івано-Франківська обл.	Виконавчий комітет Калузької міської ради	22.	20.02.06		12.04.06		запит задоволено								
		23.	26.06.06		18.07.06		запит частково задоволено (Не надана інформація про кількість членів зареєстрованих об'єднань громадян)								
		24.	29.09.06		26.10.06		запит частково задоволено	замість Інформації про внутрішню інструкцію щодо порядку роботи з інформаційними запитами, була надана інформація про порядок роботи з зверненнями громадян							

ДОДАТКИ

[illegible]

ДОДАТКИ

[illegible]

ДОДАТКИ

Львівська обл.	Львівська міська рада	67.	14.12.05	26.12.06	запит частково задоволено	Згідно з рішенням сесії Луганської міської ради від 03.12.02. № 5/3 «Про структуру виконавчих органів Луганської міської ради та інші питання, пов'язані з цим» розгляд справ, вказаних у Вашому запиті, віднесено до компетенції районних у місті рад та їх виконавчих органів					
		68.	16.12.05	26.12.06	запит не задоволено	Дані є у газеті «Жизнь Луганска» Розгляд інших питань віднесено до компетенції районних у місті рад та їх виконавчих органів					
Львівська обл.	Львівська міська рада	69.	16.12.05	26.12.06	запит не задоволено	така сама					
		70.	29.11.05	30.12.05	запит частково задоволено	даних немає					
Одеська обл.	Голова Виконавчого комітету Южненської міської ради	71.	13.09.05	18.10.05	запит не задоволено	у зв'язку з тим, що міськвиконком не має технічної можливості надати необхідний обсяг інформації, запрошуємо Вас особисто ознайомитись з роботою Южненської міської ради та реалізувати своє право громадянина на інформацію					

ДОДАТКИ

79.	19.10.06	02.11.06	запит частково задоволено	Питання, які Вам потрібні, потребують значного часу для проведення досліджень, що не передбачено планом роботи райадміністрації та вимогами аналітичних відомостей					
80.	25.09.06	17.10.06	відмовлено в задоволенні запиту	У зв'язку з формуванням Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців на протязі 2004-2006 років програмне забезпечення станом на 18.10.06 р. не дозволяє отримувати зазначені у Вашому запиті відомості про суб'єктів господарювання					
81.	13.09.05	10.10.05	відмовлено в задоволенні запиту	управління інформації Одеської міської ради, згідно з чинним законодавством про органи місцевого самоврядування, не є реєструючим органом періодичних друкованих видань. Тому офіційна відповідь виходить за межі компетенції управління. Пропонуємо звернутися до управління внутрішньої політики та інформації Одеської області					

Додаток 6. Таблиця «Узагальнення відповідей: органи місцевого самоврядування»

[illegible]

ДОДАТКИ

Харківська обл.	Міська Рада	98.	16.03.06		10.04.06	запит частково задоволено											
		Рівненська Міська Рада	97.	19.10.05		27.10.05.	запит задоволено										
			Котовська міська рада	96.	13.09.05		28.10.05	запит задоволено									
				95.	25.09.06		03.11.06	запит задоволено									
				94.	13.09.05		21.10.05	запит задоволено									
				Білгород-Міська рада	93.	06.10.05		04.11.05	запит задоволено								
Голова Одеської ради	92.	23.09.06		20.11.06	запит частково задоволено												
	91.	17.10.05		05.12.05	запит задоволено												
	Голова Одеської ради	90.	25.09.06	20.10.06	07.11.06	запит частково задоволено	Пропонують звернутися за соц.-екон. планом розвитку до обл. ради, а за річним бюджетом, на офіційний сайт Одеської міської ради або до газети Одеської міської ради «Одеський вісник»										

Додаток 6. Таблиця «Узагальнення відповідей: органи місцевого самоврядування»

Херсонська обл.									
Херсонська Міська рада	99.	30.10.06	21.11.06		відмовлено в задоволенні запиту	Інформація про депутатів обласної ради відповідно до ст. 30 Закону «Про інформацію» є конфіденційною, тому може бути надана лише за їх згодою. Частину інформації можна буде отримати на сайті обласної ради, який відкриється найближчим часом			
	100.	31.10.05		09.12.05	запит задоволено				
	101.	15.11.05		07.12.05	запит задоволено				
Виконавчий комітет Каховської міської ради	102.	26.10.06	11.12.06		відмовлено в задоволенні запиту	Виходячи із ст. 8 Закону «Про інформацію» вжиття Вами інформація не відноситься до об'єктів інформаційних відносин, на які розповсюджуються вимоги Закону «Про інформацію» і відповідно права на отримання якої є у громадян України	9.	04.01.07	відповіді не отримано
	103.	15.11.05		07.12.05	запит задоволено				
	104.	15.11.05	23.11.05	07.12.05	запит задоволено				

ДОДАТКИ

Виконком Новокаховської міської ради	105.	15.11.05	12.12.05		відмовлено в задоволенні запиту			10.	15.01.06	25.01.06	запит задоволено	
	106.	15.11.05	12.12.05		відмовлено в задоволенні запиту			11.	15.01.06	25.01.06	запит частково задоволено	
	107.	15.11.05	12.12.05		відмовлено в задоволенні запиту			12.	18.01.06	23.01.06	запит частково задоволено	
	108.	10.10.06	06.11.06		відмовлено в задоволенні запиту			13.	04.01.07		відповіді не отримано	
	109.	02.11.06	06.11.06		відмовлено в задоволенні запиту			14.	04.01.07		відповіді не отримано	
Генічеська Р-а рада	110.	30.10.06	13.11.06		відмовлено в задоволенні запиту			15.	04.01.07		відповіді не отримано	
Високопільська Р-а рада	111.	26.10.06		23.11.06	запит частково задоволено							
Верхньорогачицька Р-а рада	112.	26.10.06	01.11.06		відмовлено в задоволенні запиту							
Скадовська Р-а рада	113.	26.10.06		30.11.06	запит задоволено							

ДОДАТКИ

Чернівецька обл.									
Чернівецька область	122.	23.09.05		25.10.05	запит задоволено				
	123.	05.09.06		14.09.06	запит задоволено				
Чернівецька міська рада	124.	23.09.05			відповіді не отримано				
	125.	22.12.06		30.01.07	запит задоволено				
	126.	22.12.06		20.01.07	запит частково задоволено				
	127.	22.12.06		19.01.07	запит задоволено				
	128.	28.12.06	03.01.06		відмовлено в задоволенні запиту	Інформація відно- ситься до конфіден- ційної інформації, що є власністю держави			
Ніжинська міська рада	129.	03.03.06		21.03.06	запит частково задоволено				
	130.	23.09.05		07.11.05	запит задоволено				
Козелецька селищна рада	131.	01.03.06		09.03.06	запит частково задоволено				

	132.	23.09.05		25.10.05	запит частково задоволено							
	133.	03.03.06		27.03.06	запит задоволено							
	134.	03.03.06		09.03.06	запит частково задоволено							

Інформаційні запити меру Києва Л. Черновецькому

1.	Київський міський голова Л. Черновецький 14.07.06	Запит про масові заходи у Маріїнському парку у період з 01.07.07.	18.08.06. Відповідь тільки на одне запитання з чотирьох
2.	Мер Києва Л. Черновецький 24.01.07	Повторне звернення щодо увічнення пам'яті Є. Коновальця та Січових Стрільців	Належна відповідь

Таблиця «Узагальнення відповідей: Центральні органи виконавчої влади»

Адресат запиту	№	Запит перший	Дата повідомлення запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ	Дата відповіді	результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої на думку адресату інформація не може бути надана
Міністерство юстиції України Державний департамент у справах релігій	1.	16.09.05		12.10.05	запит частково задоволено	відсутня інформація
Державний комітет статистики України	2.	16.09.05		06.10.05	запит задоволено	
	3.	10.08.06		28.08.06	запит задоволено	
	4.	09.09.06	11.10.06		відмовлено в задоволенні запиту (запит, що був направлений до Генпрокуратури, але остання переадресувала його Держкомстату)	Держкомстат Укр. не володіє інформацією, і ця інформація повинна надаватися Генпрокуратурою
Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту	5.	16.09.05		29.09.05	запит частково задоволено	Що стосується надання інформації про стан виконання Комплексної програми протидії торгівлі людьми за 2005 рік, повідомляємо, що відповідний звіт готуватиметься у січні 2006 р. і ознайомитись з інформацією Ви зможете на веб-сайті Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту
Міністерство оборони Головне управління особового складу Генерального штабу Збройних сил України	6.	23.02.06		07.04.06	запит задоволено	
	7.	16.09.05		21.11.05	запит задоволено	

Додаток 7. Таблиця «Узагальнення відповідей: Центральні органи виконавчої влади»

Національна служба посередництва і примирення	8.	16.09.05		22.09.05	запит задоволено	
	9.	10.08.06		29.08.06	запит частково задоволено	
Державний комітет телебачення і радіомовлення	10.	16.09.05		24.10.05	запит задоволено	
	11.	16.09.05		12.10.05	запит частково задоволено	дані відсутні
Державний департамент у справах релігій	12.	01.10.06	04.10.06		відмовлено в задоволенні запиту	статистичні дані з зазначених Вами питань узагально-ються лише у кінці року. Ця інформація розміщується на офіційному веб-сайті
	13.	16.09.05		26.12.05	запит задоволено	
Адміністрація державної прикордонної служби України	14.	28.09.06			відповіді не отримано	
	15.	16.09.05		11.10.05	запит задоволено	
Міністерство праці та соціальної політики України	16.	16.09.05		03.10.05	запит задоволено	
	17.	16.09.05		12.10.05	запит задоволено	
Державна Судова адміністрація України	18.	11.08.06		30.08.06	запит задоволено	
	19.	16.03.06	12.04.06		відмовлено в задоволенні запиту	відсутня інформація щодо кількості кримінальних справ, порушених проти суддів, кількості засуджених суддів
	20.	16.03.06		10.04.06	запит задоволено	

ДОДАТКИ

21.	16.03.06		07.04.06	запит задоволено	
Міністерство закордонних справ України	22.	21.11.05	16.12.05	запит задоволено	
Державний комітет України у справах національностей та міграції Управління у справах біженців та міграції	23.	29.07.05	22.08.05	відмовлено в задоволенні запиту	Повідомляємо, що інформацію щодо питань, поставлених у Вашому запиті, ви можете знайти в мережі Інтернет на офіційному сайті Державного комітету України у справах національностей та міграції
	24.	01.10.06	19.10.06	відмовлено в задоволенні запиту	Повідомляємо, що інформацію щодо питань, поставлених у Вашому запиті, ви можете знайти в мережі Інтернет на офіційному сайті Державного комітету України у справах національностей та міграції. В частині протидії торгівлі людьми за підсумками 2005 року та першої половини 2006 р., інформації не має за відсутністю повноважень з цього приводу
	25.	27.03.06	06.04.06	запит задоволено	
Міністерство юстиції України. Департамент державної виконавчої служби	26.	16.09.05	17.11.05	запит задоволено	
Міністерство юстиції України	27.	16.09.05	28.10.05	запит частково задоволено	Інформація про кількість справ за призначенням, у яких приймають участь адвокати, що працюють індивідуально, у Мін'юсту відсутня
	28.	16.09.05	04.10.05	запит задоволено	
	29.	16.09.05	31.10.05	запит задоволено	
	30.	16.09.05	21.10.05	запит задоволено	

Додаток 7. Таблиця «Узагальнення відповідей: Центральні органи виконавчої влади»

Державна податкова адміністрація України	31.	01.10.06		16.10.06	запит частково задоволено	Згідно наказу Міністерства статистики України № 225 від 24 жовтня 1994 року, форма державної статистичної звітності № 1 – Адв. «Звіт про роботу адвокатських об'єднань є річною. У зв'язку з цим, дані про роботу згаданих об'єднань за півроку в Мініюсті відсутні.
	32.	01.10.06		20.10.06	запит задоволено	
	33.	01.10.06	02.11.06		відмовлено в задоволенні запиту	Щодо надання інформації про політичні партії за підсумками 2006 року, то зазначену інформацію Міністерство юстиції не може надати, оскільки 2006 р. ще не закінчився. Що стосується надання інформації про соціальні послуги, які надаються об'єднаннями громадян, та суми коштів, виділених з бюджету на такі цілі, то такою інформацією Міністерство юстиції не володіє
	34.	01.10.06		16.10.06	запит задоволено	
	35.	23.09.05		06.10.05	запит задоволено	
	36.	30.03.06	10.04.06		відмовлено в задоволенні запиту	Не передбачені статистичною звітністю
	37.	30.08.06	25.10.06		відмовлено в задоволенні запиту (Увага: запит для відповіді надіслали в Головне бюро судово-медичної експертизи МОЗ, але Головне бюро суд.-мед. Експертиза відмовило	Державна та галузева статистична звітність не передбачає збору даних щодо кількості відмов громадянам у отриманні протоколів судово-медичної експертизи
	38.	25.09.06			відповіді не отримано	
	38.	01.10.06	25.10.06		відмовлено в задоволенні запиту	питання призначення судово-медичної експертизи знаходиться у виключній компетенції судових органів. Державна та галузева статистична звітність не передбачає збору даних щодо кількості випадків здійснення судово-медичної експертизи потерпілих за скаргами на дії державних службовців
	40.	29.09.06	20.12.06		відмовлено в задоволенні запиту	переадресовано з МОЗ до Кіровоградської ОДА
	41.	06.03.06	14.04.06		відмовлено в задоволенні запиту	статистична звітність про кількість травм від ушкоджень, заподіяних державними службовцями, на державному рівні не ведеться

Міністерство освіти і науки	42.	11.09.06			відповіді не отримано	
	43.	24.10.06		24.11.06	запит задоволено	
Головне бюро судово-медичної експертизи	44.	30.08.06		06.11.06	запит частково задоволено	До Міністерству охорони здоров'я України 31.10.06 надсилаємо ксерокопії документів, які містять інформацію про неможливість видачі громадянам копій «Висновків експерта» без дозволу судово-слідчих органів, а саме: 1. Роз'яснення Міністерства юстиції України № 36-26-1226 від 26.04.05 р.; Стаття 387 Кримінального кодексу України; 3. п. 4.15 «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень» Наказ № 6 від 19.01.95
Міністерство оборони України	45.	22.09.06		17.10.06	запит задоволено	
	46.	30.08.06		12.09.06	запит задоволено	
	47.	25.09.06		11.10.06	запит задоволено	
Державний комітет Укр. з земельних ресурсів	48.	22.01.07			відповіді не отримано	
	49.	22.01.07			відповіді не отримано	

ДЕРЖАВНА СУДОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом		Дата і зміст відповіді
1.	Кількість позовів громадян до медичних установ та лікарів щодо неналежного медичного обслуговування 11.11.06 13.11.06		
2.	Кількість засуджених за статтями неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником, порушення прав пацієнта, незаконне проведення дослідів над людиною, порушення		30.08.06. Належна відповідь

Додаток 7. Таблиця «Узагальнення відповідей: Центральні органи виконавчої влади»

	встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини (ст.ст. 140-145) Кримінального кодексу України, з розбивкою за статтями 11.08.06 14.08.06	
3.	Кількість засуджених за статтею ненадання допомоги хворому медичним працівником ст. 139 КК України, з розбивкою за статтями 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
4.	Кількість засуджених за статтею порушення права на безоплатну медичну допомогу ст. 184 КК України, з розбивкою 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
5.	Кількість засуджених за статтями умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця, умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони (ст. 118, 124) КК України, з розбивкою за статтями 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
6.	Кількість засуджених за навмисне вбивство 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
7.	Кількість засуджених за тяжке тілесне ушкодження 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
8.	Загальна кількість засуджених за статтями про злочинні посягання на життя громадян 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
9.	Кількість розглянутих судами скарг на дії слідчих органів 11.11.06 13.11.06	
10.	Середній і максимальний строк фактичного розгляду справ (цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних) судами 15.08.06 16.08.06	06.09.06. Відмова
11.	Кількість виправдовувальних вироків у кримінальних справах (також у процентному показнику до всіх вироків за розглянутими справами). Окремо – за кожною підставою 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь

12.	Кількість випадків закриття справ вищими інстанціями через відсутність події чи складу злочину та через недоведеність обвинувачення. Окремо за кожною підставою 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
13.	Надати судову звітність за 2005 рік 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
14.	Кількість суддів, що пройшли підвищення кваліфікації, із зазначенням конкретних установ 11.11.06. 13.11.06	06.12.06. Переслано до Академії суддів України
15.	Кількість суддів, що пройшли стажування у Європейському суді, у судах інших країн 11.11.06 13.11.06	06.12.06. Переслано до Академії суддів України
16.	Кількість засуджених за статтями пошкодження релігійних споруд чи культових будинків, незаконне утримання, осквернення або знищення релігійних святинь, перешкоджання здійсненню релігійного обряду, посягання на здоров'я людей під приводом проповідкування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів (ст.ст. 178-181) КК України, з розбивкою за статтями 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
17.	Кількість осіб, засуджених за частинами 3 та 4 ст. 127 (катування) КК України (враховуючи, що пункти 3 та 4 були внесені до КК України відповідно до Закону України від 12.01.05, що інформацію слід запитувати тільки стосовно 2005 року) 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
18.	Кількість працівників органів внутрішніх справ, які були засуджені за статтями перевищення влади або службових повноважень, примушування давати показання (ст.ст. 365 та 373) КК України, окремо за статтями 11.11.06 13.11.06	30.08.06. Належна відповідь
19.	Кількість судових рішень про відшкодування матеріальної і моральної шкоди, спричиненої незаконними діями працівників правоохоронних органів, максимальний і середній розмір відшкодування 11.11.06 13.11.06	
20.	Кількість засуджених за статтею завідомо незаконні затримання, привід або арешт (ст. 371) КК України 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
21.	Кількість осіб, до яких застосовані запобіжні заходи, не пов'язані з позбавленням волі (у тому числі, під заставу) 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь

Додаток 7. Таблиця «Узагальнення відповідей: Центральні органи виконавчої влади»

22.	Кількість рішень судів першої інстанції, скасованих вищими інстанціями 11.08.06 14.08.06		30.08.06. Належна відповідь
23.	Кількість окремих ухвал судів на адресу прокуратури, міліції, органів СБУ про порушення ст. 29 Конституції України (право на свободу та особисту недоторканність) та копії таких окремих ухвал 13.08.06 14.08.06		01.09.06. Відмова
24.	Кількість кримінальних справ, порушених проти суддів. Підстави таких справ. Кількість засуджених 11.11.06 13.11.06		
25.	Кількість отриманих судами скарг на дії чи бездіяльність державних виконавців, кількість задоволених скарг 11.11.06 13.11.06		
26.	Кількість засуджених за статтями завідомо незаконні затримання, привід або арешт, притягнення невинного до кримінальної відповідальності, примушування давати показання, порушення права на захист, постановлення суддею завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови (ст.ст. 371-375) КК України, з розбивкою за статтями		30.08.06. Належна відповідь
27.	Кількість звернень від народних депутатів України, органів державної влади, місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб, до судів та інших правоохоронних органів у конкретних справах, копії таких звернень 11.11.06 13.11.06		
28.	Кількість справ за позовами громадян про захист честі і гідності. Кількість задоволених позовів. Максимальна і середня сума позовів. Кількість звернень громадян до суду з вимогою такого відшкодування, середня сума відшкодування, зазначена у позовній заяві (у тому числі окремо – моральної шкоди) 15.08.06 16.08.06		21.08.06. Неповна відповідь – тільки щодо кількості справ
29.	Кількість рішень суду про задоволення такого позову, середній розмір визначеного судом відшкодування (у тому числі – моральної шкоди) 15.08.06 16.08.06		30.08.06. Належна відповідь
30.	Кількість засуджених за статтею порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (ст. 163) КК України 11.08.06 14.08.06		30.08.06. Належна відповідь
31.	Кількість засуджених за статтею порушення недоторканності житла (ст. 162) КК України 11.08.06 14.08.06		30.08.06. Належна відповідь

32.	Кількість засуджених за статтею порушення недоторканності приватного життя (ст. 182) КК України 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
33.	Кількість судових санкцій на негласний обшук 10.08.06 10.08.06	05.09.06. Відповідь щодо обшуків житла
34.	Кількість засуджених за статтями пошкодження релігійних споруд чи культових будинків, незаконне утримання, осквернення або знищення релігійних святинь, перешкоджання здійсненню релігійного обряду, посягання на здоров'я людей під приводом проповідкування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів (ст. 178-181) КК України, з розбивкою за статтями 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
35.	Кількість судових процесів, де ЗМІ та/або журналіст – позивач, їхні характеристики 11.11.06 13.11.06	
36.	Кількість судових процесів, де ЗМІ та/або журналіст – відповідач, середня і максимальна сума позову 11.11.06 13.11.06	
37.	Кількість задоволених позовів до ЗМІ та/або журналіста, максимальна і середня сума, стягнута зі ЗМІ 11.11.06 13.11.06	
38.	Середня сума позову до ЗМІ та/або журналіста 11.11.06 13.11.06	
39.	Кількість засуджених за статтею перешкоджання законній професійній діяльності журналістів (ст. 171) КК України 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
40.	Кількість засуджених за статтею порушення рівноправності громадян залежно від расової, національної належності або ставлення до релігії (ст. 161) КК України 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
41.	Кількість засуджених за статтями перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача, фальсифікація виборчих документів, документів референдуму чи фальсифікація підсумків голосування, порушення таємниці голосування (ст. 157-159) КК України, у т.ч. за правопорушення під час минулих виборів Президента України (2004) 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь

42.	Кількість судових рішень про заборону проведення страйку 11.11.06 13.11.06		
43.	Кількість засуджених за статтями порушення вимог законодавства про охорону праці, порушення правил безпеки під час викання робіт з підвищеною небезпечністю, порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах, порушення правил ядерної або радіаційної безпеки, порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд (ст.ст. 271-275) КК України 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь	
44.	Кількість засуджених за статтями (окремо) порушення статутних правил взаємовідносин між військово-службовцями за відсутності підлеглості (ст. 406), зловживання військовою службою особою владою або службовим становищем (ст. 423), перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень (ст. 424), бездіяльність військової влади (ст. 426) КК України	30.08.06. Належна відповідь	
45.	Кількість засуджених за ст. 236-254 (злочини проти довілля) КК України, з розбивкою за статтями 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь	
46.	Кількість оскаржених рішень про депортацію і кількість судових рішень про задоволення скарг 11.11.06 13.11.06		
47.	Кількість засуджених за статтею підміна дитини (ст. 148) КК України 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь	
48.	Інформація про структуру видів покарання, призначених засудженим 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь	
49.	Кількість громадських організацій, діяльність яких заборонено за рішенням суду 17.08.06 18.08.06	21.08.06. Належна відповідь за 6 міс. 2006 року з посиленням на те, що у 2005 не було звітності	
50.	Кількість політичних партій, діяльність яких заборонено за рішенням суду 17.08.06 18.08.06	30.08.06. Належна відповідь	
51.	Кількість засуджених за статтею незаконне перешкоджання організації або проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій (ст. 340) КК 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь	

52.	Кількість засуджених, у т.ч. до позбавлення волі – в цілому по Україні, а також за областями, м. Києвом, м. Севастополем та Автономній республіці Крим. 11.08.06 14.08.06	30.08.06. Належна відповідь
МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ		
№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Дані щодо виконання судових рішень 10.08.06 14.08.06	22.08.06. Відмова з Держ. виконавчої служби
2.	Кількість справ, проведених адвокатами за дорученням по ст. 47 КПК України 30.09.06 02.10.06	16.10.06. Належна відповідь за 2005 рік (річна звітність)
3.	Узагальнені дані про адвокатську діяльність 30.09.06 02.10.06	16.10.06. Належна відповідь за 2005 рік (річна звітність)
4.	Чи є в адвокатів належні умови для ознайомлення зі справами у судах? 13.08.06 15.08.06	15.09.06. Відмова
5.	Чи забезпечуються адвокатам умови для побачень з підзахисними, якщо нема чи недостатньо, то в чому полягає проблема? 13.08.06 15.08.06	15.09.06. Відмова
6.	Інформація про надання і використання бюджетних коштів, виділених для оплати послуг адвокатів, що надають безоплатну допомогу у кримінальних справах: загальна сума і використана сума 12.09.06 14.09.06	02.11.06. Належна відповідь. Перевищення терміну надання відповіді – 2 тижні
7.	Кількість конфесій, течій і спрямувань (загальна та за окремими церквами) 13.09.06 15.09.06	21.09.06. Переслано до держ. департаменту у справах релігій
8.	Кількість релігійних громад (загальна та за окремими церквами) 13.09.06 15.09.06	21.09.06. Переслано до держ. департаменту у справах релігій
9.	Кількість духовних учбових закладів (загалом і за конфесіями) 13.09.06 15.09.06	21.09.06. Переслано до держ. департаменту у справах релігій

Додаток 7. Таблиця «Узагальнення відповідей: Центральні органи виконавчої влади»

10.	Кількість релігійних споруд і їхній розподіл за конфесіями 13.09.06 15.09.06		21.09.06. Переслано до держ.департаменту у справах релігій
11.	Кількість звернень для реєстрації релігійних громад. Кількість і підстави відмов 13.09.06 15.09.06		21.09.06. Переслано до держ.департаменту у справах релігій
12.	Чи мали місце конфлікти на релігійному ґрунті? Якщо так – причина конфлікту і яким чином його було розв'язано 10.08.06 14.08.06		16.08.06. Відмова з Державного департаменту у справах релігій
13.	Інформація про випадки порушення прав людини на свободу совісті, релігії та віросповідання 10.08.06 14.08.06		16.08.06. Відмова з Державного департаменту у справах релігій
14.	Кількість нормативно-правових актів, що мають грифи обмеженого доступу 14.09.06 19.09.06		26.10.06. Належна відповідь Перевіщення терміну надання відповіді – 1 тиждень
15.	Кількість нормативних актів, що мають грифи обмеженого доступу відповідно до Закону України «Про державну таємницю» 14.09.06 19.09.06		26.10.06. Відмова
16.	Кількість запитів громадян та юридичних осіб про надання текстів (або іншої інформації) про норма- тивні акти, що мають з будь-яких причин грифи обмеженого доступу. Кількість запитів, що було задо- волено. Кількість запитів, котрі не було задоволено, із зазначенням причин відмови відповідно до за- конодавчих актів (з врахуванням п.2 ст. 19 Конституції) 12.09.06 14.09.06		26.10.06. Належна відповідь Перевіщення терміну надання відповіді – 11 днів
17.	Кількість зареєстрованих об'єднань громадян та осередків політичних партій, кількість їх членів. 12.09.06 14.09.06		20.10.06. Належна відповідь Перевіщення терміну надання відповіді – 5 днів
18.	Кількість зареєстрованих політичних партій 10.08.06 14.08.06		19.08.06 Належна відповідь
19.	Кількість відмов у реєстрації політичних партій та їхні підстави 30.09.06 02.10.06		28.12.06. Належна відповідь (повторний запит) Перевіщення терміну надання відповіді – біля 2 міс.
20.	Копії рішень про відмову у реєстрації політичних партій. 30.09.06 02.10.06		

21.	Кількість політичних партій, діяльність яких заборонено за рішенням суду 30.09.06 02.10.06		28.12.06. Належна відповідь (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді — біля 2 міс.
22.	Копії рішень суду про заборону діяльності політичних партій 30.09.06 02.10.06		28.12.06. Належна відповідь (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді — біля 2 міс.
23.	Кількість легалізованих (загалом, шляхом реєстрації, шляхом повідомлення) громадських організацій 10.08.06 14.08.06		19.08.06. Належна відповідь
24.	Середня тривалість процедури реєстрації громадських організацій 10.08.06 14.08.06		19.08.06. Відповідь про термін реєстрації за законом. Відповіді по суті нема
25.	Кількість відмов у реєстрації громадських організацій та їхні підстави 10.08.06 14.08.06		19.08.06. Належна відповідь
26.	Копії рішень про відмову у реєстрації громадських організацій. 10.08.06 14.08.06		
27.	Копії рішень суду про заборону діяльності громадських організацій 10.08.06 14.08.06		19.08.06. Належна відповідь
28.	Дані про соціальні послуги, які надаються об'єднанням громадян, суми виділені з бюджету на такі цілі 30.09.06 02.10.06		02.11.06. Відмова
29.	Кількість зареєстрованих періодичних друкованих видань з класифікацією за мовами 23.10.06 26.10.06		04.12.06. Належна відповідь Перевищення терміну надання відповіді — 1 тиждень
30.	Кількість ЗМІ, зареєстрованих в регіоні, в тому числі — друкованих та електронних 23.10.06 26.10.06		04.12.06. Належна відповідь Перевищення терміну надання відповіді — 1 тиждень
31.	Перелік зареєстрованих ЗМІ із зазначенням їхніх власників 23.10.06 26.10.06		04.12.06. Відмова
32.	Кількість звернень за реєстрацією засобів масової інформації 23.10.06 26.10.06		04.12.06. Належна відповідь. Перевищення терміну надання відповіді — 1 тиждень

33.	Кількість випадків і підстави відмов 23.10.06 26.10.06	04.12.06. Належна відповідь Перевищення терміну надання відповіді – 1 тиждень
34.	Запит про надання засекречених нормативних актів уряду В. Януковича 01.06.06	04.07.08. Відмова з посиленням на Указ Президента від 10.06.97 № 503
35.	Запит щодо суми коштів на надання безкоштовної адвокатської допомоги громадянам у кримінальних справах за рахунок держави у 2006 році 23.02.07	

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ СТАТИСТИКИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Дані про смертність та її причини: – кількість осіб, загиблих внаслідок травм на виробництві – кількість осіб, загиблих внаслідок побутового травматизму – кількість вбивств (навмисних, по необережності, тощо) – кількість самогубств – дитяча смертність – смертність від туберкульозу та ВІЛ/СНІД – співвідношення народжуваності та смертності 10.08.06 11.08.06	05.09.06. Належна відповідь
2.	Рівень безробіття 14.08.06 16.08.06	07.09.06. Належна відповідь
3.	Порівняльні дані жінок і чоловіків щодо середньої зарплатні, безробіття 14.08.06 16.08.06	07.09.06. Належна відповідь
4.	Кількість зареєстрованих громадських організацій та їхня загальна чисельність 10.08.06 14.08.06	

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Інформація щодо загального стану навколишнього середовища у порівнянні з попереднім роком 10.08.06 11.08.06	29.08.06. Належна відповідь

2.	Зведена інформація про природні лиха та моніторинг негативного впливу техногенних факторів на навколишнє середовище 10.08.06 15.08.06	29.08.06 Належна відповідь
3.	Кількість прес-конференцій, спеціальних інформаційних повідомлень з питань безпеки довкілля та охорони навколишнього середовища 10.08.06, 15.08.06	12.09.06. Належна відповідь
4.	Кількість інформаційних запитів громадян про надання інформації про стан довкілля та звернень з пропозиціями щодо охорони довкілля 15.08.06 17.08.06	27.12.06. Належна відповідь (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді — 3 міс. 9 днів
5.	Кількість задоволених інформаційних запитів і звернень, що отримали реакцію. Копії відповідей 15.08.06 17.08.06	27.12.06. Належна відповідь (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді — 3 міс. 9 днів

МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ У СПРАВАХ МОЛОДІ ТА СПОРТУ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1	Інформація про діяльність Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії торгівлі людьми, у т.ч. (як передбачено постановою Кабінету Міністрів України № 1961 від 25.12.02) про: — результати проведених моніторингів (досліджень), пов'язаних з торгівлею людьми; — зміст вироблених радою пропозицій щодо удосконалення діяльності правоохоронних органів з питань боротьби з торгівлею людьми, обміну інформацією зазначених органів щодо розшуку потерпілих унаслідок торгівлі людьми 10.08.06 14.08.06	12.09.06. Належна відповідь

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Інформація щодо практичних заходів з виконання розділу вивчення особистості призовника «Положення про підготовку і проведення призову громадян України» 10.08.06 14.08.06	12.09.06. Належна відповідь
2.	Кількість звернень за проходженням альтернативної служби, кількість задоволених звернень, підстави відмов 14.09.06 15.09.06	12.09.06. Відмова

3.	Кількість достроково комісованих із Збройних сил через стан здоров'я 13.09.06 15.09.06	
4.	Кількість військовослужбовців, у яких під час проходження строкової служби виявлено хронічні хвороби 13.09.06 15.09.06	
5.	Кількість спроб втечі з військових частин 13.09.06 15.09.06	17.10.06. Належна відповідь Перевищення терміну надання відповіді – 2 дні
6.	Кількість самогубств і спроб самогубств 13.08.06 15.08.06	
7.	Інформація про випадки залучення військовослужбовців до виконання робіт, не передбачених законодавством 10.08.06 15.08.06	

НАЦІОНАЛЬНА СЛУЖБА ПОСЕРЕДНИЦТВА І ПРИМИРЕННЯ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість трудових конфліктів, у т.ч. страйків 10.08.06 14.08.06	29.08.06. Належна відповідь
2.	Кількість випадків участі Національної служби посередництва і примирення у вирішенні таких конфліктів, результати участі 10.08.06 14.08.06	29.08.06. Належна відповідь
3.	Кількість підприємств, організацій, установ, працівники яких оголошували страйк 10.08.06 14.08.06	29.08.06. Належна відповідь

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ У СПРАВАХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ І МІГРАЦІЇ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Дані про етнічну структуру населення 13.08.06 14.08.06	23.08.06. Відмова
2.	Дані про представництво меншин в органах влади та місцевого самоврядування 14.09.06 15.09.06	27.09.06. Відмова

3.	Дані про заклади освіти, де здійснюється навчання мовами меншин 15.09.06 18.09.06	27.09.06. Відмова
4.	Дані про заклади середньої освіти з українською та російською мовою навчання 15.09.06 18.09.06	11.01.07 Належна відповідь з Міносвіти (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді — 2 міс. 3 тижні
5.	Кількість часів, виділених на навчання української та російської мов у школах 15.09.06 18.09.06	24.11.06. Належна відповідь з Міносвіти (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді — 5 днів
6.	Кількість звернень громадян з приводу фактів розпалювання між національної ворожнечі і інформація про реагування на такі звернення 05.09.06 06.09.06	13.09.06. Належна відповідь
7.	Дані про конфлікти на етнічному, мовному та расовому ґрунті 10.08.06 11.08.06	23.08.06. Належна відповідь
8.	Кількість репатріантів з числа депортованих народів, що отримали громадянство 13.08.06 14.08.06	23.08.06 Належна відповідь
9.	Кількість звернень іноземців та осіб без громадянства за наданням притулку і статусу біженця. Кількість звернень, що було задоволено. Середній термін розгляду звернення 10.08.06 11.08.06	28.08.06. Належна відповідь
10.	Інформація про стан виконання п.2 Указу Президента України №175/2004 від 09.02.04 «Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції» в частині протидії торгівлі людьми 08.10.06 10.10.06	19.10.06. Відмова

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запити адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість звернень громадян, що перебувають за кордоном, за захистом їхніх прав до посольств та консульських установ (загалом і в окремих країнах) 10.08.06 11.08.06	04.12.06. Належна відповідь за 2005 рік (за 2006 будуть дані у 2007 (повторний запит) Перевищення терміну надання відповіді — 2 міс. 3 тижні

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запити адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість викликів швидкої допомоги до закритих закладів 11.08.06 14.08.06	21.08.06. Відмова
2.	Кількість осіб, доставлених із закритих закладів до лікарень 11.08.06 14.08.06	21.08.06. Відмова
3.	Кількість осіб, що звернулися до медичних закладів з ушкодженнями, які вони пояснюють діями державних службовців 11.08.06 14.08.06	21.08.06. Відмова
4.	Кількість повідомлень, переданих до правоохоронних органів, щодо ушкоджень, спричинених, як заявлено, державними службовцями 14.09.06 15.09.06	
5.	Кількість звернень для проведення судово-медичного обстеження потерпілих зі скаргами на дії державних службовців, у т.ч. і за власною ініціативою 14.09.06 15.09.06	25.10.06. Відмова
6.	Чи існують нормативні акти, які забороняють видачу громадянам копій протоколів судово-медичних експертиз. Якщо існують, то надати копію цих документів 31.08.06 01.09.06	06.11.06. Відповідь — існує відповідний наказ. Копії не надано Перевищення терміну надання відповіді — 1 міс. 5 днів
7.	Кількість відмов громадянам у отриманні протоколів проходження судово-медичного огляду, підстави відмов 08.10.06 09.10.06	25.10.06. Відмова
8.	Кількість звернень громадян із запитами про отримання інформації про себе 12.08.06 14.08.06	01.09.06. Загальна відповідь щодо кількості звернень і реакції на них.
9.	Кількість задоволених звернень про отримання громадянами інформації про себе 12.08.06 14.08.06	01.09.06. Загальна відповідь щодо кількості звернень і реакції на них
10.	Кількість і підстави відмов у наданні громадянам інформації про себе 12.08.06 14.08.06	01.09.06. Загальна відповідь щодо кількості звернень і реакції на них

11.	Кількість випадків смертей в установах МВС України, зафіксованих за викликами до відповідних установ 15.08.06 16.08.06	
-----	--	--

АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Інформація про стан виконання п.2 Указу Президента України №175/2004 від 09.02.04 «Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції» в частині протидії торгівлі людьми 09.08.06 10.08.06	08.09.06 Належна відповідь

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість звернень громадян із запитами щодо отримання інформації про себе 10.11.06 13.11.06	06.12.06. Відповідь – надано детальну інформацію про звернення громадян взагалі
2.	Кількість задоволених звернень про отримання громадянами інформації про себе 10.11.06 13.11.06	06.12.06. Відповідь – надано детальну інформацію про звернення громадян взагалі
3.	Кількість і підстави відмов у наданні громадянам інформації про себе 10.11.06 13.11.06	06.12.06. Відповідь – надано детальну інформацію про звернення громадян взагалі
4.	Звітність ДПАУ за встановленою формою за звітний рік 10.11.06 13.11.06	07.12.06. Відмова
5.	Інформація про підвищення кваліфікації працівників податкових органів, із зазначенням конкретних установ, в котрих провадилося таке навчання 09.08.06 10.08.06	06.09.06. Належна відповідь
6.	Інформація про кількість проведених перевірок суб'єктів підприємницької діяльності 11.08.06 14.08.06	22.08.06. Належна відповідь
7.	Середня тривалість перевірки суб'єктів підприємницької діяльності 14.08.06 15.08.06	14.09.06. Відповідь – про вимоги закону, по суті – нічого

8.	Інформація про те, чи існує внутрішня процедура притягнення до відповідальності працівників податкових органів, податкової міліції за порушення закону, якщо так – надати копію таких документів 09.08.06 10.08.06	31.08.06. Відмова
----	--	-------------------

МІНІСТЕРСТВО ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ		
№	Дата і зміст запиту, дата отримання запита адресатом	Дата і зміст відповіді
1.	Кількість осіб, загиблих внаслідок травм на виробництві 09.08.06 11.08.06	21.08.06. Належна відповідь з Держ.департаменту промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду МНС
2.	Кількість трудових конфліктів, у т.ч. страйків 09.08.06 11.08.06	14.08.06. Переслано до Нац.служби посередництва і примирення
3.	Кількість підприємств, установ, організацій, працівники яких оголошували страйк 31.08.06 04.09.06	06.09.06. Переслано до Нац.служби посередництва і примирення
4.	Дані про соціальну допомогу населенню (за окремими категоріями) 12.08.06 14.08.06	04.09.06. Належна відповідь
5.	Інформація про результати виконання заходів, спрямованих на подолання бідності 06.11.06	07.12.06. Належна відповідь
6.	Кількість громадян, офіційно працевлаштованих за кордоном 14.08.06 16.08.06	
7.	Кількість громадян, що подали заяву про направлення на альтернативну службу, кількість громадян, направлених на таку службу 06.11.06	04.12.06. Належна відповідь

Таблиця «Узагальнення відповідей: Місцеві органи виконавчої влади та територіальні органи міністерств, державних комітетів»

Регіон	Адресат запиту	№	Запит перший	Дата подання запитувача щодо можливості надати запитуючу інформацію чи документ	Дата відповіді	результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої на думку адресата інформація не може бути надана	№	Запит другий	Дата подання запитувача щодо можливості надати запитуючу інформацію чи документ	Дата відповіді	результат задоволення інформаційного запиту	Причина, з якої на думку адресата інформація не може бути надана
Автономна Республіка Крим	Міністерство праці та соціальної політики	1.	08.11.05		21.11.05	запит задоволено							
		2.	08.11.05		21.11.05	запит задоволено							
		3.	08.11.05		21.11.05	запит частково задоволено							
		4.	27.02.06	09.03.06		відмолено в задоволенні запиту							
		5.	13.03.06	31.03.06		відмолено в задоволенні запиту	Міністерство не веде учёт количес-тва предприятій, орга-низаций, работников которых объяв-ляли забастовки						
	Міністерство культури і туризму	6.	06.11.06		04.12.06	запит частково задоволено							
	Міністерство освіти та науки	7.	06.11.06	07.11.06		відмолено в задоволенні запиту							

	8. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України	17.02.06	11.04.06		відмовлено в задоволенні запиту	законотательством Украины об общеобязательном государственном социальном страховании от несчастного случая на производстве не установлен порядок предоставления информации частным лицам													
	9. Представительство Президента Украины в АРК	08.11.05		24.01.06	запит частково задоволено														
Автономна Республіка Крим	10. Головне Управління статистики в АРК	08.11.05	18.11.05		відмовлено в задоволенні запиту	пропонують отримання інформацію звернувшись безпосередньо до головного управління													
	Комітет у справах між-національних відносин і депортованих громадян ради міністрів АРК	11. 08.11.05	24.11.05		відмовлено в задоволенні запиту	відсутні дані													
		12. 08.11.05		24.11.05	запит задоволено														
		13. 08.11.05	24.11.05		відмовлено в задоволенні запиту														
		14. 08.11.05	24.11.05		відмовлено в задоволенні запиту														
	15. 08.11.05	21.11.05			відмовлено в задоволенні запиту														
	16. Міністерство охорони здоров'я в АРК	27.02.05	09.03.06		відмовлено в задоволенні запиту	відсутні дані													

ДОДАТКИ

[illegible]

ДОДАТКИ

		37.	13.03.06		23.03.06	запит задоволено							
		38.	28.11.05		08.12.05	запит частково задоволено	деякі дані відсутні						
		39.	28.11.05	06.12.05		відмовлено в задоволенні запити	відсутні дані						
Вінницька обл.	Шаргородська р-а державна адміністрація	40.	23.12.05			відповіді не отримано							
	Погребищенська р-а державна адміністрація	41.	21.12.05			відповіді не отримано							
	Обласне управління Пенсійного фонду України	42.	21.12.05		19.01.06	запит частково задоволено	Причина ¹						
Дніпропетровська обл.	Управління Судової адміністрації	43.	10.09.06		13.10.06	запит частково задоволено							
Донецька обл.	райдержадміністрація Старобешівського р-ну	44.	20.11.06			відповіді не отримано							
	райдержадміністрація Мар'їнського р-ну	45.	20.11.06			відповіді не отримано							

¹ Наказом Голови правління Пенсійного фонду України від 3 жовтня 2002 року за № 280 було затверджено Перелік відомостей, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави, в Пенсійному фонді України та його органах. Відомості викладені в пунктах 2 (про кількість порушень судових справ, в яких в якості «Позивача» чи «Відповідача» виступає Фонд; суть справ, та результати їх вирішення в господарських судах та судах загальної юрисдикції м. Вінниці та чотирьох вищезгаданих районах Вінницької області в 2003, 2004 роках та I півріччі 2005 року) та 3 (Чи були затримки в виплаті пенсії в I півріччі 2005 року порівняно з 2003, 2004 роками? Якщо були, то які причини затримки?) Вашого запити, у відповідності до вищевказаного наказу, містять конфіденційну інформацію, тому надати відповідь в цій частині немає можливості.

[illegible]

Івано-Франківська обл.	Калузька об'єднана державна податкова інспекція в Івано-Франківській обл.	53.	02.06.06		15.06.06	запит частково задоволено	відсутні статистичні данні «звернення громадян щодо отримання інформації про себе»						
	Облдержадміністрація	54.	01.11.06	15.11.06		відмовлено в задоволенні запиту							
		55.	16.01.06	31.01.06		відмовлено в задоволенні запиту	Причина ²						
		56.	16.01.06	31.01.06		відмовлено в задоволенні запиту							
	Держуправління екології та природних ресурсів	57.	11.01.06		06.03.06	запит частково задоволено							
	Держуправління охорони навколишнього природного середовища	58.	01.11.06		10.11.06	запит частково задоволено							
	Обласна державна адміністрація управління охорони здоров'я	59.	10.01.06	12.01.06		відмовлено в задоволенні запиту	відсутні данні						
		60.	17.12.06		25.12.06	запит задоволено							
		61.	08.01.07		23.01.07	запит задоволено							
	Головне управління статистики	62.	10.01.06		18.05.06	запит задоволено							
		63.	10.11.06		22.11.06	запит задоволено							

² Обласна державна адміністрація безпосередньо не володіє інформацією, яку Ви просите надати. Для її отримання необхідно проводити значну статистичну та аналітичну роботу компетентними службами, а саме управлінням освіти і науки, управлінням у справах національностей, міграції та релігії. Рекомендуюмо Вам скласти перелік документів, з якими Ви бажаете ознайомитись і звернутись безпосередньо до вищезазначених управлінь. Окрім того, з метою належної співпраці потрібно зазначити, представником якого саме правозахисного руху Ви являетесь, назву та місцезнаходження організації, що складатиме звіт про дотримання прав людини в Україні.

[illegible]

Київська обл.	Обласне управління юстиції	74.	09.01.06		03.05.06	запит частково задоволено						
		75.	25.01.06		30.01.06	запит частково задоволено						
		76.	17.11.06		22.11.06	запит частково задоволено	Щодо кількості справ, проведених адвокатами за до-рученням за ст. 47 КПК України, роз'яснюємо, що ці питання не вхо-дять в компетен-цію обласного управління юстиції					
		77.	03.01.07		01.02.07	запит задоволено						
Київська обл.	Київська міська державна адміністрація Головне управ-ління освіти і науки	78.	28.07.05		23.08.05	запит частково задоволено	інформація не від-носиться до держав-ної статистичної звітності					
		79.	21.11.05	07.12.05		відмолено в задоволенні запиту	Причина ³					
Кіровоград-ська обл.	Державна податкова адміністрація	80.	31.10.05		02.12.05	запит задоволено						

³ Отримання даної інформації вам необхідно погодити з Державним комітетом України у справах національностей та міграції. Згідно з листом Державного комітету України у справах національностей та міграції, Управління міграційної служби у м. Києві не надає інформації без погодження з Державним комітетом України у справах національностей та міграції. Статистичні дані Ви також можете подивитись на сайті Державного комітету України у справах національностей та міграції

	81.	26.12.05		16.01.06	запит частково задоволено	Інформація про кількість проведених перевірок суб'єктів господарської діяльності відповідно до ст. 30 Закону України «Про інформацію» є конфіденційною інформацією ДПА у Кіровоградській області і повідомлено іншим організаціям не підлягає												
	82.	04.10.06		30.10.06	запит частково задоволено	інформація є конфіденційною інформацією												
	83.	04.10.06		07.11.06	запит частково задоволено	Така сама причина												
Кіровоградська обл.	84.	08.09.06			відповіді не отримано													
	85.	05.10.06			відповіді не отримано													
	86.	03.10.06			відповіді не отримано					1. 10.11.06						відповіді не отримано		
	87.	10.11.06			відповіді не отримано					2. 15.01.07						відповіді не отримано		
	88.	31.10.05	10.11.05		відмолено в задоволенні запити	не відносяться до компетенції												
	89.	13.09.06		14.09.06	запит задоволено													

ДОДАТКИ

[illegible]

ДОДАТКИ

[illegible]

[illegible]

ДОДАТКИ

[illegible]

Додаток 8. Таблиця «Узагальнення відповідей: Місцеві органи виконавчої влади»

	124.	28.10.05	22.11.05		Відомлено в задоволенні запиту		8.	21.02.06	01.03.06	запит частково задоволено	Розробка даних з побутового травматизму звітності, яка розробляється органами державної статистики, не передбачена
голове управління статистики											
Новоукраїнське відділення статистики	125.	08.09.06		19.09.06	запит задоволено						
Пенсійний фонд у Новоукраїнському р-ні	126.	08.09.06		06.10.06	запит задоволено						
Управління внутрішньої політики ОДА	127.	04.10.06		03.11.06	запит частково задоволено	аналіз міграційних процесів, здійснення процедури надання статусу біженця, громадянства України, екстерadiції не входить до компетенції управління. Рекомендуємо з цих питань звернутися до відділу у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб УМВС Укр. та відділу міграційної служби Кіровоградської області					
Міністерство освіти і науки Департамент профтехосвіти	128.	13.11.06		20.12.06	запит задоволено						

ДОДАТКИ

	Газета «Ново українські новини»	129.	25.09.06				відповіді не отримано													
	арбітражному керуючому, ліквідатору СВК «Росія», Новоукраїн- ський р-н	130.	11.10.06				відповіді не отримано													
	станція швидкої мед. допомоги м. Знам'янка	131.	10.08.06			28.08.06	запит задоволено													
	станція швидкої мед. допомоги м. Олександрії	132.	16.08.06			20.10.06	запит задоволено													
	Новоукраїнська центральна лікарня	133.	08.09.06			19.09.06	запит задоволено													
	Світловодська центральна лікарня	134.	08.09.06				відповіді не отримано													
		135.	14.09.06			25.10.06	запит задоволено													
	Кіровоградська обласна клінічна лікарня	136.	22.09.06			29.09.06	запит задоволено													
	Головному лікареві Кірово- градського міського травмопункту	137.	22.09.06				відповіді не отримано													
	Станція швид- кої медичної допомоги міста м. Кіровоград	138.	29.09.06				відповіді не отримано													

Кіровоградська обл.

Додаток 8. Таблиця «Узагальнення відповідей: Місцеві органи виконавчої влади»

Луганська обл.	Артемівська р-а державна адміністрація в м. Луганську	139.	16.12.05				відповіді не отримано										
		140.	16.12.05				відповіді не отримано										
		141.	16.12.05				відповіді не отримано										
		142.	16.12.05				відповіді не отримано										
	Луганська обласна державна адміністрація	143.	14.11.05				відповіді не отримано										
		144.	14.11.05				відповіді не отримано										
		145.	14.11.05				відповіді не отримано										
	Відділ у справах національ- ностей і міграції ЛОДА	146.	25.10.06	22.11.06			відмолено в задоволенні запиту										
		147.	25.10.06		22.11.06		запит задоволено										
		148.	25.10.06		22.11.06		запит задоволено										
	Управління екології та природних ресурсів	149.	19.01.06				відповіді не отримано										
		150.	25.10.06	02.11.06			відмолено в задоволенні запиту	Інформацію може- те отримати на WEB-порталі Мін- природи за адре- сою www.menr.gov.ua									
		151.	25.10.06		02.11.06		запит задоволено										
		152.	25.10.06		02.11.06		запит задоволено										
	Луганська ОДА Управління у справах молоді та спорту	153.	19.01.06				відповіді не отримано										

ДОДАТКИ

	Луганська ОДА Управління охорони здоров'я	154.	19.01.06					відповіді не отримано										
		155.	25.10.05					відповіді не отримано										
	Жовтнева р-а державна адміністрація в м. Луганську	156.	16.11.05					відповіді не отримано										
		157.	16.11.05					відповіді не отримано										
		158.	16.11.05					відповіді не отримано										
	Державний реєстратор	159.	16.11.05					відповіді не отримано										
		160.	04.11.05					відповіді не отримано										
		161.	14.12.05					відповіді не отримано										
		162.	21.11.06				05.12.06	запит задоволено										
	Управління у справах преси та інформації	163.	26.01.06				03.02.06	запит задоволено										
		164.	17.01.06				06.03.06	запит задоволено										
	Обласна державна адміністрація	165.	18.01.06	03.02.06				відмолено в задоволенні запиту	інформація буде висвітлена у місцевих ЗМІ									
	Обласна державна адміністрація відділ у справах релігій	166.	14.12.05				22.12.05	запит задоволено										
	Державна податкова адміністрація	167.	14.12.05					відповіді не отримано										
		168.	25.10.06				10.11.06	запит задоволено										
	Обласне управління юстиції	169.	14.12.05				20.01.06	запит частково задоволено	відсутні данні									

Додаток 8. Таблиця «Узагальнення відповідей: Місцеві органи виконавчої влади»

		170.	14.12.05	15.12.05			відомлено в задоволенні запиту	відсутні данні (переадресували запит)									
		171.	04.10.06		09.11.06		запит задоволено										
		172.	03.10.06		31.10.06		запит частково задоволено		9.	04.11.06	09.11.06				Запит задоволено		
		173.	03.10.06		05.10.06		запит задоволено										
		174.	03.10.06		05.10.06		запит задоволено										
		175.	03.10.06		05.10.06		запит задоволено										
		176.	13.09.05		03.11.05		запит частково задоволено	інформація є конфіденційною									
		177.	25.09.06	06.11.06			відомлено в задоволенні запиту	інформація є конфіденційною									
		178.	25.09.06		20.10.06		запит частково задоволено	інформація є конфіденційною									
		179.	13.09.05		19.10.05		запит частково задоволено										
		180.	13.09.05	25.10.05			відомлено в задоволенні запиту	інформацією щодо надання медичної допомоги громадянам, які утримуються в установах кримінально-виконавчої системи,									
	Луганська обл.																
	Одеська обл.																

ДОДАТКИ

Одеська обласна державна адміністрація. Управління охорони здоров'я та медицини								управління не володіє, так як державний Департамент виконання покарань в Одеській області має свою медичну службу. Тому звертається за інформацією до Державного Департаменту виконання покарань в Одеській обл.								
	181.	25.09.06	24.10.06				відмовлено в задоволенні запиту	відсутня зазначена інформація								
	182.	22.11.05	01.12.05				відмовлено в задоволенні запиту									
	183.	25.09.06		20.10.06			запит частково задоволено									
	184.	13.09.05	28.10.05				відмовлено в задоволенні запиту									
	185.	25.09.06	27.10.06				відмовлено в задоволенні запиту									
Одеська обл.	186.	13.09.05	25.11.05				відмовлено в задоволенні запиту	Підстава ⁴								

⁴ Форми статистичної звітності – про розгляд судами кримінальних справ, цивільних справ, справ про адміністративні правопорушення, справ, розглянутих у порядку адміністративного судочинства, інших справ і матеріалів не відображають інформацію у запропонованому Вами варіанті. Враховуючи викладене, пропонуємо Вам прибути до територіального управління державної судової адміністрації в Одеській області для ознайомлення та, у випадку необхідності, отримання копій статистичних звітів.

[illegible]

ДОДАТКИ

Одеська обласна державна адміністрація	195.	08.10.05		14.11.05	запит задоволено														
	196.	25.09.06		13.11.06	запит частково задоволено														
	197.	13.09.05		20.10.05	запит частково задоволено														
	198.	13.09.05		14.10.05	запит задоволено														
	199.	16.10.06		20.10.06	запит задоволено														
	200.	08.10.05		17.10.05	запит задоволено														
	201.	16.10.06		16.11.06	запит задоволено														
	202.	13.09.05		13.10.05	запит частково задоволено														
	203.	25.09.06		13.11.06	запит задоволено														
	204.	13.09.05		18.10.05	запит частково задоволено	не має підстав для надання копій рі- шень про відмову у реєстрації громад- ських організацій, оскільки це є кон- флікційною інфор- мацією відповідних громадських орга- нізацій. Крім цього не має відповідної інформації, оскільки їх вирішення не відноситься до його компетенції													
Одеська обл.	205.	25.09.06		16.11.06	запит частково задоволено	не відноситься до компетенції													

Додаток 8. Таблиця «Узагальнення відповідей: Місцеві органи виконавчої влади»

Полтавська обл.	Кременчуцька станція медичної допомоги	206.	17.02.06		02.03.06	запит частково задоволено		не входять до компетенції	10.	11.02.06	17.02.06	відмовлено в задоволенні запити	не входять до компетенції			
	Відділ охорони здоров'я Міська лікарня № 4 м. Кременчук	207.	31.01.06		20.02.06	запит задоволено										
		208.	17.02.06		07.03.06	запит задоволено										
	Кременчуцьке міжрайонне відділення судово-медичної експертизи	209.	31.01.06		09.02.06	відмовлено в задоволенні запити		не входять до компетенції								
	Відділ охорони здоров'я Міська лікарня № 3 м. Кременчук	210.	31.01.06		09.02.06	відмовлено в задоволенні запити		відсутні данні								
	Відділ охорони здоров'я Міська лікарня № 2 м. Кременчук	211.	31.01.06		21.02.06	запит частково задоволено										
	Відділ охорони здоров'я Міська лікарня № 1 м. Кременчук	212.	17.02.06		13.03.06	запит задоволено										
	Кременчуцька центральна р-а лікарня	213.	31.01.06		13.02.06	запит задоволено										
	Управління Судової адміністрації	214.	10.09.06					відповіді не отримано	11.	01.11.06		18.12.06 це відповідь на 27.12.06 й було надано 18.01.07	запит частково задоволено			
	Державна податкова адміністрація	215.	31.10.05		18.11.05	запит задоволено										
		216.	10.01.06		31.01.06	запит задоволено										
Херсонська обл.																

Херсонська обл.

⁵ зауважимо, що згадані норми Цивільного кодексу та Законів України «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації в Укр.», забезпечують «...*забезпечення доступу до інформації, яка стосується його особисто*» (ст. 9 Закону України «Про інформацію»). При цьому зазначений закон визначає об'єктами інформаційних відносин документований або привселюдно оголошуваний політику, економіку, культуру, охорони здоров'я, а також у соціальній, екологічній, міжнародній та інших сферах. Отже, оскільки запитувана Вами інформація не стосується Вас особисто та не відноситься до об'єктів інформаційних відносин передбачених Законом «Про інформацію», взявши до уваги, що зроблений запит носить конфіденційний характер, має ризик незавердженого статистичного звіту по окремим розділам робіт і не має правового обґрунтування – ми змушені відмовити у його задоволенні.

в Херсонській обл.	226	30.10.06	14.11.06		відомлено в задоволенні запиту	Ця інформація відсутня, але ми можемо виконати цю роботу на договірній, платній основі						
Головне Управління праці та соціального захисту населення	227	31.10.05			відповіді не отримано							
	228	22.01.07		15.02.07	запит частково задоволено							
Управління у справах сім'ї та молоді	229	10.01.07	19.01.07		відомлено в задоволенні запиту	конфіденційна інформація						
Територіальне управління держпромгир-нагляду	230	31.10.05		17.11.05	запит задоволено							
	231	10.01.06		26.01.06	запит задоволено							
Управління охорони здоров'я ОДА	232	22.01.07		10.02.07	запит задоволено							
Територіальне управління Державної судової адміністрації	233	22.01.07			відповіді не отримано							
Державне управління екології та природних ресурсів	234	31.10.05		19.12.05	запит частково задоволено	Копії відповідей не надані. Згідно зі ст. 19 З-ну «Про звернення громадян» передача копій документів іншими органами не допускається						
Управління охорони навколишнього середовища	235	22.01.07		23.02.07	запит задоволено							

ДОДАТКИ

					відповіді не отримано			14. 10.02.06	27.02.06	запит задоволено	
					запит частково задоволено	19.11.05		15. 10.02.06		відмовлено в задоволенні запити	Інформація вже надавалася з цих питань і вона не змінилася
Управління внутрішньої політики ОДА	236. 31.10.05				відповіді не отримано						
	237. 31.10.05				запит частково задоволено	30.01.07					
	238. 31.10.05				відповіді не отримано						
	239. 22.01.07				запит частково задоволено						
	240. 10.01.06	18.01.06			відмовлено в задоволенні запити						
Обласне управління юстиції											
	241. 10.01.06	18.01.06			відмовлено в задоволенні запити						
	242. 31.10.05	17.11.05			відмовлено в задоволенні запити						

⁶ Щодо даних про представництво меншин в органах влади та місцевого самоврядування, у зв'язку з тим, що графа «національність» відсутня у паспортах, а відповідні статистичні дані, окрім перепису населення не збираються. Додатково повідомляємо, що за інформацію стосовно забезпечення освітніх прав національних меншин необхідно звернутися до управління освіти і науки обласної державної адміністрації, також управління не володіє інформацією щодо звернень, які надходять до обласної державної адміністрації, реєстрації фізичних осіб УМВС у Херсонській області, а надання статусу біженця – відділу міграційної служби області

		243.	31.10.05		23.11.05	запит частково задоволено	інформація відсутня													
		244.	31.10.05	23.11.05		відмолено в задоволенні запиту	пропонують звернутися до Сектору у справах релігій та національних меншин обласної державної адміністрації													
		245.	31.10.05	23.11.05		відмолено в задоволенні запиту														
	Бахмацька р-а державна адміністрація	246.	16.10.06		13.11.06	запит задоволено														
	Бобровицька р-а державна адміністрація	247.	16.10.06		24.10.2006	запит задоволено														
	Борзнянська р-а державна адміністрація	248.	16.10.06		18.11.06	запит задоволено														
		249.	22.12.06		08.02.07	запит задоволено														
	Варвинська р-а державна адміністрація	250.	22.12.06		08.02.07	запит задоволено														
	Городянська р-а державна адміністрація	251.	16.10.06	23.10.06	15.11.06	запит задоволено														
		252.	22.12.06		22.01.07	запит задоволено														
		253.	22.12.06		18.01.07	запит задоволено														
	Ічнянська р-а державна адміністрація	254.	16.10.06		25.10.06	запит задоволено														
	Козелецька р-а державна адміністрація	255.	16.10.06		16.11.06	запит задоволено														

Чернітвської обл.

ДОДАТКИ

[illegible]

Чернітвської обл.	Срібнянська райдерж. адміністрація	267.	16.10.06	24.10.06	02.11.06	запит задоволено													
		268.	22.12.06		17.01.07	запит задоволено													
		269.	16.10.06		31.10.06	запит задоволено													
		270.	22.12.06		19.01.07	запит задоволено													
		271.	16.10.06		25.10.06	запит задоволено													
	Щорська р-а державна адміністрація	272.	16.10.06		26.10.06	запит задоволено													
		273.	23.09.05	21.10.05		відмовлено в задоволенні запиту													
	Державна податкова адміністрація	274.	05.09.06		03.10.06	запит частково задоволено	ч. 2, 5 ст. 30, ст. 37 Закону «Про інформацію»												
		275.	23.09.05	06.10.05		відмовлено в задоволенні запиту	На ваш запит повідомляємо, що статистичні показники, які вас цікавлять, можна знайти на веб-сторінці Головного управління статистики, а також у збірниках, що видаються органами статистики для широкого кола користувачів. Підготовка інформації, не передбаченої планом державних статистичних спостережень,												

ДОДАТКИ

[illegible]

Чернівецької обл.		283.	22.12.06		29.01.06	запит задоволено													
		284.	27.09.05	07.10.05	25.10.05	запит задоволено													
	Обласна державна адміністрація	285.	31.10.05		12.01.06	запит частково задоволено	Інформація щодо кількості дітей, виявлених в результаті проведення рейдів, які зазнали жорсткого поводження, окремо не фіксується а є складовою інших даних, які необхідні для діяльності служб у справах неповнолітніх												
	Обласна державна адміністрація. Служба у справах неповнолітніх	286.	05.09.06		05.10.06	запит задоволено													
	Обласна державна адміністрація. Відділ у справах релігій	287.	05.09.06		13.10.06	запит частково задоволено	Інформація відсутня, оскільки не передбачена статистичною звітністю												
	Обласна державна адміністрація. Чернівецький обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	288.	22.12.06		29.12.06	запит задоволено													
		289.	22.12.06		18.01.07	запит задоволено													

Чернівецька обл.	Чернівецька р-а державна адміністрація	290.	22.12.06		22.01.07	запит частково задоволено												
	відділ у справах сім'ї, молоді та спорту	291.	22.12.06		11.01.07	запит задоволено												
	Обласна державна адміністрація. Управління освіти і науки	292.	20.03.06	20.04.06		відмовлено в задоволенні запити	Інформація відсутня, оскільки не передбачена статистичною звітністю											
		293.	16.10.06		26.10.06	запит частково задоволено	відсутні дані											
	Територіальне управління. Державної судової адміністрації	294.	22.12.06		03.01.07	запит частково задоволено	Дані про кількість позовів до закладів освіти та кількість засуджених, де жертвами були неповнолітні особи, відсутні											
		295.	09.03.06		15.03.06	запит частково задоволено	Причина ⁷											
	Обласне бюро судово-медичної експертизи	296.	21.11.05		07.12.05	запит задоволено												
		297.	05.09.06		25.09.06	запит задоволено												
	Державне управління екології та природних ресурсів	298.	21.11.05		25.11.05	запит задоволено												
		299.	05.09.06		27.09.06	запит задоволено												

⁷ Перелік поставлених Вами запитань містить в собі такий об'єм і склад інформації, який не призначений для використання приватними особами. Статистична інформація, якою оперує ТУ ДСА, носить внутрішній характер і використовується для подальших розрахунків зведених статистичних даних та розробки звітно-статистичної документації. Тому відповідно до ст. 24 Закону „Про державну статистику” ця інформація не підлягає наданню за запитами

Додаток 8. Таблиця «Узагальнення відповідей: Місцеві органи виконавчої влади»

	300.	20.03.06		30.03.06	з запит частково задоволено (не надано копій документів)	Правий висновок є внутрішнім документом і тому надати копії висновків про відмови в реєстрації неможливо						
Обласне управління юстиції	301.	05.09.06		14.09.06	запит задоволено							
	302.	28.09.06		09.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформація відсутня						
	303.	28.09.06		09.10.06	запит частково задоволено							
	304.	28.09.06		04.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформація відсутня						
Чернігівське р-е управління юстиції	305.	28.09.06		10.10.06	запит задоволено	щодо роботи адвокатів інформація відсутня						
Сосинське р-е управління юстиції	306.	28.09.06		02.10.06	запит частково задоволено							
Семенівське р-е управління юстиції	307.	28.09.06		24.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформація відсутня						
Срібнянське р-е управління юстиції	308.	28.09.06		10.10.06	запит задоволено							
Носівське р-е управління юстиції	309.	28.09.06		23.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформація відсутня						
Менське р-е управління юстиції	310.	28.09.06		17.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформація відсутня						
Куликівське р-е управління юстиції	311.	28.09.06		10.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформація відсутня						
Коропське р-е управління юстиції												

ДОДАТКИ

Чернівецької обл.	Козелецьке р-е управління юстиції	312.	28.09.06		09.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформативна відсутня						
	Корюківське р-е управління юстиції	313.	28.09.06		10.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформативна відсутня						
	Городянське р-е управління юстиції	314.	28.09.06		03.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформативна відсутня						
	Варвинське р-е управління юстиції	315.	28.09.06		16.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформативна відсутня						
	Бахмацьке р-е управління юстиції	316.	28.09.06		12.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформативна відсутня						
	Борзнянське р-е управління юстиції	317.	28.09.06		10.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформативна відсутня						
	Талалаївське р-е управління юстиції	318.	28.09.06	12.10.06	30.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформативна відсутня						
	Ічнянське р-е управління юстиції	319.	28.09.06		11.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформативна відсутня						
	Шорське р-е управління юстиції	320.	28.09.06		04.10.06	запит частково задоволено	щодо роботи адвокатів інформативна відсутня						
	Менський р-й центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Чернівецької обл.	321.	22.12.06	10.01.07		відмовлено в задоволенні запиту	Пропонують звернутися за отриманням інформації особисто						
	Чернівецький обласний військовий комісаріат	322.	31.10.05	27.03.06		відмовлено в задоволенні запиту	Пропонують звернутися до обл. комісії у справах альтернативної служби						

Результати узагальнення щодо реагування органів влади на інформаційні запити екологічних громадських організацій. Січень-лютий 2007 рік

	Державна судова адміністрація	Обласна державна адміністрація	Усього
Схід			
надали	4	1	5
відмовили	0	0	0
не відповіли	1	4	5
Південь			
надали	2	1	3
відмовили	0	0	0
не відповіли	0	1	1
Центр			
надали	6	6	12
відмовили	0	0	0
не відповіли	2	2	4
Захід			
надали	5	5	10
відмовили	0	0	0
не відповіли	2	2	4
Усього			
надали	17	13	30
відмовили	0	0	0
не відповіли	5	9	14

ДОДАТОК 9

Деякі додаткові запити і звернення, здійснені в період реалізації проекту

№	Адресат запиту чи звернення, дата	Зміст запиту чи звернення	Дата і зміст відповіді
1.	Нардеп, керівник фракції Партії Регіонів В. Янукович 27.06.06	Запит про правові підстави блокування роботи Верховної Ради України	
2.	Нардеп, заст.керівника фракції Партії Регіонів Є. Кушнар'юв 27.06.06	Запит про правові підстави блокування роботи Верховної Ради України Надіслано повторне звернення 14.09.06	09.10.06. Відповідь – «не заборонено». Пропозиція звертатися до суду
3.	КМДА 24.10.06	Запит щодо факту, підстав, виконавців часткового вида-лення написів часів «Помаранчевої революції» на колоні Головопшти	13.11.06. Відповідь Київської міської дирекції «Укрпошти». «З боку дирекції ніяких дій не проводилося».
4.	Нардеп Тимошенко Ю.В. 26.11.06	Звернення щодо висунення кандидата на посаду омбудсмена	16.02.07. Відповідь зав.секретаріату фракції БЮТ про результати голосування
5.	Голова фракції БЮТ Ю. Тимошенко 22.01.07	Звернення щодо конституційного подання стосовно «політреформи»	12.02.07. Відповідь зав.секретаріату фракції БЮТ про те, що «відповідне подання підготовлене і всі підписи стоять»
6.	Голова фракції НСНУ В. Кириленко 23.01.07	Звернення щодо конституційного подання стосовно «політреформи»	31.01.07. «Ухильна» відповідь
7.	Нардеп Ю. Тимошенко 22.02.07	Звернення щодо відкликання законопроекту «Про свободу мирних зборів»	
8.	Нардеп О. Фельдман 22.02.07	Звернення щодо відкликання законопроекту «Про свободу мирних зборів»	

ДОДАТКИ

Підсумкова таблиця всі органи влади 2005 рік

адресат запиту	показники	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
				кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	у 10 денний термін	з порушенням терміну				
Державний департамент з питань виконання покарань		63	46	23	3	9	11	22	4	20	17
Прокуратура		27	22	6	1	5	10	1	6	15	5
МВС		64	48	21	14	2	11	23	12	13	16
СБУ		6	4	0	0	1	3	0	0	4	2
Суди		25	23	6	0	3	13	2	4	17	2
Конституційний Суд України		1	1	1	0	1	0	1	0	0	0
Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення		1	1	1	0	0	0	1	0	0	0
Центральні органи виконавчої влади ¹		19	19	11	7	0	1	14	4	1	0
Місцеві органи виконавчої влади територіальні органи міністерств, державних комітетів ²		104	71	29	13	12	20	23	19	29	33
Органи місцевого самоврядування		65	54	26	15	4	11	22	19	13	11
Рахункова палата		1	1	1	0	0	0	1	0	0	0
Всього		376	290	125	53	37	80	110	68	112	86

¹ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

² без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

ДОДАТКИ

Підсумкова таблиця всі органи влади 2006 рік

адресат запиту показники	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість відповідей на інформаційний запит		кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ		кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
			кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	у 10 денний термін	з порушенням терміну				
Державний департамент з питань виконання покарань	63	48	30	5	3	10	30	5	13	15
Прокуратура	159	147	47	9	41	50	40	16	91	12
МВС	179	168	86	28	13	45	80	34	54	11
СБУ	21	19	9	2	4	4	7	4	8	2
Суди	97	92	66	4	11	13	56	14	22	5
Центральні органи виконавчої влади ³	173	146	86	21	17	22	94	13	39	27
Місцеві органи виконавчої влади територіальні органи міністерств, державних комітетів ⁴	220	192	128	25	23	23	96	57	39	28
Органи місцевого самоврядування	74	62	29	15	11	14	22	22	18	12
Верховна Рада України	14	5	5	0	0	0	5	0	0	9
Президент та Секретаріат Президента України	17	7	5	1	1	0	5	1	1	10
Кабінет Міністрів України	15	14	7	0	0	7	5	2	7	1
Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення	3	3	0	2	0	1	2	0	1	0
Конституційний Суд України	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0
Рахункова палата України	1	1	0	0	0	1		0	1	0

³ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

⁴ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

Додаток 10. Підсумкові таблиці

Інформаційні запити до народних депутатів	3	2	0	1	0	1	1	0	1	1
Київська міська дирекція «Укрпошта»	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0
Всього	1041	908	499	113	124	192	444	168	296	133

Підсумкова таблиця всі органи влади січень-лютий 2007 рік

адресат запиту	показники		адресат запиту		показники		адресат запиту		показники	
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ	кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді	
Верховна Рада України	1	1	0	0	0	1	0		1	0
Державний департамент з питань виконання покарань	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Прокуратура	3	3	2	0	0	1	1	1	1	0
МВС	3	2	0	0	0	2	0	0	2	1
СБУ	2	2	1	0	0	1	1	0	1	0
Суди	27	21	8	1	9	3	9	0	12	6
Центральні органи виконавчої влади ⁵	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Місцеві органи виконавчої влади територіальні органи міністерств, державних комітетів ⁶	58	40	38	1	0	1	35	4	1	18
Органи місцевого самоврядування	10	5	3	1	1	0	3	1	1	5
Народні депутати	4	2	1	0	1	0	1	0	1	2
Всього	111	76	53	3	11	9	50	6	20	35

⁵ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

⁶ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

ДОДАТКИ

Таблиця 2005, 2006, січень-лютий 2007

рік	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	кількість повідомлень у 10 денний термін	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ	кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
2005	376	290	125	53	37	80	110	68	112	86
2006	1041	908	499	113	124	192	444	168	296	133
2007	111	76	53	3	11	9	50	6	20	35

Підсумкова таблиця всі органи влади 2005-2006, січень-лютий 2007

адресат запиту	показники									
	кількість надісланих запитів	загальна кількість відповідей (повідомлень про неможливість задоволення інформаційного запиту)	кількість своєчасно отриманих відповідей на інформаційні запити	кількість відповідей на інформаційний запит з порушенням терміну	кількість повідомлень у 10 денний термін	кількість повідомлень запитувача щодо можливості надати запитувану інформацію чи документ	кількість задоволених запитів	кількість частково задоволених запитів	кількість відмов в задоволенні запиту	кількість запитів, залишених без відповіді
Державний департамент з питань виконання покарань	126	94	53	8	12	21	52	9	33	32
Прокуратура	189	172	55	10	46	61	42	23	107	17
МВС	246	218	107	42	15	58	103	46	69	28

Додаток 10. Підсумкові таблиці

СБУ	29	25	10	2	5	8	8	4	13	4
Суди	149	136	80	5	23	29	67	18	51	13
Центральні органи виконавчої влади ⁷	195	165	97	28	17	23	108	17	40	30
Місцеві органи виконавчої влади, територіальні органи міністерств, державних комітетів ⁸	382	303	195	39	35	44	154	80	69	79
Органи місцевого самоврядування	149	121	58	31	16	25	47	42	32	28
Верховна Рада України	15	6	5	0	0	1	5	0	1	9
Президент та Секретаріат Президента України	17	7	5	1	1	0	5	1	1	10
Кабінет Міністрів України	15	14	7	0	0	7	5	2	7	1
Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення	4	4	1	2	0	1	3	0	1	0
Конституційний Суд України	2	2	1	0	1	1	1	0	1	0
Рахункова палата України	2	2	1	0	0	1	1	0	1	0
Народні депутати	7	4	1	1	1	1	2	0	2	3
Київська міська дирекція «Укрпошта»	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0
Всього	1528	1274	677	169	172	281	604	242	428	254

⁷ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

⁸ без врахування правоохоронних органів та Департаменту з питань виконання покарань.

ДОДАТОК 11

Методичні матеріали для використання при надісланні запитів та звернень

ЗРАЗОК 1

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗАПИТ

(найменування державного органу)

(адреса)

Громадянина України

(ПІБ)

(адреса)

«_____» _____ 200_р.

Шановні пані та панове,

На підставі ст. 34 Конституції України, ст. 5, 9, 28, 29, 32, 33 Закону України «Про інформацію» №2657-ХІІ від 02.10.92 прошу Вас надати письмову інформацію, котра мені необхідна для реалізації моїх прав та інтересів як громадянина України та учасника правозахисного руху, а саме:

1. _____
2. _____

Прощу Вас взяти до уваги, що цього запита надіслано у рамках здійснюваного правозахисниками моніторингу стану дотримання права громадян на інформацію і що цю інформацію буде використано для підготовки звіту про дотримання прав людини в Україні, котрий буде оприлюднено в Україні і за кордоном.

Заздалегідь дякую Вам за увагу до цього запиту і не сумніваюся, що Ваша компетентна співпраця відповідатиме проголошеному керівництвом держави курсу на реалізацію принципу верховенства права та забезпечення прозорості діяльності органів влади.

Відповідь на інформаційний запит прошу надати, відповідно до вимог ст. 33 Закону України «Про інформацію», на наступну адресу: _____

З повагою,

ЗРАЗОК 2

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗАПИТ

(найменування державного органу)

(адреса)

Громадянина України

(ПІБ)

(адреса)

« ____ » _____ 200_р.

Шановні пані та панове,

На підставі ст. 34 Конституції України, ст. 5, 9, 28, 29, 32, 33 Закону України «Про інформацію» № 2657-ХІІ від 02.10.92, я « ____ » _____ 200_ року надіслав Вам як керівнику _____ інформаційний запит з проханням надати мені певну письмову інформацію (копію запиту додаю).

Згідно з відміткою на поштовому повідомленні (копію додаю) інформаційного запиту було отримано уповноваженою особою « ____ » _____ 200_р.

Відповідно до частини третьої ст. 33 зазначеного Закону України «Про інформацію» *«задоволення запиту здійснюється протягом місяця, якщо інше не передбачено законом»*, при цьому спеціального порядку чи спеціального строку розгляду запиту, надісланого Вам, жодним законом не встановлено. Як Вам, безперечно, відомо, згідно з частиною другою ст. 19 Конституції України *«органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України»*.

Таким чином, установлений Законом строк для задоволення мого запиту вичерпався « ____ » _____ 200_р., однак, на жаль, відповіді я не отримав.

Виходячи з вищевикладеного і вважаючи неотримання Вашої відповіді на мій запит прикрим непорозумінням, я **повторно**, керуючись ст. 34 Конституції України, ст. 5, 9, 28, 29, 32, 33 Закону України «Про інформацію», прошу Вас надати наступні письмові відомості:

1. _____
2. _____

Сподіваюся, що отримання, відповідно до законодавства, Вашої належної відповіді позбавить мене необхідності звернення до суду і оприлюднення факту недодержання Закону «Про інформацію» через ЗМІ та серед правозахисних організацій в Україні і за кордоном.

Адреса для надсилання відповіді: _____

З повагою,

Додатки:

1. Копія запиту від « ____ » _____ 200_р.
2. Копія поштового повідомлення про доставку запиту.

ЗРАЗОК 3

ЗВЕРНЕННЯ

(заява)

(найменування органу місцевого самоврядування)

(адреса)

Громадянина України

(ПІБ)

(адреса)

«_____» _____ 200_р.

Шановні пані та панове,

На підставі ст. 40 Конституції України, ст. 1, частини третьої ст. 3, ст. 5, 7, 20 Закону України «Про звернення громадян» № 393/96-ВР від 02.10.96, прошу Вашого сприяння у реалізації мого закріпленого Конституцією (ст. 34) та Законом України «Про інформацію» № 2657-ХІІ від 02.10.02 громадянського права на отримання інформації.

Керуючись вищевикладеним, прошу Вас як керівника _____
надати мені у письмовому вигляді відомості про:

1. _____
2. _____

Прочу Вас взяти до уваги, що цього звернення надіслано у рамках здійснюваного правозахисниками моніторингу стану дотримання права громадян на інформацію і що цю інформацію буде використано для підготовки звіту про дотримання прав людини в Україні, котрий буде оприлюднено в Україні і за кордоном.

Заздалегідь дякую Вам за увагу до цього звернення і не сумніваюся, що Ваша компетентна співпраця відповідатиме проголошеному керівництвом держави курсу на реалізацію принципу верховенства права та забезпечення прозорості діяльності органів влади.

Відповідь на звернення прошу надати в строк, передбачений ст. 20 Закону України «Про звернення громадян», на наступну адресу: _____

З повагою,

ЗРАЗОК 4

ЗВЕРНЕННЯ

(заява)

(найменування органу місцевого самоврядування)

(адреса)

Громадянина України

(ПІБ)

(адреса)

« ____ » _____ 200_р.

Шановний _____

(пане....чи ПІБ)

« ____ » _____ 2006 року я, на підставі ст. 40 Конституції України, ст. 1, частини третьої ст. 3, ст. 5, 7, 20 Закону України «Про звернення громадян» № 393/96-ВР від 02.10.96, надіслав Вам як керівнику _____ звернення (заяву) про сприяння у реалізації мого закріпленого Конституцією (ст. 34) та Законом України «Про інформацію» № 2657-ХІІ від 02.10.02 громадянського права на отримання інформації.

Згідно з відміткою на поштовому повідомленні (копію додаю) інформаційного запита було отримано уповноваженою особою « ____ » _____ 200_р.

Відповідно до частини першої ст. 20 Закону України «Про звернення громадян» «звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця від дня їх надходження», а у випадках неможливості вирішення питання у місячний строк (і за умови повідомлення про це особи, що подала звернення) — 45 днів. Як Вам, безперечно, відомо, згідно з частиною другою ст. 19 Конституції України «органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України».

Отже, за відсутності повідомлення про неможливість задоволення мого звернення протягом місяця, установлений Законом строк вичерпався « ____ » _____ 200_р, однак, на жаль, відповіді я не отримав.

Виходячи з вищевикладеного і вважаючи неотримання Вашої відповіді на мій запит прикорм непорозумінням, я **повторно**, керуючись ст. 34 Конституції України, ст. 3, 5, 7, 20 Закону України «Про звернення громадян», прошу Вас надати наступні письмові відомості:

1. _____
2. _____

Сподіваюся, що отримання, відповідно до законодавства, Вашої належної відповіді позбавить мене необхідності звернення до суду і оприлюднення факту недодержання Конституції України та Закону «Про звернення громадян» через ЗМІ та серед правозахисних організацій в Україні і за кордоном.

Адреса для надсилання відповіді: _____

З повагою,

ЗРАЗОК 5

(назва і адреса суду)

Позивач: громадянин України _____
Адреса: _____
Телефон: _____
Електронна пошта: _____

Відповідач: _____
(назва або ПІБ)
Адреса: _____
Телефон: _____
(якщо відомо)
Електронна пошта: _____
(якщо відомо)

« ____ » _____ 2007 року.

ПОЗОВНА ЗАЯВА
(АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПОЗОВ)

щодо оскарження (визнання протиправною) бездіяльності _____,
яка порушує права громадянина
(назва або посада та ПІБ відповідача)

« ____ » _____ 2006 _року я, як громадянин України, реалізуючи своє конституційне і законне право на отримання інформації, звернувся до _____ з запитом (далі за текстом – «запит»), у якому просив надати наступну інформацію:

1. _____
2. _____

Відповідно до поштового повідомлення про вручення (додається), запит надійшов до адресата « ____ » _____ 200_ року.

На жаль, незважаючи на те, що відповідно до ст. 33 Закону України «Про інформацію» від 02.10.92 «задоволення запиту здійснюється протягом місяця, якщо інше не передбачено законом», на сьогодні жодної відповіді на запит мені надано не було.

Вважаю, що бездіяльність _____ є неконституційною та незаконною, ненадання відповіді на запит порушує моє, як громадянина України, право на інформацію, оскільки:

1. Відповідно до ст. 40 Конституції України, «усі мають право направляти...письмові звернення...до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк».

Згідно з частиною другою ст. 34 Конституції України «кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір».

При цьому відповідно до ст. 19 Конституції України органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти на підставі, в межах повноважень, що передбачені Конституцією і законами України.

2. Статтею 9 Закону України «Про інформацію» від 02.10.92 передбачено, що *«всі громадяни України...мають право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних їм для реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів»*. Одним з механізмів реалізації цього права є надсилання громадянами інформаційних запитів та запитів про надання інформації (ст. 32 цього ж Закону), причому за частиною другою та третьою ст. 45 цього Закону *«ніхто не може обмежувати права особи у виборі форм і джерел одержання інформації, за винятком випадків, передбачених законом. Суб'єкт права на інформацію може вимагати усунення будь-яких порушень його права»*.

3. Відповідно до ст. 10 Конвенції про захист прав і основних свобод людини, ратифікованої Законом України від 17.07.97, кожна людина має право одержувати і поширювати інформацію.

При цьому:

– за частиною першою ст. 9 Конституції України *«чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України»*,

– за ст. 4 Закону «Про інформацію» міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною, є частиною законодавства України про інформацію,

– за п.1 ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори України» від 29.06.04 *«чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства»*.

4. Відповідно до Рекомендації Комітету міністрів державам-членам Ради Європи № R (81) 19 стосовно доступу до інформації, право доступу до інформації надається будь-якій особі, без будь-яких обмежень.

Таким чином, не надавши в установлений законом строк обґрунтованої відповіді на запит від _____, _____ своєю бездіяльністю унеможливив реалізацію мною, відповідно до законодавства, права на отримання інформації, порушивши низку чинних правових норм, включно з нормами Конституції України. Моє порушене право на інформацію має бути відновлене шляхом визнання бездіяльності _____ протиправною і зобов'язанням його надати мені належну обґрунтовану відповідь, задовольнивши запит.

Враховуючи вищевикладене,

на підставі ст.ст. 19, 34, 40, ч. 2 ст. 55 Конституції України, ст.ст. 9, 29, 33, 45 ЗУ «Про інформацію», ст. 10 Конвенції про захист прав і основних свобод людини, ратифікованої Законом України від 17.07.97,

керуючись ст. 6, 17-19, 104-106, пп. 1, 2, п.2 ст. 162 Кодексу адміністративного судочинства України,

ПРОШУ ШАНОВНИЙ СУД:

1. Визнати протиправною бездіяльність _____, яка виявилася у ненаданні відповіді на мій запит від «_____» _____ 200_р.

2. Зобов'язати _____ протягом 15-ти днів надати, відповідно до законодавства, належну обґрунтовану відповідь на мій запит від «_____» _____ 200_р.

ДОДАТКИ

3. Стягнути з відповідача на мою користь сплачене державне мито в розмірі 3 грн. 40 коп.

Додатки:

1. Копія запиту гр-на України _____ до _____ від «_____» _____ 200_р.
2. Копія повідомлення (датовано «_____» _____ 200_р) про вручення адресату вищезазначеного запиту
3. Копія позовної заяви для відповідача.
4. Квитанція про сплату державного мита.

ЗРАЗОК 6

(назва і адреса суду)

Позивач: громадянин України _____
Адреса: _____
Телефон: _____
Електронна пошта: _____

Відповідач: _____
(назва або ПІБ)
Адреса: _____
Телефон: _____
(якщо відомо)
Електронна пошта: _____
(якщо відомо)

« ____ » _____ 2006 року.

ПОЗОВНА ЗАЯВА
(АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПОЗОВ)

щодо оскарження (визнання протиправною) бездіяльності _____, яка порушує права громадянина
(назва або посада та ПІБ відповідача)

« ____ » _____ 200_ року я, як громадянин України, на підставі свого конституційного і законного право на звернення до органів влади і місцевого самоврядування, звернувся до _____ зі зверненням (заявою), у якому, у порядку сприяння реалізації мого права на отримання інформації (стаття 34 Конституції України, Закон України «Про інформацію» від 02.10.92) просив надати наступну інформацію:

1. _____
2. _____

Відповідно до поштового повідомлення про вручення (додається), звернення надійшло до адресата « ____ » _____ 200_ року.

Згідно з частиною першою ст. 20 Закону України «Про звернення громадян» від 01.10.96 «Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, — невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їх отримання. Якщо в місячний термін вирішити порушені у зверненні питання неможливо, керівник відповідного органу, підприємства, установи, організації або його заступник встановлюють необхідний термін для його розгляду, про що повідомляється особі, яка подала звернення. При цьому загальний термін вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів». Однак на дату подання цієї позовної заяви ні відповіді на моє звернення, ні повідомлення про необхідність встановлення більшого терміну для його розгляду мені надано не було.

Вважаю, що бездіяльність _____ є неконституційною та незаконною, ненадання відповіді на запит порушує моє, як громадянина України, право звернення до органів державної влади (місцевого самоврядування), оскільки:

1. Відповідно до ст. 40 Конституції України, *«усі мають право направляти...письмові звернення...до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк».*

Згідно з частиною другою ст. 34 Конституції України *«кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб — на свій вибір».*

При цьому відповідно до ст. 19 Конституції України органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти на підставі, в межах повноважень, що передбачені Конституцією і законами України.

2. Відповідно до Закону України «Про звернення громадян»:

— *«громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування..., посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із...клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів»* (частина перша ст. 1);

— *«звернення, оформлені належним чином і подані у встановленому порядку, підлягають обов'язковому прийняттю та розгляду»* (частина перша ст. 7);

— *«органи державної влади, місцевого самоврядування та їх посадові особи...зобов'язані об'єктивно і вчасно розглядати їх, перевіряти викладені в них факти, приймати рішення відповідно до чинного законодавства і забезпечувати їх виконання, повідомляти громадян про наслідки розгляду заяв (клопотань)»* (частина перша ст. 15);

— *«відповідь за результатами розгляду заяв (клопотань) в обов'язковому порядку дається тим органом, який отримав ці заяви і до компетенції якого входить вирішення порушених у заявах (клопотаннях) питань, за підписом керівника або особи, яка виконує його обов'язки»* (частина третя ст. 15)

3. Статтею 9 Закону України «Про інформацію» від 02.10.92 передбачено, що *«всі громадяни України... мають право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних їм для реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів».* За частиною другою та третьою ст. 45 цього Закону *«ніхто не може обмежувати права особи у виборі форм і джерел одержання інформації, за винятком випадків, передбачених законом. Суб'єкт права на інформацію може вимагати усунення будь-яких порушень його права».*

3. Відповідно до ст. 10 Конвенції про захист прав і основних свобод людини, ратифікованої Законом України від 17.07.97, кожна людина має право одержувати і поширювати інформацію.

При цьому:

— за частиною першою ст. 9 Конституції України *«чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України»*,

— за ст. 4 Закону «Про інформацію» міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною, є частиною законодавства України про інформацію,

— за п.1 ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори України» від 29.06.04 *«чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства».*

4. Відповідно до Рекомендації Комітету міністрів державам-членам Ради Європи № R (81) 19 стосовно доступу до інформації, право доступу до інформації надається будь-якій особі, без будь-яких обмежень.

Додаток 11. Методичні матеріали для використання при направленні запитів та звернень

Таким чином, не надавши в установлений законом строк обґрунтованої відповіді на звернення від «_____» _____ 200_р, _____ своєю бездіяльністю унеможливив реалізацію мною, відповідно до законодавства, права на отримання інформації, порушивши низку чинних правових норм, включно з нормами Конституції України. Моє порушене право на інформацію має бути відновлене шляхом визнання бездіяльності _____ протиправною і зобов'язанням його надати мені належну обґрунтовану відповідь, задовольнивши заяву.

Враховуючи вищевикладене,
на підставі ст. 19, 34, 40, ч.2 ст. 55 Конституції України, ст. 1, 7, 15, 19, 24 Закону України «Про звернення громадян» від 01.10.96 ст.9, 45 ЗУ «Про інформацію» від 02.10.92, ст. 10 Конвенції про захист прав і основних свобод людини, ратифікованої Законом України від 17.07.97,
керуючись ст. 6, 17-19, 104-106, пп. 1, 2, п.2 ст. 162 Кодексу адміністративного судочинства України,

ПРОШУ ШАНОВНИЙ СУД:

1. Визнати протиправною бездіяльність _____, яка виявилася у ненаданні відповіді на моє звернення від «_____» _____ 200_р.
2. Зобов'язати _____ протягом 15-ти днів надати, відповідно до законодавства, належну обґрунтовану відповідь на моє звернення (заяву) від «_____» _____ 200_р.
3. Стягнути з відповідача на мою користь сплачене державне мито в розмірі 3 грн. 40 коп.

Додатки:

1. Копія звернення (заяви) гр-на України _____ до _____ від «_____» _____ 200_р.
2. Копія повідомлення (датовано «_____» _____ 200_р) про вручення адресату вищезазначеного звернення (заяви).
3. Копія позовної заяви для відповідача.
4. Квитанція про сплату державного мита.

Примітки:

а) Відповідно до частини 5 ст. 32 Закону «Про інформацію» у запиті *«повинно бути зазначено прізвище, ім'я та по батькові запитувача, документ, письмова або усна інформація, що його цікавить, та адреса, за якою він бажає одержати відповідь»*.

Відповідно до частини другої ст. 5 Закону «Про звернення громадян» у зверненні *«має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги»*.

Тому, оформлюючи запит (Зразок 1), у ньому можна зазначити як адресу для надсилення відповіді, наприклад, адресу відповідної громадської організації, то у зверненні (Зразок 3) необхідно вказувати саме своє місце проживання.

б) Згідно з Законом «Про інформацію» (частина друга ст. 32) громадяни мають право звертатися з інформаційними запитами до *«державних органів»*, не згадуючи, відтак, про органи місцевого самоврядування. Хоча на підставах комплексного аналізу законодавства можна доводити, що це поширюється і на органи місцевого самоврядування, для попередження непорозумінь і підвищення ефективності роботи рекомендується до органів місцево-

го самоврядування спрямовувати звернення (заяву) про сприяння реалізації права на інформацію, себто на підставі Закону України «Про звернення громадян» (Зразок 3).

в) У випадку неотримання відповіді на запит (чи звернення), протягом місяця з дати отримання (зазначеної на поштовому повідомленні), рекомендується надіслати новий запит (звернення) за Зразками 2 (запит) або 4 (звернення) додавши копію першого запиту і (опціонально) копію поштової квитанції про вручення.

Слід мати на увазі, що право звернення до суду (у порядку оскарження протиправної бездіяльності, відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України від 06.07.05) виникає після місячного терміну з дати отримання запиту. Але, враховуючи, що інтерес у цьому випадку полягає передусім в отриманні потрібної інформації, рекомендовано не звертатися до суду до виповнення місячного строку після отримання адресатом другого запиту.

г) Позовна заява (адміністративний позов — зразки 5 та 6) підписується позивачем і подається до відповідного суду у двох екземплярах (рекомендованим, а краще цінним, з описом, листом або до канцелярії під розписку і штамп). До заяви додається квитанція про сплату державного мита (на сьогодні, відповідно до п.1 «б» ст. 3 Декрету КМУ «Про державне мито», №7-93 від 21.01.93 — 0,2% неоподаткованого мінімуму доходів громадян, себто 3 грн. 40 коп.) та копія повідомлення про вручення запита (або звернення) адресату.

Відповідно до п.2 ст. 99 Кодексу про адміністративне судочинство адміністративний позов може бути подано протягом року з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів (себто з дати закінчення місячного терміну з дня отримання адресатом запиту або звернення).

Позовна заява (адміністративний позов) про оскарження (визнання протиправною) бездіяльності органу місцевого самоврядування чи посадової особи органу місцевого самоврядування подається до відповідного місцевого загального суду.

Позовна заява (адміністративний позов) про оскарження (визнання протиправною) бездіяльності посадової особи місцевого органу державної влади подається також до відповідного місцевого загального суду.

Позовна заява (адміністративний позов) по оскарження (визнання протиправною) бездіяльності органу державної влади подається до відповідного окружного адміністративного суду, а до їхнього створення (про що має повідомлятися у загальнодержавній та місцевій пресі Державною судовою адміністрацією) — до відповідного місцевого суду загальної юрисдикції.

Слід зазначити, що згідно з п.2 ст. 19 Кодексу про адміністративне судочинство адміністративні справи з приводу оскарження «дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, які стосуються інтересів конкретної особи, вирішуються адміністративними судами за місцем проживання (перебування, знаходження) позивача». Враховуючи відсутність на сьогодні ustalеної практики і вважаючи, що в контексті моніторингу права на доступ до інформації йдеться все ж таки про публічний інтерес, що полягає у дотриманні суб'єктивного права конкретних осіб (а не «інтересів конкретної особи» як таких), рекомендуємо подавати позовні заяви відповідно до ч.1 ст. 19 цього Кодексу — тобто за місцезнаходженням відповідача.

У разі прийняття судом першої інстанції рішення про відмову у задоволенні позову апеляційна скарга подається протягом десяти днів. Кодекс також надає можливість протягом цього терміну подати заяву про апеляційне оскарження (де зазначається тільки найменування адміністративного суду апеляційної інстанції, до якого подається заява; ім'я (найменування), поштова адреса особи, яка подає заяву, а також номер засобу зв'язку, адреса

електронної пошти, якщо такі є; постанова або ухвала, що оскаржується), у такому разі саму апеляційну скаргу можна подати протягом двадцяти днів після подання заяви про апеляційне оскарження.

Що стосується оскарження відмови у наданні відповіді, то внаслідок різноманітності аргументації і запитуваної інформації надати універсальний зразок для позовної скарги не є можливим. Водночас, рекомендуємо врахувати таке:

1. Позовна заява про оскарження (визнання протиправними) дій державного органу, органу місцевого самоврядування чи посадової особи подається за тими ж правилами, що і заява про оскарження бездіяльності.

2. До аргументації доцільно включати посилання:

– на ст. 34 Конституції України, котрі гарантують громадянам право на звернення до державних органів та посадових осіб, відповідний обов'язок адресатів відповідати на звернення, та право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб, на свій вибір;

– на ст. 6 та 19 Конституції України, котрі визначають, що органи державної влади та місцевого самоврядування, їхні посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (в цьому контексті будь-які посилання адресатів у якості підстави для відмови у наданні інформації на підзаконні нормативні акти є неправомірними);

– на частину другу ст. 3 Конституції України, котра визначає, що «права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави», що «утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави». Відтак у разі, якщо якісь права держави чи її органів вступають у контрверсії з правами громадянина, пріоритетними є права громадянина;

– на ст. 10 Конвенції про захист прав і основних свобод людини, ратифікованої Законом України від 17.07.97, відповідно до якої кожна людина має право одержувати і поширювати інформацію;

– на відповідні положення Закону України «Про інформацію» та «Про звернення громадян», беручи до уваги, що виключний перелік підстав для відмови у наданні інформації міститься у Законі України «Про державну таємницю» та у ст. 37 Закону «Про інформацію» та враховуючи сказане вище про пріоритетність прав і свобод людини і громадянина, з чого випливає, що мета, пов'язана з утвердженням і забезпеченням таких прав, за загальним правилом превалює над державними обмеженнями.

**«Зразки» необґрунтованих повідомлень про відмову
в задоволенні інформаційного запиту**

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Управління Служби безпеки України в Кіровоградській області

25006, м. Кіровоград, вул. Леніна, 9, тел. (0522) 22-56-35

№ *Д-24*

"*21*" березня 2006 р.

Дуднік І.В.
25011
м.Кіровоград-11,
вул.Чайковського,42

Шановна Інго В"ячеславівна!

Керівництвом Управління уважно розглянуто Ваше звернення щодо надання інформації.

Інформуємо, що відповідно до ч.3 ст.7 Закону України "Про Службу безпеки України" не підлягають розголошенню відомості, що становлять державну, військову, службову та комерційну інформацію, а також інформація конфіденційного характеру, розголошення якої може завдати шкоди національній безпеці України, честі і гідності особи або порушити її законні права, крім випадків, передбачених законодавством в інтересах правосуддя.

Інформація, яку Ви просите надати, має конфіденційний характер, а тому відповідно до вищезазначеного та Закону України "Про інформацію", ми не вправі її Вам надати.

Крім того, ст.5 Закону України "Про звернення громадян" визначено вимоги до звернення. Зокрема, письмове звернення повинно бути підписано заявником із зазначенням дати. Звернення, оформлене без дотримання цих вимог, повертається заявникові.

У зв'язку з недотриманням вимог, що висуваються до оформлення звернення, на підставі ст.5 ч.6 Закону України "Про звернення громадян" повертаємо Ваше звернення.

Додаток: №Д-24 на 2 аркушах.

З повагою,

Начальник Управління

В. Кобильчак

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

65044, м. Одеса, вул. Семінарська, 5 тел.: 25-83-58 телефакс: 34-68-46 www.nalog.od.ua

03.11.2005 № 19188/31-0217
На № _____ від _____

Голові Одеської обласної
організації ВГО "Комітет
виборців України"

А.М. Бойко
а/с 209, м. Одеса, 65023

Шановний Анатолію Михайловичу!

Державна податкова адміністрація в Одеській області уважно розглянула Ваш інформаційний запит та повідомляє наступне.

Згідно ст. 120 Кримінально-процесуального кодексу України (із змінами та доповненнями) досудове слідство у кримінальних справах повинно бути закінчено протягом **двох місяців**. В цей строк включається час з моменту порушення справи до направлення її прокуророві з обвинувальним висновком чи постановою про передачу справи до суду для розгляду питання про застосування примусових заходів медичного характеру або до закриття чи зупинення провадження в справі. Цей строк може бути продовжено районним, міським прокурором, військовим прокурором армії, флотилії, з'єднання, гарнізону та прирівняним до них прокурором у разі неможливості закінчити розслідування - **до трьох місяців**. В особливо складних справах строк досудового слідства, встановлений частиною 1 цієї статті, може бути продовжено прокурором Автономної Республіки Крим, прокурором області, прокурором міста Києва, військовим прокурором округу, флоту і прирівняним до них прокурором або їх заступниками на підставі мотивованої постанови слідчого - **до шести місяців**. При поверненні судом справи для провадження додаткового слідства, а також відновленні закритої справи строк додаткового слідства встановлюється прокурором, який здійснює нагляд за слідством, в межах одного місяця з моменту прийняття справи до провадження. Дальше продовження зазначеного строку провадиться на загальних підставах.

Фахівцями державної податкової адміністрації в Одеській області розглянуто звернень громадян із запитом щодо отримання інформації про себе:

- у 2003 році – 17 звернень;
- у 2004 році – 30 звернень;
- за 6 місяців 2005 року – 16 звернень.

За цей час всі звернення громадян, щодо отримання інформації про себе, були задоволені. Відомості про відмову у наданні такої інформації – відсутні.

Щодо відомостей, зазначених у Вашому листі нижче, повідомляємо, що згідно ст. 28 Закону України від 02.10.1992 р. № 2657-ХП "Про інформацію" (далі Закон)- за режимом доступу інформація поділяється на відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом. У відповідності до ст. 30 Закону інформація з обмеженим доступом за своїм правовим режимом поділяється на конфіденційну і таємну. **Конфіденційна інформація** - це відомості, які знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов. Згідно абзацу 7 ст. 37 Закону не підлягають обов'язковому наданню для ознайомлення за інформаційними

0005569

питаннями офіційні документи, які містять у собі інформацію, що не підлягає розголошенню згідно з іншими законодавчими або нормативними актами. Установа, до якої звернуто запит, може не надавати для ознайомлення документ, якщо він містить інформацію, яка не підлягає розголошенню на підставі нормативного акта іншої державної установи, а та державна установа, яка розглядає запит, не має права вирішувати питання щодо її розсекречення;

У п.п 2.1.1 п. 2.1 ст. 2 Положення про податкову інформацію в Державній податковій службі затвердженому наказом ДПА України від 02.04.1999 р. № 175 «Про затвердження Положення про податкову інформацію в державній податковій службі України» зазначається, що до відкритої податкової інформації належить податкова інформація, яка може поширюватися через засоби масової інформації або іншими шляхами, власниками якої є платники податків або органи державної податкової служби. Відкритою може бути лише податкова інформація, яка одержана в установленому законодавством порядку і **не належить до податкової інформації з обмеженням доступом**, а також інформація про платників податків, на поширення якої такі платники надали згоду. У п.п 2.2.2 п. 2.2 ст. 2 цього ж Положення зазначено, що до **конфіденційної** податкової інформації належить інформація:

а) **про платників податків - фізичних та юридичних осіб, яка одержана органами державної податкової служби у зв'язку з виконанням покладених на них функцій;**

б) **про зовнішньоекономічну діяльність, валютні, експортно-імпортні операції, що одержана органами державної податкової служби згідно із законодавством України;**

в) **про діяльність органів державної податкової служби, у тому числі щодо стягнення податків;**

г) **інша податкова інформація, що є власністю держави та включена до переліку конфіденційної інформації державної податкової служби України, який затверджується наказом Голови ДПАУ.**

У п. 3.1. ст. 3 Положення вказується, що органи державної податкової служби України можуть надавати інформацію про платників податків у порядку та у випадках, передбачених чинним законодавством, а також **за згодою самих платників податків.**

Згідно п. 1.4 розділу 1 Переліку конфіденційної інформації, що є власністю держави в Органах державної податкової служби України, затвердженого наказом ДПА України від 23.12.2003 р. № 617 «Про Перелік конфіденційної інформації, що є власністю держави, в органах державної податкової служби України», до конфіденційної інформації належать відомості щодо **проведення службових розслідувань відносно працівників податкової служби по виконанню ними службових обов'язків** (якщо вони не становлять державну таємницю) **та їх результати.** Відповідно до п. 2.6 цього ж Переліку конфіденційною інформацією є, також, і відомості про **заплановані терміни та обсяги перевірочних заходів** окремих об'єктів оподаткування та суб'єктів підприємницької діяльності.

З повагою,

Заступник Голови

Н.І. Приймак

прим. № 1

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Управління Служби безпеки України в Херсонській області

73000, м. Херсон, вул. Кірова, 1, тел. (0552) 42-21-29

№ 71/Б-3/24

20 лютого 2007 р.

Бахматовій Г.М.
Журналістці газети «Вільний вибір»
73028, м. Херсон, вул. Мира, 17, к. 45

Шановна Галино Миколаївна !

Управлінням Служби безпеки України в Херсонській області уважно розглянуто Ваш запит від 22 січня 2007 року.

Повідомляємо, що згідно зі статтею 20 Закону України «Про інформацію» відомості та документи, що Ви просите надіслати, не відносяться до масової інформації, тому не можуть бути Вам надані.

Начальник Управління

С. Чичирко

**ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ**

04050, м. Київ, вул. Мельникова, 81, тел./факс (044) 461-86-00

10 квітня 2006 року № 26-1458/kr
на № _____

Северину О. Є.

03150, Київ – 150, вул. Антоновича, 112, кв.48

Шановний Олександрє Євгеновичу!

Керівництво Державного департаменту України з питань виконання покарань вдячне Вам за переймання проблемами Державної кримінально-виконавчої служби України.

Відповідну інформацію щодо Вашого інформаційного запиту від 6 березня 2006 року Ви зможете знайти на сторінках нашого сайту www.kvs.gov.ua.

Заступник Голови

Н. Г. Калашник

Україна
ХЕРСОНСЬКА МІСЬКА РАДА
м. Херсон

Україна, 73000, Херсон, пр. Ушакова, 37, тел.: (0552) 22-34-57, факс: 24-14-72

Вих. № 1-13-134 від 11.12.06
На № 118/06 від 26.10.06

Виконавчому директору
Херсонської обласної молодіжної
громадської організації
"Молодіжний центр регіонального
розвитку"
Гончару М.В.

Про запит щодо надання
письмової інформації
та копій документів

Шановний Михайле Васильовичу!

Передусім засвідчую Вам свою повагу та одночасно вважаю за необхідне звернути Вашу увагу на норми ст. 8 Закону України "Про інформацію", якою встановлено об'єкти інформації відповідного пункту, що регулюється названим законом.

Так, згідно до зазначеної статті об'єктами інформаційних відносин є документована або публічно оголошувана інформація про події та явища в галузі політики, економіки, культури, охорони здоров'я, а також у соціальній, екологічній, міжнародній та інших сферах.

Від так, з погляду на зміст витребуваної Вами інформації, остання не відноситься до об'єктів інформаційних відносин, на які розповсюджуються вимоги Закону України "Про інформацію" і відповідно право на отримання якої мається у громадян України.

Сподіваюсь на порозуміння та подальшу співпрацю.

З повагою,
секретар міської ради

 Ю.Б.Погребний

УКРАЇНА

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА РАДА

73000, м.Херсон пл.Свободи,1 тел. 42-54-08, факс 32-11-27, 32-10-06, e-mail: oblrada_ks@ukrpost.ua

на 21.11.2006 № 419-22/2183-16/54
від 139/06 30.10.2006

Директору Херсонської
обласної молодіжної
громадської організації
“Молодіжний центр
регіонального розвитку”
Гончару М.В.

Шановний Михайле Васильовичу!

На Ваш лист від 30 жовтня 2006 року № 139/06 щодо надання письмової інформації повідомляємо, що інформація про депутатів обласної ради є відповідно до статті 30 Закону України “Про інформацію”, конфіденційною, тому може бути надана лише за їх згоди.

Частину інформації, яка Вас цікавить, можна буде отримати на сайті обласної ради, який відкриється найближчим часом.

З повагою

Заступник голови
обласної ради

Г.Г.Причина

Кутова 26 30 59

C:\ATL\ustul\Гончар.doc

УКРАЇНА

**КАХОВСЬКА МІСЬКА РАДА
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ**

74800, Херсонська обл., м.Каховка, вул. К.Маркса, 103
тел.(05536) 2-01-00, факс (05536) 2-01-83
e-mail: mv@kah.hs.ukrtel.net

Л.З.Н. 2005 № 02-14/1629-246

на 50-а-к/52 від 15.11.2005

50-а-к/32
50-б-к/32

Голові Херсонської обласної організації
Комітету виборців України
шеф-редактору газети „Вільний вибір”
Білому Д.В.

Шановний Дементію Васильовичу!

Виконавчий комітет Каховської міської ради просить Вас повідомити письмово відповідно до інформаційних запитів про згоду на оплату інформаційної продукції та інформаційних послуг, що буде складати близько 1.0 тис. грн. (ст. 39 Закону України „Про інформацію”).

З повагою.
міський голова

Л.В.Марчук

Сергієнко Олексій
2 01 83

Адреса відправника, індекс
Каховська міська рада
Виконавчий комітет
бул. К.Маркса, 103
м.Каховка, 74800
Херсонська область

Одеська
національна
академія
вільного
вряду

Адреса одержувача, індекс

Білому Д.В.
Вул. Миску, 14, кв. 4
м. Херсон,

43040

**ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ У ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

83023, м. Донецьк, вул. Ходаковського 10а, тел. (0622) 99-52-32, факс 304-70-42

26.08.05, № 1-9092

На № 142 від 19.08.2005р.

ГОЛОВІ РАДИ “ДОНЕЦЬКОГО МЕМОРІАЛУ”
БУКАЛОВУ О.П.

83092, Україна, Донецьк, а/с 4863.

Шановний Олександр Павлович!

На виконання ст. 40 Конституції України повідомляємо, що інформація, яку Ви просити надати щодо діяльності Управління Департаменту у Донецькій області, відповідно до ст. 38 Закону України “Про Інформацію” є власністю Департаменту та Держави.

Підставами виникнення права власності на цю інформацію є створення даної інформації силами Управління, та за кошти держави. Відповідно до чинного законодавства “Власник інформації має право призначати особу, яка здійснює володіння, використання і розпорядження інформацією, і визначати правила обробки інформації та доступ до неї, а також встановлювати інші умови щодо інформації”.

Так з метою вивчення даного проекту, та отримання інформації де, коли та при яких умовах буде надана отримана інформація, чи буде ця інформація надана іноземній державі, чи узгоджений цей проект з Департаментом, Управлінням було направлено у Вашу адресу листа в якому було прохання надати для ознайомлення завірену копію проекту, спрямованого на підготовку Звіту про стан дотримання прав людини у пенітенціарній системі України.

У результаті отриманої відповіді (лист за № 142 від 19.08.05.) встановлено що виконуючий Вами проект є недержавний оскільки ні Департамент ні Управління Департаменту у Донецькій області не є співвиконавцем даного проекту. У результаті чого копію цього проекту представлено не було. Таким чином у ознайомленні та вивченні даного проекту на предмет відповідності до чинного законодавства нам було відмовлено. Можна також припустити що даний проект спрямований на збір інформації яка відповідно до ст. 37 (Документи та інформація, що не підлягають наданню для ознайомлення за запитом) Закону України “Про Інформацію”.

Враховуючи те що:

- виконуючий проект є недержавний оскільки ні Департамент ні Управління Департаменту у Донецькій області не є співвиконавцем даного проекту;
- копію проекту у нашу адресу представлено не було, що не дає можливості ознайомленню та вивченню даного проекту на предмет відповідності до чинного законодавства;
- відповідно ст. 38 Закону України “Про Інформацію” власником є Держава та Департамент, які самі визначати правила доступ до інформації, а також встановлювати інші умови щодо інформації;
- відповідно до ст. 39 Закону України “Про Інформацію” “Інформаційна продукція та інформаційні послуги громадян та юридичних осіб, які займаються інформаційною діяльністю, можуть бути об’єктами товарних відносин, що регулюються чинним цивільним та іншим законодавством”;
- Управлінню не були представлені матеріали, що дана інформація необхідна Вам для реалізації своїх прав відповідно до ст. 9 Закону України “Про Інформацію”.

Керівництво Управління на підставі вищевказаного прийняло рішення відмовити у наданні зацікавленої інформації щодо діяльності Управління Департаменту у Донецькій області.

Для отримання інформації про стан дотримання прав людини у пенітенціарній системі України Вам необхідно звернутися з проханням до Державного департаменту України з питань виконання покарань, за адресою: м. Київ - 04050, вул. Мельникова, 81.

З повагою,

Начальник Управління

В.В. Козак

Наукове видання

**ПРАВО НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА**

Відповідальний за випуск та редактор *Євген Захаров*
Комп'ютерна верстка *Олег Мірошниченко*

Підписано до друку 21.01.2008
Формат 60 x 84 1/8. Папір офсетний. Гарнітура Тип Таймс
Друк офсетний. Умов. друк. арк. 28 Умов. фарб.-від. 30,1
Умов.-вид. арк. 32,3. Наклад 1000 прим.

Харківська правозахисна група
61002, Харків, а/с 10430
common@khpg.org
www.khpg.org

Видавництво «Права людини»
61112, Харків, вул. Р. Ейдемана, 10, кв. 37
Свідоцтво Державного комітету телебачення і радіомовлення України
серія ДК № 3065 від 19.12.2007 р.

Надруковано на обладнанні Харківської правозахисної групи
61002, Харків, вул. Іванова, 27, кв. 4